Robert Chapman: Apostolul dragostei
Robert L. Peterson

Originally published in English under the title ***Robert Chapman:*** *A* ***Biography,***

Editor coordonator: Valentin Leonaş Traducere: Eliza Leonaş
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României PETERSON, ROBERT L.
Robert Chapman : apostolul dragostei / Robert L. Peterson ; trad.: Eliza iLeonaş. - Suceava : Perla suferinţei, 2011 i ISBN 978-606-8000-36-7
I. Leonaş, Eliza (trad.)
128

CUPRINS

Prefaţă

Remarcabilul Robert Chapman L-a slujit pe Dumnezeu într-un colţ izolat al Angliei secolului al XlX-lea. A evitat intenţionat publicitatea fiindcă nu vroia să fie în centrul atenţiei care îi aparţinea Domnului de drept. în ciuda acestui lucru, până la sfârşitul vieţii era cunoscut în toată lumea datorită dragostei, înţelepciunii şi compasiunii sale mari.
Liderii vremii lui ţineau de obicei jurnale zilnice în vederea unei eventuale publicări. însă Chapman nu a ţinut nici un jurnal şi a distrus practic toată corespondenţa pe care a primit-o. A permis să i se facă numai un singur portret fotografic, şi aceasta când avea peste nouăzeci de ani. Există numai câteva fotografii în care apare şi el. Chiar şi acela care i-a scris necrologul într-un ziar local a remarcat cât de dificilă ar fi compilarea unei relatări cuprinzătoare despre viaţa lui, iar lucrul acesta s-a dovedit a fi

adevărat. Câteva amintiri au fost publicate la scurt timp după moartea lui din 1902, însă numai o scurtă biografie s-a scris.

Lucrurile acestea îngreunează sarcina biografului de a dezvălui latura umană a acestui om care a fost un conducător şi, în acelaşi timp, un slujitor al celor pe care i-a condus. Biograful trebuie să reziste ispitei de a-şi slăvi subiectul şi de a lăsa neatinse defectele lui Chapman. însă defectele vieţii lui Robert sunt atât de puţine încât o biografie onestă sună aproape prea bine. Conform afirmaţiilor multor persoane, Chapman era un om izbitor de evlavios, de iubitor şi de umil. Este un model excelent pentru toţi aceia care doresc să-L urmeze pe Hristos. Ar fi greu de găsit un exemplu mai bun de lucrător echilibrat şi milos în biserica lui Dumnezeu.

Pe măsură ce vom urmări viaţa acestui om prin încercările şi biruinţele lui, ne vom uita la mulţi oameni din jurul său, la mentorul lui, la tovărăşii lui, la adversarii lui, la mişcarea Fraţilor şi la cultura în care a trăit.

Mulţumiri

Am ales să nu folosesc note de subsol în text. Totuşi, o secţiune de la sfârşitul cărţii identifică sursele mele, la care am adăugat câteva observaţii. Aproximativ jumătate din materialul conţinut în această biografie derivă din biografia precedentă (referinţele 1 şi 7). Am obţinut, de asemenea, material nou de la oameni ai căror părinţi, bunici sau rude l-au cunoscut pe Chapman. Ruth Morrish, Joy Shapland, Monica Shapland, Charles Fraser-Smith şi Douglas Turner, toţi din Barnstaple, se numără printre aceştia. Dl şi dna Moaşe din Barnstaple mi-au oferit multe detalii despre primele zile ale Capelei Ebenezer.

Biblioteca universităţii John Rylands din Manchester, Anglia, conţine mult material cu privire la primii Fraţi Creştini cu care Chapman s-a asociat şi, din arhivele ei, am obţinut multe informaţii prin ajutorul binevoitor al lui dr. David Brady. Dr. Harold Rowdon şi F. Roy Coad, autorii istoriei primare a Fraţilor, mi-au fost de asemenea de ajutor şi am folosit material din cărţile lor. Frank Holmes mi-a pus la dispoziţie cu multă amabilitate materiale pe care nu le-a putut introduce în a doua ediţie a biografiei sale intitulate *într-adevăr frate (Brother Indeed).* John Gaskin şi Harold Brown din Societatea Literară şi Filosofică Whitby de la Biblioteca muzeului Whitby din Whitby, Anglia, mi-au oferit cu bunăvoinţă genealogia lui Chapman şi multe alte detalii legate de familia Chapman. Reverendul B.A. Hopkinson, preotul parohiei de la Whitby, mi-a oferit ajutor valoros în stabilirea legăturilor în zona Whitby. Dl E. Dell Sewell şi Stelala Sewell din Societatea Religioasă a Prietenilor din Whitby au lucrat mult în scopul obţinerii de informaţii despre legăturile cu quakerii din trecut ale unora dintre membrii familiei Chapman. Dl MJ. Wickes din Bideford, Anglia, mi-a îndreptat atenţia spre recensământul ecleziastic din Devon, din 1851. Dr. David MacLeod de la Colegiul Biblic Emaus din Dubuque, Iowa, mi-a oferit cu bunăvoinţă articole interesante.

Alex Strauch m-a încurajat într-un mod deosebit să scriu această carte. Cartea lui despre *Conducerea biblică {Biblica! Eldership,* Lewis & Ruth, Denver, 1987) prezintă o nouă bază scripturistică detaliată a conducerii în biserica locală, şi îmi place să cred că acest volum prezintă exemplul bun al unui lider evlavios.

Acestora şi tuturor celorlalţi pe care i-am întâlnit în decursul adunării materialelor pentru această carte, le mulţumesc sincer.

Soţia mea, Jane, a lucrat alături de mine în căutarea materialelor pentru această carte. Ea m-a încurajat constant în perioada scrierii ei. Mulţumirile şi dragostea mea speciale sunt îndreptate către ea.

Robert L. Peterson Boulder, Colorado, 1995

Cronologie

Anii 1730
1780 1783 1785 1789 1793
1795 1796 1800 1803 1804 1805
1818 1823 1825-1830
1832
1834 1838
1842 1845
1848
George Whitefield şi John Wesley încep predicarea în aer liber
începe mişcarea şcolii duminicale
Se naşte Elizabeth Paget
Se naşte James Harington Evans
începe revoluţia franceză
Marea Britanie şi Franţa încep războiul
Misionarul William Carey navighează înspre India
Se naşte Anthony Norris Groves
Se naşte William Hake
Se naşte John Nelson Darby
Se naşte Robert C. Chapman
Se formează Societatea Biblică Britanică şi Străină
Se naşte George Miiller
Se naşte Henry Craik
Se construieşte Capela John Street
Robert C. Chapman se converteşte
Mişcarea Fraţilor începe în sud-estul Angliei şi în Irlanda
Robert C. Chapman se mută în Barnstaple şi începe slujirea la Capela Ebenezer
George Miiller şi Henry Craik îşi încep slujirea în Bristol
Se naşte J. Hudson Taylor
Robert C. Chapman face prima călătorie în Spania
Se naşte Charles Spurgeon
Robert C. Chapman face a doua călătorie în Spania
Capela Ebenezer este predată baptiştilor particulari
Se construieşte Capela Bear Street
Apar probleme la Adunarea Plymouth; John Nelson Darby formează o noua Adunare
Robert C. Chapman merge prin Irlanda
1849 Mişcarea Fraţilor se împarte în două
1850 James Harington Evans moare
1853 Anthony Norris Groves moare
1854 J. Hudson Taylor ajunge pentru prima oară în China
1856 Capela Bear Street începe şcoala de zi
1863 Elizabeth Paget moare
Hakes se mută în Barnstaple
Robert C. Chapman face a treia călătorie în Spania
1865 J. Hudson Taylor pune bazele Misiunii Interne a Chinei
1866 Henry Craik moare
1871 Robert C. Chapman face a patra şi ultima călătorie în Spania

1882 John Nelson Darby moare
1890 William Hake moare
1892 Charles Spurgeon moare
1898 George Miiller moare
1902 Robert C. Chapman moare

1.

Scânteia unei vieţi lungi

Pe când îşi făceau plimbarea zilnică, bătrânul se ţinea de braţul tovarăşului său pentru a-şi face drum printre stăzile oraşului Barnstaple. Paşii lui mici abia sugerau mersul sprinten şi paşii mari pe care îi făcea în tinereţe atunci când traveresa provincia Angliei sud-vestice.

-'Neaţa, domnule Chapman!, era un salut obişnuit al oamenilor pe care-i întâlnea. Robert Cleaver Chapman le răspundea la salut cu o confirmare caldă şi deseori cu un pasaj din Scriptură.

Timp de 70 de ani a păstorit cătunele şi satele ce înconjurau oraşul Barnstaple. întotdeauna plin de răbdare şi blândeţe, el i-a slujit pe cei pe care îi conducea...

„Treaba mea este să-i iubesc pe ceilalţi, nu să caut ca ei să mă iubească pe mine." Sunt câteva cuvinte ale lui Chapman pe care şi le-a amintit unul dintre misionarii care au fost influenţaţi de el.

Cuvântul *dragoste,* cuvânt care are legătură cu orice relatare despre viaţa lui, se referă la o atitudine de grijă, de dăruire de sine care a marcat lunga lui viaţă. A înţeles noţiunea de „dragoste creştinească" aşa cum puţini au facut-o. Viaţa lui a oglindit noua poruncă a lui Hristos: „să vă iubiţi unii pe alţii aşa cum v-am iubit Eu" (Ioan 13.34); porunca aceasta constituie însăşi bătăile de inimă ale creştinismului.

Robert Chapman a devenit unul dintre cei mai respectaţi creştini ai Marii Britanii din secolul al XlX-lea. A fost prieten pe viaţă al lui George Miiller, fondatorul marelui lanţ de orfelinate din Bristol. A fost sfătuitorul lui J. Hudson Taylor, care a beneficiat de recomandările lui Chapman pentru Misiunea

Internă a Chinei. Una dintre cunoştinţele lui, C.H. Spurgeon, 1-a numit „cel mai sfânt om pe care l-am cunoscut vreodată". După o şedere la casa de odihnă a lui Chapman, un preot anglican a scris următoarele cuvinte: „L-am auzit pentru prima oară pe Chapman prezentând Scrpiturile. Adâncul chema adâncul pe măsură ce intra în subiectul său. Impresia pe care a făcut-o asupra minţii mele este singurul lucru pe care mi-1 pot aminiti deoarece nu am luat notiţe; însă în timp ce Biblia se închidea, m-am simţit ca un copilaş în cunoaşterea lui Dumnezeu, faţă de un uriaş ca el".

Fiind inteligent şi provenind dintr-o familie bogată, Chapman ar fi putut alege orice drum al faimei la care s-ar fi putut gândi. însă a vrut să muncească şi să trăiască împreună cu cei săraci şi needucaţi. Şi pentru că puteau vedea dragostea lui Hristos într-o persoană care-i iubea, oamenii erau mult mai pregătiţi să creadă mesajul Evangheliei.

în timp ce urmărim viaţa lui Chapman, putem vedea mai întâi un copil precoce, apoi un adolescent care-L caută şi îl judecă pe Dumnezeu în acelaşi timp. în adolescenţă, a fost trimis la Londra pentru a deveni avocat şi acolo L-a întâlnit pe Domnul lui. După convertire, a fost ucenicizat de un predicator care se separase de Biserica Angliei. A manifestat o preocupare puternică pentru bunăstarea locuitorilor din mahalalele Londrei - aceleaşi mahalale despre care a scris şi Charles Dickens câţiva ani mai târziu. Invitat să păstorescă o biserică tulburată dintr-un oraş mic, el şi-a abandonat averea modestă, profesia şi toate posibilităţile de înaintare, pentru a trăi tot restul

vieţii într-un colţ întunecos şi umil al Angliei.
îl vedem lângă un mic grup de creştini imaturi străduindu-se să-i aducă la maturitate prin dragoste şi prin puterea exemplului... S-a găsit apoi în mijlocul unei mişcări religioase crescânde formată din mulţi bărbaţi şi femei ce aveau convingeri similare cu ale sale. Mai târziu, a urmărit întristat cum o parte a acestei mişcări s-a izolat şi şi-a părăsit dragostea şi deschiderea iniţială. Nu era suficient de puternic ca să oprească despărţirea, însă, ca unul dintre puţinii ce erau respectaţi de

ambele părţi ale rupturii, el era cel chemat pentru a vindeca sufletele rănite sau pentru a rezolva conflictele dintre enoriaşi.
A devenit un misionar pentru misionari. Casa lui a fost un loc de retragere pentru creştinii lucrători obosiţi şi descurajaţi. A consiliat şi a încurajat bazându-se întotdeauna pe Scriptura atât de dragă lui.
Robert Chapman nu a fost un orator notabil, dar a devenit un bun predicator; nu a fost cunoscut ca teolog, dar multe din cântecele lui încă sunt cântate. Atunci ce l-a făcut pe Chapman atât de iubit şi atât de eficient în vremea lui? Simplu: dedicarea lui totală faţă de Hristos şi hotărârea de a-L *trăi pe Hristos.* Acestea au fost forţele conducătoare ale vieţii lui. Din acestea s-au revărsat celelalte calităţi ale sale, perspectiva lui echilibrată şi, mai presus de toate, dragostea, datorită căreia era cel mai bine cunoscut. în schimb, oamenii l-au iubit, Dumnezeu i-a dat o sănătate bună, o viaţă lungă şi pace lăuntrică.

Una din puţinele fotografii făcute lui R.C. Chapman.
North Atlantic Ocean
NorMSea

Rădăcinile familiei Chapman pot fi găsite în zona Whitby, Anglia. Căminul inimii lui Robert Chapman a fost Barnstaple. Cu toate că are descendenţă engleză, Robert C. Chapman s-a născut în Elsinore, Danemarca.
SWEDEN

NORTH Sea

2.
Robert se maturizează

Cei care l-au cunoscut pe Robert Chapman doar ca adult erau întotdeauna surprinşi să afle că se născuse într-o familie bogată. Familia Chapman a fost una dintre familiile dominante din zona Whitby din North Yorkshire pentru mai multe generaţii. Ei au făcut din mare un mijloc de trai, iar marea le-a adus bogăţie şi putere. Deşi unii au plecat pentru a-şi găsi diferite ocupaţii, nici unul nu a urmat cărarea pe care a pornit Robert Cleaver Chapman.

Născut pe 4 ianuarie 1803, Robert a fost al şaselea copil dintr-o familie cu 10 copii. Pe vremea naşterii lui, părinţii săi -Thomas şi Ann, locuiau în Elsinore (acum Helsingor) în Danemarca, unde tatăl lui conducea o afacere prosperă în domeniul negustoriei (probabil importa şi exporta bunuri), întreaga familie locuia într-o casă mare, splendid mobilată. Personalul de servitori care se ocupa de nevoile lor, un grajd pentru cai şi o trăsură având blazonul familiei erau lucruri care le aduceau aminte de viaţa din Yorkshire - centrul intereselor familiei Chapman. (Vezi anexa A pentru mai multe detalii referitoare la istoria familiei Chapman).

Se pare că mama acestor copii, Ann, a fost intelectuală şi a avut o voinţă foarte puternică. Preda copiiilor ei până când aceştia împlineau 9 sau 10 ani. Profesorii ar fi putut, fără îndoială, să-i înveţe pe aceştia mai multe materii, însă este foarte probabil ca Ann să fi vrut să insufle dragostea pentru literatură şi pentru descoperiri într-o ramură a familiei în care banii şi posesiunile aveau o importanţă foarte mare.

Dacă lucrurile decurgeau conform aşteptărilor, atunci Robert Chapman ar fi păşit în maturitate ca un aristocrat şi nu ar fi trebuit să-şi facă probleme în privinţa câştigării existenţei. Ar fi putut să se dedice complet unei profesii intelectuale, artelor sau altor domenii întreprinse sau supravegheate în general de clasele superioare, aşa cum făcuseră mulţi din înaintaşii lui. însă Dumnezeu avea alte planuri pentru el.

Robert era un copil precoce şi de multe ori spunea că vroia să devină poet. Această dorinţă a lui s-a revelat mai târziu în cântările pe care le-a scris şi în stilul prozei sale. Citea tot timpul, fapt pentru care mulţi din familia lui spuneau că era prea studios. Când avea aproape io ani, părinţii i-au făcut rost de un preot romano-catolic care să facă cu el meditaţii în vederea cunoaşterii limbilor străine şi a literaturii. Acest meditator pare să fi fost un instructor valoros, dacă judecăm după rezultate. Faptul că părinţii lui Robert nu găseau nici un pericol (de natură morală sau spirituală) în a-1 expune pe fiul lor unui preot romano-catolic pentru o perioadă de un an sau doi, demonstrează că aceştia nu aveau convingeri puternice faţă de o anume ramură a creştinismului. Este foarte posibil ca preotul să fi discutat cu studentul său chestiuni legate de religie, deoarece atunci când a plecat de acasă, la vârsta de 15 ani, Robert avea o dorinţă şi un interes puternic pentru Bibile. Deşi se pare că religia nu constituia ceva suprem în familia sa, totuşi atitudinile anglicane, romano-catolice şi ale quakerilor l-au influenţat pe Robert în adolescenţă.

Era foarte dedicat mamei lui, iar mai târziu chiar el a spus că atunci când era mic nu-i păsa de nimeni atâta timp cât era lângă mama. Probabil că şi ea 1-a favorizat. Odată i-a mărturisit unei prietene: „Robert are întotdeauna o pasiune, fie că e literatură, fie că

e flaut şi, dacă se apucă de pasiunea asta, atunci o împlineşte cu sârguinţă." Alţi membri ai familiei îl criticau pe tânărul studios spunând: „Robert e atât de filozof. N-o să facă mare lucru în viaţă." Ar fi fost imposibil ca el să nu se lase afectat de aceste afirmaţii nepotrivite. Fără îndoială că şi acestea l-au făcut să se apropie şi mai mult de mama lui şi să se scufunde şi
mai mult în cărţile sale, depărtându-se astfel de interesele materiale ale familiei.
Sârguinţă, seriozitatea şi pasiunea dovedite atunci când era vorba să intre în amănunţime în subiectele care-1 interesau, nu l-au părăsit nici după ce a crescut. Tânărul în creştere a dat dovadă de abilităţi remarcabile pentru limbi străine; studia o limbă până când o stăpânea foarte bine. Şi-a însuşit limbile engleză, franceză şi daneză în mod natural pentru că erau vorbite în casa tatălui său. Mai târziu a devenit expert şi în germană şi italiană, cel mai probabil datorită ajutorului primit din partea meditatorului său. După convertirea sa la Hristos, a studiat ebraica şi greaca, ceea ce i-a oferit posibilitatea de a citi Biblia în aceste limbi. Când a început să fie interesat de iniţierea unei lucrări misionare în Spania, a început şi studierea limbilor spaniolă şi portugheză până a ajuns să le vorbească fluent şi pe acestea.
Speranţa lui Ann Chapman ca dragostea ei de literatură să fie transmisă fiilor ei se împlinise. în timpul anilor de maturitate, persoanele care îl cunoşteau pe Robert remarcau deseori uriaşele lui cunoştinţe din domeniul literaturii, măcar că nu primise o educaţie oficială în acest domeniu nici după ce împlinise vârsta de 15 ani. Cel mai mult îi plăcea limba italiană. La maturitate, a redat o frumoasă traducere a unui sonet scris de Michelangelo, marele pictor şi sculptor italian:
Viaţa mea, asemenea unei călătorii peste o mare furtunoasă
într-o barcă fragilă, se apropie de sfârşitul comun Tuturor muritorilor. Şi eu, asemenea celorlalţi, trebuie să cobor
în mormânt. La ce îmi vor folosi acum creionul sau dalta?
Unde va fi sensul câştigului unui monarh din suprema sa artă?
Pot eu să fac ca dreptatea răzbunătoare a lui Dumnezeu
Asupra păcatului să ocolească, să ocrotească
Sufletu-mi neajutorat care de vină ar putea fi liber?
Nici sfinţii şi nici îngerii nu pot să mă răscumpere
De cele două morţi ce stau înaintea ochilor mei,
Una, aici, aproape, cealaltă, colo, la judecata de apoi cea dreaptă;
Dar pe cruce, pentru ca păcătosul să poată primi eliberare,

Fiul lui Dumnezeu Şi-a întins mâinile pentru a ne cuprinde. El aude plângerile mele; spre El privesc şi ies biruitor deasupra
mormântului.

O schimbare a circumstanţelor

Când Robert era în primii ani ai adolescenţei, afacerea tatălui său a fost clătinată în timpul războaielor lui Napoleon, în care Danemarca s-a dat de partea Franţei. Ca rezultat al conflictului cu Imperiul Britanic, Napoleon a poruncit ca toate porturile de sub conducerea sa să-şi închidă pieţele pentru Imperiul Britanic. Dacă acest decret a fost sau nu lucrul care a cauzat în mod direct eşecul afacerii lui Chapman nu se ştie cu exactitate. în orice caz, indiferent de cauză, Thomas Chapman a pierdut o mare sumă de bani şi a fost forţat să renunţe la afacere. Viitorul în Danemarca părea pustiu şi rece pentru familia sa, aşa că Thomas şi Ann s-au mutat înapoi în Yorkshire. Deşi Thomas nu fusese sărăcit, familia lui nu mai putea avea acelaşi standard de viaţă ca înainte. Acest lucru avea să joace un rol foarte important în viaţa lui Robert.

înscris la o şcoală pregătitoare din Yorkshire, Robert şi-a arătat abilitatea pentru limbile străine şi dragostea pentru literatură. încă dorindu-şi să devină poet, visa să-şi dedice viaţa cărţilor, scrisului şi realizărilor academice. Totuşi, averile familiei erau acum cât o mică parte din averile lor din trecut, aşa că Robert a trebuit să renunţe la viaţa de nobil şi să înceapă să-şi câştige existenţa. Arăta foarte puţin interes pentru mare şi nici un fel de interes pentru negustorie. înscrierea la Oxford sau Cambridge ar fi fost ceva natural pentru el şi, aparent, ar fi putut fi admis. Familia Thomas Chapman avea relaţii bune şi se pare că şi-au restabilit legătura cu Biserica Angliei - aceasta fiind o condiţie esenţială pe vremea aceea pentru a fi admis la aceste universităţi. Probabil că legăturile precedente ale familiei cu quakerii au fost un obstacol. Mai degrabă, e posibil ca marea familie Chapman să fi preferat ca Robert să obţină o profesie în domeniul justiţiei decât să-şi urmărească interesele academice.

în orice caz, Robert a plecat de acasă la vârsta de 15 ani şi a călătorit spre Londra în 1818 pentru a începe o ucenicie de 5 ani cu un avocat. Pe vremea aceea nu era ceva nemaipomenit dacă plecai de acasă la o vârstă fragedă cu scopul de a învăţa un meşteşug sau orice altă profesie. Robert era matur din punct de vedere intelectual şi pregătit pentru plecarea de acasă. Alţi membri ai familiei Chapman locuiau în Londra sau în jurul Londrei, aşa că nu a fost complet izolat de familia sa.
Nu a fost evident dacă Robert a fost sau nu dezamăgit de această alegere a profesiei. S-a avâtat în ucenicie cu un entuziasm caracteristic şi hotărât să devină avocat independent. Mare parte a instruirii consta în copierea de documente legale -sarcină ce trebuie să fi fost extrem de plictisitoare pentru el. Studierea precedentelor legale, cazurile de tribunal, proceduri şi toate celelalte detalii ce se cer unui bun avocat îi ocupau tot timpul, nu numai la birou, dar şi acasă seara, când stătea în camera lui. Ca tânăr, ,,a dormit cu Homer sub pernă", însă acum nu mai putea petrece ore îndelungate, plăcute cu clasicii italieni atât de dragi lui.
Probabil că nu este foarte surprinzător faptul că a început să fie preocupat de gânduri spirituale. Avea nevoie să ştie unde anume se afla înaintea lui Dumnezeu şi a început să citească şi să studieze Biblia. Pe parcursul următorilor câţiva ani, a citit-o de trei sau patru ori, chiar dacă îi punea la îndoială autenticitatea. Mult mai târziu, a mărturisit că în timpul acelor ani era privit ca un tânăr fără pată, religios şi evlavios. ,,Cu mult înainte ca Duhul lui Dumnezeu să mă însufleţească, eram considerat un tânăr foarte evlavios, iar motivul pentru care m-am apucat să citesc Biblia era ca să vad dacă era adevărată." împrumuta de la prieteni şi de la biblioteci cărţi scrise de sceptici religioşi, însă i s-au părut nesatisfăcătoare.
în ciuda studiului juridic şi a preocupărilor religioase crescânde, Robert a avut o viaţă socială destul de activă. Spre anii târzii ai adolescenţei, Robert era înalt şi avea o voce gravă, plina de rezonanţă. Legăturile de familie i-au deschis multe uşi. în weekend-uri şi vacanţe se ducea deseori la petreceri la modă din Londra. Inteligent şi distins, Robert Chapman a deveni:

faimos. însă manierele lui încrezătoare şi zâmbetul lui atrăgător ascundeau tulburare şi nelinişte a duhului. Activităţile sociale plăcute îi păreau goale. Câţiva ani mai târziu a scris: ,,Eram sătul de lume, urând-o ca pe o pacoste a duhului, şi totuşi, nu aveam puterea, nici voinţa să o lepăd de la mine."
însă Duhul Sfânt şi Biblia nu l-au lăsat pe Robert în pace. A citit şi recitit Biblia, a judecat-o, a încercat să-i refuze judecata referitoare la persoana sa şi a încercat să o

pună deoparte. Biblia vorbea inimii lui, dar lui i se părea că multe din adevărurile ei sunt neclare şi greu de înţeles: dragostea şi mânia lui Dumnezeu, respingerea păcatului şi, în acelaşi timp, invitaţia lui Dumnezeu adersată oamenilor de a intra în părtăşie cu El. Chapman nu vroia să renunţe la viaţa lui plăcută pentru o chemare nesigură. „Mi-am îmbrăţişat lanţurile. Nu putem - nu vroiam - să aud vocea lui Isus... Paharul meu era amar din cauza vinei şi a roadelor faptelor mele." Chapman era extrem de conştient de marile probleme pe care le avea în încercarea de a-şi dovedi neprihănirea înaintea lui Dunmezeu. Aparent fericit şi liniştit, tânărul acesta sensibil era într-o mare agitaţie.
După cei cinci ani de ucenicie în domeniul juridic, Chapman a devenit avocat la Tribunalul comun şi la Tribunalul Superior Regal. Trei ani mai târziu, la 23 de ani, a moştenit o mică avere şi şi-a înfiinţat propriul birou de avocatură pe strada Throgmorton - în centrul bancar al Londrei. A fost un om de succes de la început. Avocaţii mai bătrâni îl lăudau şi-1 încurajau. Un viitor strălucitor în domeniul juridic îi stătea înainte.

3-Intrarea într-o viaţă nouă

în *Cuvinte alese (Choice Sayings),* o culegere a vorbelor lui Chapman, citim: „în Scriptură, numele date Bisericii indică o unitate divină, ca de exemplu: trupul, viţa, templul lui Dumnezeu, o naţiune sfântă, o generaţie aleasă, o preoţie împărătească. Asemenea cuvinte fac ca Biserica lui Dumnezeu să fie un adevărat martor pentru El în această lume; însă numele inventate de oameni sunt nume de secte şi ne fac ruşine". Cei care sunt obişnuiţi cu mişcarea fraţilor din Plymouth, din care Chapman a făcut parte după 1832, pot presupune în mod firesc că aceste cuvinte au derivat din ideile colegilor lui, deoarece acest sentiment era adesea exprimat între ei. însă e foarte probabil ca Chapman să fi dezvoltat această atitudine cu mulţi ani înainte ca această mişcare să ia naştere, deoarece pe vremea când avea 20 de ani a fost adus la Domnul de un om deosebit care avea această convingere. Acest om se numea James Harington Evans.
Evans a fost hirotonisit în Biserica Anglicană (Biserica Angliei) în 1809, urmând dorinţele tatălui său care, de asemenea, fusese preot anglican. Tânărul Evans a aflat de doctrina justificării numai prin credinţă abia după hirotonisire, iar aceasta a constituit pentru el o revelaţie care i-a schimbat viaţa şi pe care a primit-o plin de zel. După convertirea sa, predicile lui Evans se concentrau foarte mult pe tema justificării prin credinţă, lucru care i-a adus destul de multe necazuri.
Deşi mulţi din parohia lui se converteau în urma acestui nou mesaj al său, alţii - în special cei care aparţineau claselor superioare - se simţeau foarte ofensaţi. Tatăl lui Evans începuse

să se îngrijoreze pentru că fiul lui devenise calvinist. într-o scrisoare plină de blândeţe, scrisă la sfârşitul anului 1816, Evans a răspuns tatălui său cu următoarele cuvinte: „în ceea ce-1 priveşte pe John Calvin, nu sunt un adept al lui. Doresc într-adevăr să-L urmez pe Acela pe care L-a urmat J. Calvin, dar atât. Oh, când va veni ziua aceea în care numele partidelor [religioase], distincţiile de partide şi separările de partide vor înceta?"
Parohul lui Evans şi, cu siguranţă, şi superiorii lui au început să se simtă incomodaţi de acest ajutor de preot nonconformist. Biserica anglicană în special nu agrea *entuziasmul,* deoarece pe vremea aceea acest cuvânt avea un sens peiorativ, folosit adesea pentru a-i descrie pe evanghelici. Predicile lui Evans nu se mai deosebeau de

predicile multor dizidenţi sau nonconformişti -metodişti, baptişti, congregaţinalişti şi alte grupuri care nu se conformau părerilor şi practicilor Bisericii anglicane. I s-a spus că trebuie fie să se conformeze, fie să demisioneze.
Pe vremea aceea, Evans încă nu împlinise 30 de ani şi nu era încă marcat de caracteristica oamenilor care-1 întâlnesc pe Dumnezeu - umilinţa, aşa că nu era dispus să se împace. Refuzând să meargă pe o cale contrară convingerilor sale în curs de maturizare, el vorbea cu îndrăzneală şi scria împotriva devierilor Bisericii anglicane de la doctrinele biblice. S-a opus foarte puternic uniunii dintre biserică şi stat şi lipsei de disciplină din interiorul bisericii. A deplâns faptul că mulţi membri adulţi ai bisericii anglicane, unii chiar în poziţii de conducere, susţineau că beneficiau de mântuire datorită botezului din copilărie, măcar că era clar că nu erau născuţi din nou.
La sfârşitul anului 1815, Harington a demisionat din slujba sa de ajutor de preot. Au urmat câteva luni dureroase, în timpul cărora Evans şi soţia sa şi-au revizuit decizia de a părăsi Biserica anglicană. Evans era acum conştient de slăbiciunea sa - şi anume, mândria. „Nu cumva am acţionat aşa din mândrie?", se întreba el. După o lungă perioadă petrecută în rugăciune şi în discuţii cu alţii care părăsiseră Biserica anglicană, Evans şi soţia sa au fost siguri că au acţionat corect. A reînceput să predice, dar de data aceasta în satele din vestul Angliei. Prietenii săi i-au

remarcat valorosul dar de a predica, şi l-au sfătuit să-şi pună în practică acest dar în Londra, ceea ce a şi făcut la sfârşitul lui 1816. Foarte curând sala de care se folosea era asaltată de ascultători nerăbdători.
După câteva luni, a atras atenţia unui om bogat, Henry Drummond, membru al parlamentului. Drummond, un nonconformist, încă nu aderase la nici un grup şi sprijinea financiar cauze independente. Deseori se ducea să-1 asculte pe Evans predicând şi curând s-a oferit să construiască o capelă în care Evans să poată predica şi învăţa ghidându-se după propriile convingeri. Astfel, Capela John Street a fost construită în centrul Londrei în 1818, cam în acelaşi timp în care Robert Chapman şi-a început ucenicia în domeniul juridic.
Noua parohie din John Street nu era afiliată nici unei denominaţii sau organizaţii creştine existente. în urma predicilor puternice ale lui Evans, care vorbea nevoilor spirituale ale oamenilor, biserica a crescut rapid. în Capela John Street atitudinea caracteristică era una de deschidere; atât credincioşii, cât şi vizitatorii erau bineveniţi.

Robert Chapman îl întâlneşte pe Hristos

Unul din diaconii Capelei John Street, John Whitmore, era avocat. I s-a făcut cunoştinţă cu tânărul Chapman de 20 ani, care părea evlavios, căruia îi plăcea să vorbească despre lucruri religioase, părea să cunoască Biblia, însă vorbea cu un spirit critic la adresa ei. Whitmore şi-a dat curând seama ca Chapman era în căutare de răspunsuri la problemele sale spirituale şi că încă nu găsise aceste răspunsuri. Aşa că l-a invitat pe Robert la Capela John Street pentru a-1 auzi pe Harington Evans. Din cauza educaţiei primite (în stilul claselor superioare), este posibil ca Chapman să fi şovăit la început, pentru că auzise de „entuziasmul" întâlnit foarte des în bisericile disidente. însă deoarece căuta ceva care să răspundă la dorul nesatisfăcut al sufletului său, a fost de acord să meargă.
Chapman nu ştia exact la ce să se aştepte în timp ce se apropia cu Whitmore de Capela John Street în acea seară de

duminică a anului 1823. Oamenii care umpleau capela, veneau acolo fiecare cu vieţile

lor diferite; programul, condus de un om cu o cultură evidentă care inspira încredere la fiecare cuvânt rostit, s-a desfăşurat în mod exemplar. Aici, Chapman a auzit pentru prima dată o predică ce i-a deschis ochii minţii. Până atunci, nu i se prezentase niciodată atât de clar justificarea prin credinţă şi lucrarea răscumpărătoare a lui Hristos. în timp ce Evans predica, reticenţele intelectuale ale lui Chapman s-au topit sub puterea convingătoare a Duhului Sfânt. L-a acceptat pe Hristos ca fiind Fiul lui Dumnezeu şi ca Cel care a luat asupra Sa păcatele lui.
Acum, o viaţă nouă stătea deschisă înaintea lui Chapman. A început să studieze Biblia având o nouă înţelegere a ei. După ce a revăzut toate pasajele din Noul Testament referitoare la botez, şi-a dorit să fie botezat imediat. Evans l-a sfătuit să aştepte până îi va înţelege pe deplin semnificaţia, însă Chapman, cu hotărârea puternică specifică lui, a insistat să împlinească dorinţa Domnului cât mai repede cu putinţă. Cu înţelepciune, Harington Evans a cedat şi după câteva zile de la convertire, Chapman L-a mărturisit prin botez public pe Hristos şi lucrarea pe care o făcuse în el.
Apoi Chapman a spus familiei şi prietenilor lui despre convertirea sa, însă aceştia nu i-au putut înţelege semnificaţia. „Ce?? Robert convertit?? Nici nu avea nevoie de convertire!", spunea un membru al familiei. Au sperat că Robert nu-şi va părăsi cariera juridică şi, la început, nu au fost dezamăgiţi de aceasta. A continuat să activeze în justiţie şi era într-adevăr un om de succes, însă nu arăta semne că-şi va părăsi dragostea abia găsită în Hristos. Chapman nu a trebuit să-şi convingă familia de realitatea credinţei sale; aceasta era evidentă. Când şi-au dat seama că el nu-şi va părăsi devotamentul plin de zel faţă de Biblie, şi că nu va renunţa la convingerea lui că această carte era, cu adevărat, Cuvântul lui Dunmezeu, multe din rudele lui l-au exclus din cercurile lor. Mai târziu, privind spre acei ani, a scris: „Am devenit o jignire pentru cei de care mă lepădasem, chiar pentru cei care erau de aceiaşi carne şi sânge cu mine."

Totuşi, înstrăinarea nu a cuprins toată familia. Un membru al familiei şi-a amintit că pe parcursul acestei perioade, Robert Chapman şi-a petrecut vacanţa la mare cu toată familia sfătuindu-şi rudele tinere să citească şi să studieze Biblia. La câţiva ani după convertirea sa, s-a apropiat mai mult de o verişoară de-a lui şi de soţul acesteia, aşa cum vom vedea mai târziu. A rămas apropiat de mama lui şi mai târziu, pe parcursul vieţii, a păstrat legături bune cu fraţii şi surorile lui, dintre care unii au şi fost convertiţi.
Ca rezultat al deciziei de a-L urma pe Hristos, Chapman a fost respins de cunoştinţe ocazionale care s-au simţit ofensate şi condamnate de entuziasmul său pentru Mântuitorul. Următoarea povestire relatată de Chapman demonstrează nu numai viaţa lui de rugăciune, dar şi încrederea pe care o avea în grija Tatălui său pentru el:
La scurt timp după convertirea mea, o încercare mare şi neprevăzută a venit peste mine. O anume persoană şi-a concentrat toate activităţile pentru a mă persecuta şi a mi se opune în orice mod posibil. Am fost foarte uimit de aceasta, pentru că eu nu aveam decât dragoste în inima mea pentru el; dar ce era să fac? M-am predat pe mine însumi cu tot cu această încercare lui Dumnezeu şi am lăsat-o în mâna Lui; de asemenea, am avut de mai multe ori bucuria de a mijloci pentru potrivnicul meu. Cum a ieşit totul în final? în timp, Domnul binecuvântat i-a oferit mântuirea lui şi întregii sale familii.
Tânărul Chapman a luat creştinismul în serios. Mulţi ani mai târziu, a scris:
îmi amintesc de perioada în care mi-era frică de moarte... Dar după ce am venit la Hristos şi am fost salvat de El, am trecut de la o stare la alta, la acea stare în care

mi-era frică să trăiesc, pentru că îmi era teamă că dacă trăiam puteam face ceva care să-L dezonoreze pe Domnul, şi aş fi preferat să mor de o sută de ori decât să fac asta. Dar mulţumuri fie aduse Lui că nu am rămas

mult în această stare, fiindcă am văzut în mod clar că e posibil să trăieşti în lume fără să-L dezonorezi pe Dumnezeu.

Această afirmaţie reflectă rugăciunea Donmului Isus pentru ucenicii Săi din Ioan 17:15: „Nu Te rog să-i iei din lume, ci să-i păzeşti de cel rău." Chapman a învăţat că adevăratul creştin trebuie să trăiască, să muncească şi să fie o mărturie în această lume; din moment ce Tatăl a răspuns rugăciunii Fiului, creştinul ar trebui să înţeleagă faptul că, deşi, este în raza de acţiune a lui Satan, totuşi nu este la îndemâna lui.

Foame crescândă pentru Cuvântul lui Dumnezeu

în 1823, Chapman şi-a definitivat ucenicia şi a devenit jurisconsult. Primul lui angajator a fost Freshfields, una din firmele de jurisconsulţi care deţinea controlul în Anglia. Inteligenţa şi devotamentul lui au atras atenţia oamenilor experimentaţi ai curţii care l-au încurajat foarte mult. După trei ani a moştenit o mică avere şi a hotărât să folosească aceste fonduri pentru a-şi face un cabinet particular. Noua sa firmă a prosperat; felul lui plăcut de a trata oamenii şi creşterea sa cultivată l-au ajutat foarte mult.

Chapman a început să frecventeze duminica seara serviciul săptămânal de celebrare a Cinei Domnului la Capela John Street. Nu se ştiu prea multe lucruri despre cum conducea Harington Evans acest program de seară; nu ştim dacă această întâlnire era sau nu deschisă pentru orice credincios care dorea să contribuie cu o rugăciune sau cu un cuvânt scurt. Dar dacă gustul ulterior al lui Chapman pentru aceste întâlniri de aducere-aminte este o reflectare a lui Evans - şi, probabil este - atunci întâlnirea trebuie să fi încurajat participarea liberă. Chapman iubea mult acest timp în care oamenii se închinau lui Dumnezeu din inimă. Era un timp de rugăciune, închinare şi de pomenire a lucrării făcute de Hristos la Calvar - o întâlnire diferită de cea în care se predica şi se dădeau învăţături. Când Chapman şi-a înfiinţat propria slujire câţiva ani mai târziu, întotdeauna a accentuat

importanţa pe care o are acest fel de întâlnire pentru fiecare credincios.

La încurajarea lui Evans, Chapman s-a implicat în lucrarea de la Capela John Street. Evans a descoperit în Chapman o inimă de slujitor adevărat şi au petrecut mult timp împreună. Fără o altă pregătire în ale predicatului, cu excepţia celei pe care i-a dat-o Evans, Chapman a început să vorbească la diferite programe din cadrul Capelei John Street. Primele lui încercări au constat în aducerea de argumente structurate cu grijă şi uneori, „răsucite" - tipice unui avocat care-şi prezintă cazul în faţa unui juriu. După un timp şi-a dat seama că acest stil de predică nu era folositor pentru majoritatea ascultătorilor. Ei aveau nevoie de încurajare, de demonstrarea grijii, dar şi de instruire doctrinară -iar totul trebuia prezentat simplu; asta era ceea ce le dădea Evans.

Unii din prietenii lui Chapman, după auzirea primelor sale predici, şi-au dat cu părerea spunând că Chapman nu va fi niciodată un bun predicator. Acest lucru i-a cauzat, fără îndoială, multă durere, iar el întotdeauna răspundea în felul următor: „Sunt mulţi care-L propovăduiesc pe Hristos, dar sunt atât de puţini aceia care-L trăiesc pe Hristos. Marele meu ţel va fi să-L *trăiesc* pe Hristos." Acesta a devenit scopul lui: să-L iubească pe Hristos, să-i iubească şi să-i pese de cei săraci şi să ducă mai departe mesajul de mântuire al lui Dumnezeu. Treptat, Chapman şi-a dezvoltat

propriul stil de a predica datorită ajutorului lui Evans, iar mai târziu a fost recunoscut ca un bun predicator. Avea un dar înnăscut de-a dreptul remarcabil: vocea! Vocea lui era profundă şi răsunătoare şi mulţi oameni i-au remarcat-o de-a lungul vieţii. Cu timpul, a învăţat să şi-o folosească producând un mare efect asupra publicului, fie că citea, fie că predica.
O întâmplare care a avut loc în această perioadă arată cum cunoştinţa biblică a lui Chapman creştea mereu: doi clienţi de-ai lui erau în conflict; unul din ei s-a hotărât să-1 dea în judecată pe celălalt, iar celălalt urma să conteste procesul la tribunal. După ce s-a consultat cu amândoi, Chapman a realizat că ambii spuneau că sunt creştini, aşa că i-a adus pe amândoi odată în

biroul său şi şi-a deschis Biblia la 1 Corinteni capitolul 6. Le-a explicat ceea ce ei, în mod evident nu ştiau: că mădularele trupului lui Hristos trebuie să-şi rezolve conflictele dintre ele în limitele acestui trup. Chapman şi-a convins clienţii că ei trebuie să se supună Scripturii, şi astfel, amândoi şi-au retras plângerile. Aşa a început cariera lui Chapman de consiliere a creştinilor. Nu ezita să dea sfaturi în timpul unei şedinţe de consiliere, dar întotdeauna o făcea cu un duh blând şi avea ca bază Scriptura. Ascultarea de Biblie era lucrul suprem pentru el.
Literatura, care odată 1-a încântat atât de mult, şi-a pierdut mult din atracţia ei. Interesul lui principal pentru lectură era acum îndreptat către Biblie. Ea era mesajul lui Dumnezeu pentru el, era Cartea care dăduse sens vieţii lui. în această perioadă a studiat ebraica şi greaca pentru a putea citi Biblia în limbile originale. Nu mai trebuia să-şi petreacă serile studiind justiţia, căci studiul biblic îi ocupa mereu timpul. în perioada aceasta, interesul pentru justiţie şi legi a început să scadă. Ambiţiile lumeşti au fost înlocuite de ambiţii divine şi o dorinţă mereu crescândă de a spune oamenilor de dragostea lui Hristos îl acapara din ce în ce mai mult.
Vechii lui prieteni l-au părăsit treptat. însăşi viaţa lui devenise o incriminare pentru mulţi dintre ei şi nu a durat mult până ce Robert a fost izolat de ei din punct de vedere social. Acest lucru nu 1-a preocupat prea mult pentru că îşi făcuse noi prieteni la Capela John Street. Aceştia, mulţi din medii sărace foarte diferite de mediul din care provenea el, erau iubitori şi însufleţiţi de acelaşi gând. Cu ei a intrat într-o viaţă complet nouă, una dedicată preocupării bunăstării spirituale a oamenilor, în mod deosebit a oamenilor săraci. Robert Chapman devenea un evanghelist cu o preocupare socială tot mai puternică...
Capela John Street se afla în preajma unui sector de locuinţe date în chirie în care sărăcia era adânc înrădăcinată, iar locuitorii trăiau fără speranţa unei vieţi mai bune. Era o zonă pe care Ch. Dickens a descris-o foarte expresiv câţiva ani mai târziu. Chapman a manifestat o preocupare deosebită pentru bunăstarea acestor oameni. Vroia să afle cum trăiau ei şi ce anume gândeau, însă şi-a dat seama curând că viaţa lui de

semi-lux şi confort era în contrast evident cu vieţile lor. Stilul lui de viaţă a devenit o acuzaţie şi o povară pentru el. Treptat, interesul său pentru aceşti oameni s-a transformat dintr-o compasiune intelectuală într-o identificare cu ei. A început să le aducă personal îmbrăcăminte şi hrană, în loc să aştepte ca alţii să facă aceste lucruri. A petrecut timp cu ei, le-a vorbit despre dragostea lui Hristos pe care au putut s-o înţeleagă datorită dragostei pe care el o arăta faţă de ei. De exemplu, a fost interesat în mod special de o femeie în vârstă oarbă. O aducea în fiecare duminică la capelă, iar

după program avea grijă să ajungă în siguranţă în locuinţa ei. Numărul de oameni convertiţi în această perioadă datorită lucrării lui Chapman trebuie să fi fost foarte mare.
Influenţa lui Evans asupra vieţii şi atitudinilor lui Chapman faţă de închinarea creştină a fost adâncă. încrederea lui Chapman în atotsuficienţa Bibliei, devotarea lui faţă de o împlinire săptămânală a Cinei Domnului, accentul pe care-1 punea pe botezul credinciosului (fără să insiste asupra lui ca fiind o condiţie pentru a putea fi membru sau pentru a participa la părtăşie), şi opiniile lui în legătură cu unitatea creştinilor - semne distinctive ale lucrării sale ulterioare - erau aceleaşi ca şi cele ale lui Evans.
O perioadă Chapman a continuat şi cu meseria de avocat şi cu slujirea de la Capela John Street. Dar, cu timpul, a realizat că practicarea justiţiei nu era în acord cu ceea ce îi spunea inima. Interesul lui cel mai mare era în a spune oamenilor despre Domnul şi şi-a petrecut multe seri vizitându-i pe cei care trăiau în locuinţele sărăcăcioase din preajma capelei. A devenit extrem de preocupat de gândul dacă trebuie să-şi lase sau nu deoparte meseria şi slujba sa plină de succes. Şi cum se întâmplă de obicei cu oamenii ale căror inimi sunt pregătite, Dumnezeu i-a arătat curând rolul pe care trebuie să-1 împlinească mai departe în viaţă.

Barnstaple şi oraşele din jurul Devon-ului sunt locul unde Chapman şi-a petrecut cei mai mulţi ani.

4-O lucrare în creştere în Devon

în timp ce implicarea lui Chapman la Capela John Street creştea, Dumnezeu lucra în inimile multor oameni, aducând o reînnoire a Bisericii Sale. Să privim puţin aceşti oameni şi lucrarea în continuă dezvoltare din sud-vestul Angliei, fiindcă Chapman urma să fie în centrul acestei activităţi foarte curând.
Nu toţi membrii familiei lui Robert se distanţaseră de el şi una din verişoarele lui,

Susan, era printre aceia care rămăseseră lângă el. în 1823, s-a căsătorit cu un avocat bogat din vestul ţării - Thomas Pugsley - care făcea parte dintr-o familie din Devonshire, o zonă situată pe partea sudică a canalului Bristol în vestul Angliei. Thomas şi soţia lui şi-au stabilit casa într-o zonă rurală foarte frumoasă pe lângă piaţa din Barnstaple, care era un centru comercial pentru partea nordică a Devon-ului.
Când Susan a auzit din discuţiile familiei că Robert avusese o convertire spirituală, a dorit să afle mai multe. Ea şi Thomas l-au căutat atunci când au plecat în următoarea lor călătorie de două zile cu trăsura de la Barnstaple la Londra. Amândoi erau interesaţi să afle detaliile convertirii sale şi ce semnifica aceasta. Chapman a răspuns cu entuziasm interesului lor. Cei trei au început să studieze Biblia şi să se roage. în timpul uneia din vizitele pe care i le făceau lui Chapman, cei doi Pugsley şi-au pus încrederea în Hristos. Deşi Robert s-a referit la Thomas ca la „un copil de-al lui în credinţă", Thomas l-a influenţat, la rândul lui, foarte mult.
Când Susan şi Thomas au observat lucrarea lui cu oamenii săraci din Londra, lucrare ce se întindea din ce în ce mai mult, s-au hotărât să se implice şi ei în mod similar şi să se ocupe de

oamenii săraci din zona Barnstaple-ului. Pe vremea aceea, azilele pentru săraci erau locuri în care oamenii care nu aveau vreo speranţă de a fi angajaţi şi care nu aveau pe nimeni căruia să-i pese de ei, erau hrăniţi, îmbrăcaţi şi cazaţi. în schimb, ei trebuiau să facă o muncă umilă. Thomas s-a hotărât să înfiinţeze adunări de evanghelizare în fiecare duminică în azilul pentru săraci din Pilton - un mic sat care limita Barnstaple-ul în nord. Când s-a împăştiat vestea că se ţineau asemenea adunări la azil, oamenii din cartier au început să le frecventeze.
în timp ce slujirea lor creştea, Susan şi Thomas au fost convinşi că Domnul îi chema la evanghelizarea claselor de jos. Aşa că în jurul anului 1829, Thomas a făcut un pas curajos. S-a hotărât să renunţe la meseria lui şi să-şi dedice tot timpul slujirii Domnului. El şi Susan s-au mutat în Tawstock - un mic cătun la trei mile depărtare de sud-vestul Barnstaple-ului. Acolo, s-au implicat activ în conducerea mai multor biserici mici, dintre care unele erau ţinute în casele oamenilor.
Cu puţin timp înainte de asta, Thomas se asociase cu un evanghelist din partea locului, pe nume Robert Gribble, care mai târziu a început să lucreze cu Chapman. Spre deosebire de Pugsley, Gribble se născuse într-o familie săracă şi primise educaţie minimă. Şi-a început propria afacere cu pânzeturi, care îi era de ajuns să-şi întreţină familia în continuă creştere. La un moment dat în această perioadă, a avut parte de o convertire spirituală şi a început să dea învăţături la şcoala duminicală de după-amiază din Biserica congregaţională din Barnstaple. Efortul acesta a fost atât de fructuos încât în 1815, Gribble a început să înfiinţeze şcoli duminicale în mai multe sate învecinate. Foarte curând, părinţii copiilor l-au rugat pe Gribble să predice duminica seara şi pentru adulţi. După o ezitare iniţială, Gribble a acceptat şi astfel şi-a descoperit adevăratul dar. în doar doi ani cunoştinţele sale biblice şi abilitatea de a vorbi în public ce era în continuă dezvoltare i-au oferit posibilitatea să predice regulat în diferite şcoli şi biserici. Prelegerea lui obişnuită, departe de a fi un obstacol, era cu adevărat folositoare; sătenii au răspuns cu mult entuziasm predicilor lui şi mulţi s-au întors la Domnul.

Ca rezultat al lucrării lui Gribble au luat naştere mai multe biserici sau întâlniri ţinute în case în jurul oraşului Barnstaple. Denominaţia congregaţională, numită şi

„independenţii", a construit în 1817 Capela Tawstock pentru cei credincioşi şi l-au rugat pe Gribble să le fie păstor. După câţiva ani, a fost construită şi Capela Lavacott la câteva mile depărtare şi tot Gribble era cel care avea grijă de bunăstarea ei spirituală. Iar la aceste îndatoriri de păstor pe care le avea, se adăugau şi continuele evanghelizări pe care le făcea în zonele rurale.

în acest timp, Gribble şi-a păstrat afacerea cu pânzeturi -care-i slujea ca mijloc de susţinere financiară, urmând probabil modelul apostolului Pavel. Totuşi, Gribble a început să acorde din ce în ce mai puţină atenţie afacerii şi, într-un final, a falimentat. A privit acest lucru ca fiind o dovadă a slăbiciunii lui şi, împotriva dorinţelor adunării din Capela Tawstock, a demisionat din funcţia de păstor. Simţind probabil că trebuia să meargă mai mult pe aceeaşi linie cu denominaţia independentă, a hotărât să se implice în centrul de misiune prin case. Thomas Pugsley, care până atunci lucrase acolo şi era acceptat de oamenii din jurul Tawstock-ului, a luat locul lui Gribble.

în 1829, Gribble s-a mutat cu familia departe de Barnstaple, în centrul misionar din sudul Devon-ului, în apropierea oraşului Exeter. Domnul era în spatele acestei mutări, fiindcă în prima zi a noii sale lucrări, Gribble 1-a cunoscut pe William Hake, omul care avea să joace un rol foarte important nu numai în viaţa lui Gribble, dar şi în viaţa lui Chapman şi a multora din relatarea noastră. Până atunci, Gribble era mulţumit să predice doar un simplu mesaj de evanghelizare. Acest stil fusese unul roditor pentru el, mulţi oameni fuseseră convertiţi şi mulţi alţii deveniseră misionari. Totuşi, el acordase relativ puţină atenţie doctrinelor biblice, cu excepţia mântuirii, şi acceptase tradiţiile congregaţionale fără să le acorde o atenţie prea mare. Hake a început să-1 provoace la discuţii despre subiecte variind de la chestiuni teologice (cum ar fi sensul botezului, deoarece independenţii practicau botezul copiilor mici) la chestiuni practice (cum ar fi justeţea obiceiului închirierii stranelor, care, pe vremea aceea, erau folosite în mod curent pentru a plăti

păstorul). Gribble a scris mai târziu: „Acest lucru era nou pentru mine, din moment ce eu eram obişnuit, cum mi-e teamă că mulţi sunt încă, să primesc ce fusesem învăţat fără să mă obosesc să cercetez dacă lucrurile respective erau sau nu în concordanţă cu Scriptura - singurul etalon infailibil al adevărului."

Nu la mult timp după aceea, Gribble şi-a schimbat părerile în privinţa acestor subiecte. A început să fie nemulţumit de centrul misionar - nu numai din motive doctrinare. „Unii din membrii organizaţiei erau oameni din lume, care nici măcar nu susţineau că erau creştini, şi în ciuda acestui fapt, aveau un cuvânt de spus în privinţa tuturor măsurilor care se luau." El nu şi-a ascuns nemulţumirea, astfel că în al treilea an de lucru acolo i s-a cerut să se retragă din centru. Vechii prieteni l-au rugat să se întoarcă înapoi în nordul Devon-ului pentru a continua lucrarea de evanghelizare şi, în martie 1832, s-a întors împreună cu familia. Fără nici un ban, dar încrezător că Domnul va avea grijă de toate nevoile lui, Gribble a condus o lucrare roditoare până aproape de sfârşitul vieţii lui, în anii 1860.

Thomas Pugsley, în timpul lucrării pe care a întreprins-o la Capela Tawstock, 1-a cunoscut pe William Hake, probabil datorită lui Robert Gribble. Şi, în 1830, e foarte posibil ca Hake să-1 fi prezentat pe Pugsley unui tânăr neamţ foarte entuziast, George Miiller, care ajunsese de curând în Anglia şi era nerăbdător să predice. Lucrarea creştea, aşa că în 1830, Pugsley a construit din propriile fonduri o altă capelă în Hiscot-ul apropiat. Evident impresionat de Miiller, Pugsley 1-a invitat să ţină predica de inaugurare la Capela Hiscot.

Aceşti bărbaţi - Pugsley, Gribble, Hake şi Miiller - împreună cu Henry Craik şi

Elizabeth Paget au avut un rol esenţial în reînceperea propovăduirii Evangheliei în sud-vestul Angliei şi foarte curând, tot ei aveau să devină colucrători ai lui Chapman.

Invitaţia în Barnstaple

în vara anului 1831, Susan şi Thomas Pugsley l-au invitat pe Robert Chapman să-şi petreacă vacanţa împreună cu ei şi să-i ajute în lucrarea evanghelizării. Chapman, căruia îi plăcea compania verişoarei sale şi iubea frumoasa regiune a Devon-ului de nord, a acceptat bucuros invitaţia. La scurt timp după sosirea lui Chapman, Pugsley a propus ca el să predice săptămânal la azilul pentru săraci Pilton, iar Robert a acceptat. Un avocat din Londra de 29 de ani, lat în umeri, înalt, cult, care ştia şi să predice, a atras imediat atenţia. într-o seară de duminică, un grup de fete a venit la azilul pentru săraci pentru a-1 vedea predicând. (Probabil nu erau foarte interesate de ce avea să spună.). însă ceea ce au văzut nu era atât de important ca ceea ce au auzit, iar ce s-a întâmplat în seara aceea nu era lucrul care se aşteptau ele să se întâmple. Au auzit o predică despre păcat şi consecinţele lui. Una dintre fete, Eliza Gilbert, a spus după aceea referitor la predica lui Chapman: „M-a rănit. Trebuie să-1 mai aud odată." Ceea ce a şi făcut, iar la scurt timp după aceea L-a primit pe Hristos. Mai târziu, a devenit o parte importantă în slujirea lui Chapman.

Este sigur că familia Pugsley avea mai mult în gând pentru Chapman, nu doar relaxare şi câte o predică săptămânală, deoarece îl invitaseră pe William Hake din Exeter să-i viziteze în aceiaşi perioadă în care era şi Chapman acolo. Robert le aducea aminte de Hake, măcar că Hake era cu câţiva ani mai în vârstă şi căsătorit. Amândoi aveau un temperament asemănător, erau studenţi înfocaţi ai Bibliei şi complet consacraţi lui Hristos. De

asemenea, Susan şi Thomas ştiau că Hake avea o poveste interesantă de spus. Pe vremea când s-au întâlnit, Hake conducea o şcoală cu internat pentru băieţi într-o casă mare care fusese domiciliul anterior al lui Anthony Norris Groves. Viaţa evlavioasă a lui Groves a influenţat multe alte vieţi. Născut în 1795, Groves a avut o prietenie pe viaţă cu Hake. El fusese dentist şi avusese o afacere prosperă în Exeter, dar în cele din urmă, averea sa a început să-1 facă să se simtă stânjenit. După multă rugăciune şi meditaţie, el şi soţia lui, Mary, au căzut de acord asupra faptului că trebuie să-şi petreacă restul vieţii propovăduind Evanghelia ca misionari şi că vor trăi în deplină dependenţă de grija lui Dumnezeu. în 1825, Groves şi-a scris şi publicat convingerile într-un pamflet, *Christian Devotedness [Dedicarea creştină],* care a devenit foarte cunoscut. Pe vremea aceea era membru loial al Bisericii Angliei, dar o serie de întâmplări l-au făcut să se despartă de ea.

Chiar dacă nu mai avea sprijinul Bisericii anglicane, dorinţa lui Groves pentru lucrarea de misiune se intensifica. Atunci, el şi Mary au făcut un pas neobişnuit. în ciuda unei lipse complete de sprijin organizatoric, şi-au vândut toate posesiunile şi au dat mare parte a banilor păstrând doar atât cât aveau nevoie pentru călătoria misionară. Au ales să meargă în Baghdad, un oraş pentru care au simţit chemarea lui Dumnezeu şi s-au hotărât să se încreadă în mod deplin în grija lui Dumnezeu pentru continuarea acestei lucrări. Şi-au predat casa lui William Hake cu scopul de a înfiinţa o şcoală creştină cu internat, au înmânat afacerea pe care o deţineau în domeniul stomatologiei unui nepot al lor, şi-au împărţit bunurile şi, (însoţiţi de copiii lor şi de alţi câţiva) au părăsit ţara pentru a-şi dedica vieţile slujbei misionare.

Această relatare trebuie să fi avut un impact profund asupra lui Chapman, aşa cum a avut asupra multor altora. în privinţa întoarcerii sale în Londra şi a meseriei sale,

Chapman nu ştia dacă vroia să o continue sau nu. Experienţa din zona oraşului Barnstaple produsese o înviorare şi o emoţie pe care nu le mai simţise înainte. A început să se întrebe dacă era voia lui

Dumnezeu ca el să-şi lase meseria, să renunţe la posesiunile pământeşti şi să se dedice complet slujirii creştine. Să fie pastor, aşa cum erau şi Evans şi Pugsley, îi părea atractiv, dar se gândea, de asemenea, şi la o plecare misionară în Spania sau Italia.
Apoi Chapman a primit o invitaţie, probabil că prin influenţa lui Pugsley, de a păstori Capela Ebenezer din Barnstaple - o parohie frământată, fără o conducere proprie, de baptişti particulari. Se pare că biserica Ebenezer era dezbinată în două direcţii. Majoritatea a fost de acord cu această invitaţie a lui Chapman şi erau dispuşi să se schimbe dacă el dorea acest lucru, însă o minoritate decisivă se opunea schimbării. Să treci dintr-o biserică dinamică de genul Capelei John Street într-una muribundă, nu e o perspectivă foarte atrăgătoare, însă Robert a simţit că mâna lui Dumnezeu era în această invitaţie. în orice caz, ştia că nu va putea fi un pastor tradiţional al baptiştilor particulari.
O caracteristică a baptiştilor particulari era faptul că insistau foarte mult ca doar cei care fuseseră botezaţi ca şi credincioşi aveau posibilitatea de a participa la împărtăşanie [frângerea pâinii] şi de a fi admişi ca membri. Pe lângă faptul că Chapman nu se simţea în largul lui din cauza graniţelor denominaţionale, nici nu le împărtăşea convingerile în legătură cu botezul. Singura alternativă era să le expună în mod sincer şi clar convingerile lui - lucru pe care 1-a şi făcut. De asemenea, a spus congregaţiei că va veni la ei cu condiţia să poată predica şi învăţa despre orice lucru pe care-1 găsea în Scriptură.
în sfârşit, enoriaşii Capelei Ebenezer i-au acceptat condiţiile. Acest lucru demonstrează că biserica era în neorânduială. De fapt, în timpul a 18 luni ce au precedat această perioadă, Capela Ebenezer fusese slujită de trei pastori; iar de când fusese construită (adică de 9 ani) fusese slujită de patru pastori. Anumiţi oameni din congregaţie făceau în mod intenţionat ca lucrurile să fie dificile pentru păstorii lor, însă nu erau dispuşi să-şi asume responsabilităţile de conducere în biserică.
Chapman ştia cu siguranţă că această congregaţie nu era unită şi că un lider nou va avea dificultăţi în călăuzirea a două grupuri cu atitudini diferite. Cunoscând aceste probleme şi

plănuind un program de vizite, a început să se gândească mult la valoarea unei conduceri în care responsabilităţile să fie împărţite. Şi-a contactat noua cunoştinţă, William Hake, şi 1-a invitat să participe la conducerea lucrării de la Ebenezer. Hake nu a putut să facă asta atunci când i-a propus Chapman, însă i s-a alăturat mulţi ani mai târziu.
Chapman cunoştea situaţia şi în ciuda acestui fapt, a venit la Ebenezer, lăsând în urmă toate posibilităţile sale de avansare pe acest pământ. Trebuie să fi fost ferm convins că aceasta era chemarea lui Dumnezeu pentru el, fiindcă şi-a dăruit propria avere şi moştenirile, păstrând pentru sine atât cât să cumpere o casă în Barnstaple şi să se susţină pentru început. în aprilie 1832 şi-a părăsit nu doar meseria, ci şi capela John Street care-i era atât de dragă, 1-a părăsit pe prietenul şi mentorul său, Harington Evans, şi toate atracţiile Londrei şi s-a mutat în Barnstaple.

Un oraş în sclavie spirituală

Oraşul în care a sosit Robert Chapman avea o lungă istorie, înfiinţat în 930 î.Hr.,

vechiul oraş era situat strategic - la întâlnirea râurilor Taw şi Yeo, fiind accesibil călătoriei cu vaporul dinspre mare. Când normanzii au luat această mică localitate de la saxoni, au construit un zid de piatră înalt în jurul ei, au ridicat o movilă de noroi de 16 metri şi au construit un castel de lemn pe ea. Această movilă încă există, însă castelul şi zidul nu.
Când Chapman a ajuns în 1832 aici pentru a începe ceea ce avea să devină lucrarea vieţii sale, Barnstaple era un oraş zgomotos de aproximativ 7000 de oameni. înconjurat de multe sate mici şi aşezat într-o vale aproape la nivelul mării, acest oraş era atât o piaţă gospodărească, cât şi un port maritim. Vase mari circulau pe estuarul râului Taw. Oraşul avea un export activ şi era un centru de import pentru negustorii care se ocupau cu lână, oi, vaci şi produse lactate. Se putea lăuda şi cu un spital, cu un penitenciar, un ziar cotidian, două-trei hoteluri, un număr de hanuri mai mici şi cu o mulţime de localuri de băut.
Râul Taw curge dinspre nord dintr-o regiune deluroasă spre Barnstaple, dar când ajunge foarte aproape de acest oraş coteşte

spre vest şi o ia înspre mare având un estuar larg. Micul râu Yeo, ale cărui ape coboară din regiunea deluroasă înspre est, se varsă în râul Taw la cotitură. în satele de pe partea vestică a râului Taw se poate ajunge fie trecând peste un pod, fie cu barca. La nord, pământul se ridică abrupt şi se termină la fel de abrupt în canalul Bristol, la aproximativ zece mile depărtare. Oi şi vaci pasc prin părţile deluroase şi verzi ale Barnstaple-ului.
Oraşul avea forma unei lacrimi cu vârful spre sud. Cele două râuri formau graniţele de nord şi vest ale oraşului Barnstaple. Strada Portului - numită aşa pentru că trecea pe lângă port -ducea spre sud faţă de râul Yeo, urmărea de-a lungul zidul vechi pe partea estică a oraşului şi cotea pentru a întâlni râul Taw la vârful lacrimii. Această stradă definea mai mult sau mai puţin graniţa estică a Barnstaple-ului la începutul secolului al XlX-lea, deşi unele industrii, care trebuiau să asigure şi cazarea muncitorilor, se dezvoltaseră pe marginea estică. De la vest la est, oraşul era puţin mai lung de o jumătate de milă - şi aceasta în punctul lui cel mai larg.
Strada Bear era principalul drum care părăsea oraşul Barnstaple şi ieşea spre partea estică. Un mic pod făcut peste râul Yeo înlesnea calea spre satul Pilton, care limita Barnstaple-ul în nord. La marginea acestui oraş, se afla satul Newport, separat de oraş printr-o zonă mlăştinoasă. Mai departe, spre părţile deluroase, era cătunul Bishop's Town, iar pe partea vestică a râului Taw era situat sătucul Tawstock şi multe alte cătune mici. Oraşul Barnstaple, deşi era localizat într-o zonă de mare frumuseţe naturală, aproape de bărăganul Devon-uhii de nord şi aproape de mare, nu prezenta nici o atracţie în acele zile. Fusese construit pe pământ mlăştinos, iar canalizarea fusese dintotdeauna o problemă. în mijlocul oraşului erau construite ţarcuri pentru animalele aduse la piaţă. în zona Derby-ului, la est de strada Portului exista o curte în care se tăbăceau pieile de animale; se pare că mirosurile care erau emanate de aici erau caracteristice pentru Derby. La marginea sudică a oraşului Barnstaple, pe un mal al râului funcţiona un cuptor zgomotos de ardere

O vedere din avion a oraşului Barnstaple, din jurul anului 1930. *(fotografia aparţine lui R.L. Knight)*
O hartă a oraşului Barnstaple când Chapman a ajuns aici.

Piaţa oraşului Barnstaple în 1897. Aici este locul unde se ţineau târguri şi alte evenimente publice.

a varului. Străzile erau înguste şi murdare, iar mulţi locuitori trăiau în sărăcie, chiar dacă în cartiere învecinate erau şi oameni cu averi destul de mari. Alcoolul era un lucru prin care Satan lucra foarte puternic asupra oamenilor din acest oraş. Locuitorii lui făceau ca vreo 80 de localuri care vindeau lichior să prospere şi acestora li se permitea să rămână deschise şi noaptea. Localurile care vindeau bere erau şi mai multe; băutura părea să fie singura scăpare pentru mulţi oameni săraci şi deseori îi prindea în capcană în condiţia în care se aflau.

Capela Ebenezer se afla pe strada Vicarage, o străduţă ce ieşea din Strada Portului, o lua înspre est, paralel cu strada Bear. Capela era o clădire din cărămidă nu foarte bună, situată aproape vizavi de locuinţa preotului anglican şi la aproximativ o sută de paşi de strada Portului. La est de capelă se afla zona Derby - unde locuiau majoritatea oamenilor săraci. Mulţi dintre

O verdere a străzii Vicarage în anii 1800. *(fotografia aparţine Ateneului North Devon)*

Capela Ebenezer, care se află pe strada Vicarage, aşa cum arată astăzi, *{fotografia aparţine autorului)*

ei lucrau la tăbăcărie sau la o fabrică de dantelă - situată la un sfert de milă depărtare. Derby-ul era cunoscut pentru locuinţele înghesuite şi foarte populate, pentru aleile întunecate, pentru sărăcia cruntă, pentru copilaşii desculţi şi îmbrăcaţi în zdrenţe care se jucau pe străzi. Bătăile şi scandalurile beţivilor erau frecvente. Poliţiştii preferau să patruleze doi câte doi când treceau pe aici.

în ciuda tuturor acestora, starea spirituală a oraşului Barnstaple nu era nici mai rea, nici mai bună decât aceea a oricărui alt oraş englezesc de mărime asemănătoare. Mai multe biserici dizidente şi o parohie anglicană existau în acest oraş, însă nici una din acestea nu ajunseseră la oamenii loviţi de sărăcie. De la trezirile lui Wesley şi Whitefîeld din secolul anterior trecuseră două generaţii. Robert Gribble, Thomas Pugsley şi alţii făcuseră evanghelizări în această zonă cu mai mulţi ani înainte de sosirea lui Chapman, însă impactul lor nu era încă unul considerabil.

Un bărbat cu o viziune evlavioasă

Chapman îşi alesese drumul pe care să-1 urmeze înainte să ajungă acolo. Scopurile sale nu se limitau doar la păstorirea Bisericii Ebenezer. Deja se decisese să facă din întregul oraş parohia lui. Aceste cartiere marcate de sărăcie îi aminteau de suburbiile Londrei, iar inima lui s-a ataşat de locuitorii acestor cartiere. Şi mai avea încă un scop. în Londra văzuse şi auzise de mulţi misionari şi predicatori care, cu timpul, deveniseră obosiţi şi descurajaţi din cauza muncii excesive şi care nu aveau unde să se ducă pentru a se odihni şi a se uşura temporar de responsabilităţile pe care le aveau. Chapman dorea să facă din casa lui un loc de odihnă pentru astfel de misionari şi slujitori ai Domnului. Asemenea **lui** Barnaba din Noul Testament, Chapman avea darul încurajării. Se gândea că de ca ar pi tea să se roage cu aceşti lucrători, să vorbească cu ei, să-i asculte şi să le ofere un loc de retragere, poate că s-ar întoarce înapoi la sarcinile şi responsabilităţile lor cu entuziasm înnoit.

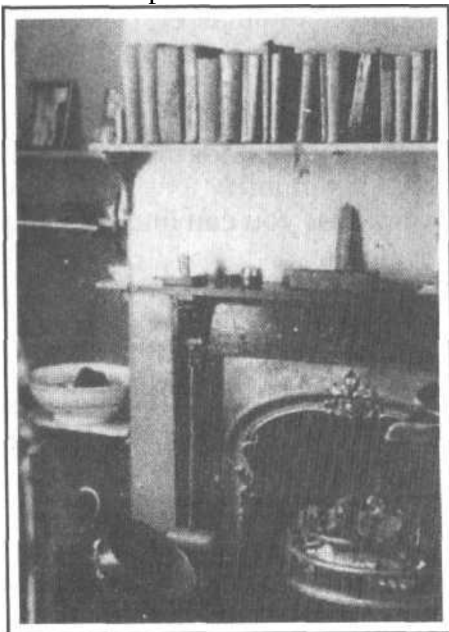
La început, Chapman a închiriat nişte camere într-o casă mică de pe strada Gammon,

lângă centrul oraşului, însă imediat a început să caute o casă potrivită pe care să o cumpere - mai mare decât ar fi avut nevoie pentru sine - care să fie situată într-o parte săracă a oraşului. Şi-a găsit casa ideală în zona Derby-ului. Făcea parte dintr-un şir de case care continua strada New Buildings; era aproape de capela Ebenezer şi avea loc destul şi pentru musafiri. Noua lui casă era, deci, la nr. 6 pe strada New Buildings, o străduţă îngustă, lungă de doar 50 de metri care iese din Vicarage, dar care e blocată în capăt. Fondurile pentru a cumpăra această casă veneau, probabil, din banii pe care el îi pusese deoparte special pentru acest scop atunci când îşi dăduse averea. Casa de la numărul 6 de pe strada New Buildings fusese proiectată pentru o familie cu copii. Având o mansardă deasupra etajului al doilea, casa aceasta i se potrivea foarte bine lui Chapman care a locuit în ea pentru următorii 70 de ani. Un prieten i-a oferit la un moment dat o casă mai mare şi mai confortabilă într-o parte mai bună a oraşului, însă Robert a refuzat. El vroia să trăiască într-un loc în care chiar şi omul cel mai sărac să poată veni la el fără ezitare.

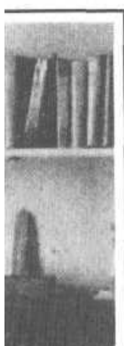
în timp ce Chapman pregătea şi mobila această casă, a trimis vorbă la cei pe care îi cunoştea în Londra, în Devon şi în multe alte locuri, că orice misionar sau alt fel de slujitor creştin este binevenit să stea pe gratis în casa lui cât timp doreşte fiecare. Cât despre fondurile necesare pentru a-şi întreţine acest proiect, avea încredere că Domnul se va îngriji şi de asta. Aceasta urma să fie o lucrare bazată pe credinţă, iar Chapman era de părere că cei care veneau să se odihnească un timp în casa lui, puteau să înveţe astfel o lecţie valoroasă.

Aproape imediat ce s-a mutat în Barnstaple, Robert şi-a început lucrarea neobosită de vizitare şi evanghelizare în azilele pentru săraci şi vorbea personal cu oamenii care nu aveau adăpost şi cu pensionarii nevoiaşi din azile. De multe ori străbătea pe jos distanţe mari pentru a vizita şi predica în sate mici din prajma oraşului Barnstaple, uneori lucrând împreună cu Pugsley şi Gribble.

O parte a străzii New Buildings.
Femeia stă la uşa casei numărul 6 - casa lui Robert Chapman.









Atelierul lui Robert, unde îi plăcea să lucreze singur, de obicei făcând daruri pentru musafirii lui.

Camera lui Chapman. Observaţi cărţile de pe raft -în special Biblii în diferite limbi.

Curând, Chapman a ajuns foarte cunoscut în oraş. A început să predice în aer liber şi treptat a devenit foarte priceput la asta. în Barnstaple predica, de obicei, în piaţa oraşului. Uneori se muta peste drum şi predica de pe ţărmul lat al râului Taw. Atunci când predica, se folosea de statura şi de vocea sa profundă producând un efect puternic şi mulţi oameni au ajuns să-L cunoască pe Domnul. Chapman nu a aşteptat sprijin organizatoric ca să-şi înceapă lucrarea de vizitare şi predicare în aer liber; aceasta nu era o cerinţă a Capelei Ebenezer pentru a putea fi păstor. El ştia că Dumnezeu îl chemase să facă această lucrare şi a făcut-o toată viaţa!

Astăzi, mulţi oameni se simt jigniţi când aud că Evanghelia se predică în locuri publice. Ar prefera ca astfel de predici să fie ţinute doar în clădiri de biserică. Dar mare parte din lucrarea Domnului Isus a avut loc în aer liber, acolo unde erau oamenii şi de aceea, Chapman îi acorda atât de multă importanţă. Cu câteva excepţii, a avut foarte puţine probleme cu mulţimile atunci când predica în aer liber. Vorbea cu demnitate şi sensibilitate, iar majoritatea oamenilor îl respectau. Mulţi ani mai târziu, o femeie relata următoarele, care demonstrează cât de bine era acceptat:

In timp ce locuiam într-o pensiune la ţară, domnul Chapman a venit să predice în satul nostru. Stătea în picioare de unul singur şi oamenii se adunau în jurul lui. Stăpânul meu şi cu mine stăteam în pragul uşii ascultând de puţin timp, când dintr-o dată, m-am gândit să mă duc să-i duc un scaun ca să se poată aşeza. Stăpânul meu, observându-mi mişcările, a spus:

-Ce ai de gând să faci, Mary?

-Să mă duc să aduc un scaun pentru acel om tânăr, drag şi binecuvântat ca să poată sta jos, i-am răspuns eu, fiindcă cel mai binecuvântat adevăr ieşea de pe buzele lui.

-Adu cel mai bun scaun pe care-l găseşti, Mary, a răspuns el.

Pentru mulţi dintre noi ar putea fi dificil să ne identificăm cu Chapman. Un om de cultură, cu o inteligenţă deosebită, provenind dintr-o familie bogată şi influentă, se turna acum pe

sine în inimile şi sufletele oamenilor săraci şi ignoranţi. îşi făcuse o carieră de succes, dezvoltase prietenii încurajatoare, fusese obişnuit cu tot confortul vieţii, şi acum îşi mânca hrana cu cei săraci şi împărtăşea greutăţile cu cei loviţi de sărăcie. Chiar unii din colegii lui de lucrare credeau că Robert ajunsese la extreme care (în opiniile lor) nu erau necesare, ba chiar fără sens. Dar imitarea lui Hristos era felul de viaţă pe care-l alesese Chapman.



Robert Chapman predică într-o întâlnire în aer liber.
(Chapman este omul cu barbă albă din colţul din dreapta sus al fotografiei.)

6.
Zilele de început ale Capelei Ebenezer

Scopurile lui Chapman pentru Capela Ebenezer au ieşit repede la iveală. Pentru el, Biblia era cea care se ocupa de toate problemele vieţii într-un mod deplin; şi tot Biblia era singura „carte de viaţă" de încredere. îi învăţa pe alţii într-un mod simplu, numai

din Biblie, pentru că era convins de faptul că majoritatea oamenilor care frecventau biserica ştiau foarte puţine lucruri despre ceea ce conţinea aceasta. Ştiind că se pusese prea mult accent pe tradiţia denominaţională şi foarte puţin pe cercetarea profundă a Scripturilor, a simţit că toţi credincioşii trebuiau să aibă o preţuire mai mare pentru ceea ce moartea lui Hristos pe cruce însemna în vieţile lor personale.

Schimbări în programul de închinare de duminică

Frângerea pâinii

Chapman a schimbat şi modul şi regularitatea cu care frângeau pâinea la Ebenezer. I s-a părut de dorit ca Cina Domnului - după cum împărtăşania era numită de obicei - să aibă loc în fiecare duminică, aşa cum învăţase la Capela Street John. Dorea ca această împărtăşire să nu fie un ritual solemn, ci un timp de închinare în care toţi membrii bisericii să poată participa în mod liber, aşa cum se simţeau călăuziţi de Duhul Sfânt: cineva putea propune o cântare, un bărbat putea vorbi puţin despre un pasaj din Scriptură, apoi, adunarea putea cânta o altă cântare, un alt bărbat se putea ruga şi aşa mai departe, atât

cât oamenii se simţeau călăuziţi. Apoi pâinea şi vinul erau luate şi date din mână în mână. Chapman sau un alt învăţător recunoscut care era prezent acolo putea predica din Scriptură. Cam aşa arăta un program de frângerea pâinii, şi dura aproximativ două ore. El nu a afirmat niciodată că există un anumit model pentru Cina Domnului poruncit în Scriptură. însă a insistat asupra faptului că acest timp trebuie să fie centrat pe cruce şi că nu trebuie considerat un ritual care oferă participanţilor harul salvator.

Botezul

Deşi Chapman avea convingeri ferme în legătură cu importanţa botezului după convertire, a împărtăşit punctul de vedere a lui Harington Evans - şi anume că botezul nu era o condiţie pentru a deveni membru sau pentru a participa la frângerea pâinii. El spunea că toţi credincioşii, prin mărturisirea de credinţă şi de viaţă, nu erau doar liberi să participe, ci erau invitaţi de însuşi Isus Hristos; aceasta era valabil indiferent dacă urmaşii Lui fuseseră botezaţi sau nu.

Cu înţelepciune, Chapman nu a insistat ca schimbările să fie rapide în nici un domeniu. Deşi susţinea un alt punct de vedere, pentru o perioadă a permis ca tradiţia Capelei Ebenezer să continue - cei nebotezaţi nu erau primiţi la Cina Domnului. Acesta era un subiect sensibil nu numai între baptiştii particulari. Credincioşilor care proveneau din Biserica Angliei sau din biserici congregaţionaliste şi care avuseseră o lungă tradiţie legată de botezul copiilor mici, li s-a părut greu de acceptat această idee a botezului ca cerinţă pentru a deveni membru al bisericii. Chapman a înţeles aceste probleme şi, deşi dorea ca toţi creştinii să fie botezaţi în urma convertirii, acesta fiind un act de ascultare şi de mărturisire publică, nu a insistat asupra acestui aspect în ceea ce-i privea pe ceilalţi credincioşi. în general, minţile se schimbă, într-adevăr, dar încet. După aproximativ un an, aproape toţi membrii bisericii Ebenezer au acceptat această idee şi a fost adoptată de biserică.

Chapman a mărturisit mai târziu că liderii creştini din sudul Devon-ului care aflaseră despre lucrarea lui de la Ebenezer, şi

care aveau legături el, l-au sfătuit să insiste imediat ca tradiţia acestor baptişti particulari să fie abandonată. Astfel că a trebuit să depăşească şi presiunea care venea din această direcţie. Unii oameni sunt rezistenţi la schimbare; alţii vor să schimbe totul deodată. Orice lider creştin are această dilemă la un moment dat. Felul lui Robert

de a se ocupa de această problemă îi dezvăluie răbdarea, învăţătura lui blândă şi dependenţa de Domnul. Ştia că dacă în biserică nu exista o majoritate care să susţină o decizie care ar afecta o tradiţie veche şi puternică, atunci ar rezulta o mare nemulţumire şi distrugere a unităţii. El a spus mai târziu: „Am aşteptat cu răbdare o unitate deplină a gândirii... Nu am fi avut niciodată dragostea reciprocă şi unitatea Duhului de care ne bucurăm acum aici, dacă am fi acţionat în orice alt fel atunci."

Muzica

De asemenea, Chapman a schimbat cartea de cântări la Ebenezer. în opinia lui, o cântare ideală ar trebui să conducă pe cineva direct la Dumnezeu prin crucea lui Hristos. El spunea că nu există destule cântări de acest fel; această părere şi-a însuşit-o probabil la Capela John Street din Londra unde, este posibil să fi compus câteva cântări. în orice caz, la scurt timp după sosirea sa la Ebenezer, a început întocmirea unei noi colecţii de cântări. Până în 1837 scrisese îndeajuns cât să publice o nouă carte de imnuri, pe care creştinii sub conducerea lui Chapman au folosit-o mulţi ani. Experienţele şi tânjirile unui scriitor de imnuri găsesc expresie în ceea ce el sau ea scrie. Temele dominante din majoritatea imnurilor scrise de Chapman erau centrate pe suferinţele lui Hristos şi gloriile care aveau să urmeze. O strofă dintr-un imn compus de el exprimă setea lui bine-cunoscută după o mai mare cunoaştere a dragostei lui Hristos:

Aş vrea, Domnul şi Salvatorul meu Să cunosc ceea ce nici o măsură nu cunoaşte; Aş vrea să mă afund în misterele iubirii Tale, în adâncimea tuturor suferinţelor Tale.

Iar una dintre cântările bine-cunoscute ale lui Chapman începe aşa:

O, Salvatorul meu răstignit! Lângă crucea Ta vreau să rămân, Acolo să privesc cu ochii neclintiţi, Spre a Ta agonie de moarte.

Era ceva specific pentru cântările lui Robert ca accentul să cadă mereu pe crucea de la Calvar, şi ca apoi să ceară un „răspuns" de dragoste şi devotament faţă de Hristos, Cel care ne-a luat păcatele asupra Sa.

Sora lui Chapman, Arabella, a remarcat odată că doar cei care l-au cunoscut pe Robert puteau să aprecieze pe deplin imnurile lui, pentru că doar aceştia ştiau cât de bine se armonizau ele cu viaţa sa. Accentul pus pe suferinţele lui Hristos poate fi o reflectare a durerii lui, fiindcă de-a lungul anilor a văzut creştini luptându-se unul împotriva altuia, despărţindu-se şi acţionând în general în feluri necreştine. Dar trebuie să ne amintim că Chapman era convins că doar prin întoarcerea în duh la Calvar şi prin meditarea la dragostea jertfitoare a lui Hristos pentru păcătoşi, un creştin poate să-şi dezvolte şi să-şi menţină o atitudine corespunzătoare faţă de Hristos şi faţă de lume. Cântările sunt unul dintre cele mai puternice moduri de a exprima asemenea adevăruri.

Schimbări spirituale în multe vieţi

învăţăturile şi predicile lui Chapman accentuau, de asemenea, ascultarea faţă de Cuvântul lui Dumnezeu în purtare şi atitudini, şi ascultarea faţă de porunca de a spune altora despre dragostea lui Hristos pentru ei. Fiind atraşi de acest accent pus pe Biblie cât şi de exemplul vieţii lui Chapman, mulţi oameni noi au început să vină şi să participe la programul de la Capelă. Ebenezer a crescut repede în număr şi în spiritualitate în timpul acestor primi ani şi un mare număr de oameni L-a cunoscut pe Hristos. Să privim la câteva exemple în care putem

vedea cum l-a folosit Dumnezeu pe Chapman pentru a aduce bucuria şi nădejdea lui

Hristos în vieţile a nenumăraţi oameni care, la rândul lor, au împărtăşit Evanghelia altora.
Eliza Gilbert
Eliza, care se convertise în 1831 la o predică de-a lui Chapman ţinută la azilul pentru săraci Pilton, a devenit un membru fidel al bisericii Ebenezer. Ea i-a spus lui Robert că vrea să fie botezată, însă mama ei neconvertită era atât de împotrivitoare faţă de această idee încât o ameninţase că o va determina să plece de acasă dacă mai insista. Cu toate acestea, Eliza a vrut să meargă mai departe, astfel că botezul a avut loc. Mulţi membri ai bisericii Ebenezer erau destul de îngrijoraţi pentru ea şi au urmat-o acasă după botez. După cum spusese, mama ei a refuzat să-i dea drumul în casă, dar mulţi prieteni au primit-o în casele lor în timpul acestei perioade de încercare. După câteva luni, Eliza s-a îmbolnăvit atât de rău încât doctorii credeau că va muri. La auzirea acestei veşti, mama ei s-a domolit şi i-a permis să se întoarcă acasă, însă nu îi vorbea.
Lui Robert Chapman îi era permis s-o viziteze pe Eliza o dată pe săptămână, iar mama ei pleca întotdeauna de acasă în acest timp. Elizei îi era permis şi să primească scrisori de la el şi dintre acestea, trei au fost păstrate, ele fiind cele mai vechi scrisori existente ale lui Chapman datând din 1835; conţin cuvinte de încurajare şi de compasiune adresate Elizei, în care îi reaminteşte că mâna lui Dumnezeu este în toate lucrurile şi că trebuie să privească spre Domnul şi să aştepte de la El ajutor şi tărie. Deşi interesul iniţial al Elizei pentru Chapman manifestat la azilul Pilton, participarea ei consecventă la biserica Ebenezer, faptul că ea a venit la Robert în scopul botezării şi atenţia lui constantă faţă de ea în timpul bolii Elizei ar părea să sugereze o atracţie reciprocă, totuşi, nu există nici o urmă de implicare sentimentală între ei. De fapt, Chapman nu s-a căsătorit niciodată.
în cele din urmă, Eliza şi-a revenit şi a devenit o „vitează" a congregaţiei. în final, şi alţi membri ai familiei sale s-au convertit prin influenţa ei şi prin slujirea lui Chapman. De asemenea, la o

vârstă foarte înaintată, mama ei a cedat [dragostei lui] Hristos într-un sfârşit.
William Bowden şi George Beer
O altă persoană convertită la primele predici ale lui Robert a fost William Bowden - un tânăr energic de 20 de ani care, foarte curând, a devenit un evanghelist înflăcărat pentru Hristos şi a lucrat cu Chapman printre săracii din Barnstaple. Un altul care a fost atras la Ebenezer datorită slujirii şi exemplului lui Chapman a fost George Beer - tot de vreo 20 de ani. Fiind needucat şi dat la ucenicie la un fermier pe vremea când era copil, George s-a convertit în urma predicilor lui Gribble. Beer şi Bowden au devenit buni prieteni şi deseori lucrau împreună predicând şi evanghelizând în satele din jurul oraşului Barnstaple. Ca rezultat al lucrării lor în aceste cătune, s-au înfiinţat mai multe biserici mici care se întâlneau în case, iar unele dintre ele s-au mărit suficient pentru a cere o clădire specială şi pentru a adopta un program regulat de întâlniri.
în ceea ce priveşte grija pastorală, aceste congregaţii depindeau de Bowden, Beer, Chapman şi de alţi lideri binevoitori. Fiindcă pe vremea aceea, Ebenezer încă aparţinea dominaţiei baptiste, aceste mici biserici se considerau, în general, a fi baptiste, dar funcţionau după principii similare celor de la Ebenezer. Documentele găsite referitoare la aceste biserici şi la cele mai vechi de lângă Tawstock, Lavacott şi Hiscot dezvăluie o oarecare ambiguitate cu privire la afilierea lor denominaţională. Creştinii din acele biserici erau cu toţii „fraţi creştini" pentru el şi, după o vreme,

mulţi au început să se numească chiar aşa.
Cu încurajarea lui Chapman, Bowden şi Beer au început să predice în aer liber. Când au predicat în zona Derby-ului, au fost expuşi insultelor şi unor ameninţări continue de violenţă fizică. Dar mulţi oameni L-au primit pe Hristos în urma acestor eforturi ale lor, iar faptul acesta le-a întărit convingerea că Dumnezeu îi chema la o slujire de evanghelizare pe viaţă.
în orice caz, ajutorul pe care Bowden şi Beer l-au dat lui Chapman nu a durat multă vreme. în 1835, Anthony Groves s-a

întors în Anglia. Lucrase timp de 5 ani în Bagdad, unde avusese parte de mari dificultăţi. La un an după sosirea lui acolo, în doar două luni ciuma ucisese jumătate din populaţia oraşului, printre care au fost şi soţia şi fiica lui cea mică. Ciuma aceasta a fost curând urmată de o inundaţie foarte mare şi de un război dat între bandele rivale care a luat şi mai multe vieţi. Unii oameni care l-au însoţit acolo sau care au venit mai târziu să-1 ajute s-au întors în Anglia descurajaţi. Cinci ani de muncă avuseseră ca rezultat doar o mică roadă şi o mare descurajare. însă Dumnezeu le porunceşte alor Săi să fie oameni ai credinţei, şi nu oameni ai succesului, iar Groves se hotărâse să meargă mai departe.
Auzind de o uşă deschisă pentru lucrarea misionară în India, Groves a vizitat această ţară şi a realizat că uşa era deschisă pentru Evanghelie; doar lipsa de lucrători îi împiedica răspândirea. Aşa că Groves s-a întors în Anglia şi pe continent pentru a recruta bărbaţi şi femei care doreau să meargă în India cu el. Pe vremea când era în străinătate, Groves a corespondat cu mulţi prieteni de-ai lui din sud-vestul Angliei şi din Irlanda; astfel, Chapman era în cunoştinţă de activitatea lui, deşi pe atunci, încă nu se cunoscuseră. Când Groves a sosit în Barnstaple la invitaţia lui Chapman, a aflat că Bowden, Beer şi soţiile lor erau dispuşi să meargă cu el în India. Dumnezeu îi pregătise pentru aşa ceva, iar ei erau gata şi nerăbdători de a începe lucrarea vieţii lor! Chapman i-a încurajat şi după câteva luni au plecat. S-au stabilit în Delta Godavari din India şi acolo au pus bazele pentru o puternică misiune creştină.
Fiica *preotului anglican*
Familia Wrey, care făcea parte dintr-o familie veche şi renumită ce avea un rang moştenit de baronet, locuia pe lângă familia Pugsley, în zona Tawstock-ului. Un membru al familiei Wrey, preot al parohiei locale, se înţelegea bine cu familia Pugsley. Prin intermediul lui Thomas şi al Susanei, Chapman a făcut cunoştinţă cu această familie la scurt timp după sosirea lui în Barnstaple. Datorită culturii şi comportamentului său, Robert a fost uşor acceptat de familia Wrey. Pentru el era ceva atât de natural şi de normal să-L mărturisească pe Hristos încât, foarte

curând, una dintre fiicele preotului s-a convertit. Nu la mult timp după aceasta, ea şi-a exprimat dorinţa de a fi botezată, iar faptul că ea respingea semnificaţia botezului din copilărie 1-a pus pe tatăl ei într-o poziţie ciudată. Dar în ciuda acestui lucru, se pare că el nu s-a opus în mod public, astfel că planurile pentru botezul în râul Taw au mers mai departe.
Vestea evenimentului ce urma să aibă loc s-a răspândit repede şi mulţi orăşeni curioşi au venit să vadă cum este botezată fiica preotului de către Chapman. Dar mai era un lucru neobişnuit în acest eveniment: Robert urma să boteze în acelaşi timp şi un tânăr fermier. Pe vremea aceea, oamenii din diferite clase sociale participau foarte rar la acţiuni în comun. în orice caz, familia Wrey nu a fost scandalizată de circumstanţele

botezului fiicei lor. Mai degrabă orăşenii erau cei care urmăreau cu uimire dublul spectacol ce se derula în faţa lor în râul Taw. Ca de obicei, Chapman a rupt barierele dintre clasele sociale trăindu-şi viaţa obişnuită în Cristos.
După botez, tânărul fermier pe nume George Lovering a început să evanghelizeze oamenii din cartier. De atunci, el a mai lucrat încă treizeci de ani în nordul Devon-ului înfiinţând biserici în mai multe sate din sudul şi estul oraşului Barnstaple.
Primii ani ai lui Chapman petrecuţi la Capela Ebenezer au avut o roadă spirituală bogată. Evanghelizarea în Barnstaple şi în satele din jur a fost principalul lucru care a determinat revitalizarea capelei. însă asemenea succese rareori înaintează fără încercări, iar Satan a încercat foarte curând să oprească mărturia creştinilor.



Un botez în râul Taw, similar cu multe botezuri ţinute de Chapman.

7-

Decizii grele; alegeri călăuzite de Duhul

Unii membri ai congregaţiei Ebenezer nu au fost de acord cu schimbările propuse de Chapman şi adoptate de majoritatea. Văzând că Ebenezer şi-a schimbat orientarea şi că era prea puţin probabil să se întoarcă la tradiţiile baptiştilor particulari, aceşti enoriaşi au plecat ca grup din biserică în anul 1834. Capabilul şi blândul Chapman nu a putut opri această rupere. Dacă marea parte a enoriaşilor nu ar fi fost atât de unită în duh şi în scop, despărţirea ar fi putut foarte uşor să producă multă descurajare şi ar fi condus la moartea bisericii. însă Chapman era convins că acţionase corect şi, pentru că biserica ce rămăsese îl sprijinea puternic, a mers mai departe.
Cam în acelaşi timp în care Chapman a venit în Barnstaple, a fost înfiinţată, tot în acest oraş, o biserică de baptişti generali. S-a început construirea unei noi biserici pentru ei de către proprietarul fabricii de dantelă şi a fost terminată în februarie 1833, la zece luni de la sosirea lui Robert în Barnstaple. însă lucrarea acestor baptişti nu a prosperat şi după trei ani s-a năruit. Terenul a fost scos la vânzare, dar fără succes. Cei care se retrăseseră de la Ebenezer au cerut voie să închirieze clădirea şi le-a fost permis, măcar că ei se întâlneau acolo ca baptişti particulari. Pentru încă un an sau aproximativ un an, baptiştii generali s-au regrupat şi le-au cerut baptiştilor particulari să evacueze clădirea. La momentul acesta, cei care se retrăseseră de la Ebenezer au cerut ca grupul lui Chapman să abandoneze

capela pe motiv că nu o întrebuinţau în concordanţă cu intenţia şi practicile iniţiale ale baptiştilor particulari.
Robert a cercetat cu grijă contractul încheiat cu Capela Ebenezer şi a observat că nici o prevedere nu fusese încălcată, însă dizidenţii au insistat, iar Chapman a devenit convins că atitudinea scripturistică era ca ei să le dea pur şi simplu clădirea. Nu vroia ca cineva să creadă că făcuse rost de acea clădire prin viclenie. Situaţia era asemănătoare, spunea el, cu aceea în care renunţi la haina ta pentru a o da celui ce ţi-o cere urmând povaţa lui Hristos. Congregaţia a fost de acord cu decizia lui Robert şi, în 1838, a înmânat dizidenţilor actele clădirii.
O acţiune atât de unită ca a acestor creştini pare aproape de necrezut. Au renunţat la clădirea lor - dreptul lor legal - în favoarea unor dizidenţi. Oare câţi lideri creştini, câte biserici ar fi făcut un asemenea lucru? N-ar fi trebuit să lupte pentru drepturile lor? Prin acest act neobişnuit, aceşti creştini au ilustrat principiul dragostei eristice, iar răsplata le-a fost mare. O generaţie mai târziu, baptiştii din Barnstaple erau alcătuiţi dintr-un grup evanghelistic puternic. Scrierile lor arată un mare respect şi admiraţie pentru Robert Chapman, care este considerat de mulţi ca fiind unul dintre deschizătorii lor de drumuri. Totuşi, documentele baptiştilor arată că grupul lui Chapman nu mai era asociat cu baptiştii cam din timpul despărţirii.
Căutarea unui alt loc de întâlnire
La sfârşitul anilor 1830 tăbăcăria de la capătul străzii New Building - strada pe care locuia Chapman - s-a închis şi a fost dată spre vânzare. Grupul lui Chapman care, pentru a evita orice conotaţie denominaţională, îşi spunea acum pur şi simplu „o adunare de creştini", a hotărât să cumpere această bucată de pământ. Era la o depărtare de câteva clădiri de capela iniţială şi la doar câţiva paşi de casa lui Chapman. Cealaltă parte a parcelei dădea în strada Bear - strada principală ce ieşea din oraş, prin est. Suprafaţa terenului era mult mai mare decât suprafaţa de

L
care avea nevoie Adunarea pe vremea aceea, însă congregaţia crescuse constant, iar terenul permitea o viitoare extindere.
După ce Robert a completat documentele legale necesare transferului de proprietate, clerul Bisericii anglicane a făcut cunoscut tuturor că ei intenţionaseră să cumpere acel teren pentru o nouă biserică parohială. Adunarea, uimită, s-a întâlnit pentru a decide cum să acţioneze şi s-a rugat pentru călăuzire. Chapman a fost condus spre versetul din Filipeni 4:5, care spune: „Blândeţea voastră să fie cunoscută de toţi oamenii. Domnul este aproape." A sfătuit Adunarea să renunţe la dreptul ei. Şi au făcut acest lucru încă o dată, fără ciorovăială. Duhul remarcabil de care Chapman şi întreaga biserică au dat dovadă a fost un alt exemplu al modului în care trăirea creştină poate ilustra Scriptura. Şi încă o dată, deznodământul a fost favorabil. Când anglicanii au terminat construcţia bisericii lor câţiva ani mai târziu, Adunarea avea o orientare evanghelică, şi prin aceasta Chapman şi grupul lui au avut o mare influenţă.
O nouă cădire pentru Adunare
Creştinii care renunţaseră la Capela Ebenezer nu mai erau un grup mic. Erau viguroşi, evanghelişti, şi bine-cunoscuţi în Barnstaple, însă pentru un timp nu au avut nici un loc în care să se întâlnească. Cam din 1838 până în 1842 probabil, s-au întâlnit

duminica în locuinţe închiriate. Pentru întâlnirile din timpul săptămânii au folosit casa lui Chapman de pe strada New Building nr. 6. Până în 1839, pentru studiile biblice de joia seara, au folosit casa Elizabetei Paget de pe strada New Building nr. 9. însă, în ciuda acestor condiţii nefavorabile, numărul lor a continuat să crească.
După încercarea neizbutită de a cumpăra terenul care a fost cerut apoi de Biserica anglicană, Adunarea a reuşit să-şi recupereze acontul dat, astfel că au avut destui bani pentru a cumpăra un teren modest. Cam prin 1840 au fost construite mai multe străzi micuţe care să iasă în strada Bear, învecinată cu zona Derby. Bucăţi de pământ de pe aceste străduţe au fost scoase la vânzare. Adunarea a privit zona aceasta ca pe un

răspuns la nevoile lor: la o depărtare de doar câteva clădiri de Ebenezer, aproape de oamenii săraci şi la o plimbare de 5-10 minute de centrul oraşului. Una dintre noile străzi, strada Grosvenor, s-a extins la nord de strada Bear. Acolo Adunarea a cumpărat un lot şi a turnat o temelie simplă şi mare pentru o viitoare clădire. Au terminat construcţia şi au început să se întâlnească în Capela Bear Street în 1842, la zece ani după sosirea lui Chapman în Barnstaple. Fiind mult mai mare decât Ebenezer, această nouă capelă putea găzdui 450 de oameni.
Multe biserici dizidente, dar şi persoane individuale din vremea aceea considerau că era o chestiune de credinţă faptul de a nu-ţi face datorii. Totuşi, ştim că Adunarea din Barnstaple făcuse un împrumut pentru a putea termina construcţia, fiindcă Miiller afirmă în cartea sa, *Povestiri despre lucrările Domnului cu George Miiller (Narrative of the Lord's Dealings with George Miiller)* că, în 1843, a înaintat Barnstaple-ului o sumă de bani care fusese menită pentru „sfârşirea plăţii cheltuielilor" necesare pentru construirea capelei de acolo. Astfel, această datorie nu a durat mult şi, de atunci, lucrarea a fost liberă de orice povară financiară.

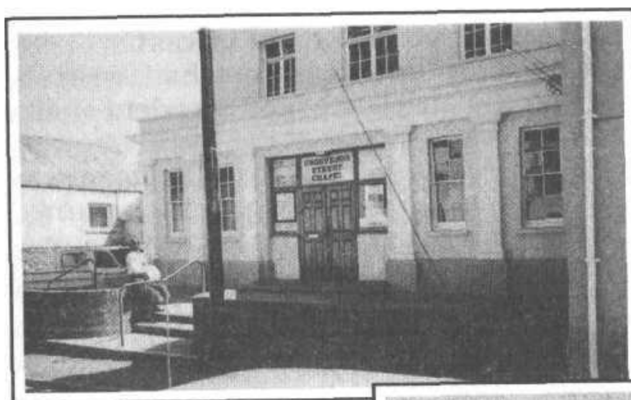
încrezător în Domnul

Primii ani petrecuţi în Barnstaple au fost provocatori pentru Robert. Bucuriile succesului în lucrare au fost amestecate cu certuri şi eventuale descurajări. Thomas Pugsley - prietenul lui Chapman, rudă de-a lui şi sprijinitor fidel - a murit în 1834, ca şi fratele cel mai mic al lui Chapman, Thomas. Capela Ebenezer a crescut repede la număr, însă a experimentat o împărţire. Proprietăţi cheie fuseseră cedate în favoarea altora. Doi tineri bărbaţi care deveniseră buni predicatori, lideri şi evanghelişti plecaseră în India. însă în ciuda tuturor acestora, Chapman a rămas tare şi încrezător în Domnul.
Harington Evans a rămas ajutorul constant a lui Robert. în 1842, Evans a scris o scrisoare din casa lui din Londra: „Robert Chapman tocmai a plecat de la noi. A dormit aici azi-noapte, după ce a predicat în locul meu la John Street. O, ce om al lui



O vedere a străzii Bear în jurul anului 1870.

Capela Grosvenor Street în anul 1988, cunoscută cu numele Bear Street la începuturile ei. *(fotografia aparţine autorului)*





Interiorul Capelei Grosvenor Street în 1988 înainte de a fi vândută. *(fotografia aparţine autorului)*

Dumnezeu este! Ce har manifestă! Curaj, bunătate, dragoste, lepădare de sine,

blândeţe, perseverenţă, dragoste pentru suflete - toate izvorând din dragostea lui pentru Hristos şi pentru Dumnezeu - par a fi minunat îmbinate într-o frumoasă armonie."
Respectul şi dragostea lui Evans pentru Chapman au continuat să crească. în 1846 a vizitat din nou oraşul Barnstaple şi a scris: „L-am găsit pe dragul meu Robert Chapman aşa cum a fost dintotdeauna, şi chiar mai mult - mai asemănător cu Hristos, renunţând mai mult la sine, mai blând şi mai plin de dragoste." în acelaşi an, puţin mai târziu, Evans a spus unui prieten: „El e una din stelele mele. îl consider a fi unul din primii oameni ai vremii. La el nu găseşti nici fluxuri, nici refluxuri, întotdeauna îşi dă seama cât de acceptat este. Dar în acelaşi timp, este cu adevărat ca un copil, pregătit pentru orice, pentru tot - indiferent ce ar fi." A fost un timp când Chapman i-a fost ucenic; acum vedea în el un adevărat lider şi slujitor.
„La el nu găseşti nici fluxuri, nici refluxuri", scrisese Evans. Chapman ştia că absenţa dizidenţilor ar permite o dezvoltare mai unită a lucrării. Ştiind că Dumnezeu îi chemase pe Bowden şi Beer, Robert era fericit să-i vadă avansând. Robert Gribble se întorsese în zonă şi îşi începuse activitatea. Thomas Pugsley se bucura acum împreună cu Domnul, iar Charles Shepherd - un bărbat din localitate - preluase mare parte a lucrării din capelele în care slujise Pugsley. Shepherd, care îl cunoscuse pe Harington Evans în timpul vizitelor sale dese în nordul Devon-ului, a acceptat mai târziu să păstorească biserica John Street din Londra, atunci când Evans a murit.
Astfel, lucrarea lui Dumnezeu a continuat. Dumnezeu este suveran, iar Chapman nu a cerut niciodată explicaţii pentru evenimentele aparent dificile ce se desfăşurau pe vremea aceea.

8.
Povară pentru Spania

Când Robert Chapman a început să simtă, la câţiva ani după convertirea sa, chemarea totală a lui Dumnezeu pentru lucrarea creştină, gândurile lui s-au îndreptat mai întâi spre misiune. Italia era de mult timp pe inima lui şi Spania îl frământa, de asemenea. Povara pe care o simţea pentru Spania, Portugalia şi Italia a fost rezultatul presiunii pe care romano-catolicismul a exercitat-o asupra oamenilor din aceste ţări, care, practic, îi priva pe aceştia de cunoaşterea Dumnezeului adevărat. Unii preoţi arătau un mare cinism faţă de lucrurile religioase şi mulţi descurajau oamenii când era vorba de citirea Bibliei. Dar Chapman ştia că Biblia fusese scrisă pentru oameni obişnuiţi; fusese dată în scopul călăuzirii, instruirii şi mustrării şi nu era proprietatea vreunui grup de elită.
Chapman dorea să găsească o cale de a duce vestea bună a lui Hristos şi oamenilor obişnuiţi din Spania. Această ţară, cu trecutul ei religios glorios sau ruşinos, era foarte cunoscută pentru persecutările evanghelicilor şi era închisă pentru misiunile străine. Crezând că într-o bună zi va exista o lucrare misionară în Peninsula Iberică în care va fi şi el implicat, Robert a studiat spaniola şi portugheza până când le-a putut vorbi fluent pe amândouă. Chiar şi când Dumnezeu a scos înaintea lui oraşul Barnstaple, interesul lui pentru Spania şi pentru lucrarea misionară nu se micşoraseră. Mare parte a activităţii sale din nordul Devon-ului era echivalentă cu o lucrare misionară, iar el se întreba mereu cum ar putea să o îmbine pe aceasta cu activitatea misionară din Spania. Ştia că avea darul interacţionării cu oamenii şi, pentru că această ţară era atât de

persistentă în gândurile lui, a fost convins de faptul că Dumnezeu vroia ca el să plece acolo.

Prima călătorie de cercetare

După doar doi ani petrecuţi în Barnstaple, Chapman a făcut o scurtă călătorie în Spania. Se ştiu foarte puţine lucruri despre aceasta. Probabil a călătorit ca turist pentru a putea evalua direct ceea ce el sau alţii ar putea întâlni acolo într-o viitoare misiune. Pe vremea aceea, Anglia era un aliat al Spaniei, pentru că ajutase recent la îndepărtarea francezilor din ţară. în 1833, Isabela a Ii-a a fost proclamată regină a Spaniei, însă guvernarea ei se opunea viguros, uneori chiar violent, carliştilor care erau în favoarea unchiului ei, Don Carlos. Mulţi ani de-a rândul, carliştii au folosit tactici teroriste în încercările de a scăpa de guvernare şi, din când în când, anarhia era la un pas de conducere. Astfel că o călătorie prin Spania nu era deloc sigură. însă, departe de a fi descurajat de ceea ce văzuse în prima călătorie, Robert a hotărât să facă o altă călătorie misionară în Spania cât mai curând posibil.
După întoarcerea sa în Barnstaple, Chapman a accentuat în predicile sale nevoia spirituală a Spaniei şi a Portugaliei şi i-a sfătuit pe ascultători să se gândească să-şi dedice vieţile lucrării lui Dumnezeu din ţările menţionate. Aceste cuvinte repetate au avut rezultat; doi bărbaţi din Adunare, dl Pick şi dl Handcock, şi-au exprimat un interes puternic de a merge acolo.

Prima călătorie misionară

în 1838 Chapman şi-a făcut planuri să se întoarcă în Spania, iar Pick şi Handcock urmau să-1 însoţească. Aceste lucruri se întâmplau pe vremea când Adunării îi lipsea o clădire proprie, dar Chapman avea destulă încredere în conducerea congregaţiei, încât să-şi permită să plece pentru câteva luni. Ştiind că orice predică publică ar fi fost limitată sau chiar imposibilă în Spania, Robert a plănuit să meargă prin ţară pentru a putea vorbi personal cu oamenii despre Hristos şi pentru a le da Biblii. Astfel că, în tot timpul călătoriei, el îşi căra în spate bagajul care conţinea câteva haine şi Biblii „de contrabandă".
Aici apare o dilemă interesantă. Chapman a hotărât să încalce legea ţinutului şi se pare că nu a avut nici o îndoială că ceea ce făcea era corect. Era convins că atunci când legea oamenilor violează legea lui Dumnezeu, atunci cea din urmă trebuia să câştige. Chapman cunoştea, de asemenea, răspunsul lui Petru şi al altor apostoli dat în situaţii similare pe care le găsim în Faptele Apostolilor 5:27-29.
Mulţi prieteni l-au sfătuit să nu se ducă în Spania pentru că acolo fuseseră aprobate legi care interziceau predicatul în afara religiei romano-catolice. însă Robert a rămas ferm în hotărârea lui. Văzând că nu-1 pot face să se răzgândească şi ştiind că Chapman nu cunoştea pe nimeni în Spania şi că avea bani doar cât să-i ajungă pentru costul călătoriei, câţiva prieteni au strâns o sumă de bani şi i-au înmânat un cec înainte de plecare. Cei trei misionari au plecat mai întâi spre Londra, unde Chapman şi cei doi prieteni au vizitat Capela John Street. De acolo, au mers spre portul Gravesend, la est de Londra pe râul Thames şi s-au îmbarcat pe o navă care urma să-i ducă în Franţa. Cecul neanticipat 1-a tulburat pe Chapman. Planul lui fusese să se încreadă în Domnul că-i va împlini nevoile, pe măsură ce călătoria înainta. Se pare că posibilitatea ca Dumnezeu să-i furnizeze cele necesare înainte de începerea călătoriei nu făcea parte din gândurile lui Chapman. Când vasul era pe Marea Nordului, Robert, în prezenţa însoţitorilor lui, a scos cecul şi 1-a rupt. „Acum voi fi complet dependent de Dumnezeu", a spus el.

Nu se ştie cum au reacţionat prietenii lui de acasă la auzirea acestei veşti. Fără îndoială că ar fi putut fi o insultă la adresa lor. Desigur că Robert ştia că de obicei, Dumnezeu împlineşte nevoile pentru lucrarea Sa folosindu-se de oamenii Lui. Este o nedumerire pentru noi de ce nu a vrut să accepte cecul. Poate că făcuse un jurământ să nu ia bani la el în acea călătorie. Sau poate că refuzul său a fost o dovadă de mândrie spirituală, deoarece, cu mulţi ani mai târziu, el a spus că mândria spirituală fusese problema lui cea mai mare, ca tânăr creştin.

Călătorind prin Franţa spre sud, cei trei bărbaţi au trecut prin Bayonne, luând drumul pe coastă de-a lungul golfului Biscay şi au intrat în Spania prin apropierea oraşului San Sebastian. Aceasta era ţara bascilor şi era de interesul lor să sprijine carliştii împotriva guvernului. O garnizoană de soldaţi englezi era staţionată în San Sebastian, probabil pentru a menţine stabilitatea. Chapman şi însoţitorii lui au reuşit să intre în vorbă cu aceşti soldaţi care erau bucuroşi să poată primi tovarăşi englezi. înainte de plecare, Robert a reuşit să le spună despre Hristos.
Pick şi Handcock l-au însoţit pe Chapman cam până în acest punct, iar după aceea, se pare că el a călătorit singur. A străbătut ţara în lung şi-n lat cărându-şi băgăjelul personal în spate, la un loc cu Bibliile interzise. Rareori găsea câte un credincios, dar în drumul lui mărturisea deseori oamenilor despre Hristos. Mai târziu, Chapman a povestit despre întâlnirea lui cu un preot din timpul acestei călătorii:
în timp ce călătoream prin Spania, cu ceva timp înainte ca liniile ferate să fie construite, mi-am pus bagajul într-un fel de căruţă cu coviltir şi la scurt timp după aceea, mi s-a alăturat un preot romano-catolic. Eram doar noi doi. Pe vremea aceea, printre romano-catolici era dezbătută problema dacă Măria, mama Domnului nostru, era păcătoasă sau nu. Papa a soluţionat problema într-un final, afirmând că ea nu păcătuise; de aceea problema aceasta s-a ivit şi în conversaţia noastră şi i-am spus tovarăşului meu, preotului: ,Ascultă acum ce spune Cuvântul lui Dumnezeu. «Măria a zis: Sufletul meu măreşte pe Domnul, şi mi se bucură duhul în Dumnezeu, Mântuitorul meu.»" Apoi am adăugat: „cum ar fi putut să se bucure în Domnul, Mântuitorul ei dacă n-ar fi păcătuit?", iar preotul a răspuns cu seriozitate „Adevărat, adevărat". Dacă ar fi existat o a treia persoană acolo, nu ar fi spus acest lucru.
Călătoria a fost într-adevăr periculoasă. „în timp ce mă plimbam printr-o zonă foarte liniştită a Spaniei", a spus Chapman mai târziu, „doi oameni au venit pe la spatele meu şi

i-am auzit spunând: «E singur; hai să-1 jefuim». Imediat mi-am ridicat glasul către Dumnezeu pentru a găsi izbăvire; răspunsul a venit în acelaşi moment - oamenii au trecut pe lângă mine fără să-mi provoace vreo neplăcere.
Chapman şi-a continuat drumul prin Spania, mergând spre vest, spre coasta Atlanticului. Văzând muntele înalt El Castilo, a urcat pe vârful acestuia, şi a privit această ţară care, la începutul erei creştine, cunoscuse o binecuvântare foarte mare. Deoarece călătoria lui era pe sfârşite, a îngenuncheat pe acel vârf şi s-a rugat ca Dumnezeu să intervină în acea ţară şi să permită ca lumina Evangheliei să pătrundă în întunericul ei spiritual. Fiind încrezător că Domnul îi va răspunde la rugăciune, le-a scris celor din Barnstaple: „Ne vom trimite evangheliştii aici". Douăzeci şi patru de ani mai târziu şi-a văzut rugăciunile ascultate şi speranţele împlinite. Uşile Spaniei s-au deschis şi misionarii protestanţi au putut pătrunde în această ţară. Nu mai ştim multe lucruri despre călătoria lui Robert din 1838, însă aceasta şi-a împlinit scopul. în

Anglia multe inimi au fost mişcate prin povestirile spuse de Chapman despre întâmplările de acolo şi interesul misionar pentru Spania a crescut foarte mult. Câţiva bărbaţi şi femei s-au hotărât să ducă Evanghelia în această ţară, iar Chapman le-a slujit în multe feluri. Atunci când era acolo, lucra împreună cu ei predicând şi distribuind literatură creştină. Din mâna lui curgea un şuvoi permanent de scrisori încurajatoare în timp ce era acasă, în Anglia. Rugăciunile lui pentru misionari erau neîncetate, iar misionarii ştiau acest lucru. Când ei se întorceau în Anglia pentru un mic concediu, Chapman le spunea mereu că puteau veni pentru odihnă la casa lui. Deşi lucrarea vieţii sale îşi avea centrul în Barnstaple, Chapman a fost un misionar pionier în Spania şi o sursă de tărie pentru alţii.

Henry Payne din Barnstaple, unul dintre oamenii influenţaţi de Chapman să meargă în Spania ca misionar, 1-a auzit pe Robert vorbind de călătoria sa din 1838 şi de starea spirituală a Spaniei. Payne scria:

Atunci când domnul Chapman s-a hotărât să viziteze Spania... nimic nu l-a mai putut face să se răzgândească. Le-a spus prietenilor săi că se baza pe ajutorul lui Dumnezeu în orice împrejurare, că era ferm convins de voia Domnului cu privire la plecarea sa; şi... dacă vreun ucigaş i-ar lua viaţa... atunci, acesta i-ar prilejui intrarea în Casa Tatălui. De obicei, călătorea prin ţară pe jos, pentru a avea ocazii mai bune de a vorbi singur cu oamenii. Era convins că oamenii erau gata să-l asculte atunci când nimeni nu era în preajmă pentru a auzi conversaţia lor. Ei urau clericii, însă teama îi făcea să fie foarte rezervaţi. Nu este nici o îndoială că expresia feţei lui Chapman care-i descoperea bunătatea din inimă, i-afost de mare ajutor în a-şi asigura ascultători pe oriunde trecea. Mi-a spus că într-o zi când şedea într-o diligentă pe când era în Spania, măcar că nici nu-şi deschisese gura înainte, un bărbat şi o femeie au început să se certe aprig în limba franceză şi, la urmă, femeia a spus: „Declar că sunt atât de nevinovată de ceea ce mă acuzi tu pe cât este acest bărbat sfânt al lui Dumnezeu care stă în colţ şi despre care poate spune oricine că va merge în rai."

De-a lungul anilor 1840 şi 1850 mai multe organizaţii creştine au lucrat pentru a duce Evanghelia în Spania. The British and Foreign Bible Society (Societatea Biblică Britanică şi Străină) căreia Chapman i se afiliase a început treptat să facă incursiuni în Spania distribuind Biblii şi literatură creştină. Dar guvernul încă înăbuşea cu agresivitate evanghelizările protestante ale spaniolilor nativi. în această perioadă Dumnezeu a ridicat un evanghelist spaniol tânăr, Manuel Matamoros, căruia i s-a acordat o atenţie deosebită după ce a fost închis din cauză că adusese mulţi oameni la Hristos. Sentinţa lui - nouă ani în galeră - a fost schimbată, dar i s-a interzis intrarea în oraşul Bayonne. Chapman a corespondat cu exilatul Matamoros încurajându-1 şi, cu ocazia primei călătorii în Spania, l-a vizitat şi l-a consiliat.

9-Capela Bear Street: o biserică vie

Adunarea Barnstaple se referea deseori la noua clădire (ce era situată la nord de strada Bear) prin simplul cuvânt: „Camera". Era foarte nimerită denumirea aceasta fiindcă, la început, era doar o singură cameră, ca o cutie mare pătrată. Tavanul era foarte înalt, iar ferestrele erau aşezate mult mai sus decât de obicei deoarece clădirile vecine, construite foarte aproape, ar fi blocat pătrunderea luminii în încăperi. Mobilierul era simplu, chiar brut şi probabil era făcut de membri ai congregaţiei, inclusiv de Chapman. Nişte bănci ţineau loc de strană. Adunarea nu a rezervat nici un spaţiu pentru baptisteriu, deşi Capela Ebenezer avea aşa ceva. Toate botezurile se făceau în râul Taw. în faţă făcuseră un fel de platformă puţin mai înaltă decât nivelul podelei. Pe această platformă era aşezat un mic podium de unde predicatorul îşi ţinea slujba. Platforma aceasta era mărginită de un perete care despărţea camera adunării de locul în care stăteau de obicei mamele cu copiii mici, în timpul programului.

Anglia a făcut un recensământ ecleziastic în 1851, cu ajutorul căruia s-au strâns informaţii cu privire la toate bisericile şi instituţiile independente din ţară. Documentele prezintă nişte informaţii interesante despre adunarea Barnstaple. Samuel Ware, un membru al acestei adunări, a completat un formular de recensământ pentru adunarea Barnstaple pentru luna martie a acelui an. Chapman a completat un alt formular asemănător la sfârşitul anului. Cele două formulare arată că o medie de trei sute de oameni participau la programul bisericii de duminică dimineaţă, fără ca elevii şcolii duminicale (care erau aproximativ o sută) să fie luaţi în calcul. Aproape o sută de persoane

participau la programul de duminică seară. Şi Chapman şi Ware au notat faptul că clădirea lor a fost înălţată în 1842, informaţie foarte folositoare deoarece alte cronici despre Chapman au plasat această dată cu câţiva ani mai târziu. în acest formular, în dreptul rubricii „Denominaţie" Samuel Ware a scris simplu „Creştini", iar Chapman „Fraţi creştini". Ware a numit capela „Casa de întâlnire Bear Street", iar Chapman „Capela Bear Street". Aceste diferenţe arată că acei creştini nu-şi dăduseră nici lor, nici clădirii lor o anumită denumire, păstrând opiniile lui Robert. Mulţi ani mai târziu, clădirea s-a numit „Capela Grosvenor Street". în corespondenţele sale Chapman se referea la adunare spunându-i simplu „Creştinii adunaţi pe strada Bear".

Definirea stilului de conducere a bisericii

Din materialele şi corespondenţa existente este greu de stabilit exact când Chapman şi ceilalţi lideri ai adunării Barnstaple au instituit o conducere multiplă recunoscută. Acest stil de conducere s-a cristalizat probabil după 1839 când George Miiller şi Henry Craik au înfiinţat un sfat de fraţi recunoscut la Capela Bethesda din Bristol. Termenul de *prezbiteri* era folosit în Capela Bear Street până în 1850. Totuşi, oamenii îl considerau pe Robert ca fiind „primul dintre egali", însă nu pentru că aşa vroia el. Era considerat astfel mai degrabă datorită calităţilor lui de lider - umilinţă, blândeţe şi grija lui plină de dragoste. Asemenea apostolului Pavel între cei doisprezece ucenici, era prezbiterul de seamă.

El a fost cel care a predicat de obicei pentru adunare, până în ultimul său deceniu de viaţă. Modul în care se pregătea pentru o predică era foarte simplu: lua notiţe bogate în timpul meditaţiilor lui zilnice; acestea fixau în mintea lui ceea ce trebuia să spună, deşi se pare că nu-şi folosea notiţele atunci când predica. Punea foarte mult accent pe faptul că orice învăţător sau predicator trebuia să fie, mai întâi de toate un cercetător al Bibliei; trebuia să fie afundat mereu în ea şi să o menţină în centrul vieţii sale. Deşi exista o mare libertate de gândire, nimănui nu-i era permis să dezvolte idei care nu erau în

concordanţă cu principiile Adunării, iar când cineva predica într-un mod care nu era neapărat folositor, Chapman sau un alt prezbiter mergeau să vorbească cu el. Instruirea oficială în domeniul predicatului era foarte rar întâlnită între bisericile independente mici şi Capela Bear Street nu făcea excepţie. Predicatorii învăţau practicând. După cum şi Chapman îşi dezvoltase abilităţile de predicator la Capela John Street din Londra sub tutela lui Harington Evans, bărbaţii tineri de la Bear Street erau încurajaţi de Robert şi de alţi prezbiteri să-şi dezvolte abilităţile prin practică. Deschiderea pe care o avea adunarea în timpul Cinei Domnului, când oricine se putea

ridica pentru a spune câteva cuvinte, era, de asemenea, un punct de plecare foarte natural pentru a învăţa cum să te adresezi unei audienţe.
Henry Heath a fost unul dintre aceia care au devenit predicatori şi lideri la Capela Bear Street. Pe când studia pentru ordinile sfinte în Biserica anglicană în 1839, a făcut rost de o slujbă de învăţător la şcoala condusă de anglicanii din Tawstock, şcoală care era foarte aproape de Capela în care slujise Thomas Pugsley. La scurt timp după sosirea lui acolo, Heath a auzit de Robert Chapman şi a obţinut o întâlnire cu el prin ajutorul familiei Wrey, pe a căror fiică Chapman o botezase cu câţiva ani înainte. Robert 1-a invitat pe Heath la o întâlnire de joi seară în clădirea de pe strada New Buildings nr. 9; la această întâlnire se citea din Biblie. Nevăzând nici o contradicţie între aceasta întâlnire şi studiile sale din cadrul Bisericii anglicane, Heath a acceptat să meargă şi a devenit un participant regulat. A fost impresionat de felul în care Chapman tălmăcea Scripturile. Duhul Sfânt a început să lucreze în el şi curând, 1-a acaparat preocuparea pentru scopul lui în viaţă.
Pentru Heath, Scriptura nu mai era doar o muncă de natură teologică ce-i satisfăcea intelectul, ci devenise o nouă putere pentru sufletul său. Vizitele dese la locuinţa simplă a lui Chapman, observarea stilului lui de viaţă şi încrederea pe care el o avea în Scriptură l-au determinat pe Heath să urmeze acelaşi drum. După multă rugăciune aşteptând ca Dumnezeu să-1 direcţioneze şi, cu siguranţă, primind sfaturi de la Robert, Heath

a renunţat la studiile pentru ordinele sfinte din cadrul Bisericii anglicane. Şi-a păstrat slujba de învăţător la şcoala anglicană, dar s-a unit cu Chapman în lucrarea sa din Adunarea Barnstaple cam pe vremea când aceasta s-a mutat în Capela Bear Street. Acolo, Heath a devenit un bun lider şi Chapman a văzut că era un om al lui Dumnezeu foarte dedicat. Mulţi oameni au spus mai târziu că semăna mult cu Robert la comportament.
în 1846, într-o scrisoare, Robert îl lăuda astfel pe Heath: „Prin harul şi darul său s-a recomandat înaintea tuturor astfel încât este privit ca o favoare a dragostei Tatălui". în 1848, Heath s-a mutat în Hackney, un oraş la nord de Londra, unde a lucrat şi a predicat într-o adunare timp de douăzeci şi unu de ani. Deşi avea o reputaţie de bun predicator şi era foarte căutat printre fraţi, el nu şi-a dorit faimă. în 1869 s-a mutat într-un orăşel izolat pe nume Woolpit, aşezat cam la şaptezeci şi cinci de mile la nord de Londra. Aici, el a slujit oamenilor din toate clasele sociale pentru tot restul vieţii. Chapman a păstrat o legătură foarte strânsă cu Heath, iar odată a mărturisit următoarele: „în casa noastră am avut totdeauna o cameră pregătită pentru Henry Heath atunci când venea."
Pe lângă atenţia acordată predicilor cu bază biblică şi împlinirea săptămânală a Cinei Domnului, creştinilor de la Capela Bear Street le plăcea foarte mult să cânte. Nu aveau pian, iar cartea de cântări pe care o foloseau nu necesita acompaniament muzical, lucru ce nu era neobişnuit pe vremea aceea. Multe din imnurile care se cântau la Bear Street erau scrise fie de Chapman, fie de alţi membri ai frăţietăţii. Majoritatea celor care au compus aceste cântări au scris pur şi simplu cuvintele, iar apoi le-au pus pe melodii deja existente, astfel că multe cântări de atunci aveau aceeaşi melodie. Adunarea a hotărât să facă o întâlnire de repetiţie în cursul săptămânii pentru aceia care iubeau muzica şi care puteau conduce programul cântărilor de duminică; întâlnirile acestea se făceau, de obicei, în casa lui Chapman.

Lucrarea activă a şcolii duminicale

O altă preocupare a Adunării a fost înfiinţarea unei lucrări de şcoală duminicală pentru copiii din cartier, dar se pare că această nevoie a fost împlinită doar atunci când Elizabeth Paget a sosit acolo la sfârşitul anilor 1830. în majoritatea bisericilor din vremea aceea nu se accepta ca femeile să aibă roluri de lideri la întâlnirile bisericii. Acesta era exemplul pe care-1 dădea Noul Testament în această privinţă, iar Chapman vroia să nu se abată de la aceste norme. Bessie Paget era una dintre credincioasele Adunării, dar nu se mulţumea cu simplul fapt de a fi o ascultătoare pasivă. în anii 1820, începuse o biserică în satul Paltimore, iar la Bear Street a acceptat conducerea bărbătească a bisericii, s-a supus sistemului acestuia şi a găsit alte căi de a-şi folosi darurile. Una dintre aceste căi a fost faptul că şi-a deschis casa pentru orice nevoie, iar o alta a fost iniţierea şcolii duminicale de după-amiază.

La început, şcoala duminicală se ţinea într-un local închiriat de pe strada Union, foarte aproape de strada New Buildings. Se pare că această şcoală a început înainte de construirea Capelei Bear Street. Copiii oamenilor săraci din zona Derby-ului erau aduşi la acest program unde li se spuneau întâmplări din Biblie şi, sub privirea fermă, dar iubitoare a domnişoarei Paget, erau învăţaţi să fie disciplinaţi - lucru care nu li se oferea în familiile din care proveneau.

începerea unei şcoli de zi

Multe biserici aveau propriile lor şcoli înainte ca învăţământul de stat să fie gratis în Anglia şi în alte ţări. Adunarea Bear Street s-a hotărât, de asemenea, să înfiinţeze o astfel de şcoală şi, în 1856, au mai adăugat capelei două sau trei camere care să fie folosite ca săli de clasă. Toţi profesorii erau membri ai Adunării şi toţi directorii pe care i-a avut şcoala au fost şi prezbiteri în biserică. Fiindcă Adunarea creştea, capela a fost mărită prin construirea unui balcon foarte mare; o relatare

scrisă în jurul anului 1870 afirma că Chapman predica de obicei la aproximativ 700 de oameni în fiecare duminică.

înainte de 1880, creştinii acestei biserici plănuiau să construiască o şcoală de zi în care Chapman şi alţi doi prezbiteri să ofere copiilor educaţia religioasă. Unul dintre conţii din zona aceea, contele Fortescue, care trăia în Devon-ul de nord, nu departe de Barnstaple, ştia foarte multe despre Chapman şi avea un respect profund pentru el. Când acesta a aflat că adunarea dorea să construiască o şcoală de zi, a dorit să sprijine financiar acest proiect. în 1883, Adunarea a cumpărat un mic cimitir la est de capelă, iar clădirea a fost mărită astfel încât să se potrivească ideii de şcoală. în mod straniu, unele dintre pietrele de mormânt au fost încorporate în podea. Lordul Fortescue a insistat mulţi ani la rând ca întâlnirile anuale de şcoală duminicală şi ieşirile din timpul şcolii să se facă pe moşia lui.

Milostenie pentru săraci

De asemenea, enoriaşii Capelei Bear Street simţeau şi obligaţia de a-i ajuta pe săracii din acea zonă. Cu ajutorul unor credincioşi din Adunare, Bessie a înfiinţat în casa ei o bucătărie în care se putea servi supă. Congregaţia a adunat haine şi le-a împărţit săracilor din zonă. Profunzimea dragostei şi milei pe care membrii Adunării le manifestau faţă de cei loviţi de sărăcie este ilustrată foarte bine de o faptă de-a lui Robert. Odată, imediat după ce primise o haină nouă de la un prieten, Chapman a dat-o unui bărbat sărac care locuia în apropiere. După un timp, acest prieten a observat că Robert nu purta haina, aşa că a trebuit să mărturisească ce făcuse. El a susţinut întotdeauna că un asemenea comportament nu ar trebui să fie considerat ieşit din comun pentru un creştin. Cita deseori versetul din Luca 3:11: „Cine are două haine, să

împartă cu cine n-are nici una".
Astfel, congregaţia de la Bear Street a început o îndelungă lucrare socială. Această Adunare era o biserică întreagă: demonstra un duh nou-testamentar de dragoste şi vitalitate, predicile aveau bază biblică, aveau un timp dedicat închinării şi aducerii aminte a jertfei Mântuitorului, exista o implicare activă

din partea membrilor care aveau dragoste frăţească, şcoala duminicală era numeroasă, exista preocuparea de a duce Evanghelia oamenilor din vecinătatea lor, se îngrijeau de nevoile materiale ale celor săraci. Era o biserică vie!

IO.

Ospitalitatea casei lui Chapman

Chapman împărtăşea deseori oamenilor faptul că el a avut multe încercări ale credinţei şi că toate încercările sunt trimise pentru a ne întări credinţa. Locul de retragere pe care-1 pusese la dispoziţia slujitorilor Domnului a fost un punct în care credinţa i-a fost pusă la încercare. Deseori, musafirii lui sau prietenii acestora îi trimiteau lui Chapman bani sau provizii. Totuşi, de multe ori se întâmpla ca proviziile să se termine şi să nu mai fie bani nici pentru aprovizionare. Când Chapman a început să slujească oamenilor prin această ospitalitate era destul de îngrijorat, însă ulterior, a ajuns să înţeleagă că Dumnezeu se îngrijea de nevoile fiecărei zile. Atunci când fondurile se epuizau, Robert se ruga pentru această problemă şi, la scurt timp după rugăciune, veneau banii necesari pentru mâncare. Dependenţa copilărească de Dumnezeu devenise un obicei pentru Chapman şi a încercat să transmită şi prietenilor lui faptul că aceasta era atitudinea normală a unui copil al lui Dumnezeu.
O altă încercare a credinţei îl aştepta în curând. Deşi la începutul slujirii sale de ospitalitate veneau foarte mulţi creştini la casa lui, nu la mult timp după aceea vizitatorii au început să scadă la număr. Acest lucru 1-a buimăcit, fiindcă era convins de călăuzirea lui Dumnezeu în această lucrare. Şi-a analizat foarte atent motivele. Nu cumva era la mijloc o falsă smerenie? Oare mândria lui îl înşela? A dus problema înaintea Domnului şi, în rugăciune, a strigat: „De ce, Doamne, nu trimiţi copiii Tăi la mine?". Probabil că Domnul aştepta ca Chapman să se umilească, fiindcă foarte curând după aceea oamenii au început

să vină din nou. De atunci înainte, a existat un şuvoi continuu de vizitatori.
După ce Bessie Paget a sosit în Barnstaple, casa de odihnă a fost extinsă pentru a include şi casa ei. Mesele erau servite în locuinţa ei, iar Chapman avea acolo o cameră de zi în care scria şi îşi primea vizitatorii. După fiecare masă, Robert obişnuia să cânte un imn creştin împreună cu vizitatorii săi, spunea ceva din Scriptură şi se ruga pentru toţi cei prezenţi acolo. în timpul meselor avea grijă ca discuţiile să nu devină frivole şi direcţiona imediat orice vorbărie cu tentă de nemulţumire sau bârfă spre un pământ mai roditor.
Unul din obiceiurile lui Robert era să cureţe pantofii sau cizmele vizitatorilor săi. După ce conducea musafirii nou-sosiţi spre camerele lor, îi ruga să-şi lase încălţămintea afară, la uşă, pentru ca astfel el să o poată curăţa până a doua zi dimineaţa. Bineînţeles că aceştia se opuneau întotdeauna unui asemenea gest atât de umil din partea lui, însă Chapman era foarte insistent. Unul din vizitatori a notat ce a răspuns Robert la obiecţiile lui: „în zilele noastre nu mai există obiceiul de a ne spăla picioarele unii altora; însă ceea ce corespunde acestei porunci azi este faptul de a ne

curăţa încălţămintea unii altora".
Un creştin care slujea în lucrarea lui Hudson Taylor din China, J. Norman Case, povesteşte cum a auzit el prima dată despre „lucrarea răsunătoare şi folositoare" a lui Chapman când se afla la o conferinţă biblică probabil în anul 1875; după ce a petrecut două luni la casa lui Robert sub tutela acestuia şi a lui William Hake, care atunci locuia în Barnstaple. Case scrie:
întreaga orânduire a casei avea în vedere nu doar confortul material, ci şi bunăstarea spirituală, mentală şi fizică a tuturor acelora care veneau acolo pentru odihnă. Pe atunci, toate acestea m-au impresionat extraordinar de mult deoarece, în ceea ce priveşte aranjamentul şi conduita, era un cămin creştin ideal, înţelepciunea faptului de a te culca şi a te scula devreme era insuflată foarte puternic prin cerinţă şi exemplu. Dragostea şi reverenţa şi, cel mai important, supunerea faţă de Scriptură, constituiau întreaga atmosferă a casei. Acolo, chiar şi discuţiile de

la masă erau împinse către scopuri spirituale cu o aşa intensitate cum nu am mai văzut niciodată până atunci. O masă obişnuită devenea un timp de laudă şi închinare mult mai folositor decât programul unei întâlniri lungi. Trăirea era simplă, dar sinceră. Toţi realizau că trupul este al Domnului şi că trebuie tratat în mod corespunzător. Era un cămin ideal pentru un slujitor obosit sau descurajat sau pentru un creştin nesigur sau deprimat. Acolo, oamenii păreau să aibă în mod natural acea stare lăuntrică necesară pentru a putea auzi întrebarea şi a ţine seama de îndemnul din vechime: „Tu umbli după lucruri mari? Nu umbla după ele!" O şedere de câteva zile sau săptămâni în această casă nu putea decât să influenţeze în mod profund întreaga viaţă ulterioară a unui tânăr creştin.
Un cleric al Bisericii anglicane, H.B. Macartney, a auzit de Chapman şi de casa lui de odihnă şi s-a hotărât să-1 viziteze pe acest om remarcabil. A aranjat astfel încât să poată sta acolo câteva zile în anul 1878, pe vremea când Robert avea şaptezeci şi cinci de ani şi, în timpul acestor zile, şi-a însemnat impresiile într-o carte. Macartney scrie:
Aseară ne-am retras cu toţii la ora 9 pentru a ne odihni, fiindcă orele de masă sunt stabilite foarte devreme la New Buildings - micul dejun se ia la ora 7, iar prânzul la amiază. Domnul Chapman întotdeauna se retrage la 9 şi se trezeşte la 4 dimineaţa. De la ora 4 până la ora 12 este ocupat în principal doar cu Dumnezeu. A primit în inimă povara mijlocirii la scurt timp după ce sentimentele lui s-au centrat pe lucrurile bune, şi a putut vedea nevoia uriaşă de mijlocire a lumii, dându-şi seama că aceasta era, de fapt, menirea sa. De aceea, primele şi cele mai bune ore ale zilei erau dedicate rugăciunii. Devoţiunea personală nu se amesteca în nici un fel cu forţele vieţii. Predica la opt sute de suflete în fiecare duminică, avea lucrări pastorale, primea cu toată inima vizitele scurte ale musafirilor lui (dintre care unii stăteau la el pentru o oră, alţii pentru o lună); dl Chapman era motorul principal al unei mari lucrări de evanghelizare şi de studiere a Scripturii din Anglia şi Spania; corespondа cu oameni ca George

Mu'ller şi cu alţi lucrători din diferite părţi ale lumii. Chapman nu se fereca în camera lui în timpul acestor opt ore. De exemplu, obişnuia să se ducă la fiecare uşă, să ia încălţămintea musafirilor săi şi să o cureţe cu propriile mâini. Odată, la cererea mea, m-a trezit la ora cinci. Eram treaz şi aşteptam să-i aud paşii. Exact la ora 5 şi-a strecurat capul venerabil pe

uşa camerei mele, mi-a aprins lumânarea şi mi-a dat porţia de meditaţie de dimineaţă: „Cât despre Dumnezeu, voia lui e desăvârşită!" La puţin timp după acestea, a venit pentru a mă conduce într-o cameră mică de şedere mobilată cu o masă pe care era o lampă pentru citit, iar alături erau un scaun şi un covor călduros, toate fiind aşezate în faţa focului din şemineu. La ora 6 l-am auzit trezind un cuplu căsătorit dintr-o cameră vecină, folosind cuvintele: „Nu mă tem de nici un rău" ...La ora y am servit micul dejun la lumina lămpii, iar Chapman, care îşi pregătise singur micul dejun mai devreme, a venit la ora opt pentru închinarea de familie. După prânz, pe care-l serveam la 12, m-am plimbat prin cartier până a venit timpul pentru citirea Scripturii de la 15.30. Cântarea Cântărilor ne captiva şi ne ocupa gândurile până aproape de ora 6, când serveam ceaiul. Tot în această pauză soseau şi noii vizitatori care intenţionau să stea peste noapte. La ora 7, domnul Chapman, ţinându-şi promisiunea, m-a luat împreună cu domnul Hake într-o cămăruţă din capătul curţii pe care n-o mai văzusem până atunci şi, timp de două ore, mi-a dezvăluit gândurile şi cercetările lui asupra profeţiilor; apoi, cu tandreţe, a căutat să afle părerea mea. Lucrul acesta mă uimeşte cel mai mult când privesc înapoi: ca un om născut într-o familie atât de bună, un om atât de bine educat, din punct de vedere fizic - atât de puternic şi viguros, un asemenea călător, atât de căutat, un om care L-a cunoscut pe Dumnezeu faţă în faţă, cum se poate ca un astfel de om să fie atât de umil?? Dar ultima sa trăsătură explică totul - părtăşia cu Dumnezeu îl face copilăresc."

De asemenea, Macartney descrie şi ultima zi a şederii sale acolo:

Rugăciunea şi micul dejun s-au sfârşit; am vizitat atelierul domnului Chapman; am primit o farfurie mare pentru pâine pe care a tăiat-o chiar el la strung, ne-am luat „la revedere" de la bunul şi bătrânul domn Hake şi de la alţi musafiri ...Am mers împreună spre gară pe marginea unui drum liniştit. Acesta a fost cel mai util timp pe care l-am petrecut vreodată cu cineva. I-am pus multe întrebări legate de viaţa creştină şi am primit cele mai clare şi cuprinzătoare răspunsuri. I-am povestit de un prieten drag de-al meu, un perfecţionist, care a afirmat că el a ajuns în starea iniţială a lui Adam - fără păcat, având doar posibilitatea de a păcătui în cazul în care nu veghează. „Starea lui Adam!", a spus Chapman cu vehemenţă. „în starea iniţială a lui Adam! Nu aş face schimb de locuri cu Adam-ul de dinaintea căderii pentru nimic în lume!" Vorbind despre rugăciune, Robert a spus: „Când mă plec înaintea lui Dumnezeu, Dumnezeu se apleacă la mine." Vorbind despre slujirea din toată inima, a rostit următoarele cuvinte: „Aşa cum tatăl şi fiul fac tot ce le stă în putinţă pentru a se bucura unul pe celălalt, tot aşa eu fac tot ce pot pentru a-L încânta pe Dumnezeu şi Dumnezeu face tot ce poate pentru a mă încânta pe mine". Era foarte optimist în privinţa subiectului câştigării autorităţii asupra păcatelor de seamă. El spunea: „Fă tot ce poţi ca să ataci murdăria duhului mai degrabă decât murdăria cărnii -mândria, egoismul, căutarea folosului propriu etc. - acestea sunt cele care guvernează; ţinteşte-le pe astea. Nu vă luptaţi cu păcate mari sau cu păcate mici, ci luptaţi-vă cu împăratul lui Israel în timp ce tu eşti ocupat să obţii victoria asupra păcatelor mici, păcatele mari vor fi ocupate de câştigarea victoriei asupra ta. Când păcatele mari sunt învinse, cele mici sunt de asemenea înfrânte". Astfel, am ajuns la tren, mergând printr-un frig tăios şi printre fulgii de zăpadă; însă inimile noastre erau pline.

Casa de odihnă era din când în când disponibilă şi altor oameni decât slujitori ai Domnului şi se pare că unii musafiri îi plăteau lui Chapman o taxă. Odată, un cuplu din Statele Unite îşi petrecea vacanţa în Barnstaple şi se cazase la cel mai bun hotel. Ei au auzit vorbindu-se despre Robert şi i-au făcut o vizită. în timpul conversaţiei, doamna a făcut o remarcă vizavi de gălăgia hotelului, la care Chapman i-a invitat să stea la el şi, imediat, şi-au mutat lucrurile acolo. O scrisoare scrisă la mijlocul anilor

1840 conţine un comentariu făcut între această persoană şi verişoara acesteia, care s-au hotărât să nu stea peste noapte în casa lui Chapman, aducând ca pretext preţul camerei!
Casa de odihnă a lui Robert a devenit foarte faimoasă în timpul celor şaptezeci de ani în care el a locuit pe strada New Buildings, nr. 6. Această casă s-a extins la numărul 9 atunci când Bessie Paget a sosit în Barnstaple şi după ce familia Hake s-a mutat acolo. Mai târziu, numerele crescânde de vizitatori au făcut să fie nevoie să se cumpere şi să se folosească şi casa de la numărul 8 care era vecină cu casa lui Robert. Viziunea lui Chapman pentru un loc de odihnă şi de încurajare era pe deplin împlinită.

11.

Obiceiuri personale

Lui Robert Chapman îi plăcea să se trezească foarte devreme în fiecare dimineaţă pentru a face câte o plimbare lungă, până când vârsta înaintată nu i-a mai permis acest lucru. Era foarte conştient de necesitatea păstrării sănătăţii şi făcea aceste plimbări nu doar de plăcere, ci şi pentru că erau folositoare trupului. Având picioarele lungi şi mersul rapid putea străbate distanţe mari într-un timp scurt. Câteodată mergea până în Ilfracombe, la douăsprezece mile nord de Barnstaple, pe malul canalului Bristol, pentru a servi micul dejun. Când avea musafiri se plimba doar câteva mile şi se întorcea la timp ca să poată curăţa încălţămintea vizitatorilor şi să-i cheme la masă. Obiceiul lui de a se plimba devenise foarte cunoscut şi, probabil, din cauza aceasta apăruseră unele povestiri mitologice legate de el. De exemplu, cineva susţinea odată că Chapman mergea până în Exeter şi sosea la timp pentru masa de la prânz (trebuie să fi fost un prânz foarte târziu, deoarece Exeter era la o distanţă de patruzeci de mile de Barnstaple). Altcineva a spus că Chapman mergea pe jos cam douăzeci şi cinci de mile înainte de micul dejun, ceea ce ar fi fost posibil doar dacă pornea la ora 3 dimineaţa şi dacă masa de dimineaţă era la ora 9. însă este foarte probabil ca admiraţia oamenilor faţă de Chapnaan să fi dat naştere din când în când la exagerări.
Am văzut până acum că Chapman nu şi-a limitat lucrarea doar la Capela Ebenezer în timpul primilor ani petrecuţi în Barnstaple, ci a vizitat şi a evanghelizat întreg oraşul şi satele din vecinătate. Aceste obiceiuri ale lui nu s-au schimbat nici după ce a fost construită Capela Bear Street în 1842. Timp de peste

cincizeci de ani Robert a mers prin acele sate şi a predicat în bisericile locale. Multe adunări ale Fraţilor au luat naştere în zona Devon-ului de Nord după sosirea lui acolo şi, deşi aceste adunări aveau lideri proprii, Chapman se interesa în special de bunăstarea lor spirituală.
Odată, una dintre plimbările lui a luat o întorsătură interesantă, deşi Chapman probabil n-a aflat niciodată de ea. De multe ori a spus că, măcar că nu văzuse niciodată vreun înger, credea cu tărie în existenţa lor deoarece Biblia vorbeşte despre ei. Unul dintre fiii lui H.W. Soltau a relatat povestea pe care i-o spusese un sătean: fratele acestui sătean devenise atât de enervat de predicile pe care le ţinea Chapman într-un sat de lângă Barnstaple încât a jurat să-1 omoare. într-o zi s-a întors acasă vizibil zguduit. Când fratele lui 1-a întrebat ce s-a întâmplat, a răspuns că stătea aşteptând pe un drum liniştit, ţinându-şi arma încordată fiindcă ştia că Chapman urma să treacă pe acolo în drum spre Barnstaple. Dar, a spus el, nu 1-a putut împuşca pentru că era mereu un alt om între el şi Chapman.
Lui Robert îi plăcea să se roage - să stea de vorbă intim cu Dumnezeu - în timp ce era angrenat în activităţi fizice. Pentru un creştin, viaţa ar trebui să fie plină de rugăciune,

iar pentru el, aşa era. De asemenea, a înfiinţat şi un program regulat de studiu biblic în weekend-uri, punând dimineţile deoparte pentru a citi Biblia şi pentru a medita la lucrurile citite. Citirea Cuvântului lui Dumnezeu în mod constant a făcut ca acesta să-i devină foarte familiar, astfel că putea să-1 aplice cu uşurinţă oricărei situaţii ce intervenea în viaţa unui om. Din acest motiv era deseori privit ca un consilier şi i se cerea de multe ori să intervină în diferite situaţii familiale şi să dea sfaturi, măcar că nu a fost niciodată căsătorit.
Robert era un om econom, care nu permitea ca mâncarea să fie risipită; odată, a compus următoarea poezie pentru copiii unui prieten: *Dacă iau mai mult muştar sau mai multă sare decât am nevoie,*
Fie ca al meu cuget să acuze imediat risipitorul; Domnul meu, ce m-a răscumpărat şi al cărui Nume e lauda mea,
A spus: „Strângeţi firimiturile ca să nu se piardă nimic."

Un prieten şi-a amintit că Chapman, pe când era într-o vizită, a insistat în repetate rânduri ca mâncarea să nu fie risipită. în mod obişnuit, aşa ceva ar fi fost luat ca o jignire la adresa gazdei, însă el era atât de plin de har încât aceste remarce nu erau luate ca ofense. Datorită felului în care trăia, oamenii îşi dădeau seama că nu era exagerat, ci că dorea să-şi pună principiile în aplicare.
Obiceiuri din copilăria sa, trăită într-un mediu superior din punct de vedere social, se pot vedea în faptul că îşi instalase o cadă de baie în camera de dormit. Făcea o baie fierbinte seara, chiar înainte de a se culca şi o baie rece dimineaţa. Spunea că e foarte important să deschizi porii corpului seara şi să-i închizi dimineaţa. Era atent la hrana pe care o mânca, dar nu făcea niciodată notă discordantă. Menajera lui Chapman a spus că, la bătrâneţe, mânca mereu câte două ouă la micul dejun şi seara bea câte o cană de lapte cald înainte de a se retrage în camera lui. Chiar dacă acest regim al lui nu pare a fi cel mai bun comparat cu standardele noastre actuale, trebuie să nu uităm că, în ciuda acestui fapt, Robert era mai tot timpul într-o stare de sănătate foarte bună şi că a trăit 99 de ani. El spunea deseori că trupul trebuie folosit pentru slujirea lui Dumnezeu, de aceea, oamenii trebuie să aibă mare grijă de trupurile lor.
Era la fel de conştient de nevoia de îngrijire corespunzătoare a minţii, iar acest lucru este demonstrat tocmai de dorinţa lui de a pune un loc de odihnă la dispoziţia lucrătorilor creştini. Unii din aceşti slujitori munceau fără să se cruţe. De multe ori, activităţile lor continue luau şi locul timpului de părtăşie personală cu Domnul, astfel că minţile lor nu mai primeau pauzele necesare pentru a ieşi din rutina zilnică. Fiind conştient de acest pericol, Chapman avea grijă şi de propria relaxare: în fiecare sâmbătă se retrăgea într-o cămăruţă din dosul casei unde era atelierul de tâmplărie. Acolo avea un set bun de unelte şi un strung. Şi-a petrecut aproape fiecare sâmbătă în atelierul acesta şi nu-şi încuraja niciodată prietenii să vină să-1 viziteze acolo. Aceasta era şi o zi de post pentru el. De-a lungul anilor a făcut multe obiecte frumoase de mobilat, inclusiv un birou şi alte articole de mobilă care erau folosite în Capela Bear Street. Oferea

castronaşe şi farfurii pentru pâine unora dintre musafirii săi şi vindea unele obiecte ca să înfiinţeze un fond pentru susţinerea misionarilor.

Chapman avea convingerea că nu trebuia să voteze la alegerile publice, aceasta fiind o atitudine obişnuită printre mulţi creştini de pe vremea aceea. Menajera lui spunea că, în ciuda acestui lucru, mulţi consilieri locali şi membri ai parlamentului îl vizitau. „înainte de a începe o alegere, aveau mai întâi o conversaţie serioasă cu el. Iar el întotdeauna spunea: «Frate dragă, nu pot să te votez, dar pot să mă rog pentru tine.»" Această relatare şi prietenia lui cu Lordul Fortescue demonstrează marele respect pe care Chapman şi-1 câştigase printre liderii din zona aceea, în ciuda faptului că nu s-a implicat în politică. Şi, evident, politicienii erau convinşi că el putea influenta multe voturi.

12.

O plimbare în jurul Irlandei

Călătoria misionară a lui Chapman în Spania din anul 1838 i-a demonstrat că starea spirituală a ţării era proastă şi că evanghelizarea publică era periculoasă, aşa că gândurile i s-au întors spre Irlanda. Mişcarea nonconformistă de aici nu a ajuns niciodată la influenţa şi zelul pe care le-a avut în Anglia. Trezirile secolului al XlX-lea conduse de Whitefield şi Wesley, care au schimbat mare parte a vieţii Angliei au avut mai puţine efecte în Irlanda. Influenţa bisericii Irlandei - braţul irlandez al bisericii Angliei - slăbise foarte mult, iar Biserica Romano-catolică devenea din ce în ce mai puternică. Chapman, deşi nu era îngust în ceea ce priveşte unitatea creştină, a fost tulburat de efectele romano-catolicismului. Era îngrijorat că aceeaşi influenţă pe care a avut-o în Spania ar putea-o avea şi în Irlanda. Acolo, catolicismul nu doar că era cufundat în superstiţie, ci unii preoţi chiar ridiculizau pe faţă religia, întorcând oamenii de la Dumnezeu. După mijlocul anilor 1840, Robert a avut alte motive pentru a vizita Irlanda.

Printre membrii Adunării a apărut o divergenţă de opinie în privinţa unităţii creştine. în timpul acela, J.N. Darby credea că vremea bisericii era pe sfârşite şi că toţi creştinii ar trebui să se despartă de toate bisericile existente şi de organizaţiile acestora. De asemenea, susţinea că Adunările trebuie să fie puternic legate între ele. însă aceste păreri nu erau şi cele ale lui Chapman, Groves, Miiller, Craik sau a altor lideri, însă Darby - care vizita mereu diferite Adunări şi scria pamflete de succes - reuşea foarte bine să-şi răspândească opiniile. La sfârşitul anului 1845, s'a ivit un eveniment tulburător. în urma unui conflict cu B.W. Newton,

Darby a înfiinţat o Adunare rivală în Plymouth, acţiune ce a adus chestiunea unităţii în centrul atenţiei. Chapman a încercat să se împace cu Darby, dar fără nici un folos. Lupta şi confuzia din Plymouth s-au intensificat şi, la sfârşitul anului 1847 Newton a

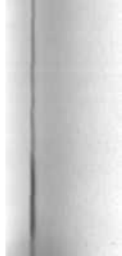
părăsit oraşul lăsându-1 în confuzie. Dintre toate personalităţile remarcabile dintre Fraţi, Darby era cel mai cunoscut şi cel mai influent în Irlanda. De aceea, Robert a vrut să-i viziteze pe Fraţii lideri din Irlanda pentru a le evalua opiniile şi pentru a-şi împărtăşi opiniile cu ei.
Cu toate acestea, în mintea lui Chapman persista încă un motiv de a vizita Irlanda. Era în desfăşurare o foamete cruntă, ca urmare a insuficienţei recoltei de cartofi. Aproximativ 750 000 de oameni au murit de foame sau de boală din 1845 până în 1847. Istorisirile despre sărăcia cruntă şi despre moarte erau aproape de necrezut. La încurajarea lui Chapman, Capela Bear Street începuse să trimită bani pentru a sprijini eforturile unui preot anglican şi ale soţiei lui care înfiinţaseră un orfelinat aproape de Cork pentru copiii ai căror părinţi muriseră în timpul foametei. Creştinii de la Capela Bear Street nu au permis ca deosebirile dintre ei şi Biserica Angliei să îi oprească de la sprijinirea unui efort vital.
Chapman s-a hotărât că era timpul potrivit pentru o vizită prelungită în Irlanda - acea ţară care, odată, fusese frumoasă, dar care acum era devastată. Pe măsură ce anul 1847 se apropia de încheiere, şi-a plănuit itinerariul şi şi-a propus să-i viziteze şi să-i încurajeze pe cei săraci şi pe aceia care îi ajutau pe săraci. Avea de gând să sfătuiască şi să încurajeze multele Adunări care apăruseră în Irlanda şi să se consulte cu liderii acestora. Pentru a ajunge la cât mai mulţi romano-catolici posibil, a decis să predice la întâlniri în aer liber, dacă i se permitea. Nefiind un predicator distant, Robert era hotărât să călătorească în principal pe jos, aşa cum făcuse în Spania, pentru a relaţiona cu oamenii în timp ce mergea din oraş în oraş.
A.N. Groves îi scrisese din India că plănuia să se întoarcă în Anglia pentru odihnă şi slujire în primăvara anului 1848. Probabil că Chapman şi-a aranjat călătoria în aşa fel încât să înceapă în februarie pentru a se putea întoarce în timp util ca

să-1 vadă pe Groves. în general, iernile în Irlanda nu sunt foarte aspre, aşa că o călătorie nu ar fi fost dificilă, deşi nu neapărat plăcută pentru cineva care călătorea pe jos. Spre deosebire de vizita în Spania din 1838 când nu cunoştea nici măcar un creştin sau altă persoană înainte de a porni, Robert a putut să-şi stabilească un program vag al punctelor de contact din Irlanda.
Lăsându-i pe creştinii de la Capela Bear Street în grija lui Henry Heath şi a altora, Chapman a părăsit oraşul Barnstaple cu diligenta îndreptându-se înspre est, către oraşul-port Bristol. Pesemne că ar fi putut lua un vapor spre Irlanda din Barnstaple sau Bideford, dar vroia ca mai întâi să-şi viziteze mulţii prieteni şi să le solicite rugăciunile. în seara precedentă plecării sale, s-a întâlnit cu un mic grup; George Miiller a înălţat o rugăciune pentru bunăstarea lui şi pentru o călătorie roditoare. Pe 1 februarie 1848 Chapman s-a îmbarcat pe un vas ce trebuia să ajungă în Cork, pe coasta de sud a Irlandei. Călătoria sa, plănuită pentru trei luni, avea să necesite multă putere şi vitalitate, dar la 45 de ani, Chapman era în floarea vârstei şi foarte puternic. A fost de acord să ţină un jurnal şi să trimită scrisori săptămânale în Barnstaple care să fie citite de Henry Heath înaintea „copiilor lui Dumnezeu care se adună pe strada Bear". Totuşi, una dintre scrisorile sale conţine următorul avertisment: „Iubitul frate Heath va avea grijă ca atunci când îmi va citi jurnalul, acesta să nu ia locul lucrurilor mai importante - mă refer la închinarea înaintea lui Dumnezeu şi la slujirea Cuvântului. Dacă unele fragmente sunt citite vinerea seara, sau dacă e nevoie, lunea seara, restul poate fi citit în particular, în clipele libere." Chapman nu permitea ca veştile despre sine să tulbure lucrarea mai importantă a Cuvântului lui Dumnezeu.
Chapman a avut o săptămână foarte activă în Cork. L-a vizitat pe preotul parohiei anglicane care înfiinţase orfelinatul şi în scrisorile sale, a scris în mod favorabil despre

timpul petrecut împreună cu el. A stat de vorbă cu lideri din lucrarea Domnului, a vizitat saloane de bolnavi şi chiar a predicat la o înmormântare. „Ieri înainte de prânz", a scris el, „am vizitat bolnavi şi am prezentat Scripturile în odaia unuia dintre suferinzi înaintea unui mic de grup de credincioşi de orice denominaţie. Vai, prin

divizările noastre, am ajuns să avem nevoie de orice fel de nume, numai denumirile adecvate nu!" Divizările formale dintre creştini îl îndurerau, dar în eforturile sale de a demonstra unitatea tuturor credincioşilor, el nu a ezitat niciodată să slujească vreunei grupări.



O hartă a lungii călătorii în Irlanda.


Duminică după-amiază, după multă rugăciune a predicat pentru prima dată în aer liber

în Irlanda, în una din cele mai sărace părţi ale Cork-ului. Acesta a fost un eveniment nou pentru locuitorii de acolo. Chapman a scris:
După puţin timp, un mic grup de băieţi, îndemnaţi de oameni, au început să ţipe şi încercau să-mi acopere vocea. Un bărbat a spus: „Vorbeşte fără Biblie!", adică e ok, fiindcă dacă romano-catolicii ascultă Scripturile citite de un protestant, trebuie să mărturisească lucrul acesta preotului, ca păcat. Cu toate acestea, nu am putut să las deoparte Biblia, din care citeam de la Ioan 19. M-am rugat cu voce tare înainte să plec de acolo, dar să auzi o rugăciune rostită de un protestant este, după părerea lor, un grav păcat; rugăciunea mea înălţată pentru ei i-a înfuriat foarte mult. Apoi grupul de băieţi m-a urmat pe mine şi pe ceilalţi fraţi care erau cu mine, ţipând pe străzi o bună bucată de timp; cu toate acestea, violenţa lor s-a limitat la strigăte şi batjocuri; duhul meu era plin de pace în Dumnezeu şi plin de milă şi de rugăciuni pentru ei.
Chapman nu a fost descurajat de primirea mânioasă; mai degrabă, faptul că nu a fost îndepărtat prin forţă i-a dat speranţă pentru restul călătoriei. O primire mânioasă, considera el, era adesea mai bună decât indiferenţa.
Pe când era în Cork 1-a vizitat, de asemenea, pe J.M. Code. Code, ca şi Darby, era absolvent al Colegiului Trinity, fusese ordinat în Biserica Angliei şi părăsise Biserica Anglicană pe la începutul anilor 1830 din motive de conştiinţă. După aceea, Code a dat învăţături şi a evanghelizat independent în zona din jurul Cork-ului şi a devenit lider în Adunarea pe care o începuse acolo. De aceea Chapman era nerăbdător să-1 întâlnească şi să discute despre perspectivele asupra unităţii bisericii şi despre acţiunea lui Darby în Plymouth. în stilul lui binevoitor, Chapman a scris:
Am avut nişte conversaţii plăcute cu fratele Code, de asemenea, despre chestiuni ce ţin de diferenţe de gândire între noi; ne-am bucurat de unitatea noastră, atât cât am putut-o discerne

şi am considerat ca fiind un prilej de umilire de sine faptul că nu am putut cădea de acord în totalitate, dar nu un motiv de ceartă şi separare. Curând Dumnezeu îşi va face copiii una dacă ei îşi îndreaptă necurmat faţa... spre scaunul îndurării.
Astfel că cei doi bărbaţi smeriţi au rămas în unitate, măcar că nu cădeau de acord asupra unei chestiuni fundamentale. Doi sau trei ani mai târziu, Code s-a mutat în Bath, Anglia, unde şi-a continuat slujirea. în mod remarcabil, oameni din Biserica Angliei veneau la Capela din Bath pentru a-1 auzi predicând. Dacă atunci când Chapman 1-a vizitat la Cork avea o înclinaţie spre părerile lui Darby, de atunci el îşi schimbase opiniile fiindcă în Bath a luat o poziţie mai deschisă faţă de toţi credincioşii.
De asemenea, Robert a scris despre preocuparea lui faţă de influenţa romano-catolicismului.
Romano-catolicii de aici, atât preoţii cât şi oamenii, sunt cu mult deasupra celor din Spania. Acolo, şi unii şi alţii iau în derâdere propria religie şi sfidează orice religie. Aici, o religie falsă (care totuşi nu e o eroare pură, ci adevărul corupt şi pervertit) este venerată cu ignoranţă. în Spania am găsit indiferenţă şi batjocură; aici este o conştiinţă neliniştită şi tulburată care caută odihnă şi nu ştie cum s-o obţină. Mă socotesc favorizat de Dumnezeu să pot vorbi unor asemenea cugete.
Fără îndoială că Chapman a fost oarecum uşurat de ceea ce găsea în Irlanda, însă ignoranţa cu privire la adevărurile din Cuvântul lui Dumnezeu este serioasă oriunde se găseşte ea.
Itinerariul lui 1-a purtat mai apoi la vest de Cork, prin satele şi zonele de la ţară lovite de foamete din sud-vestul Irlandei. Acum a văzut devastarea cu proprii ochi şi nu a

fost surprins să afle că oameni disperat de săraci comiteau furt pentru a obţine hrană şi adăpost într-o închisoare. Prima lui oprire a fost în oraşul Mallow, aflat la o scurtă plimbare de Cork. La casa gazdei lui îl aşteptau scrisori de la Henry Heath şi Bessie Paget. A rămas în Mallow câteva zile, iar duminică a predicat din nou în aer

liber, ştiind că aceasta era singura cale prin care Evanghelia putea ajunge la cât mai mulţi oameni:

Oamenii săraci, tocmai ieşiţi din mulţimea ascultătorilor, s-au adunat în jurul meu şi, dacă unii îşi băteau joc, cei mai mulţi erau atenţi. [Gazda mea] mi-a spus că unii dintre ei care îi ţineau liniştiţi pe alţii erau oameni cu un caracter rău; de asemenea, mai mulţi ascultau de la ferestre... îl laud pe Domnul că m-a adus la Mallow... Cred că Domnul a pus înaintea mea o uşă deschisă pe care nimeni nu o poate închide; în felul acesta, vedeţi că rugăciunile voastre pentru mine primesc răspuns... Oh, iubiţi fraţi şi surori, cât de mare este privilegiul şi puterea voastră cu Dumnezeu! Folosiţi acel privilegiu şi acea putere!

Viziunea sa pentru Irlanda a rămas necurmat înaintea lui. „îmi compar continuu destinul prezent cu singuraticele călătorii din Spania", a scris el, „şi îl laud pe Dumnezeu pentru candela pe care El a aprins-o aici; cu toate acestea, mă rog ca [Domnul] să ridice mulţi oameni care să predice în aer liber." Inima lui bătea pentru poporul irlandez şi a observat că răspândirea Evangheliei în Irlanda se realiza cel mai bine în pieţele sau străzile din sate, acolo unde se putea ajunge la oameni. în timp ce scria rândurile pe care tocmai le-am citat, a aflat că Darby era destul de bolnav şi şi-a încheiat scrisoarea cu post-scriptul: „Ne-am rugat pentru iubitul frate Darby. Domnul ne-a aprobat [cererea] pentru restaurarea sănătăţii lui. Numele lui este foarte drag copiilor lui Dumnezeu din Irlanda." Se pare că Chapman nu a nutrit nici un fel de mânie sau resentimente faţă de omul care ducea mişcarea în direcţii cu care el nu putea fi de acord.

După cum s-a văzut la sfârşit, vizita lui Chapman în Mallow a avut un mare impact. La câteva săptămâni după şederea lui Chapman acolo, un tânăr lefter şi fără lucru s-a îmbolnăvit grav şi a fost adus la azilul de săraci Mallow. După ce i s-a spus despre starea periculoasă în care se afla, a fost întrebat dacă ar vrea să stea de vorbă cu un preot. El a răspuns că auzise un străin propovăduindu-L pe Hristos în piaţă într-o duminică şi că Salvatorul îi era atotsuficient. Cu această credinţă, a murit.

Chapman a aflat despre aceasta mult mai târziu; adeseori o persoană în slujire nu vede roadă trudei lui sau a ei, dar Cuvântul lui Dumnezeu nu se întoarce la El fără rod (Isaia 55:11).

După ce a plecat din Mallow, Robert s-a îndreptat spre vest unde foametea lovise cu cea mai mare putere. în timp ce mergea prin ploaia rece, a văzut o regiune de la ţară devastată, în stare de disperare. într-un mic sat, Chapman a vorbit la un azil de copii săraci şi a vizitat familiile sărace. După aceea a scris:

Sunt 1800 de oameni în azilele de săraci din Kanturk, pe lângă alte multe mii care primesc ajutor în afara acestora. Domnul însuşi trebuie să ajute. E o mare îndurare că un penny poate asigura o jumătate de kilogram de mâncare indiană şi că turba (folosit drept combustibil) este din belşug. De aceea am o mare mângâiere dând milostenii şi nu am văzut nici măcar un bordei în care să nu se facă focul. Am auzit de

la martori oculari asemenea relatări despre sărăcie şi moarte, care domneau în timpul foametei, cum sper să nu uit vreodată... Ţara arată pustie, dar locuitorii au făcut-o aşa - cât de stearpă, cât de jalnică, cât de sumbră este starea sufletelor lor!
Chapman avea cu el mai multe monede de jumătate de penny pe care le dădea oamenilor nevoiaşi pe care îi întâlnea în timp ce mergea. El se folosea de milosteniile pe care le dădea nu numai pentru a alina foamea, ci şi pentru a iniţia conversaţii. „Când... i-am dat o mică sumă de bani soţiei unui fermier pentru a o împărţi printre săracii din cartierul ei", scrie Robert, „ea a spus: «Fie ca Dumnezeul Atotputernic şi Fecioara Măria atotputernică să te binecuvânteze.»" într-o scrisoare, Chapman a făcut o remarcă la acest limbaj care o punea pe mama lui Isus la egalitate cu Dumnezeu, dar cel mai probabil că nu a făcut nici un comentariu faţă de femeia bine-intenţionată. „Totuşi", scria el, „Irlanda este într-o stare mai bună decât Spania. Superstiţia este mai bună decât ireligiozitatea profanatoare. Aici, conştiinţa vorbeşte şi îi chinuie pe oameni cu frica de moarte şi, în general, mă ascultă cu reverenţă când îl propovăduiesc pe Hristos."

Banii pe care i-a împărţit Chapman, care proveneau fără îndoială de la creştinii Capelei Bear Street, erau o nimica toată în comparaţie cu nevoia, iar disperarea oamenilor nu făcea altceva decât să sporească paragina mediului. Cu toate acestea, lumina Evangheliei era acolo. „în orice caz, Evanghelia este propovăduită în Biserica [anglicană] din Kanturk; i-am vizitat şi m-am rugat cu liderii preoţi tineri de acolo." Vedem încă o dată spiritul lui Chapman pentru unitatea creştină şi promptitudinea lui de a trece peste graniţele denominaţionale.
Deşi Chapman a predicat săracilor, mai multe din gazdele sale din Irlanda erau bogate. într-o scrisoare adresată celor din Barnstaple, Chapman a scris:
Nimeni să nu creadă că mizeria Irlandei este numai soarta săracului; poate că partea omului sărac va fi mai multă foamete şi lipsuri fizice, însă el nu are datorii sau nimeni nu se aşteaptă ca el să le plătească; el se poate duce într-un azil de muncă şi să nu fie privit cu dispreţ; pe când omul bogat... trebuie să întâmpine cereri, vechi şi noi, din portofelul propriu... şi în felul acesta, având mijloace limitate, devine împovărat şi îngrijorat în inimă şi în minte într-un fel în care săracul nu poate ajunge. Aşadar, atunci când sfinţii din Anglia se roagă pentru săraci, să nu uite de bogaţi în rugăciunile lor pentru Irlanda.
Deşi îşi dăduse propria avere şi nu avea un venit stabil, Chapman nu era de părere că toţi copiii lui Dumnezeu trebuie să facă la fel. Stilul de viaţă sărac ales de Robert era un legământ între el şi Dumnezeu. El nu 1-a impus prietenilor lui.
Oraşul Tralee situat pe coasta de sud-vest era următorul punct de contact al lui Chapman. Plănuise să petreacă timp cu prietenii lui acolo şi să-şi ia corespondenţa. După o plimbare lungă de o zi pe vreme furtunoasă, de-a lungul văii unui râu, a ajuns în sătucul Castleisland. Următoarea zi a mers printr-o trecătoare muntoasă şi a coborât în Tralee. Gazda lui, baronetul Edward Denny, începea să se distingă printre Fraţi. Chapman avea multe în comun cu baronetul Edward. Amândoi se născuseră în familii avute şi amândoi aveau o inimă de poet.

Cincizeci de ani mai târziu, un anunţ mortuar spune despre Denny: „Aproape tot oraşul Tralee îi aparţinea. A avut ocazia... de a ridica preţul chiriilor la cifre care, în unele cazuri, nu ar fi fost considerate exorbitante nici dacă ar fi fost împătrite. Cu

toate acestea, el a decis să rămână la preţurile vechi." în timpul anului în care 1-a vizitat Chapman, Denny a publicat *Imnuri şi Poezii,* o lucrare ce a devenit bine-cunoscută. Fiind foarte interesat de chestiunile profetice, Denny a publicat mai târziu multe schiţe care zugrăveau evenimentele prorocite pentru vremurile de pe urmă. Aceste schiţe au devenit cunoscute şi au fost mult folosite în Marea Britanie timp de mulţi ani.
„îmi aduc bine aminte de dragul dl Chapman venind în Tralee pentru a-i vedea pe tatăl şi pe mama mea", a scris una dintre fiicele soţilor Denny cu ani mai târziu. „M-a întrebat dacă vreau să-mi însemneze nişte versete în Biblia mea. Am fost bucuroasă şi i-am adus Cartea imediat, iar el a însemnat versetele 13, 14, 15 din Ioan 15. Eram un copil; el a însemnat şi Psalmul 27:4,11." Robert iubea copiii şi totdeauna îi căuta atunci când vizita un cămin. Fie că stătea la un han sau într-o casă cu slujitorii, îşi stabilise drept ţel să vorbească despre Hristos cu aceia care îl ajutau.
După ce s-a odihnit la Tralee, Chapman a mers mai departe înspre nord, ajungând după două zile în satul Tarbert, la gura râului Shannon. „Am ajuns la Tarbert", a scris el, „în timp util pentru o întâlnire (stabilită fără a fi în cunoştinţă de venirea mea) a romano-catolicilor de citire a Scripturilor." El nu a ezitat să ducă Cuvântul lui Dumnezeu nici unui grup şi în ziua aceasta, a predicat în debarcader la Tarbert în timp ce aştepta vaporul spre Limerick, situat la patruzeci de mile spre est.
Chapman a petrecut cinci zile într-o părtăşie plăcută cu creştinii de la Limerick, dar în loc să se relaxeze, a vorbit în fiecare zi la diferite şcoli şi la nenumărate grupuri de adulţi. în Anglia avea o regulă neclintită de a se relaxa sâmbăta, dar se pare că în această călătorie a lăsat-o deoparte. A simţit urgenţa lucrării Domnului.
De la Limerick a călătorit înspre nord-est pe lângă valea râului Shannon, oprindu-se să predice în sate. Chapman era

I

acum în centrul Irlandei. Găsind nişte lucrători creştini pe care îi cunoştea, a rămas în acele împrejurimi cinci zile, încurajându-i şi ajutându-i. Apoi, s-a pregătit să reînceapă să meargă, însă un lucrător creştin a observat că Chapman era obosit şi 1-a dus următoarele treizeci de mile într-o caretă trasă de un cal. Au trecut prin mai multe sate şi au ajuns în oraşul Ballinasloe. Obosit, Chapman a scris celor din Barnstaple:
Sunt umilit când mă gândesc că am trecut pe lângă o *mulţime de oameni fără să le spun ceva şi fără să îl întreb pe Dumnezeu dacă trebuie să vorbesc sau să tac. Tăria mea, adică tăria mea spirituală, avea nevoie de refacere... Poate că aş fi primit ajutor special de la Dumnezeu dacă aş fi privit la El. Nu L-am întrebat pe El, ci am mers mai departe sperând să întâlnesc alţi oameni în continuare. Nu am mai întâlnit pe nimeni.*
Au urmat mai multe zile de mers şi predicat în timp ce Robert se îndrepta spre Westport, pe coasta de vest. Ultima zi a acestei încordări a fost foarte dificilă. Chapman a mers pe jos patruzeci de mile într-o zi „cu un vânt puternic bătându-mi în faţă tot drumul, cu ploaie, zăpadă şi grindină din când în când. L-am rugat pe Domnul să oprească vântul, dar răspunsul Lui pentru ziua aceea a fost că harul Lui îmi este de ajuns, aşa că am fost fericit în El şi am predicat Cuvântul Lui câtorva oameni pe drum... Nădejdea mea de a vedea fraţi în Domnul, pe care nu-i mai văzusem înainte, mă zorea şi, la câteva minute după ce am sosit... am uitat de oboseală." Nu mulţi oameni ar fi putut avea rezistenţa fizică sau voinţa de a înfăptui ceea ce a făcut el. Probabil având posibilitatea de a închiria o diligentă, el a decis să meargă pe jos

pentru a putea întâlni oameni. Următoarea zi era duminică; Chapman a scris:
Am avut o întâlnire preţioasă... la frângerea pâinii. După-amiază a fost vreme frumoasă şi am predicat în Piaţă cu puţine întreruperi; marele număr de oameni m-a ascultat cu bucurie. Cineva m-a lovit pe ureche şi tâmplă cu o minge de fotbal, dar altcineva (un romano-catolic) m-a rugat sâ-l folosesc batista

pentru a şterge semnul lăsat. Seara am predicat multora în camera de întâlnire a fraţilor.
în timpul călătoriei sale a interacţionat în mare parte cu copiii, iar timpul petrecut în Westport nu a fost cu nimic diferit. „Luni după-amiază... m-am adresat unui grup măricel de copii împreună cu părinţii lor şi cu alţii... M-am bucurat în timpul acesta, deşi m-am gândit la fratele Heath şi am tânjit după el. Domnul să-i îndrepte paşii spre Irlanda unde este mare nevoie de el şi unde ar fi binevenit cu drag." Henry Heath nu s-a dus niciodată în Irlanda ca să trudească acolo, iar mai târziu în acel an, s-a mutat într-o zonă de ţară, la nord de Londra pentru a lucra printre oamenii săraci de acolo.
Chapman era acum în a şasea săptămână a călătoriei sale. în Westport s-a întâlnit cu Charles H. Mackintosh, bine-cunoscut mai târziu cu iniţialele *CHM* cu care îşi semna multele lucrări expozitive. Mackintosh se convertise după ce a citit una dintre broşurile lui Darby şi conducea o şcoală de zi. Temându-se că devenea prea entuziast în lucrarea sa cu şcoala, Mackintosh a renunţat la ea mai târziu pentru a-şi dedica tot timpul scrierii expozitive şi slujirii Cuvântului. Fără îndoială că Chapman a discutat cu Mackintosh despre situaţia lui la Plymouth, însă acesta din urmă a rămas loial opiniilor lui Darby, iar el nu a consemnat nimic despre această discuţie.
Apoi Robert a mers mai departe predicând în prea multe sate ca să le mai pomenim aici. La Tubbercurry, J. Butler Stoney a venit din oraşul Boyle, unde muncea într-o zonă pustie, pentru a vorbi cu Chapman. Au slujit împreună câteva zile în zona muntoasă din jurul oraşului Tubbercurry. Fiind cu doisprezece ani mai tânăr decât Chapman, Stoney era un evanghelist plin de zel şi un adept loial al lui Darby. în ciuda acestui lucru, a ajuns să-1 respecte foarte mult pe Chapman în timpul celor câtorva zile pe care le-au petrecut împreună, ba chiar atât de mult încât 1-a rugat pe Robert să se întoarcă împreună cu el la Boyle pentru a lucra mai mult împreună. Chapman s-a simţit obligat să refuze; propriul itinerariu avea prioritate.

La Sligo, un oraş de mărime potrivită situat în golful Sligo în nord-vestul Irlandei, gândurile lui Chapman au fost distrase de evenimentele din Anglia. Poşta îi aducea veşti tulburătoare (probabil menţionate de asemenea de Stoney); frământarea de la Plymouth afectase Capela Bethesda din Bristol. Chapman dorea să se întoarcă, dar simţea că marea lui responsabilitate încă era în Irlanda. „încă nu pot stabili timpul întoarcerii mele", scria el, „dar doresc, împreună cu mulţi alţii, ca o întâlnire solemnă de rugăciune să aibă loc cam a treia săptămână luna viitoare [aprilie]. «Iată, Eu vin curând.»"
în continuare a mers înspre nord în Ulster, care acum este Irlanda de Nord. Aici întâlnirile lui au inclus predicarea şi citirea Scripturilor cu un grup de wesley-eni. Pe măsură ce se apropia de Londonderry spre vârful de nord al ţării, oboseala s-a instalat din nou, aşa că a luat un tren pentru ultimele câteva mile pe care le mai avea până în oraş. Apoi a scris:
în ziua Domnului, după ce am frânt pâinea cu un mic grup de credincioşi în încăperea lor, am propovăduit în aer liber în debarcader. întreruperea a durat numai câteva minute din partea unor băieţi, şi s-a ivit din pricină că un ascultător nu s-a comportat asemenea lui Hristos cu un băiat care, în glumă, mi-a dat un penny. într-adevăr, trebuie să spun că cele

mai mari dificultăţi ale mele când predic în aer liber au fost prilejuite de prieteni care nu au înţeles sau care nu şi-au amintit că era slava mea să sufăr de dragul lui Hristos, şi care, din cauza aceasta, s-au comportat cu defăimătorii mei fără să aibă gândul lui Hristos sau contrar poruncilor Lui. Mă rog lui Dumnezeu ca fraţii mei să ia lucrul acesta în considerare.

Chapman s-a îmbolnăvit în seara aceea după ce a predicat la o altă întâlnire şi a fost forţat să stea în pat câteva zile. însă joi a reînceput să predice şi, împreună cu doi lucrători locali ai Domnului, a slujit restul săptămânii în zona Londonderry. Oamenii din Ulster sunt în principal de obârşie englezească şi scoţiană. Limba galeză sau irlandeza, după cum se mai numeşte, nu se vorbea acolo atât de mult ca în părţile mai sudice ale

Irlandei. în timpul primei părţi a călătoriei sale, Chapman şi-a exprimat adesea dorinţa de a învăţa galeza pentru a putea fi mai eficient. în timpul acesta a scris:

Dar în Ulster se vorbeşte foarte puţină irlandeză cu excepţia anumitor părţi muntoase şi aici aş vrea să spun că în timp ce darul de a vorbi irlandeza este unul foarte preţios, totuşi regiunea este foarte mare şi se măreşte zilnic pentru aceia care vorbesc numai limba engleză... Cât despre mine, nu am avut deloc timp să învăţ irlandeza şi consider că este mai bine pentru mine să mă rog pentru acea care pot vorbi şi predica în limba aceasta decât să o învăţ eu însumi.

Pe 1 aprilie, fiind încă slăbit din urma bolii sale, Chapman a părăsit oraşul Londonderry. S-a oprit într-un sat la numai câteva mile depărtare şi a predicat acolo pentru mai multe zile. Când şi-a reluat călătoria, s-a grăbit prin Belfast şi s-a îndreptat spre sud, hotărât să ajungă la Dublin în ziua stabilită. „Am fost obligat să folosesc mijloace de transport", scria el, „dar, oh, prefer mult mai mult să călătoresc pe jos pentru lucrarea Domnului şi pentru părtăşia cu El." Din când în când tot mergea pe jos, însă în următoarea lui scrisoare a mărturisit obosit că „un om sărac pe care l-am ajuns din urmă la o scurtă distanţă de Dunleer s-a oferit să-mi ducă raniţa şi, pentru prima oară de când am ajuns în Irlanda, am împărţit-o cu cineva. Era romano-catolic şi mi-a spus că fusese constrâns de două ori de către preoţi să se descotorosească de Noul Testament în care găsea plăcere citind."

Chapman a ajuns în Dublin la timp, dar a refuzat să se odihnească cu excepţia dimineţii de duminică când a participat la o Adunare mai mare de pe strada Brunswick, unde au frânt pâinea între două şi trei sute de oameni. După-amiaza a vorbit scurt în aer liber, iar seara a predicat „la Odaie". Capela Brunswick Street conducea un număr de şcoli pentru copii şi, în modul lui specific, Chapman a vorbit acelor copii luni şi a predicat într-o şcoală în seara aceea. însă marţi a fost chemată o

soră medicală care să-1 consulte pe omul epuizat. I-a prescris leacul evident: odihnă. După ce a discutat cu liderii Adunărilor din zona oraşului Dublin timp de mai multe zile, Chapman s-a întors în Anglia. S-a dus mai întâi la Liverpool şi s-a odihnit câteva zile la familia fratelui său, John. Apoi, a călătorit în jos spre Bristol ca să examineze situaţia de la Capela Bethesda. A stat acolo doar o zi, ştiind că se va întoarce curând pentru ceea ce, foarte probabil, va fi o chestiune neplăcută. Deocamdată, vroia doar să ajungă acasă şi, pe 21 aprilie a ajuns în Barnstaple.

în Irlanda, Chapman slujise atât bogaţilor, cât şi săracilor, încurajase credincioşi din Adunări mari şi mici. Interacţionase cu anglicani, romano-catolici, prezbiterieni şi wesley-eni, cât şi cu Fraţi. Consiliase lideri cu privire la o despărţire în creştere în cadrul a ceea ce, timp de cincisprezece ani, fusese o mişcare plină de armonie. Slujise de-a lungul întregii ţări timp de trei luni, iar impactul lui fusese semnificativ. Mărimea

acestui impact nu poate fi măsurată acum, dar în lumina trezirii religioase care a cuprins întreaga Irlandă la unsprezece ani de la vizita sa, este foarte probabil ca Chapman să fi fost unul din instrumentele pe care Dumnezeu le-a folosit ca să pregătească ţara.

1

Tentativa unei împăcări

Cei doi ani care au precedat călătoria lui Chapman prin Irlanda şi lunile care au urmat a fost un timp de durere pentru el deoarece vedea cunoştinţe şi prieteni dragi dând dovadă de un comportament foarte necreştinesc. Nefiind o persoană care să-şi impună părerile asupra altora, acum se simţea obligat să-şi confrunte potrivnicii în efortul de a opri o despărţire din ce în ce mai mare şi de a salva o mişcare nouă şi promiţătoare din care făcea şi el parte. Orice lider de biserică ce a trecut prin durerile sufleteşti şi cercetările de inimă ale unei despărţiri de biserică cunoaşte agonia care urmează după aşa ceva. Pentru a înţelege acest conflict şi contextul în care a avut loc, haideţi să trecem în revistă câteva fapte şi tendinţe istorice.

Congregaţiile de creştini care s-au ridicat în Anglia şi Irlanda spre sfârşitul anilor 1820 şi în anii 1830 nu împărtăşeau toate aceleaşi atitudini, deşi erau unite de legături puternice. Fiecare dintre ele a trebuit să vorbească despre şi să stabilească chestiuni ca stilul de închinare şi de instruire, conducerea locală şi legăturile cu alte biserici. Cu toate acestea, exista o uniformitate surprinzătoare în privinţa închinării, a imnologiei, şi a predicării în cadrul Adunărilor încă din primele lor zile. împlinirea săptămânală a Cinei Domnului era universală, de exemplu. Redescoperirea libertăţii unui creştin de a celebra această sărbătoare memorială fără preoţime a conferit o semnificaţie specială acestei ceremonii. A devenit un simbol al acestei mişcări. Congregaţiile foloseau de asemenea multe imnuri în comun. Chapman, Darby, Sir Edward Denny şi mulţi alţii au scris

imnuri noi în mod constant, în special imnuri care erau potrivite pentru Cina Domnului.

în zilele de început ale mişcării, predicarea se baza numai pe Biblie şi se făcea numai de oameni dăruiţi, educaţi. B.W. Newton şi J.L. Harris şi, într-o măsură mai mică, Henry Soltau, predicau la* Plymouth de când Percy Hali şi George Wigram plecaseră pentru a înfiinţa noi lucrări în alte părţi ale Angliei, iar Darby era călător. Miiller şi Craik predicau cu schimbul la Capelele Bethesda şi Gideon. Chapman predica în cea mai mare parte la Capelele Ebenezer şi Bear Street.

Cu toate acestea, conducerea locală s-a dezvoltat diferit printre diferitele Adunări. La câţiva ani după formarea lor, bisericile din Barnstaple şi Bristol au adoptat conceptul de conducere multiplă recunoscută prin care erau împuterniciţi bărbaţi calificaţi din punct de vedere spiritual. Bisericile în care Darby avea cea mai mare influenţă au adoptat atitudinea conform căreia liderii nu trebuie să fie identificaţi în mod oficial. Pentru ei, toţi bărbaţii cu o reputaţie bună erau mai mult sau mai puţin pe picior de

egalitate.
Darby, crezând că Dumnezeu respinge denominaţiile organizate, a început de asemenea să afirme că creştinii ar trebui să se separe de astfel de organizaţii. Deşi Chapman, Groves, Miiller, Craik şi încă alţi câţiva lideri ai Adunărilor erau mâhniţi de practicile multor denominaţii, ei nu împărtăşeau opiniile separatiste ale lui Darby.
A ieşit la suprafaţă o altă problemă legată de relaţiile dintre Adunări. Mulţi lideri de Adunări, inclusiv majoritatea celor din grupurile iniţiale din Dublin (cu excepţia notabilă a lordului Congleton) au ajuns să creadă că unitatea cerea o interdependenţă puternică. Subiectul principal al acestei biografii era de părere că interacţiunile dintre Adunări erau de folos, dar nici o Adunare sau grup de Adunări nu ar trebui să determine acţiunile alteia. Fiecare Adunare era responsabilă numai înaintea lui Hristos. în continuare, s-au simţit liberi să interacţioneze cu toţi indivizii sau grupurile despre care credeau că erau sănătoşi în ceea ce priveşte doctrinele majore, chiar dacă nu au putut ajunge la un acord asupra tuturor punctelor.
!
Probabil că era inevitabil ca o mişcare care cuprindea asemenea perspective divergente asupra unităţii şi conducerii să se despartă. După cum se întâmplă de obicei, un eveniment a declanşat un alt eveniment. Motivul declanşării în cazul acesta a fost ciocnirea dintre personalităţile puternice ale lui Newton şi Darby. La numai un an sau aproximativ un an de la formarea noii biserici din Plymouth, aceşti bărbaţi au descoperit că aveau păreri diferite asupra multor puncte, inclusiv profeţia şi conducerea. Newton, care susţinea că era de preferat un singur lider recunoscut, a dat de înţeles că el ar trebui să fie acea persoană în Adunarea Plymouth. în practică el era deja, şi chiar şi Darby a promovat această opinie la început.
Spre deosebire de rolul lui Newton în Plymouth, slujirea lui Darby era în cea mai mare parte itinerantă. A călătorit aproape constant prin Anglia şi Irlanda, şi a petrecut mulţi ani în Elveţia şi Franţa. Astfel, Adunarea din Plymouth a ajuns din ce în ce mai mult sub influenţa lui Newton. Lucrul acesta nu era rău sub nici o formă, cel puţin în timpul primului deceniu. Congregaţia a crescut rapid şi duhul ei de evanghelizare era puternic. Oamenii cunoşteau foarte bine Biblia, atât de bine încât biserica Plymouth - fiind într-un contrast izbitor cu alte biserici din zonă - şi-a câştigat reputaţia prin Devon-ul de sud ca un grup de
experţi biblici.
în timpul călătoriilor sale, Darby şi-a promovat ideile despre prorocie şi organizarea bisericii. însă în timpul absenţei lui Darby, Newton a început o campanie prin care încerca să . îndepărteze unele Adunări din Devon şi din Somerset-ul din apropiere de ideile lui Darby. Când Darby s-a întors din Europa în 1845, a văzut ce se întâmpla şi şi-a dat seama că dacă mişcarea avea să urmeze calea pe care el o considera esenţială, atunci influenţa lui Newton trebuia să fie oprită. După cum s-a văzut în final, personalitatea lui Newton i-a oferit lui Darby arma de care
avea nevoie.
Deşi binevoitor, studios, bine educat şi un predicator dăruit, Newton dezvoltase o anumită aroganţă şi un spirit critic. Prin urmare, mulţi oameni din Adunarea Plymouth deveneau neliniştiţi sub conducerea lui. Un lider din Plymouth, dl

Alexander Campbell, a plecat în 1845 din cauza stilului lui Newton şi J.L. Harris - co-predicatorul principal al lui Newton -care a avut de asemenea probleme cu el. Luaţi în considerare cuvintele pe care Newton le-a scris despre Robert Chapman, câţiva ani mai târziu:

Şi aşa cu Robert Chapman. El nu a primit niciodată adevărul profetic. Ani de zile a respins în totalitate idea mileniului - nu vroia să o asculte, iar apoi a acceptat-o numai ca pe o noţiune, şi acum cultivă sărăcia ca un har... îmi aduc aminte de venirea lui la mine. Eu însumi nu eram prea bogat, dar el era şi mai râu; mersese pe jos cam toată ziua nemâncând altceva decât o pâine pe care o găsiseră pe un izlaz ca răspuns la rugăciune. Ceva de genul ăsta. Mi-aduc aminte că odată s-a dus la un medic care venise la întâlniri şi a cărui soţie era creştină - s-a dus la ei acasă, a întrebat de slujitor, a băut ceai în bucătărie împreună cu bucătarul şi nu a întrebat nimic de stăpână. Asta ca un fel de mărturie creştină pentru cei din clasa de jos!
Chapman era foarte doritor să-1 susţină pe Newton în timpul necazurilor lui din ce în ce mai mari, dar Newton nu îl putea înţelege. Şi-a exprimat, de asemenea, simţăminte critice faţă de George Miiller, de avutul dl Alexander Campbell şi faţă de lordul Congleton. Deşi aceştia nu au adoptat stilul de viaţă de sărăcie al lui Chapman, Campbell şi Congleton ignorau diferenţele de clase şi promovau prăbuşirea barierelor sociale aşa cum făcea şi Chapman. Newton nu a fost de acord cu poziţia lor.
Până în 1845 creştini din Plymouth care, odinioară fuseseră atât de zeloşi şi de evanghelici, pierduseră mare parte a părtăşiei lor fericite. Darby a văzut asta şi la mijlocul anului 1845 a făcut cunoscut că plănuia să înfiinţeze o nouă Adunare în Plymouth. Acţiunea lui Darby a fost bine-venită de mulţi şi deplânsă de mulţi. Harris, care se despărţise de Newton, s-a dat de partea lui Darby. Soltau, Campbell şi alţi lideri l-au sprijinit pe Newton.
Când Fraţii din alte oraşe au aflat de intenţia lui Darby, mulţi dintre ei s-au alarmat. Lordul Congleton - care nu era un adept al lui Newton - a obiectat aprig. Chapman era convins că

răbdarea şi mărturisirea mândriei înaintea lui Dumnezeu ar putea rezolva toate problemele. Rea-voinţa care se exprima printre fraţii de la Plymouth cu siguranţă nu era asemenea lui Hristos, însă divergenţa de opinie în cadrul bisericii locale nu era ceva nou pentru Chapman. El o întâmpinase şi atunci când a sosit la Capela Ebenezer. Pe vremea aceea, dăduse dovadă de o mare răbdare în timp ce a instruit biserica şi, după un timp, congregaţia se unise în esenţă. De ce nu ar funcţiona o asemenea abordare la Plymouth?
în principal, Chapman vedea că problema consta în împăcarea a două personalităţi dificile; Darby vedea că problema consta în direcţionarea mişcării pe care el o promova cu atâta vigoare. Chapman gândea din punct de vedere local; Darby gândea din punct de vedere global. Menţionându-şi experienţele proprii de despărţire, Chapman a discutat cu Darby spre sfârşitul anului 1845, probabil în Plymouth, şi 1-a sfătuit să nu înainteze cu intenţiile lui. Probabil că Robert s-a întâlnit şi cu Newton în timpul acestei vizite. Poate că aceasta era vizita despre care a comentat Newton în scrisoarea sa menţionată anterior. Dacă este aşa, atunci vizita lui a avut foarte puţin efect asupra lui
Newton.
Darby a refuzat să ia aminte la sfatul lui Chapman şi a spus: „Eu voi pleca şi oricine va dori va putea să mă urmeze." Până la sfârşitul anului 1845, el înfiinţase o nouă Adunare, dar probabil că a calculat extrem de greşit efectul acţiunii sale. Cel mai probabil, a presupus că majoritatea oamenilor vor părăsi imediat Adunarea Newton, izolându-1 astfel pe Newton. în schimb, în Plymouth două Adunări de mărime aproximativ egală erau în conflict una cu cealaltă. Un lucru şi mai important a fost că despărţirea a pricinuit confuzie şi suferinţă nu numai în aceste două biserici. înainte de

despărţire, Adunările strâns unite de prin Anglia şi Irlanda tindeau să creadă despre ele însele că erau un singur trup; acum, li se cerea să hotărască de care parte sunt. Chapman a decis că trebuie să aibă o parte activă în cele ce se petreceau la Plymouth. Tentativa lui de a evita o despărţire nu izbutise, de aceea a hotărât că cel mai bun lucru pe care-1 putea face mai departe era să promoveze vindecarea. Oamenii aveau

nevoie să afle că faptele lor îndărătnice fuseseră împotriva duhului lui Hristos. Consultându-se cu mai mulţi lideri, Chapman i-a convins că era mare nevoie de o zi de rugăciune şi de mărturisire. Dacă oamenii şi-ar recunoaşte atitudinile păcătoase, poate că ar rezulta împăcarea. Chapman a trimis o scrisoare circulară în ianuarie 1846 către toate bisericile pe care le cunoştea. Era atât o mustrare, cât şi o chemare la pocăinţă. A scris:
Anumiţi Fraţi în Domnul din diferite părţi ale împărăţiei, după ce au căzut de acord să pună deoparte a doua zi de miercuri din următoarea lună pentru rugăciune şi umilire, din cauza despărţirilor din Biserica lui Hristos, propun tuturor celor pentru care aceste despărţiri sunt o durere să ni se alăture în slujirea menţionată. Dacă, după cum mărturisesc mulţi, actuala stare josnică a oamenilor lui Dumnezeu reprezintă roadă amară a faptului că L-au întristat pe Duhul lui Dumnezeu de atâta timp, atunci nu este cea mai mare agravare a vinii lor faptul că au deplâns atât de puţin, fie în comun, fie în singurătate, fie în mod public, fie în mod personal întristarea Duhului Sfânt?... în blândeţea şi bunătatea lui Hristos, cugetele sfinţilor sunt îndemnate să ia în considerare mai ales ruşinea făcută lui Dumnezeu prin diferite opinii şi judecăţi prezente între copiii Săi... Diferite grade de dobândiri în cunoştinţe şi în har, şi diferenţe în daruri şi slujiri trebuie neapărat să aibă loc între mădularele lui Hristos; însă o asemenea diversitate este de la Dumnezeu şi lucrează spre unitate; contradicţiile de păreri cu privire la adevăr totdeauna opresc părtăşia sfinţilor şi, dacă nu sunt deplânse înaintea lui Dumnezeu, dau naştere la conflicte şi separări.
Multe Adunări nu numai că au respins această scrisoare, dar l-au şi criticat pe Chapman pentru faptul că a trimis-o. Pentru ei, Darby acţionase cu un cuget curat, aşa că nu exista motiv pentru recunoaşterea păcatului şi nu era nevoie de pocăinţă publică. Chapman eşuase de două ori. Ceea ce părea atât de limpede pentru el - anume că creştinii nu acţionau în dragostea lui Hristos, că mărturisirea încăpăţânării înaintea lui Dumnezeu era

un prim pas necesar pentru împăcare - nu era nici măcar înţeles de aceia pe care îi iubea atât de mult.
Acum nu mai era decât o chestiune de timp până la încheierea inevitabilă. în 1847 Harris, Darby şi alţii au conştientizat că anumite scrieri ale lui Newton vechi de zece ani, care denunţau o erezie în creştere numită irvingism, conţineau afirmaţii care puteau fi interpretate ca negând umanitatea fără de păcat a lui Hristos. Cam din jurul anului 1835, eruditul Newton a încercat să vorbească despre subiectul dificil al umanităţii lui Hristos şi implicaţiile ei. Erudiţii biblici erau de acord cu faptul că Hristos era „Dumnezeu adevărat şi om adevărat", dar ca om şi ca evreu sub Lege, în ce măsură a căzut blestemul lui Adam asupra lui Isus, dacă a căzut în vreo măsură? (Aceasta era întrebarea care 1-a făcut pe Irving să se împiedice şi, după alţi câţiva ani, avea să-i cauzeze necazuri şi lui Darby atunci când a scris despre suferinţele lui Hristos.)

Atunci când afirmaţiile supărătoare şi concluziile lor logice au fost aduse în atenţia lui Newton, el şi-a recunoscut erorile şi le-a retras în mod public şi în scris. Lucrul acesta a demonstrat un curaj remarcabil. Cu toate acestea, Darby şi asociaţii lui au crezut că întoarcerea lui Newton nu era autentică şi au influenţat majoritatea Adunărilor din sudul Devon-ului să excludă Adunarea Newton din cercul lor de părtăşie.
Simpatizanţii lui Newton, credeau ei, nu trebuie să fie bineveniţi printre ei fiindcă aceştia fuseseră contaminaţi cu o doctrină rea. Bineînţeles că această teamă şi suspiciune faţă de semenii creştini, această obsesie a purităţii spirituale şi absenţa dragostei nu au fost unice în istoria bisericii. A fost o tristă reflectare a multor alte grupuri, cum ar fi a separatiştilor şi a kellyt-ilor din Irlanda, şi a sandemanienilor din Anglia şi Scoţia, care porniseră, de asemenea, pe drumul purităţii spirituale, dar au fost abătuţi de temeri care au călcat în picioare dragostea.
Darby câştigase. Newton şi-a recunoscut înfrângerea şi a părăsit Plymouth-ul pentru totdeauna în decembrie 1847. Soltau şi trei alţi lideri din Adunarea iniţială din Plymouth, cu o mare agonie în inimă, şi-au cerut iertare pentru faptul să au susţinut învăţăturile lui Newton. Soltau a mai rămas în Plymouth numai

câteva luni şi apoi s-a mutat cu familia în oraşul Exmouth, aproape de Exeter - departe de umilirea sa, departe de resentimente, departe de controverse.
Până în aprilie 1848 controversa cuprinsese şi Capela Bethesda din Bristol. Una dintre familiile din Plymouth care îl susţinuse pe Newton se mutase în Bristol şi solicitau părtăşie la Capela Bethesda. După un interviu în care membrii familiei au afirmat că nu erau de acord cu erorile lui Newton, au fost admişi. Lucrul acesta a pricinuit multă îndoială printre oamenii de la Bethesda - se luase sau nu decizia corectă - şi, desigur, Adunarea lui Darby din Plymouth era foarte supărată.
Cam în timpul acesta Chapman se întorsese din călătoria sa misionară prin Irlanda, iar Groves se întorsese din India. Amândoi s-au implicat în controversă. Lideri de la mai multe Adunări de lângă Bristol au hotărât să convoace o întâlnire la apropiatul Bath în luna mai pentru a încerca să analizeze scrierile lui Newton şi, dacă e posibil să sugereze o cale de împăcare. Majoritatea celor prezenţi, inclusiv Muller şi Chapman, au concluzionat că scrierile lui, deşi erau greu de înţeles şi uneori păreau a se contrazice singure, conţineau erori grave. Craik care, probabil datorită înclinaţiei şi experienţei lui cărturăreşti, era mai capabil decât restul să evalueze scrierile lui Newton, a amânat să-şi exprime opinia. După părerea lui, multe din afirmaţiile lui Newton erau atât de ambigue încât nu puteau fi analizate.
Liderii de la Bethesda şi-au dat seama că trebuiau să explice motivele pentru care i-au primit pe susţinătorii anteriori ai lui Newton şi au făcut aceasta în scris, însă Darby şi sprijinitorii lui le-au respins explicaţia. La îndemnul lui Darby, multe Adunări din Marea Britanie au exclus Bethesda din cercul lor de părtăşie şi nu au mai avut nimic de a face cu Adunările sau indivizii care susţineau Bethesda. în felul acesta, Fraţii s-au despărţit în două tabere.
La scurt timp după ce Darby a exclus Capela Bethesda, a venit în Bristol pentru a discuta cu Muller despre toată această chestiune. Era el gata să ofere o cale de împăcare? Nu vom şti niciodată, fiindcă Muller a refuzat furios să vorbească cu el şi nu
s-au mai întâlnit niciodată. Reacţia în lanţ aparent nesfârşită încă nu îşi urmase cursul. Acţionând într-un mod care nu îi stătea în fire, Muller cedase în faţa impulsului uman de răzbunare şi, curând blândul Craik procedase la fel. George Wigram, locţiitorul principal al lui Darby în legăturile cu Newton, a răspândit o scrisoare care îl critica

aspru pe Craik pentru faptul că a amânat repudierea învăţăturii lui Newton. Răspunsul cugetat al lui Craik nu 1-a mulţumit pe Wigram, care şi-a continuat diatriba. Exasperat, Craik a emis o afirmaţie spunând că el se considera separat de toţi Fraţii „exclusivi".
Chapman nu a lăsat nimic în scris referitor la acţiunile acestor doi fraţi dragi, dar fără îndoială că l-au îndurerat profund. Se opunea cu siguranţă atacurilor personale în care Darby, Wigram şi alţii se lăsaseră târâţi, însă reacţia lui a fost de a răspunde numai cu dragoste. Chapman era probabil privit ca fiind naiv şi un idealist incurabil, ca cineva care nu înţelegea realităţile naturii umane. Dar înţelegând natura umană mult prea bine, el ştia că era posibil ca fraţii creştini să se pocăiască şi să-şi vadă defectele dacă ei caută faţa lui Dumnezeu. Toate celelalte erau numai o scuză.
De vreme ce diferitele Adunări asemănătoare cu cele din Barnstaple şi Bristol erau oricum în mare parte independente, cineva poate pune întrebarea: „De ce a fost această excludere atât de tulburătoare?" Oameni ca Chapman au fost foarte deranjaţi de o asemenea acţiune, privind-o ca pe un plan al lui Satan de a opri o mişcare care avusese parte de multă roadă şi experimentase o mare libertate de închinare. Interacţiunea dintre fraţii cu acelaşi mod de gândire fusese dulce. Creştinii care înainte se înţeleseseră bine erau acum în conflict. Cineva care a fost în Adunarea iniţială din Plymouth a scris mai târziu: „Era o privelişte prea frumoasă ca Satan să o admire şi a trebuit ca prin unele mijloace să-i distrugă, frumuseţea şi să-i pustiască farmecul."
Mulţi oameni din ambele părţi erau îndureraţi de cele întâmplate şi au făcut încercări continue de împăcare, însă fără nici un folos. O întâlnire cu doisprezece Fraţi influenţi de prin toată ţara - toţi fiind personalităţi importante în această mişcare

şi mulţi din afara conflictului imediat - a fost încă o dată convocată la Bath pentru a cerceta problema. în timpul acestei întâlniri, Chapman, provocându-1 pe Darby, a spus:
-Ar fi trebuit să aştepţi mai mult înainte de a te separa!, (referindu-se la incapacitatea lui Darby de a-şi rezolva conflictul cu Newton şi la acţiunea lui din 1845).
-Am aşteptat şase luni, a răspuns Darby defensiv.
Răspunsul lui Chapman a fost iritabil într-un mod necaracteristic lui:
-Dar dacă s-ar fi întâmplat la Barnstaple, am fi aşteptat şase ani.
Participanţii întâlnirii de la Bath au sperat că influenţa lor unită i-ar putea convinge pe creştinii care au luat partea lui Darby că Bethesda şi Adunările înţelegătoare faţă de ea nu slăbeau în hotărârea lor împotriva erorilor fundamentale. însă documentul publicat de ei nu a avut nici un efect de vindecare. Chapman era mâhnit de această desfăşurare, dar nu putea face nimic mai mult. A fost chiar ponegrit de unii dintre fraţii care îl susţineau pe Darby. Adunări în care odată era binevenit îi refuzau acum părtăşia. Cu toate acestea, Darby 1-a apărat pe Chapman. Când unii dintre adepţii lui au încercat să spună că Chapman era deficient în privinţa unor fundamente doctrinare, Darby i-a mustrat spunând: „Lăsaţi-1 pe omul acesta în pace! El trăieşte ceea ce predic eu!" Cu altă ocazie, Darby a spus: „Noi vorbim despre locurile cereşti, dar Robert Chapman trăieşte în ele."
Personalitatea lui Darby ne oferă o privire tulburătoare în noi înşine. Poate că personalitatea lui a fost trasată cu linii mai îndrăzneţe, însă ne este uşor să ne vedem

pe noi înşine în el. Era răutăcios şi neasemănător lui Hristos când era supărat, dar iubitor şi plin de har alte daţi. Aşa cum facem şi noi, probabil că îşi scuza faptele susţinând că a făcut ceea ce trebuia să facă. Totuşi, îi lipsea echilibrul dintre dragoste şi fermitate pe care Chapman îl manifesta atât de bine.

Robert a refuzat să folosească un limbaj defăimător atunci când vorbea despre fraţi şi surori creştini care l-au urmat pe Darby. Deşi unii oameni începuseră să folosească termeni nu



foarte amabili cu referire la ei, Chapman vorbea despre ei ca despre „preaiubiţi şi mult doriţi fraţi" (Filipeni 4:1). Durerea lui era autentică. Din partea lui nu exista nici un indiciu al atitudinii de „mare pagubă!". Nu simţea nici o uşurare faţă de aceia care i se opuseseră şi care nu vroiau să mai aibă părtăşie creştină cu el. Aceştia erau „fraţii lui ale căror cugete i-au făcut să refuze părtăşia mea şi să mă priveze pe mine de a lor".

Dragostea lui pentru Darby a continuat fără să se micşoreze. Mulţi ani mai târziu, nişte lideri „deschişi" de-ai Fraţilor erau la o conferinţă în Leominister când au primit vestea că Darby a murit. Chapman s-a ridicat şi a cerut ca cei prezenţi să cânte unul din imnurile scrise de Darby, *Odihna sfinţilor de sus {Rest ofthe SaintsAbove).*

Despărţirea Newton-Darby, care nu s-a refăcut niciodată, 1-a chinuit şi 1-a îndurerat pe Chapman întreaga lui viaţă. O Adunare exclusivă care s-a format în Barnstaple la ceva timp după despărţire a cauzat multă nefericire printre creştinii de acolo. Adunarea exclusivă 1-a ponegrit pe Robert şi a acuzat pe faţă Adunarea de la Capela Bear Street de protejarea sau simpatizarea cu eretici. în ciuda acestora, el a reuşit prin toate acestea să păstreze un duh de dragoste printre creştinii de la Bear Street. Nu s-a răzbunat niciodată. Cu rugăciune şi un duh iubitor şi doritor, i-a urmărit pe aceia care i s-au opus, sperând mereu o împăcare.

Rolul lui Chapman în tentativa de împăcare 1-a adus în prim planul mişcării. în timpul anilor ce au urmat i s-a cerut adesea să viziteze Adunări în care erau probleme şi oamenii îi ascultau cu respect sfatul. Căile lui ferme, iubitoare şi pline de tact de a relaţiona cu grupurile de oameni i-au câştigat multă admiraţie. Avea grijă să nu manifeste nerăbdare sau mânie, dar îşi exprima durerea şi dragostea faţă de aceia ale căror acţiuni erau săvârşite împotriva lui sau, după cum credea el, împotriva lui Hristos.

Să ne gândim la o scrisoare pe care i-a scris-o lui Edward Cronin, un fondator al grupului din Dublin din anii 1820. Cronin se alăturase lui Norris Groves pentru un timp ca misionar în Bagdad, dar atunci când Darby a cerut ca Adunările să nu aibă nimic de a face cu creştinii de la Capela Bethesda sau cu oricine era în asentiment cu ei, Cronin s-a supus şi i-a scris lui Groves că

nu mai putea să aibă de-a face cu el. întristat, Groves a stăruit pe lângă Cronin, dar fără nici un folos. Orice comunicare dintre ei a încetat. Cu toate acestea, în 1881 Cronin a fost el însuşi excomunicat dintr-o Adunare exclusivă din cauza eforturilor lui de a rezolva o problemă din altă parte. Atunci, Chapman i-a scris cu o inimă plină de dragoste: „Auzind că eşti în cuptorul Domnului, nu pot face altceva decât să port poverile împreună cu tine... Noi ne ridicăm deasupra a tot ceea ce ni se pare că trebuie

să condamnăm în alţii, fie ei fraţii noştri în Hristos, fie din lume... Deplângem greşelile altora din cauză că Duhul, Mângâietorul, este îndurerat." Necazurile altora erau necazurile lui Chapman. într-o scrisoare din anul 1887, a scris: „Greutăţile acestor vremuri [trăite] de mulţi copii credincioşi ai lui Dumnezeu îmi sunt bine cunoscute şi eu sunt împreună cu ei în cuptor."
La un moment dat, un lider de la Capela Bear Street a fost acuzat de faptul că dădea învăţături despre o doctrină nescripturală asemănătoare cu ceea ce Newton adoptase. într-o scrisoare din anul 1869 Chapman a fost întrebat dacă lucrul acesta era adevărat. Răspunsul lui a fost ferm, dar suferinţa lui se poate vedea [în aceste rânduri]:
Oh, de-amfi noi, da, şi toţi sfinţii, cercetaţi ca să ne încercăm pe noi înşine înaintea lui Dumnezeu... Răspunsul nostru la întrebarea voastră este, în primul rând, că dacă cineva caută părtăşia noastră aici după ce a ascultat o *asemenea învăţătură, indiferent de grupul din care provine (pentru noi ambele grupări sunt la fel de dragi fiindcă toţi suntem mădulare în Hristos, Capul nostru), un astfel de om trebuie judecat potrivit Cuvântului lui Dumnezeu şi regulii lui Hristos. Diferitele cazuri nu trebuie confundate... Dacă cineva aduce o doctrină rea... atunci fraţii de aici vor căuta binele şi vindecarea lui... dar nu va fi primit în părtăşie... Apoi, cât despre cazul particular pe care l-aţi menţionat, am manifestat o gelozie sfântă şi am ajuns la concluzia că fratele pe care l-aţi numit nu ţine nici o doctrină rea... Fie ca noi şi toţi sfinţii să încetăm să-L mai întristăm pe Duhul lui*

Dumnezeu... Atunci vom avea bucuria de a-i vedea pe aceia care se judecă singuri revărsându-se din toate părţile.
Cu altă ocazie, Chapman a scris: „Adesea am fost încercat cumplit în credinţa mea, dar Domnul, la vremea lui îndurătoare, mi-a trimis resursele [necesare]." Ceea ce pare a fi rugăciune neascultată poate aduce o mare încercare a credinţei. Chapman a crezut că rugăciunile lui pentru împăcarea semenilor lui pionieri nu fuseseră ascultate, dar el spunea deseori: „Tatăl nostru ştie totul despre lucrul acesta", şi aceasta 1-a susţinut.
O,


MmMemtwanSm
A doua călătorie misionară în Spania.



Metltmanean Sm
A treia călătorie misionară în Spania.

14-Evanghelistul statornic

Robert Chapman vorbea adesea despre Spania în predicile lui şi era totdeauna în rugăciunile lui. Evenimentele călătoriei misionare din 1838 au rămas vii în mintea lui, iar povara pentru poporul spaniol care era ignorant în privinţa Scripturilor nu s-a diminuat cu trecerea timpului. Situaţia religioasă din Spania s-a îmbunătăţit foarte puţin în timpul celor două decenii, după 1838. Deşi protestul mai multor ţări din anii 1850 legat de întemniţarea şi exilarea tânărului evanghelist spaniol Matamoros a constrâns guvernul spaniol să fie mai tolerant faţă de protestantism, Spania încă era închisă oficial înaintea intervenţiei evanghelice.

A **doua călătorie misionară**

La începutul anilor 1860 Chapman căuta un moment oportun pentru a se întoarce în Spania. Bessie Paget, ajutorul lui constant la Capela Bear Street şi în lucrările de pe strada New Buildings, era bătrână şi nu se simţea bine de câţiva ani, aşa că Chapman nu a vrut să o lase pentru o perioadă lungă de timp. Dar după ce a murit în 1863, Chapman s-a pregătit pentru a doua sa vizită misionară în Spania.

Dumnezeu punea poporul spaniol în inimile lui W. Gould, G. Lawrence şi a soţiilor lor, care au trăit în zona oraşului Barnstaple. Când Chapman şi-a anunţat planurile de călătorie, ei s-au angajat înaintea lui Dumnezeu să se ducă în Spania ca misionari stabili. De vreme ce Spania încă interzicea activitatea misionară făţişă, cei cinci au stabilit să înfiinţeze acolo o tipografie şi au părăsit Anglia împreună la sfârşitul anului 1863.

De asemenea, micul grup avea o misiune în drum spre Spania. Chapman aflase că un număr de spanioli care fuseseră exilaţi din cauza poziţiei lor non-catolice trăiau acum în Bordeaux, Franţa. Creştinii din Franţa îi primiseră cu bucurie şi îi îmbrăcaseră pe exilaţi atunci când ei au sosit iniţial, însă destinul surghiuniţilor era greu. Majoritatea dintre ei fie nu aveau de lucru, fie aveau venituri foarte mici. Nu ştiau dacă vor putea vreodată să se întoarcă în ţara lor natală şi aveau nevoie de încurajări. Mulţi creştini din Anglia strânseseră bani pentru ca grupul lui Chapman să cumpere haine pentru exilaţi. Aşa că misionarii au stat în Bordeaux câteva zile, slujind acestor oameni săraci, rugându-se cu ei şi propovăduindu-le Evanghelia.

In continuare, cei cinci misionari au călătorit spre sud, în Bayonne, pe coasta Franţei aproape de graniţa cu Spania, unde Manuel Matamoros era exilat. După ce s-a rugat cu Matamoros, Chapman a vorbit despre planurile lui de predicare şi evanghelizare în Spania. Fără îndoială că tânărul spaniol a putut să îl sfătuiască pe Chapman în multe puncte. Fiind slăbit ca urmare a întemniţărilor lui, Matamoros a murit la scurt timp după aceea, având convingerea că în curând Evanghelia va fi propovăduită în Spania. Apoi, grupul a intrat în Bilbao pe coasta de nord a Spaniei şi au observat că spaniolii se simţeau acum puţin mai liberi să asculte Evanghelia. Chapman a scris:
Lucrarea se deschide înaintea noastră puţin câte puţin; şi „cine poate dispreţul ziua începuturilor slabe?"... Biserica Romei şi-a pierdut stăpânirea asupra conştiinţei majorităţii oamenilor, deşi încă este sprijinită de legea ţării; dar aceia care dispreţuiesc Biserica Romei nu au nimic mai bun înaintea ochilor lor.
Aceasta era adevărata dilemă a Spaniei. Biserica evanghelică era împrăştiată şi ascunsă; cei mai mulţi oameni erau ignoranţi în privinţa ei şi nu ştiau cum sau unde să găsească învăţătură biblică.
Familiile Gould şi Lawrence au hotărât să locuiască în Barcelona, pe coasta de est a Spaniei. în vârstă de 60 de ani,

Chapman a rămas cu ei un scurt timp până şi-au început tipografia, care avea să asigure o bază de pe care să evanghelizeze. După ce s-au stabilit, Robert şi-a reluat călătoria misionară, străbătând ţara de la nord la sud şi de la est la vest, mergând pe jos şi cu diligenta. De asemenea, a ajuns în Portugalia vorbind cu oamenii în timp ce înainta, căutând şi încurajând câţiva creştini pe care îi cunoştea.
Un incident interesant ni-1 arată pe evanghelistul statornic la lucru. Un om din Spania călătorea cu diligenta spre oraşul Seville ca pionier reprezentant al unei societăţi misionare. Văzând că stătea lângă un om care a început liniştit să-şi citească Biblia, a consemnat aceste cuvinte:
M-am prezentat de îndată şi am descoperit repede că aveam acelaşi scop. Şi, de vreme ce eu călătorisem în lung şi-n lat în multe ţări, mi-am oferit serviciile ca însoţitor de călătorie. Dl Chapman şi-a exprimat imediat mulţumirile şi mi-a înmânat portofelul lui; lucrul acesta m-a surprins foarte mult şi m-am gândit că eram în compania unui om foarte bun, dar puţin „dus". La sosirea în Seville am fost înconjuraţi de o mulţime şi un om mi-a cerut bani ca să ne transporte bagajul la hotel. Serviciul acesta era prevăzut în suma de bani pe care o plătisem deja, aşa că m-am opus dârz înşelăciunii.
în mijlocul altercaţiei am simţit o mână bătându-mă uşurel pe umăr şi când m-am întors, dl Chapman a spus:
-Dâ-i omului banii.
Aprins, i-am răspuns:
-Ei aş, domule Chapman, nu voi face asta. lată-ţi portofelul, poţi face cum vrei, dar eu nu mă voi lăsa păcălit aşa.
Niciodată nu voi uita scena care a urmat. Scoţând repede din portmoneu suma cerută, dl Chapman a luat mâna omului în mâna sa şi, punându-i banii în ea, i-a spus că era conştient de faptul că era o înşelătorie, dar că el venise în ţara lui ca să proclame vestea bună a mântuirii, că „atât de mult a iubit Dumnezeu lumea că a dat pe singurul Lui Fiu". Trebuie că banii au ars în mâna omului în timp ce stătea acolo şi asculta Evanghelia.

în mintea mea începea o mare schimbare cu privire la cel care era tovarăşul meu de călătorie şi, în loc să-mi mai simt propria importanţă ca un mare şi împlinit călător, m-am simţit mai degrabă ca un copil în comparaţie cu el. După ceai, dl Chapman m-a întrebat dacă aş vrea să fac o plimbare, la care mi-am dat consimţământul bucuros şi astfel am petrecut un timp împreună trecând dintr-o parte a oraşului în cealaltă. îndată, dl Chapman s-a întors către mine întrebându-mă:

-Frate, ştii drumul înapoi spre hotel?

-Dacă ştiu drumul înapoi!? Oh, nu, dle Chapman. Nu am mai fost niciodată înainte în oraşul acesta.

-Nu-i nimic. Atunci hai să-L rugăm pe Dumnezeu să ne conducă.

Numaidecât şi înainte ca eu să am timp să exclam ceva (ceea ce am făcut), m-am simţit tras spre intrarea unei străduţe lăturalnice şi l-am ascultat pe dl Chapman rugându-se, spunându-I Domnului că ne aflam în acel oraş ca slujitori ai Săi şi cerându-I să ne conducă la hotel şi să ne dea o oportunitate de a vorbi cu cineva despre sufletul său. Am rămas mut. Nu cunoşteam nimic despre această legătură intimă şi despre acest duh de dependenţă constantă de Dumnezeu, aşa că l-am urmat. Imediat, în timp ce mergeam pe stradă, dl Chapman care scruta cu privirea numele de deasupra magazinelor, s-a oprit şi a spus:

-Acesta e un nume englezesc. Hai să intrăm.

Era magazinul unui clopotnic şi, după ce am intrat, un om cu o bonetă de hârtie pe cap a venit dintr-o cameră din spate, îndreptându-se către el şi întinzând mâna, dl Chapman a spus:

-Sunteţi englez?

-Da, sunt şi sunt foarte bucuros să aud limba mea maternă.

Dl Chapman a răspuns apoi:

-Suntem aici ca să propovăduim Evanghelia.

Apoi l-a întrebat pe clopotnic dacă era convertit.

- De când am venit în ţara aceasta, asta e prima dată când cineva mi-a pus o asemenea întrebare sau i-a păsat cuiva de mine. Dacă acesta e scopul vostru, aţi face bine să intraţi.

L-am urmat întrebându-mă ce poate ieşi de aici. Biblia dlui Chapman a fost imediat scoasă şi curând, o conversaţie extrem de interesantă asupra Scripturilor a început să se desfăşoare. Omul era profund serios şi după aceea a urmat rugăciune. Apoi, ridicându-se de pe genunchi, a spus:

-Suntem străini în oraş; aţi vrea să ne îndrumaţi cu amabilitate spre Hotelul X?

-Să vă îndrum, domnule? Voi merge cu voi fiecare metru!, a fost răspunsul lui binevoitor, şi aşa a făcut în timp ce eu eram profund impresionat de caracterul omului lui Dumnezeu în a cărui prezenţă şi tovărăşie fusesem adus într-un mod atât de neaşteptat.

Reprezentantul misiunii care a relatat acest incident a spus că atunci când s-a întors în Seville câţiva ani mai târziu, l-a căutat pe clopotnic. Ca rezultat al legăturii cu Chapman, acesta se convertise şi propovăduia Evanghelia.

Din cauza tumultului politic din Spania, viaţa străinilor era periculoasă şi aceştia erau adesea obiecte de suspiciune. Familiile Gould şi Lawrence au început să sufere multă opoziţie la scurt timp după sosire şi după doi ani, au fost nevoiţi să fugă fiind aspru persecutaţi. însă cu o hotărâre de la Domnul, ei s-au reîntors acolo câţiva ani mai târziu. Familia Lawrence şi-a reluat slujirea în Barcelona şi familia Gould a slujit în Madrid.

După ce au călătorit şi au evanghelizat în Spania şi Portugalia aproximativ şase luni, Chapman s-a întors în Anglia, încurajat de perspectivele care se deschideau, în ciuda pericolelor care rămâneau, el a continuat să predice despre nevoile spirituale din Spania. Câţiva ani mai târziu, libertatea religioasă a fost proclamată în Spania şi un mare număr de creştini englezi erau în curând în drum spre această ţară. Printre aceştia au fost şi Henry Payne şi Albert Fenn. Payne era un convertit de la Capela Barnstaple şi soţia lui era învăţătoare la şcoala de zi a Capelei Bear Street. Fenn preda la o şcoală din Bristol care era sprijinită de George Miiller. Cei doi bărbaţi şi soţiile lor au călătorit în Spania în octombrie 1869; ei au început

şcoli de zi şi de seară în Barcelona şi au colaborat cu familia Lawrence, care se afla acolo, de asemenea.
Dar ţara încă nu era lipsită de pericole pentru misionarii străini. Albert Fenn de-abia a scăpat de asasinat în timpul celei de-a doua răscoale carliste la începutul anului 1870. După aceea, familia Fenn s-a mutat la Madrid şi a lucrat împreună cu familia Gould, vestind Cuvântul lui Dumnezeu până când au murit, douăzeci de ani mai târziu. Chapman a corespondat constant cu toţi aceşti misionari curajoşi, încurajându-i şi ca întotdeauna, rugându-se pentru ei.

A **treia călătorie misionară**

Chapman s-a întors din nou în Spania în 1871. Avea 68 de ani, vârsta la care majoritatea oamenilor sunt gata să iasă la pensie. însă evanghelistul avea de înfăptuit lucrarea Domnului. Deşi era într-o stare de sănătate excelentă, în timpul acestei călătorii de zece luni nu a mers pe jos prin ţară aşa cum făcuse înainte. Părăsise Anglia în aprilie, exact după ce s-a încheiat războiul franco-german. Călătorind iarăşi prin Franţa, a observat că poporul francez era obosit de război şi descurajat. De la Bordeaux a scris în stilul lui poetic: „Cei cu inima voioasă suspină în această ţară, privirea şi glasul bucuriei s-au stins... Mulţi, vai, nu fac decât să îşi împietrească inima sub judecăţile lui Dumnezeu, totuşi, unii ne-au ascultat cu reverenţă şi recunoştinţă." A întâlnit multe trupe de germani şi de francezi care se îndreptau spre case. Chapman le-a ascultat istorisirile de groază din bătălii şi de durere din cauza pierderii camarazilor şi, în schimb, le-a oferit mângâierea şi pacea lui Hristos.
Trecând în Spania, a ajuns mai întâi în oraşul San Sebastian, unde un anumit incident i-a dat motiv să creadă că va vedea roadă spirituală în Spania. Un oficial al guvernului i-a spus că a fost condus la Hristos prin faptul că Robert i-a vorbit cu câţiva ani înainte! După aceea, Chapman a călătorit spre Zaragosa, unde exista o biserică protestantă destul de mare. Chapman 1-a căutat pe pastor şi s-au împrietenit rapid. „Scriu din Zaragosa", a spus Chapman, „un oraş mare, printre cele de seamă din Spania

datorită închinării înaintea Fecioarei; aici este un predicator protestant care ne ascultă cu multă dragoste şi reverenţă... Cu toate acestea, înţelegerea lui asupra Evangheliei este mică; congregaţia lui, una mare, este formată în principal din oameni săraci." Chapman a predicat zilnic timp de aproape două săptămâni în Zaragosa şi în ultima lui seară acolo, a fost invitat să predice unei mari mulţimi la o biserică a noului său prieten păstor. Nu putea decât să îl laude pe Domnul pentru diferenţa spirituală însemnată pe care o putea vedea, în comparaţie cu cele două vizite anterioare ale sale. Chapman şi-a petrecut cea mai mare parte a timpului din această călătorie în Barcelona, unde lucrau familiile Lawrence şi Payne şi un număr mare de misionari.

Administratorii oraşului Barcelona erau mai deschişi faţă de lucrarea misionarilor străini decât funcţionarii din alte părţi deoarece misionarii mobilizaseră un efort voluntar eficient care a restrâns întinderea unei epidemii ce ameninţa oraşul.
„La sosirea noastră", scria el, „am fost întâmpinaţi de toţi fraţii noştri englezi şi de unii spanioli. în dimineaţa zilei Domnului, ne-am întâlnit într-o sală de clasă pentru frângerea pâinii." Se bucura să vadă credincioşi spanioli luând parte la închinarea activă, simplă. Robert a spus despre un om orb de la slujbă: „Ochii inimii lui au fost deschişi de Duhul lui Dumnezeu... Inima mea este plină de bucurie când văd ce a făcut Dumnezeu şi când văd semnele măreţe ale unor lucruri şi mai mari [ce au să vină]." Era interesat în mod special de şcolile pe care prietenii lui misionari le înfiinţaseră. După ce a vorbit copiilor care erau înscrişi acolo, Robert a hotărât să-i viziteze pe unii dintre părinţii lor şi a fost îmbărbătat când a văzut că Bibliile oferite elevilor erau folosite în cămine. De asemenea, misionarii au aranjat ca el să boteze câţiva noi convertiţi după sosire, ca simbol al roadei muncii sale. Scrisorile lui trimise în Anglia erau pline de recunoştinţă pentru ceea ce Dumnezeu făcuse în Spania.
După mai multe luni petrecute în Barcelona, Chapman a călătorit la Madrid unde a stat împreună cu familia Fenn şi cu dna Gould, al cărei soţ murise recent. Lucrarea lui de acolo era

atât de satisfăcătoare încât şi-a amânat întoarcerea în Anglia. în august a scris creştinilor din Barnstaple: „îmi dau toată osteneala să mă întorc la voi, dar cu toate acestea, sunt sigur că trebuie să mai zăbovesc un timp în această ţară şi cred că ceva mai mult decât m-am aşteptat când am plecat." Domnul binecuvânta lucrarea oamenilor Săi, iar Chapman nu a putut să nu ia parte la ea. Un incident din septembrie a arătat clar mâna Domnului. Iată ce a scris:
Ieri, fratele Lawrence împreună cu copiii lui şi doi fraţi spanioli erau în Barcelona cu gândul de a distribui evanghelii şi porţiuni din Scriptură în mulţimea adunată pentru intrarea regelui în oraş. Unul sau doi poliţişti i-au poruncit fără nici un motiv să se mute din locul în care stătea, dar în felul acesta a fost constrâns să meargă în mijlocul defilării de trăsuri şi soldaţi şi să ia parte la ea aflându-se nu departe de rege; toţi în trăsurile lor erau ocupaţi cu răspândirea Cuvântului lui Dumnezeu; soldaţii chiar au rupt rândurile ca sa ia o carte.
Ca şi în alte călătorii misionare ale sale, Chapman părea să nu se odihnească o clipă. în octombrie a scris familiei Bowden, care era acasă, în Barnstaple, pentru a se odihni de lucrarea misionară din India: „Lunea trecută, fratele Fenn, fratele Lawrence şi eu am vizitat Vilasar-ul, un oraş în munţi, unde am început de curând o şcoală. Seara am avut cam douăzeci şi cinci de tineri cărora, după ce le-am predat lucruri pământeşti, le-am spus Evanghelia."
Pentru că Chapman stabilise legături în Portugalia în timpul primei sale vizite, a vrut să-i viziteze înainte de a se întoarce în Anglia. Oportunitatea s-a ivit în noiembrie, aşa că un grup mic a călătorit mai întâi la Madrid cu trenul. Drumul a fost anevoios, dar călătoria lentă le-a oferit creştinilor multe oportunităţi de a răspândi evanghelii ori de câte ori trenul oprea într-o staţie, într-una din staţii, inspectorul feroviar a spus că le încălcăm graniţele fiindcă linia ferată şi staţiile erau proprietate privată. Când au sosit poliţiştii pentru a duce grupul înaintea primarului oraşului, Chapman a adoptat aceeaşi poziţie pe care Hristos a

adoptat-o adesea în timpul confruntărilor Lui cu Fariseii şi Cărturarii. Scoţând bani din portofel, a întrebat: „Am eu dreptul să dau banii ăştia săracilor care cerşesc în staţie? Iată pâine; am eu dreptul să le-o dau şi pe aceasta?" Poliţiştii, care nu îi puteau

răspunde, a permis grupului să meargă mai departe.
Imediat ce au ajuns la Madrid, au cumpărat bilete de tren spre Lisabona, Portugalia, şi au plecat cu un alt tren. Când a sosit noaptea, au coborât şi au găsit un adăpost. însă cei care îi ajutau cu bagajele le-au spus - de vreme ce ei erau englezi şi evident religioşi - că hangiul era un fanatic politic care avea o fire foarte violentă. Cu un an înainte participase la răscoala carliştilor, aşa că ar fi periculos, spuneau ei, să îl atragă într-un dialog religios.
Chapman nu a dat atenţie sfatului lor, 1-a căutat pe omul cu pricina şi i-a spus:
-Există un lucru de care poporul englez şi spaniol au nevoie mai mult decât orice altceva.
-Ce anume, a întrebat omul.
-Pace cu Dumnezeu. Ai tu acea pace, prietene? Eu am primit această pace prin Domnul nostru Isus Hristos cu mulţi ani în urmă.
Ceilalţi din grup au fost surprinşi de reacţia blândă a omului. El a cerut nişte evanghelii de care i-a văzut împărţind şi grupul i-a dat imediat ce vroia.
Când au sosit în Lisabona, unde Robert fusese cu opt ani înainte, el a început un tur de zece zile. îşi propusese să caute o anumită văduvă care, timp de treizeci de ani, condusese o şcoală pentru săraci. Ea s-a bucurat să-1 vadă din nou pe Chapman şi „izbucnea mereu în cuvinte de mulţumire către Dumnezeu pentru că ne-a trimis la ea". De la Lisabona, a scris: „Nu am fost nici măcar o dată respinşi [aici] când am vorbit despre Hristos şi am împărţit Biblii." în decembrie s-a întors în Madrid pentru a-şi lua rămas-bun de la misionarii de acolo, apoi a pornit spre Barcelona. După încă o lună, le-a spus «la revedere» prietenilor lui de acolo. Este uşor să simţim ezitarea lui de a pleca; aceasta era ultima vizită pe care avea să o facă în Spania.

Mulţi ani mai târziu, Henry Payne a scris aceste cuvinte în memoria mentorului său:
Dl Chapman a fost omul unei singure cărţi - Biblia... El nu era doar un cititor al Bibliei; el însoţea citirea cu rugăciune constantă... Uda cu rugăciune pământul pe care călca. Când a călătorit prima dată în Spania, fără să cunoască măcar un singur creştin în întreaga ţară, nu a fost descurajat, ci s-a încrezut în Dumnezeu. Ani mai târziu, când a văzut uşile deschise pentru propovăduirea Evangheliei... nu a fost deloc surprins; se rugase pentru asta, şi a aşteptat cu răbdare răspunsul.
Călătoriile lui Chapman în Spania şi rugăciunile lui constante au stimulat mult interes misionar în acea ţară şi a ajutat la deschiderea ei faţă de mesajul Evangheliei. Prin urmare, nu se putea abţine să nu îl laude pe Dumnezeu pentru privilegiul de a fi mesagerul Lui: „Oh, Cuvântul lui Dumnezeu cel curat este acum rostit în libertate în orice colţ al acestei ţări întunecate care, timp de 300 de ani a respins Scriptura şi i-a dat la moarte pe copiii lui Dumnezeu din hotarele ei!! Mulţumiri fie aduse lui Dumnezeu pentru darul Lui de negrăit!"

Un prieten de-o viaţă

Robert Chapman a avut mulţi prieteni apropiaţi şi colucrători de-a lungul întregii lui vieţi, însă unul se distinge între ei: William Hake. Cei doi s-au întâlnit în 1831 - înainte ca Chapman să se mute în Barnstaple - în căminul familiei Pugsley din Tawstock. După cum făcuseră cu un an înainte Muller şi Craik, Chapman şi Hake au simţit imediat o legătură naturală, chiar dacă Hake era cu şapte ani mai în vârstă decât Chapman şi avea o familie numeroasă. Depanând amintiri cu privire la prietenia lor câţiva ani mai târziu, Chapman a scris: „Inimile noastre au fost imediat unite în părtăşia Duhului... Fiecare a găsit în celălalt un iubitor al Scripturilor, hotărât să

asculte de Domnul fără rezerve."
Spre deosebire de Miiller şi Craik ale căror personalităţi erau destul de diferite, Chapman şi Hake semănau destul de mult. Fiecare dintre ei avea un mod viu de a se exprima şi un simţ dezvoltat al umorului. Soacra lui Hake şi-a amintit replica lui William când ea i-a spus, după ce el s-a retras din Biserica Angliei, că era ţicnit: „Da, mamă, ţicnitura lasă lumina să pătrundă înăuntru." După cum Chapman era cunoscut pentru zicalele lui înţelepte, tot aşa era şi Hake. Unul din proverbele lui Hake spune: „Când te gândeşti la greşelile tale şi ai tendinţa să devii descurajat de ele, nu vorbi cu tine însuţi - nu-ţi ţine o companie rea. Vorbeşte cu Domnul."
în orice caz, Hake a fost nevoit să înveţe răbdarea. Născut cu o fire iute, şi-a recunoscut potenţialul de a-i răni pe alţii şi a învăţat să îl înfrângă. „Preaiubitul meu seamăn lucrător", a scris Chapman într-un memorial despre Hake, „era în mod natural

atât de iute la mânie încât, chiar şi când avea un temperament blând şi iubitor şi era plin de consideraţie faţă de alţii, se putea enerva foarte repede; dar harul lui Dumnezeu este atotsuficient pentru a supune ceea ce iartă... Niciodată nu a dat greş în privinţa autojudecării cuvenite înaintea lui Dumnezeu şi, în cele din urmă, a dobândit o asemenea stăpânire de sine încât puţini dintre cei care îl cunoşteau îi puteau bănui slăbiciunea naturală."
Evident, Hake a avut o mare influenţă asupra gândirii lui Chapman, ca în multe alte cazuri. Robert îi cerea adesea sfatul şi obişnuia să călătorească până în Exeter, patruzeci de mile spre sud, pentru a-1 primi. Când a decis să se mute în Barnstaple ca să-şi continue lucrarea vieţii, a dorit ca Hake să i se alăture. însă atunci Hake a simţit că nu aceasta era voia lui Dumnezeu, de vreme ce avea o familie tânără şi o slujire valoroasă ca director al unei şcoli creştine cu internat. Dezamăgit, Chapman a răspuns plin de har: „Nu voi culege roadă până când nu este coaptă şi nu-mi cade în poală."
La un moment dat, în timpul anilor 1840, Hake a închis şcoala şi s-a mutat cu familia în Bideford, unde a devenit directorul unei şcoli cu internat numită Tusculum. Această mutare 1-a încântat pe Chapman fiindcă Bideford era doar la zece mile vest de Barnstaple şi la numai o oră de mers cu trăsura. De atunci, Chapman şi familia Hake au avut adesea părtaşii pline de dragoste. La scurt timp, Hake a început o întâlnire de biserică în casa lui pentru a celebra săptămânal Cina Domnului. Iniţial, întâlnirea era formată numai din câţiva prieteni şi din familia lui. Mai târziu, au închiriat o clădire şi s-au întâlnit după modul celorlalte Adunări.
Hake a condus Tusculum până în 1860 când s-a îmbolnăvit grav şi i s-au dat numai câteva luni de trăit. Un fiu de-al lui, George, a preluat atunci responsabilităţile şcolii conduse de tatăl lui. în mijlocul multor rugăciuni pentru refacerea lui William, Elizabeth Hake şi-a dus soţul de 65 de ani la Malvern, o staţiune balneo-climaterică renumită. Aici, un bun prieten, William Dyer, i-a slujit cu credincioşie şi, într-un final Hake şi-a revenit.

Folosindu-şi căminul pentru scopurile lui Dumnezeu
în 1863, buna prietenă şi ajutoare a lui Chapman, Bessie Paget, a murit la vârsta de 80 de ani. înainte de moarte, aranjase ca actul de proprietate âl casei ei de la numărul 9 de pe strada New Buildings să fie dat lui William şi Elizabeth Hake. La scurt timp după ce s-au mutat acolo (au locuit la nr.9 pentru restul anilor lor), fiica lor necăsătorită, Elizabeth, a venit să locuiască împreună cu ei şi să se îngrijească de ei. Soţii Hake, sau poate Adunarea, au adăugat camere noi în spatele casei. Noile camere

includeau şi o cameră de zi mare. întâlnirile de joia seara, care de mult timp erau ţinute la nr.9, se măriseră şi s-au mutat în noua cameră de zi. Chiar şi atunci, nu toţi creştinii de la Capela Bear Street care vroiau să participe la acele întâlniri nu încăpeau acolo în acelaşi timp. Aceste renumite întâlniri pe zone constau în ceaiul standard de după-amiază, urmat de citirea Bibliei. Chapman şi Hake deopotrivă conduceau aceste citiri din Biblie şi au devenit cunoscute datorită dialogurilor fascinante care aveau loc de obicei între cei doi prieteni. Deseori, musafirii lui Chapman făceau în aşa fel încât să stea până vineri, pentru ca astfel să poată participa la întâlnire. Un vecin şi-a adus aminte că Chapman obişnuia să ia un covor roşu lung şi să îl pună de-a latul străzii înguste noroioase de la nr.6 la nr.9, chiar înainte de începerea întâlnirii de citire a Bibliei. Strada era ori prăfuită, ori noroioasă, iar amabilul Chapman vroia să se îngrijească cât mai bine de musafirii lui.

Deşi nu era un predicator dăruit, Hake era un învăţător excelent, iar Robert a avut grijă ca acest dar să fie folosit în timpul întâlnirilor zonale. Multe dintre observaţiile lui Hake din timpul de învăţătură au fost consemnate. Un exemplu al comentariilor lui este următorul: „Nu-ţi crede ochii dacă ei îţi contrazic urechile, atâta vreme cât Dumnezeu este Acela care vorbeşte." în timpul unei citiri din Biblie, s-a oprit la mijlocul capitolului 15 din Ioan şi 1-a întrebat pe unul din cei prezenţi: „Ţi-ar plăcea să faci totdeauna ce vrei?" Apoi el şi-a răspuns singur la întrebare spunând: „Ei bine, mi-ar plăcea! Şi iată cum se poate întâmpla: «Dacă rămâneţi în Mine şi dacă rămân în voi

cuvintele Mele, cereţi orice veţi vrea şi vi se va da.»" Având o voce frumoasă de bas, lui Hake îi plăcea să cânte şi era un participant regulat la repetiţiile muzicale săptămânale care se ţineau de obicei în casa lui Chapman.

Pe lângă faptul că şi-au deschis casa pentru întâlniri, familia Hake a folosit şi casa de la nr. 9 drept casă de odihnă pentru slujitorii lui Dumnezeu, exact aşa cum făcuse Bessie Paget. Căminele lui Hake şi Chapman au devenit „un loc de întâlnire al tinerilor ucenici, unde noi, fraţii lor mai în vârstă, am căutat să-i îmbărbătăm pe cale." H.B. Macartney, preotul Bisericii Angliei, citat mai devreme în cartea aceasta, şi-a adus aminte de primele momente ale vizitei sale. însoţit de alţi musafiri, a aşteptat cu nerăbdare sosirea lui Chapman şi mai târziu a scris:

într-un sfârşit, Chapman a apărut, un om bine făcut de vreo 70 de ani, cu păr cărunt, cu barbă şi mustaţă - imaginea lui Moise; a urmat Hake, mai înalt, dar mai încovoiat, bătrân şi slab, şi în suferinţă. El mi-a amintit de Aaron, sfântul Domnului. Amândoi au salutat cu multă bunăvoinţă, iar apoi am ascultat pentru a vedea cum discuta un om cu o asemenea reputaţie pentru sfinţenie - cât de mult se deosebea de alţi oameni! Un prunc din braţele unei mamei a început să plângă din răsputeri, iar eu am fost destul de enervat de întrerupere. Atât dl Chapman cât şi dl Hake i-au vorbit mamei cu cea mai mare preocupare şi blândeţe, iar pruncul a adormit la scurt timp. Aceasta a fost prima mea lecţie învăţată acolo în arta iubirii.

Macartney a rămas acolo mai multe zile şi a consemnat faptul că Chapman „îl aştepta pe Hake ca un îndrăgostit... Limbajul Canaanului se aşternea ca un văl de argint peste întreaga lor conversaţie."

Iubit frate în Hristos

William Hake şi Robert Chapman au colaborat în slujirea Cuvântului lui Dumnezeu. Numiţi de către orăşeni „patriarhii", ei erau o imagine familiară atunci când se plimbau împreună pe

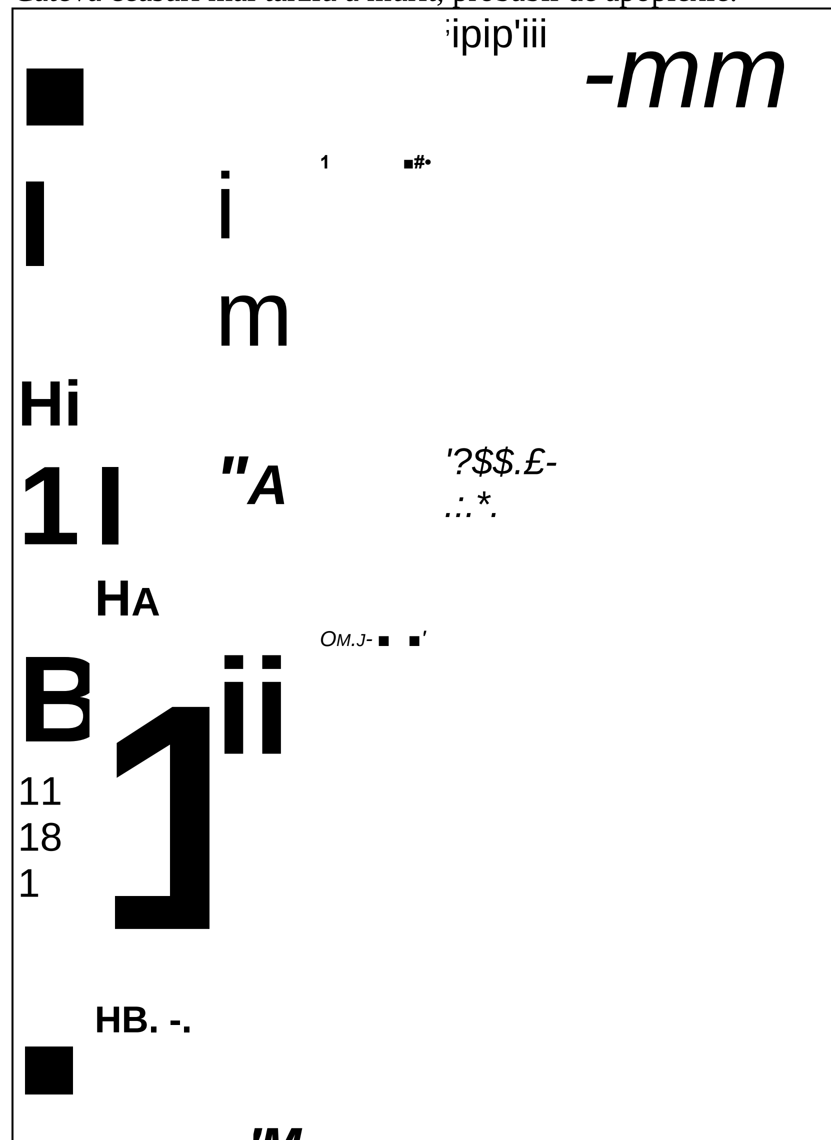
străzile Barnstaple-ului. De obicei, Chapman ţinea braţul lui Hake în timp ce mergeau, pentru că cel din urmă nu mai era puternic din punct de vedere fizic. îşi dezvoltaseră o metodă sistematică de vizitare a oamenilor din oraş. începând în satul Newport, pe marginea sudică a oraşului Barnstaple, şi-au croit drum până în Pilton, în partea nordică, distribuind broşuri de evanghelizare şi vizitând pe oricine puteau. Vieţile şi grija lor plină de iubire faţă de oamenii din oraş erau o mare mărturie pentru Domnul lor, care i-a oferit lui William Hake încă 25 de ani de slujire roditoare, fericită.
Lui Chapman şi Hake le plăcea să se joace jocuri de cuvinte care aveau de-a face cu Scripturile. Unul cita o porţiune scurtă din Scriptură şi îl provoca pe celălalt să o sfârşească sau să o pună în context. într-o împrejurare, mergeau pe jos o anumită distanţă pentru a vorbi la o şcoală. Pământul era acoperit cu gheaţă şi după un timp, Hake a remarcat că era bine că nu a alunecat niciunul. Chapman i-a răspuns simplu: „Adu-ţi aminte de Ghedeon." Hake ştia că aceasta era o provocare şi a cugetat un timp la legătura cu ceea ce Robert tocmai spusese. Era într-adevăr în încurcătură, fiindcă viaţa lui Ghedeon fusese exemplară. Chiar şi după ce israeliţii au vrut să-1 facă împărat, el a refuzat spunând: „Domnul va domni peste voi" (Jud. 8:23). Dar apoi Hake a ştiut răspunsul. După aceea Ghedeon a cerut cerceii de aur luaţi de la izmaeliţi. Din ei a făcut un efod - un obiect folosit în divinaţie - şi „a ajuns o pricină de curvie pentru tot Israelul; şi a fost o cursă pentru Ghedeon şi pentru casa lui" (8:27). După mulţi ani de slujbă înaintea lui Dumnezeu, Ghedeon a alunecat.
între Chapman şi Hake nu a fost niciodată ceartă sau amărăciune. „Ah, frate drag, niciodată nu ne-am certat", a spus Hake aproape de sfârşitul vieţii lui. Fiind iubitori de Scriptură, erau siguri că Cuvântul lui Dumnezeu era suficient pentru ei. Chapman a povestit următoarele:
Zilnic am contribuit fiecare la comoara celuilalt de har şi de adevăr. în ceea ce priveşte Scripturile care s-au împlinit, unitatea noastră de gândire a fost totală într-un mod binecuvântat; cât

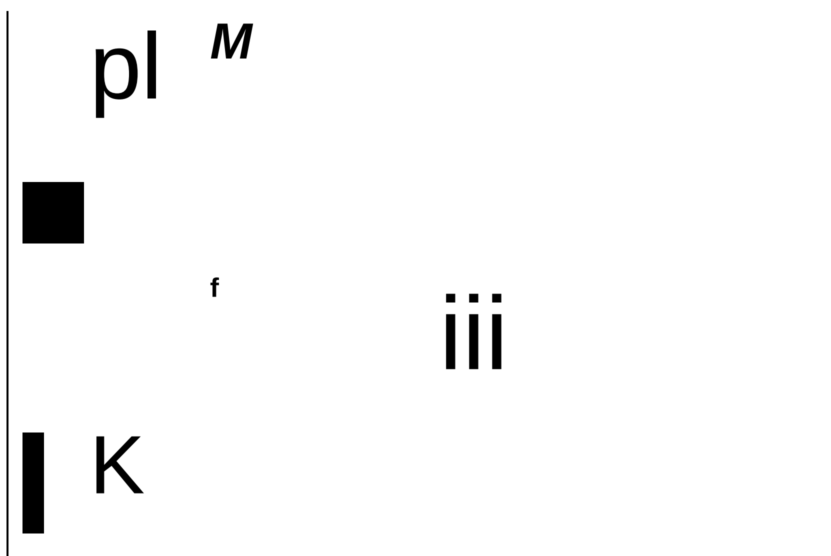
despre ceea ce încă nu s-a împlinit, am ajuns la o măsură excelentă de unitate... Totdeauna L-am aşteptat împreună pe Dumnezeu pentru a primi gândul Lui... Dacă nu eram de acord în opinii, aşteptam ca Dumnezeu să ne dea unitate în gândire, şi nici unul dintre noi nu am făcut vreodată un pas împotriva opiniei celuilalt - de aceea, nu a fost nici o ceartă, nici o amărăciune!
Această ultimă afirmaţie se referă la faptul că Chapman şi Hake nu au fost de acord asupra interpretării anumitor prorocii. Chapman, de exemplu, adoptase o poziţie post-tribulaţională vizavi de răpirea Bisericii, o poziţie în dezacord cu majoritatea prietenilor lui. Deşi problemele neesenţiale ca aceasta produc frecvent vrajbă între prietenii creştini, nici Chapman, nici Hake nu au permis ca acestea să producă necazuri între ei. Dragostea lor eristică trecea peste toate dezacordurile.
O moarte liniştită la 95 de ani
Dna Hake nu s-a simţit bine şi a murit în 1873. O altă fiică, Mary Hake, a preluat grija tatălui ei când Elizabeth a murit în 1887. R. Fred Idenden, unul dintre slujitorii Domnului care a slujit într-un sat din apropiere şi care mai târziu, a devenit unul dintre prezbiterii Capelei Bear Street, a venit de asemenea în Barnstaple în timpul acestor ani şi i-a ajutat pe Chapman şi Hake cu lucrarea şi corespondenţa lor.
în 1889 Robert i-a scris prietenului său, Monsieur Dufour-Guisan de Lausanne din Elveţia, care tradusese în franceză *Cuvinte alese (Choice Sayings).* Scriindu-i despre

Hake, Chapman a spus: „Acum e în al nouăzeci şi cincilea an al său, dar încă în stare să continue în slujba lui Hristos, să viziteze din casă în casă, să citească Scriptura (în acest scop ţinem în casa lui o întâlnire săptămânală), cât şi să scrie." într-o scrisoare scrisă câteva luni mai târziu, Chapman a vorbit despre Hake care acum era mai slăbit ca despre „dragul meu colucrător cu care am umblat în părtăşie din decembrie 1831." Data aceasta nu este nici data primei întâlniri a lui Chapman cu Hake din vara anului 1831, nici data sosirii lui Robert în Barnstaple din aprilie 1832. Probabil

reprezintă data primei invitaţii a lui Chapman adresată lui Hake de a i se alătura în slujirea de la Ebenezer.

William Hake a murit la vârsta de 95 de ani, în 1890, fiind activ până la sfârşit. în ziua aceea mersese cu un vizitator până la gară. Mai târziu s-a dus la Chapman pentru ceaiul de la ora 6, unde erau prezenţi mai mulţi oameni. După aceea, a cântat împreună cu grupul, şi, pentru aproximativ o oră, a vorbit despre a umbla, a sta în picioare şi a sta jos înaintea lui Dumnezeu, aproape de sfârşitul mesajului său, vorbirea i s-a stins, dar a putut să meargă cu puţin ajutor până în dormitorul lui. Câteva ceasuri mai târziu a murit, probabil de apoplexie.





Piatra funerară a familiei Hake. *(fotografia aparţine autorului)*

Robert Chapman a fost nespus de îndurerat de moartea prietenului său şi nu a putut participa la înmormântare. Dar într-o scrisoare scrisă la sfârşitul anului 1890, a spus: „Deşi sunt privat într-un mod atât de greu, sunt întărit şi călăuzit să duc mai departe slujirea în care odată, iubitul meu tovarăş de jug purta poverile împreună cu mine. «Noaptea aproape a trecut. Se apropie ziua.»" Aceste ultime cuvinte, luate din Romani 13:12, se întâlneau frecvent în scrisorile lui Chapman în timpul ultimului deceniu al vieţii sale.

La scurt timp după aceea, Robert a început să scrie un volum memorial al iubitului său prieten, intitulat *Şaptezeci de ani de pelerinaj (Seventy Years ofPilgrimage).* Volumul constă în principal într-o colecţie a scrisorilor şi scrierilor lui Hake asupra Scripturilor, iar Chapman şi Mary Hake au scris introduceri. Când ne dăm seama că Robert încetase de mult timp să-şi publice propriile scrieri, putem vedea clar valoarea pe care a atribuit-o slujirii lui Hake.

După ce a murit tatăl ei, Mary Hake, în vârstă de 70 de ani, a avut grijă în mod special de Chapman şi chiar a scris unele din scrisorile lui. (îl cunoştea de când avea 10 ani!) Neavând o stare bună de sănătate, a murit în octombrie 1894, la numai patru ani după moartea tatălui ei. Chapman a scris următoarele despre ea: „Cât despre mine, spuneam mereu prietenilor mei iubitori că îmi doream să o văd întâi pe ea plecată acasă şi să nu o las în urma mea. împlinindu-mi această dorinţă, Dumnezeu m-a mângâiat foarte mult. încă din primele ei zile, mi-a fost ca o fiică."

16.

Cuvintele

Robert Chapman iubea cuvintele. îi plăcea sa se joace cu ele, să facă proverbe şi să le folosească în moduri neaşteptate. Datorită acestui lucru, slujirea lui a fost mult mai îmbelşugată. Iubea engleza la fel de mult ca celelalte limbi pe care le stăpânea. Bătrânul director, William Hake, a spus că nu a întâlnit pe cineva are să cunoască limba engleză atât de bine ca Chapman. Totdeauna putea alege cuvintele potrivite pentru a-şi exprima gândurile. Citind acum scrierile lui, ni se par oarecum înflorite şi ocazional, cu o formulare neobişnuită. Putem atribui lucrul acesta stilului unui secol anterior, însă stilul lui Chapman era un pic ieşit din comun chiar comparat cu cel al contemporanilor lui. Hake a numit limbajul lui Chapman „engleză clasică", deoarece

era o combinaţie de anglo-saxonă şi cuvinte din Scriptură.

Iscusinţă pentru proverbe

Chapman a folosit proverbele în învăţătura lui nu numai din cauza faptului ci lui personal îi plăcea să facă aceasta, ci şi pentru că ştia - aşa cum a ştiut şi Isus - că zicalele concise sunt mai uşor de amintit decât proza directă. Multe dintre proverbele lui au fost consemnate de-a lungul multor ani de către nenumăraţi prieteni care vroiau să le publice, însă Robert s-a împotrivit tipăririi. De fapt, după primul an sau aproximativ primul an al slujirii sale, s-a împotrivit publicării oricărei scrieri de-ale sale. Poziţia aceasta era în contrast izbitor cu atitudinea celor mai mulţi prieteni de-ai lui din slujba Domnului. Gândiţi-vă, de exemplu, la producţia voluminoasă a unor

contemporani ca J.N. Darby şi Ch.H. Spurgeon. Poate că lui Chapman îi era teamă că în cazul unora, cuvântul lui ar deveni un substitut al Cuvântului lui Dumnezeu. William Hake 1-a convins într-un final pe Robert să-şi tipărească proverbele într-un mic volum intitulat *Cuvinte alese (Choice Sayings),* care a fost retipărită de multe ori. Spurgeon a spus despre ea: „Aurul acelui tărâm este bun." Imnurile lui Chapman, dintre care 165 au fost tipărite, au fost publicate mulţi ani mai devreme, după cum s-a întâmplat şi în cazul volumului *Imnuri şi meditaţii (Hymns and Meditations).* Din fericire, unele dintre predicile şi mesajele lui au fost păstrate în pamflete, ca de exemplu *Cuvinte potrivite* şi *Bunul Păstor.* Majoritatea acestor pamflete au fost tipărite după moartea lui.

Elocvenţă în predicare

La Capela John Street unii dintre nobilii lui i-au spus lui Chapman că nu avea dar de predicare. Dar a devenit un predicator elocvent. Una dintre îndatoririle lui favorite era predicarea în aer liber şi până aproape de sfârşitul vieţii lui, a predicat regulat în Barnstaple în orice fel de condiţii meteorologice. De obicei predica în piaţa oraşului sau de partea cealaltă a drumului, pe malul râului Taw. De asemenea, în fiecare an a predicat în aer liber înaintea mulţimilor care participau la târgurile anuale din Barnstaple. Fără îndoială că glasul lui puternic îi era de mare folos în predicarea în aer liber. Necrologul ziarului din North Devon (din data 19 iunie 1902) afirma:

Un om de o prezenţă impozantă, dl Chapman era un predicator foarte impresionant. Glasul lui ca de clopot avea o mare putere de pătrundere, astfel că atunci când... vorbea în aer liber, cuvintele pe care le rostea puteau fi auzite clar de o mare adunare. Stilul lui era uşor şi natural. Ridicarea mâinii pentru a accentua ceva era gestul lui caracteristic. Dar nici un stilou nu ar putea descrie puterea chemărilor lui.

Cineva a caracterizat vocea lui Chapman ca fiind adâncă şi bogată; un altul a spus că era clară şi melodioasă, după cum se spune că era şi glasul evanghelistului Whitefield. Alţii au observat abilitatea lui de a folosi inflexiuni ale vocii atunci când citea sau vorbea. O persoană care 1-a auzit pe Robert lăudând o doamnă pentru un act de dragoste creştinească, a scris: „Felul şi tonul cu care a rostit cuvintele depăşesc orice descriere; pe atunci m-a afectat nespus de mult."

Folosirea Scripturii pentru a da învăţături

Cu excepţii notabile - John Wesley îmi vine în minte -activităţile de zi cu zi ale slujitorilor lui Dumnezeu de obicei nu sunt înregistrate. Lucrul acesta a fost adevărat în special despre Chapman. Sfaturile pe care le-a dat şi vizitele pe care le-a făcut nu

au fost confirmate prin documente, iar consilierea pe care o făcea era confidenţială. Dar când au fost solicitate relatări pentru memorialele lui, se părea că toată lumea avea de spus o anecdotă. Multe din aceste anecdote aveau de-a face cu tehnicile lui de a da învăţătură.
Când vizita căminul unui credincios care trecea printr-un fel de necaz, una dintre metodele preferate ale lui Chapman de a da învăţătură era să citeze un fragment din Scriptură şi să facă o mică greşeală. Credinciosul observa greşeala, îl corecta şi după aceea îşi dădea seama că fusese scos în evidenţă un anumit lucru. „Domnul este Păstorul meu; voi duce lipsă", a spus Chapman odată unei doamne îngrijorate de viitorul ei.
-„Nu voi duce lipsă", 1-a corectat ea şi după aceea, şi-a recunoscut poziţia şi a fost gata să asculte sfatul lui Chapman.
Altă dată Chapman a proclamat cu bucurie unei noi cunoştinţe: „Pot totul." Ascultătorul surprins şi-a revenit repede când Chapman a adăugat: „...în Hristos care mă întăreşte"
(Filipeni 4:13).
Când cineva îl întreba pe Chapman cum se simţea sau dacă la sfârşitul unei mese, se săturase, una dintre replicile lui favorite era pur şi simplu: „Sătul şi copleşit". Dacă persoana care îl întrebase nu ştia ce urmează, afla în curând, fiindcă Robert



adăuga cu bucurie: „Sătul de bunăvoinţă şi copleşit cu binecuvântări de la Domnul" (Deuteronom 33:23).
Odată, când cineva 1-a întrebat „Ce mai faci?", Chapman i-a răspuns că era împovărat. îngrijorată, persoana care 1-a întrebat a fost foarte uşurată să-1 audă continuând: „El zilnic ne împovărează cu binefaceri[1]" (Psalmul 68:19).
John Knox McEwen, un evanghelist pionier în Nova Scoţia, a relatat următoarea istorisire. Chapman şi Hake îl invitaseră la casa lor de odihnă. în prima zi a vizitei lui, McEwen vorbea cu Chapman când Hake nu se afla acolo. în timpul unei pauze în discuţie Robert a spus: „Dl Hake e un frate foarte provocator. Toată dimineaţa m-a provocat." McEwen a fost surprins să audă această remarcă venind din partea unui om a cărui bunătate era bine-cunoscută. însă uimirea lui nu a durat mult, fiindcă Chapman a continuat: „Dl Hake m-a provocat toată dimineaţa la dragoste şi fapte bune" (vezi Evrei 10:24).
Ca să-şi îndemne cunoştinţele să memoreze versete biblice în aşa fel încât să fie accesibile pentru meditaţie sau pentru a le folosi în conversaţii, Chapman cita adesea prima parte a unui verset şi aştepta ca celălalt să continue cu următoarea parte. Abordarea aceasta putea fi destul de ameninţătoare pentru cineva care nu putea da răspunsul, dar se pare că el făcea totdeauna lucrul acesta cu o asemenea sensibilitate încât oamenii nu se simţeau ofensaţi. Un musafir care a stat în casa lui când Chapman avea 98 de ani a auzit următorul schimb de cuvinte cu un alt vizitator: „Răbdarea trebuie să-şi facă..." Răspunsul a fost dat după oarecare ezitare, aşa că Chapman 1-a repetat accentuându-1: „...desăvârşit lucrarea, pentru ca să fiţi desăvârşiţi, întregi şi să nu duceţi lipsă de nimic." Apoi a mai adăugat câteva cuvinte pentru a ajuta la fixarea în minte a versetului 4 din Iacov 1. Vizitatorul acesta a spus mai târziu: „în timp ce ascultam, mă gândeam că mai degrabă l-aş asculta pe dl Robert Chapman expunând Scripturile decât pe cel mai înzestrat doctor în teologie, expert în ebraică şi greacă care poate fi găsit."

în traducerea Dumitru Cornilescu: „Domnul, care zilnic ne poartă povara"

Cunoştinţele lui Chapman printre erudiţi şi predicatori remarcau frecvent cunoaşterea lui profundă a Scripturilor şi înţelegerea lui neobişnuită asupra înţelesului ei adânc. însă el a negat sugestia unora care spuneau că a recâştigat adevăruri pe care biserica le uitase de mult timp. „Nu ştiu de nici un adevăr recâştigat", a răspuns el. „Eu nu susţin nici un adevăr pe care alţii nu l-au susţinut înaintea mea." El nu a pretins o nouă revelaţie aşa cum au făcut alţii - atât în vremea lui, cât şi astăzi.
Nu doar o dată, după plimbarea de dimineaţă Chapman s-a întors acasă şi a anunţat: „Am avut o congregaţie foarte mare în dimineaţa aceasta." După ce i se puneau întrebări, se descoperea că vorbise numai cu o singură persoană. O inimă receptivă este într-adevăr o mare congregaţie!

Rolul important al cărţilor

Cărţile au avut o influenţă formativă asupra tânărului Chapman. După cum am văzut, literatura italiană 1-a fascinat într-un mod deosebit. Nu doar o persoană a remarcat cunoştinţa lui vastă în acest domeniu. Traducerea poemului lui Michelangelo, citat anterior în această carte, ilustrează atracţia pe care literatura italiană a continuat să o aibă pentru el. De aceea este puţin surprinzător când citim în mai multe memoriale ale sale că el îşi sfătuia audienţele în mod obişnuit să îşi limiteze lecturile la Biblie. Probabil că poveţele lui aveau de-a face la fel de mult cu literatura religioasă, cât şi cu cea seculară. în vremea lui Chapman nu exista multă literatură creştină bună şi parte din ceea ce trecea drept literatură creştină nu era fundamentată pe Biblie. în general, unui credincios proaspăt îi este greu să discearnă dacă un articol religios este bine fundamentat, dar Biblia este Cuvântul sigur al lui Dumnezeu. Lui îi plăcea să spună: „Cărţile oamenilor sunt adesea pline de pleavă, dar nimicul lui Dumnezeu dă numai recolte de grâu auriu." Acest distih sugerează că atitudinea sa era mai degrabă prevenitoare decât prohibitivă, după cum atestă una dintre scrisorile lui existente.

Cu toate acestea, lectura preferată a lui Chapman ca om matur era Biblia. Nu se ocupa mult cu ziarele cotidiene. într-o zi, un vânzător de ziare 1-a rugat să cumpere un ziar. Robert 1-a întrebat:
-Prezintă ştirile de ieri?
-Oh, nu, dle!, a răspuns băiatul.
-Are ştirile de azi?
-Da, dle!
-Şi are ştirile zilei de mâine?
Apoi şi-a ridicat Biblia spre băiatul surprins şi a spus:
-Cartea aceasta îmi dă ştirile de ieri, de azi şi de mâine!
Odată cineva 1-a întrebat dacă citise o anume carte nouă. Chapman şi-a pus mâna pe Biblie şi a răspuns cu afecţiune: „încă nu am terminat-o pe aceasta!"

Istorisirile la înălţime

Nesurprinzător, Chapman a devenit un bun povestitor. îi plăcea să spună anecdote şi să construiască alegorii, pe care totdeauna le direcţiona spre lecţii spirituale. Una dintre alegoriile lui poate avea legătură cu perioada lui de încercare când musafirii potenţiali nu răspundeau invitaţiei lui de a lua parte la ospitalitatea casei lui de odihnă. Dăduse învăţături din Efeseni 5 despre a-I mulţumi totdeauna lui Dumnezeu. O ascultătoare i-a spus că nu putea face totdeauna asta, iar el i-a răspuns: „Trebuie să existe un motiv. Trebuie că ai o mică afacere a ta într-un colţ." Ştia că atunci când un

creştin îl ţinea pe Dumnezeu în afara unui segment din viaţa lui, atunci el „avea o mică afacere a lui într-un colţ" şi de aceea, nu va putea să mulţumească pentru lecţiile învăţate atunci când apare un eveniment aparent nefavorabil. După ce a răspuns în felul acesta, Chapman a realizat că ar trebui să-şi aplice sieşi lecţia aceasta. Puţin mai târziu a creat această alegorie în engleza lui clasică:

Cei Trei Parteneri [o aluzie la Trinitate] m-au văzut stând în zdrenţele şi în murdăria mea, şi în marea lor grijă, le-afost milă de mine, m-au ridicat, m-au spălat, m-au îmbrăcat şi m-au luat în

parteneriat. înţelepciunea, puterea şi abilitatea Partenerilor era de aşa fel încât totul a prosperat. Totul mergea bine şi din harpa din mâna mea ieşea neîncetat muzică. Dar într-un ceas rău, mi-a venit în minte ideea să înfiinţez o mică afacere a mea într-un colţ. Mi-am pus în mişcare rotiţele şi am aşezat pe uşă o placă de bronz cu următoarea inscripţie: „Orice fel de vase de pământ şi de bunuri fragile se repară aici de către SC. Domnii Voinţă-proprie, înţelepciune-proprie.SRL."în tot acest timp, harpa era atârnată în salcie şi eu nu puteam cânta; totul îmi mergea rău. Nu primeam nimic altceva decât supărări şi dezamăgiri. Aduceţi-vă aminte acum că în tot acest timp întorsesem spatele marii afaceri, dar Cei Trei Parteneri m-au văzut în marea lor preocupare, le-afost milă de mine, şi apoi au făcut ca marea roată a afacerii lor să vină peste a mea şi a nimicit totul. M-am uitat, am cugetat, şi m-am întors la Cei Trei Parteneri, am făcut o mărturisire deplină şi am fost primit înapoi fără reproşuri; şi harpa mea, care fusese atârnată în salcie, mi-a fost pusă din nou în mână. Ah! Dar acum scoate o muzică mai adâncă şi mai solemnă decât înainte.

Din această alegorie putem deduce că a avut o experienţă în viaţa lui creştină când a întreprins ceva în voinţa proprie şi nu 1-a adus pe Dumnezeu în ea. Proiectul lui a eşuat, iar el a învăţat o lecţie valoroasă.

Apostol al dragostei

Chapman ştia că cel care este chemat să se dedice în întregime lucrării Domnului deţine un rol special de responsabilitate. Iată cum a exprimat lucrul acesta:

Slujitorul Domnului Isus trebuie să fie stăruitor la timp şi ne la timp ştiind că el este mesagerul Domnului către orice om cu care are de a face şi că învaţă necontenit de la Domnul; văzând că trebuie să-i slujească încontinuu pe ceilalţi, el trebuie să primească resurse proaspete de la Dumnezeul oricărui har prin toate canalele. Meditaţia la Cuvânt şi rugăciunea trebuie să ocupe partea principală a timpului lui. în slujirea lui publică şi în discuţiile lui personale ar trebui să ţintească la inimi şi conştiinţe, căutând să-L mărească pe Hristos în orice fel, şi să înjosească creatura. Pe scurt, ar trebui să-L pună necurmat pe Domnul înaintea lui şi să meargă pe urmele Lui în aşa fel încât să-L prezinte oricărui ochi.

Din devotamentul lui profund faţă de Hristos şi din angajamentul lui de a-L mări pe El a izvorât o dragoste adâncă şi o preocupare pentru oameni. Un imn de-al lui cuprinde următoarea strofă, iar cei care l-au cunoscut au spus că aceasta exprima bine atitudinea lui:

Fraţii Tăi, Doamne, sunt desfătarea mea, îi iubesc aşa cum sunt - tari sau slabi; Toţi sunt scumpi în ochii mei, De la cel încăpăţânat până la cel bând.

Fraţii încăpăţânaţi sau potrivnici sunt totdeauna prin preajmă, dar Robert a învăţat cum să relaţioneze cu ei prin duhul lui de dragoste. Având această atitudine a inimii, Chapman era un adevărat păstor şi sfătuitor al turmei de la Capela Bear Street. Oamenii veneau frecvent la el ca să-i ceară sfaturi în chestiuni de familie, măcar că el nu a fost niciodată căsătorit. A ajutat mulţi soţi şi soţii să-şi redobândească respectul şi dragostea unul pentru celălalt printr-o înţelegere corectă a ceea ce Biblia spune despre relaţia de căsătorie. Când era numai cu unul dintre soţi, obişnuia să menţină atenţia concentrată asupra acelei persoane, şi nu asupra celei absente; vroia ca persoană în cauză să-şi recunoască propriile greşeli mai întâi. A accentuat mult importanţa unei relaţii bune cu Dumnezeu ca fiind începutul adecvat pentru o relaţie bună cu o altă persoană. Aceasta, considera el, putea fi realizată prin rugăciune şi pocăinţă. De asemenea, Robert se opunea cu fermitate căsătoriei dintre un credincios cu un necredincios.

Datorită reputaţiei lui Chapman pentru o înţelepciune evlavioasă şi pentru o dragoste faţă de toţi oamenii, era adesea rugat să se ocupe de dificultăţile pe care le experimentau alte biserici. A făcut lucrul acesta atât de des încât oamenii au putut vedea un tipar: de obicei, începea convocând o întâlnire a întregii biserici şi la acea întâlnire predica despre marea responsabilitate a bisericii pe pământ; după aceea lua în considerare detaliile specifice ale problemei.

Răbdarea lui era notabilă, însă partea lui umană se arăta uneori. După ce un frate dificil a venit să locuiască în Barnstaple, cineva 1-a întrebat pe Chapman cum mergeau lucrurile cu fratele acela. El a răspuns: „Nu am fost conştienţi de nevoia noastră de răbdare până când nu a venit el printre noi."

Obişnuia să examineze atent oamenii, o abilitate care 1-a ajutat să se ocupe de situaţiile grele. O doamnă pe care a vizitat-o într-o zi nu vroia să-1 invite înăuntru, ci a început să-1 ocărască în pragul uşii din cauza unei greşeli observate. El s-a întors către un frate care îl aştepta în apropiere şi a spus: „Frate dragă, ascult-o pe sora aceasta dragă! îmi spune tot ce este în inima ei!" După aceea ea nu a mai fost în stare să continue. Când

cineva venea la Chapman cu o relatare despre comportamentul greşit al altcuiva, el îi cerea în mod tipic celui care venea cu plângerile să meargă împreună cu el ca să confrunte persoana direct, crezând că ambele părţi trebuie auzite înainte de a se judeca problema.

Bineînţeles că nu toată lumea îl plăcea pe Chapman. Unii oameni erau foarte ofensaţi de predicarea lui directă despre păcat şi despre nevoia de pocăinţă. Există o poveste mişcătoare despre dragostea şi grija lui pentru unul din acei critici. Un brutar din Barnstaple s-a supărat atât de rău când Chapman predica în aer liber încât s-a dus chiar în locul în care stătea el şi 1-a scuipat. Mai târziu, una dintre rudele bogate ale lui Robert a venit în Barnstaple pentru a-1 vizita şi a încerca să înţeleagă activităţile

lui. Sosind într-o birjă trasă de cai la adresa care i se dăduse, rudei acesteia nu i-a venit să creadă că el stătea într-o locuinţă atât de simplă într-un cartier atât de sărac. Chapman 1-a condus în interiorul curat, dar simplu şi i-a explicat ce însemna trăirea în dependenţă de Domnul şi felul în care Domnul Se îngrijise de toate nevoile lui. Ruda aceasta 1-a întrebat dacă putea cumpăra articole de brutărie pentru el. Chapman a încuviinţat bucuros, dar a specificat că trebuia să cumpere hrana de la un anume brutar. Rubedenia s-a dus acolo, a făcut multe cumpărături şi a achitat nota de plată. Când brutarul a aflat că mâncarea avea să-i fie dusă lui R.C. Chapman, a spus că vizitatorul trebuie să fi venit la magazinul greşit. Totuşi, cumpărătorul i-a răspuns că Chapman însuşi 1-a îndrumat specific la acel magazin. Brutarul, care îl atacase răutăcios şi îl criticase aspru pe Robert timp de ani de zile, a izbucnit în lacrimi. La scurt timp, a venit la casa lui, i-a cerut iertare şi şi-a predat viaţa lui Hristos.
Un incident care a avut loc înainte ca Chapman să vină în Barnstaple a fost o lecţie pentru el despre credincioşia în rugăciune:
Când am cunoscut eu strada Bond din Londra, cu şaptezeci de ani în urmă, era locul principal de întâlnire al oamenilor lumeşti. Ei bine, acolo trăia un pantofar, un om foarte spiritual şi

evlavios. Şi în mod regulat, în fiecare zi se retrăgea din atelierul lui la ora 12 ca să se roage timp de o ora şi spunea calfelor şi ucenicilor lui să nu îl cheme şi să nu îl deranjeze sub nici o formă.
într-o zi, a venit un conte şi a cerut să vorbească cu pantofarul, însă calfa a spus:
-Este ocupat şi nu trebuie deranjat la ora aceasta.
-Nu trebuie deranjat!?, a spus el nervos. Nu trebuie deranjat!, a repetat şi apoi a părăsit furios atelierul.
Calfa a dedus că nu îl va mai vedea niciodată, dar într-o zi, spre uimirea tuturor, a venit la atelier şi a cerut să-l vadă pe pantofar. între timp se dusese la alte ateliere, însă pantofii nu i se potriveau şi nu era mulţumit.
Prin urmare, contele s-a întors la pantofarul credincios de multe ori după aceea, şi niciodată nu 1-a mai chemat în timpul ceasului lui de rugăciune.
Familiarizarea lui intimă cu Scripturile şi rugăciunile lui constante înălţate cu conştienta faptului că Tatăl lui îl auzea, i-a afectat toate aspectele vieţii lui. Desfătarea lui în rugăciune s-a revărsat în imnurile lui, ca în acesta care începe în felul următor:
Oh, cât de mult îmi place ca în singurătate, Măreţ Dumnezeu, să vorbesc cu Tine,
Căci Tu, Cel al cărui har mi-a înnoit sufletul Eşti un Tată pentru mine.
Considera rugăciunea de mijlocire ca fiind o slujire specială. A spus: „Este bine ca un copil al lui Dumnezeu să se roage pentru el însuşi, dar este un lucru nespus mai minunat ca el să se roage pentru alţii." Lista lui cu oamenii pentru care se ruga era practic nesfârşită; se ruga pentru fiecare pe nume. într-o zi, o doamnă pe care o cunoştea 1-a rugat să-şi aducă aminte de copiii ei în rugăciune. El a răspuns cu gravitate: „Nu pot începe să mă rog pentru scumpii tăi copii." Uimită, a început să se scuze pentru faptul că îi ceruse aşa ceva, dar el a întrerupt-o repede, spunând cu bucurie că nu putea începe fiindcă deja începuse.

După cum am văzut, când Robert Chapman s-a convertit, mulţi membri ai familiei lui l-au respins. în loc să accepte această respingere ca fiind consecinţa inevitabilă a faptului că se întorsese la Domnul prin credinţă, el s-a rugat regulat pentru ei şi şi-a dat toate silinţele ca să menţină comunicarea deschisă. Nu a renunţat la ei şi mai târziu, a văzut roadă spirituală a efortului lui atunci când mai mulţi fraţi şi surori de-

ale lui s-au convertit, într-adevăr, „mare putere are rugăciunea fierbinte a celui neprihănit" (Iacov 5:16).

Dragostea lui adâncă pentru copii

Deşi nu a avut copii, era foarte sensibil şi preocupat faţă de copii ca şi pentru oricine altcineva. „Nu cereţi doar convertirea lor", obişnuia el să sfătuiască părinţii, „ci ca ei să fie copii plăcuţi ai lui Dumnezeu şi slujitori ai lui Hristos." în una din ultimele lui predici care a vizat creşterea copiilor de către părinţii lor, a spus: „Există atât de mulţi oameni care sunt satisfăcuţi cu simplul fapt de a şti că sunt mântuiţi. Spuneţi-le să nu fie satisfăcuţi cu aceasta. Vreau ca ei să studieze Cuvântul şi să crească în cunoaşterea lui Dumnezeu. Spuneţi-le că vreau ca ei să ajungă să aibă o relaţie apropiată cu Domnul Isus Hristos."

Mai mulţi oameni şi-au amintit de întrebarea lui obişnuită adresată părinţilor cu referire la un copil: „Ascultă din prima?" După cum ştiu majoritatea părinţilor, răspunsul la această întrebare este, de obicei, *nu.* Chestiunea aceasta reprezintă adesea o sursă continuă de divergenţe între părinte şi copil pe măsură ce copilul creşte şi se luptă să-şi afirme independenţa. Părinţii cărora le era adresată această întrebare puteau foarte bine să o respingă ca fiind caracteristică unui bărbat necăsătorit care nu avea copii, dar aceia care îşi aduceau aminte de accentul pe care el îl punea pe ascultare au acceptat-o ca fiind un sfat valoros venit din partea unui prieten şi învăţător iubit.

Chapman nu era deloc stingher în jurul copiilor. îi iubea, le oferea o atenţie specială când le vizita căminele şi se pare că era înrudit într-un mod special cu ei. H.B. Macartney a spus: „Părtăşia cu Dumnezeu îl face ca un copil." în jurul anilor 1890,

când avea peste 80 de ani, Chapman a vizitat Scoţia şi a fost musafir în casa lui J.R. Caldwell. Caldwell a remarcat:

Din punct de vedere mintal şi fizic era proaspăt şi viguros. Se trezea devreme după cum îi era obiceiul, şi cu toate acestea, era în stare să ţină mesaje aproape în fiecare seară, iar slujirea lui era de aşa fel încât lăsa o adâncă impresie asupra tuturor celor ce îl ascultau... Dl Chapman a accentuat pe scurt citirea şi meditarea la întreaga Scriptură... Un spirit senin, plăcut, iubitor şi atrăgător câştiga chiar şi încrederea celor mici. în timpul după-amiezilor obişnuia să se joace împreună cu fetiţa noastră, care pe atunci avea doi sau trei ani, un joc copilăresc pe covor, de parcă el însuşi era un copil încă o dată; şi într-o dimineaţă, înainte ca noi să ne trezim, făcuse un zmeu din hârtie pentru fiul nostru care atunci avea şase ani şi pe la ora 9 era afară împreună cu el ajutându-l să îl facă să zboare. într-adevăr, amintirea vizitei sale rămâne în inima noastră ca o ilustraţie scumpă a cât de mult poate Dumnezeu să reproducă într-un credincios, chiar aici, chipul Fiului Său.

O doamnă povestea că pe când era o copilă, Chapman a întrebat-o: „Poţi să-mi spui, draga mea, de ce a fost dus Isus ca un miel la măcelărie?" Nu se gândise la lucrul acesta înainte. Robert nu i-a dat răspunsul, dar a lăsat-o să se gândească la întrebare. Mai târziu a întrebat-o pe mama ei despre aceasta şi a fost direcţionată către Isaia 53. Acolo a citit: „Dar El era străpuns pentru păcatele noastre, zdrobit pentru fărădelegile noastre. Pedeapsa care ne dă pacea a căzut peste El, şi prin rănile Lui suntem tămăduiţi. Noi rătăceam cu toţii ca nişte oi, fiecare îşi vedea de drumul lui; dar Domnul a făcut să cadă asupra Lui nelegiuirea noastră a tuturor." Apoi ea a înţeles atât întrebarea, cât şi răspunsul şi şi-a deschis inima pentru Salvatorul ei.

Prietenul lui Chapman, H.W. Soltau, a povestit despre felul în care copiii lui iubeau vizitele lui Robert pentru că *lor* le plăcea să vorbească cu *el.* Cu o anumită ocazie, Chapman şi alţii erau invitaţi la o masă şi mai mulţi copii erau prezenţi. Chapman a fost rugat să ia loc mai întâi, după care el i-a surprins pe toţi

insistând ca şi copiii să stea împreună cu el în loc să stea la masa lor separată. Ceilalţi adulţi împreună cu gazda au fost îngăduitori cu el cu o bună dispoziţie, iar copiii au fost încântaţi să folosească vesela adulţilor şi să stea la masa lor.

Sensibilitate faţă de nevoile altora

A fi sensibil faţă de nevoile altor oameni nu este totdeauna uşor, dar Chapman era sensibil şi atent. Un exemplu al consideraţiei lui [faţă de alţi oameni] era obiceiul lui de a începe şi de a sfârşi întâlnirile la timp; ştia că mulţi dintre cei care participau la întâlniri erau servitori pe care stăpânii îi aşteptau înapoi la o anumită oră.

Conferinţele anuale, populare printre Adunări, erau convocate prin Marea Britanie pentru a oferi încurajare şi un forum de discuţii doctrinare şi experenţiale. Chapman a instituit o conferinţă anuală în Barnstaple, la câţiva ani după ce a fost începută Capela Bear Street. Invita vorbitori din toată Marea Britanie, dar le programa discursurile în aşa fel încât să nu umple ei întregul program; de asemenea, el lua în consideraţie mersul trenurilor locale astfel încât oamenii lui să poată ajunge la gară la timp pentru a putea prinde trenurile înapoi acasă.

Consideraţia lui faţă de ceilalţi s-a extins chiar şi la scrisul lui de mână. Pe măsură ce îmbătrânea, scrisul lui devenise din ce în ce mai greu de citit. într-o zi, William Hake a fost nevoit să menţioneze că nu putea citi nimic din ceea ce Chapman îi dăduse că citească. Atunci Robert s-a hotărât să nu pună această greutate asupra celor care primesc scrisorile lui. Printr-o atenţie deliberată, şi-a îmbunătăţit vizibil caligrafia de atunci înainte. Era felul de lider pe care îl doreşte Dumnezeu: un slujitor-lider care pune întâi nevoile altora.

Affectionately yours in
Christ Jesus
Robt C Chapman

Un autograf semnat după ce a împlinit 99 de ani

Sigur de grija lui Dumnezeu

Robert nu considera că credinţa lui era ceva ce nu trebuia aşteptat din partea unui alt creştin. Predicile şi conversaţiile lui erau presărate cu îndemnuri de a trăi prin credinţă. Pentru el, recunoştinţa era consecinţa naturală a unei asemenea credinţe, „îţi numeri îndurările?", obişnuia el să întrebe. „Mulţumirile tale ţin pasul cu ele?" Un mare ţel al slujirii lui publice şi private era să încurajeze şi să întărească credinţa şi trăia în credinţa sigură că Dumnezeu îi va împlini toate nevoile.

William Hake a spus următoarea relatare: el şi Chapman vizitau sudul Devon-ului şi, ca de obicei aveau exact suma de bani necesară pentru două bilete de tren dus-întors în Barnstaple. De vreme ce trebuiau să se despartă, Hake i-a dat lui Chapman banii pentru călătoria de întoarcere. Mai târziu, s-au reîntâlnit şi Hake, cunoscând obiceiurile lui Robert, 1-a întrebat dacă avea suma pentru costul biletului. El a răspuns: „Tatăl nostru ştie totul despre asta." Hake a bănuit cam ce s-a întâmplat şi pe măsură ce se apropiau de gară, 1-a întrebat din nou. Chapman a mărturisit că dăduse banii unei doamne în vârstă care nu se simţea bine şi care avea nevoie de acei bani.

-Ei bine, ce-ai să faci acum?, a întrebat Hake.

-Tatăl nostru ştie totul despre asta, a spus Robert din nou.

Au ajuns în gară şi aşteptau trenul în timp ce Hake era foarte agitat. Pe când trenul se

apropia de peron, un prieten de-al lor s-a grăbit înspre ei, şi-a cerut scuze că a întârziat şi a înmânat fiecăruia dintre ei o sumă de bani care acoperea din belşug costul călătoriilor.
Dl George Fisher, care 1-a ajutat pe Chapman în ultimii lui ani şi 1-a însoţit atunci când călătorea, a relatat o istorisire asemănătoare. Erau gata să plece de la o conferinţă din Leominister, dar nici unul nu avea bani. Chapman primise nişte bani la conferinţă, dar aproape imediat îi dăduse cuiva care avea o mai mare nevoie de ei. în drum spre gară, Fisher i-a adus aminte lui Chapman că nu aveau bani. Dl Chapman a răspuns:
-Ai cui sunt banii şi vitele de pe o mie de dealuri?
Când au ajuns la gară, un om dintr-un tren care tocmai sosea, 1-a recunoscut pe Chapman, s-a grăbit înspre el, i-a înmânat o bancnotă de 5 lire şi a spus:
-Aveam banii ăştia în buzunar de ceva timp şi mă bucur că te-am întâlnit.
Apoi, omul s-a întors în trenul lui, care a plecat. După o clipă, Chapman 1-a întrebat pe însoţitorul lui:
-Ai cui sunt banii?
James Mansfield a istorisit că odată, a ajuns în gara de tren din Barnstaple şi 1-a văzut pe Chapman stând într-un vagon dintr-un tren care aştepta să plece. Mansfield a iniţiat o conversaţie şi după câteva momente, bănuind care era situaţia, 1-a rugat să-i arate portofelul. Chapman s-a supus cu un zâmbet. Nu avea nici bani, nici bilet. El venise la gară încrezător că Domnul se va îngriji de bilet dacă era voia Lui să facă acea călătorie. Mansfield i-a împlinit nevoile, ştiind că el era agentul Domnului din ziua aceea.
Lui Robert îi plăcea mult să frecventeze diferite conferinţe anuale. Era un vorbitor frecvent şi se desfăta în tovărăşia semenilor lui lucrători. într-o zi, la o conferinţă Leominister părea împovărat. Totuşi, după un timp, îşi revenise în starea lui voioasă obişnuită. Mai târziu, prietenii lui au aflat că i se dăduse o sumă mare de bani, care 1-a împovărat până când a împărţit-o mai multor oameni.

Câteva amintiri
Chiar şi oamenii care aveau puţină consideraţie pentru adevărurile lui Dumnezeu, se refereau la Chapman - în general nu în bătaie de joc - ca la un om al lui Dumnezeu, sau „acel om sfânt". Mulţi oameni credeau că Dumnezeu îl proteja într-un mod special. Odată, când a urcat într-o trăsură, vizitiul şi-a anunţat ceilalţi călători cu bună dispoziţie: „Astăzi nu trebuie să vă asiguraţi vieţile, domnilor; dl Chapman merge cu noi!"
Un incident similar s-a petrecut pe calea ferată nou construită de la Exeter la Barnstaple, în mijlocul anilor 1850. în timp ce trenul cobora dealul abrupt care ducea în Barnstaple, o doamnă s-a înfricoşat foarte tare. A fost alinată de vizitiu care a asigurat-o că nu era nici un pericol fiindcă dl Chapman era în tren.
Spunând vizitatorului său că toţi protestanţii trebuie să fie pierduţi deoarece erau în afara bisericii adevărate, un romano-catolic din zonă s-a oprit, a reflectat şi a adăugat: „Ei bine, dacă va ajunge cineva în cer, este cineva în Barnstaple care va ajunge cu siguranţă... Nu-i cunosc numele, dar locuieşte pe strada New Buildings. Este cel mai bătrân şi cel mai sfânt om din Barnstaple."
O femeie în vârstă, care se născuse în Barnstaple, i-a spus lui Charles Fraser-Smith că în timp ce ea şi fratele ei lucrau la casele lui Chapman în anii 1880, Winston Churchill, pe atunci un băiat tânăr, fusese adus să-1 viziteze pe Chapman.
O femeie tânără, una dintre mătuşile lui Fraser-Smith a simţit chemarea de a merge în Spania pentru a lucra printre copiii de la ceea ce se numea atunci Slujirea misionară

specială pentru copii. Cunoscând influenţa de lungă durată a lui Chapman printre misionarii din Spania şi sfatul lui înţelept, a luat trenul spre Barnstaple pentru a-i cere sfatul. Bătrânul Chapman a auzit de aspiraţiile ei şi i-a spus să vină înapoi dimineaţa următoare, înainte de plecare. Următoarea dimineaţă, el i-a dat aprobarea şi binecuvântarea lui şi s-a rugat cu ea pentru protecţie în noua lucrare. în timpul rugăciunii, trăsura a sosit pentru a o duce la gară. A auzit-o sosind, dar nu a vrut să-1

întrerupă pe Robert din rugăciunea lungă. Birjarul a aşteptat, însă au ajuns la gară după ce plecase trenul. După câteva ceasuri, a aflat că trenul fusese implicat într-un accident grav. A luat întâmplarea aceasta ca o confirmare a purtării de grijă a Domnului în ceea ce privea protecţia ei şi a plecat în Spania.

Un soldat care locuise în Barnstaple a povestit această relatare misionarului F.S. Arnot: Când se întorcea acasă în zori după chefurile lui de noapte, soldatul întâlnea adesea un om bătrân care mergea cu Biblia în mână. Bătrânul se oprea şi îi vorbea despre păcatele lui. Ani mai târziu, amintirea acestor interacţiuni cu Chapman a fost esenţială în convertirea lui la Hristos.

Robert predica adesea despre controlarea limbii. După o astfel de predică, o femeie tânără care se despărţise de soţul ei şi respinsese încercările lui Robert de a-i consilia, 1-a mustrat pentru faptul că a expus-o în public. Chapman a asigurat-o că nu se gândea la ea când a pregătit predica, şi că Duhul Sfânt vorbea cu siguranţă inimii ei. A primit această afirmaţie şi după scurt timp, s-a împăcat cu soţul ei, plină de bucurie.

Astfel, anii au trecut pentru Robert Chapman - ani de dărnicie, ani de pace, ani de dragoste. Unii lideri creştini câştigă faimă ca oratori, evanghelişti, organizatori sau teologi. însă puţini dobândesc un renume trainic ca apostoli ai dragostei. Iată ce a dobândit Chapman datorită hotărârii lui de a-L *trăi* pe Hristos.

Prieteni şi cunoştinţe

Oamenii iubitori, grijulii au de obicei mulţi prieteni şi aşa au stat lucrurile şi cu Robert Chapman. Suflul lui este captat în această aducere aminte a unui vizitator al casei lui: „Şi acum pot să aud glasul lui iubitor exclamând: «Sunt încântat să te văd, da, sunt încântat să te văd. Bun venit, dragul meu frate!»"

Prietenii lui nu erau doar aceia dintr-un cerc restrâns; îi includeau atât pe cei săraci, cât şi pe cei bogaţi, necunoscuţi şi bine cunoscuţi. Cunoştinţele lui proveneau din toate păturile sociale. De exemplu, Chapman a corespondat cu W.E. Gladstone care a fost prim-ministru al Angliei de trei ori. De asemenea, îl cunoştea pe Samuel Wilberforce, un preot anglican remarcabil al cărui tată politician a luptat împotriva comerţului cu sclavi; lupta lui Wilberforce senior împotriva sclaviei din Imperiul Britanic a dus la emancipare în 1833. Relatarea noastră a menţionat deja câţiva dintre prietenii şi cunoştinţele lui Chapman, dar mulţi alţii merită o scurtă menţionare.

Charles Haddon Spurgeon

Charles Haddon Spurgeon a fost predicatorul baptist dinamic, fermecător a cărui punct de lucru era marele Metrepolitan Tabernacle din Londra. Slujirea lui publică era foarte diferită de a lui Chapman, cu toate acestea, cei doi bărbaţi semănau în multe feluri. Dedicarea lor faţă de Dumnezeu şi autoritatea Bibliei era punctul cel mai însemnat al asemănării lor; amândoi erau gata să desţelenească terenuri noi şi erau evanghelişti înflăcăraţi. Deşi Spuigeon era baptist particular - o

denominaţie la care Chapman nu s-ar fi afiliat - nici unul dintre ei nu a permis ca

aceasta să fie o barieră în calea prieteniei sau comunicării lor. Spurgeon 1-a numit pe Chapman cel mai sfânt om pe care 1-a cunoscut vreodată şi a preţuit foarte mult cartea lui, *Cuvinte alese (Choice Sayings).*
Spre sfârşitul vieţii lui relativ scurte de 58 de ani, Spurgeon s-a izolat de mulţi lideri baptişti din cauza poziţiei lui clare împotriva popularităţii crescânde a aşa-numitei critici înalte. Chapman trecuse prin suferinţa despărţirii din cadrul mişcării Fraţilor şi putea simpatiza foarte bine cu suferinţa lui Spurgeon. Fiind totdeauna acela care mângâia, Chapman 1-a vizitat pe Spurgeon la casa lui din Londra şi a fost acolo cu puţin timp înainte ca Spurgeon să moară.
J. Hudson Taylor
în 1852, J. Hudson Taylor era în vârstă de 20 de ani şi avea o povară pentru China; în anul acesta a aflat de înţelepciunea şi preocuparea misionară a lui Robert şi i-a căutat sfatul cu nerăbdare. După ce Taylor şi-a înfiinţat lucrarea iniţială în China, stilul lui oarecum autocrat şi insistenţa ca misionarii englezi să mănânce şi să se îmbrace precum chinezii a creat multă opoziţie din partea multor susţinători din Anglia, întorcându-se în Anglia, s-a reîntâlnit cu Chapman în 1863 în casa lui George Pearse din Londra care aparţinea de Societatea Chineză de evanghelizare. Pe atunci Taylor se gândea să înfiinţeze o organizaţie misionară interdenominaţională care să se numească Misiunea Internă din China. Chapman 1-a încurajat şi a devenit una dintre primele persoane care au dat referinţe pentru MIC - unul dintre primii adepţi şi sfătuitori care a răspuns la întrebările legate de misiune. Prietenul lui Chapman, George Miiller, prin Instituţia de Cunoaştere a Bibliei, a devenit de asemenea un sprijinitor financiar substanţial al MIC, care era în plină desfăşurare în anul 1866.
Taylor 1-a vizitat pe Chapman de mai multe ori în Barnstaple. O scrisoare nedatată din acest loc ne spune următoarele în stilul caracteristic lui Chapman: „Dragul meu

li
frate Taylor, ia în considerare cererea noastră. Ne dorim părtăşia cu tine în lucrarea ta. Oh, vino şi vorbeşte-ne nouă, fraţilor tăi de aici! Spune-ne când poţi veni... Lui Dumnezeu îi face plăcere să umple gurile noastre deschise." Când s-au reîntâlnit în 1872, salutul afectuos al lui Chapman a fost notat: „Te-am vizitat în fiecare zi de când ai plecat în China!" Se rugase zilnic pentru Taylor, pe nume.
Henry W. Soltau
Henry W. Soltau, distins în marea Adunare din Plymouth la începuturile ei, se născuse într-o familie bogată de negustori, asemenea lui Chapman. Ca şi el, Soltau devenise, de asemenea, avocat. Membrii familiei Soltau erau anglicani devotaţi de mult timp, dar Henry s-a convertit în 1837 după ce a auzit o predică de Percy Hali. Apoi, şi-a abandonat profesia legală (dar nu averea) pentru a evangheliza satele şi cătunele mici din jurul Plymouth-ului. Mai târziu, a deschis un magazin pentru distribuirea de literatură creştină. S-a întâlnit cu Chapman în decursul anilor petrecuţi în Plymouth şi cei doi au devenit buni prieteni.
Soltau, care nu putea fi de acord cu decizia lui J.N. Darby din 1845 pentru înfiinţarea unei noi Adunări în Plymouth, a rămas fidel lui B.W. Newton până aproape de plecarea lui Newton din Plymouth la sfârşitul anului 1847. Simţind că poziţia lui printre Fraţii din Plymouth era iremediabil compromisă din cauza faptului că îl sprijinise pe Newton, Soltau s-a mutat cu familia în Exmouth în 1848. Când William

Hake, pe atunci director al şcolii din Bideford, i-a oferit un post de profesor, Soltau a acceptat cu bucurie. în 1851 şi-a mutat familia la Bieford, aproape de prietenii lui, Chapman şi Hake. Acolo, putea trăi într-un mediu mai izolat şi putea continua să scrie şi să dea învăţături despre temele lui vechi-testamentare preferate.
Dna Soltau nu fusese botezată ca şi credincioasă fiindcă Adunarea Plymouth nu accentuase botezul. Dar după ce familia Soltau s-a mutat în Bideford şi a intrat sub influenţa puternică a lui Hake şi Chapman, ea şi fiicele ei au înţeles importanţa

acestuia. în 1854 Robert Chapman a botezat-o pe ea şi pe cele trei fiice ale ei în râul care trecea prin Bideford.
în timpul acestor ani, familia Soltau a aflat de lucrarea lui Hudson Taylor, probabil prin Chapman. Urmând exemplul lui Miiller, ei au susţinut de asemenea lucrarea lui Taylor. Fiind fidel convingerii lui cu privire la unitatea tuturor creştinilor, Soltau i-a dat binecuvântarea fiului său Henry atunci când s-a alăturat Misiunii Interne a Chinei ca misionar doctor şi fiicei lui, Henrietta atunci când ea şi-a început lucrarea de o viaţă la sediul MIC în Anglia.
Când sănătatea lui Soltau a început să slăbească, s-a mutat în Barnstaple în 1870 pentru a fi mai aproape de prietenii lui buni, căci şi Hake se mutase acolo. Soltau a murit în 1875, iar fiul lui a fost vorbitorul principal la înmormântarea lui Chapman, 26 de ani mai târziu. în această predică, Soltau junior a spus că de vreme ce Robert a murit, creştinii vor trebui să depindă mai mult de Hristos; această remarcă interesantă oferă, în esenţă, motivul ezitării lui Chapman de a-şi publica scrierile sau de a se promova altfel pe sine.
Dl şi dna Swaine Bourne
Dl şi dna Swaine Bourne din Birmingham îl găzduiau adesea pe Chapman când vizita comitatele centrale ale Angliei. Dna Bourne, care copilărise în Barnstaple, era fiica unui membru proeminent al Bisericii Angliei. Participase la întâlnirile Capelei Bear Street şi se convertise prin slujirea lui Chapman. Dorind să fie botezată, şi-a informat tatăl cu privire la dorinţa ei, însă el s-a enervat şi nu a vrut să-i dea permisiunea. Deoarece a insistat, el i-a spus că nu va fi binevenită în casa lui dacă mergea mai departe cu botezul. Fiind totuşi convinsă de faptul că trebuia să asculte de cerinţa Domnului, a fost botezată de Chapman în râul Taw. Sosind înapoi acasă, a fost primită bine de către tatăl ei şi a ştiut că avea binecuvântarea Domnului. Membrii familiei Swaine Bourne au rămas prieteni apropiaţi ai lui Chapman până la moartea lui.

W.H. Bennet ş E.H. Bennett
Cariera lui W.H. Bennet ca slujitor al Domnului a început cu Robert Gribble, cu care lucrase un scurt timp înainte de moartea lui Gribble. Bennet 1-a cunoscut bine pe Chapman în ultimii lui ani de viaţă şi a scris o biografie memorială lungă ce a fost publicată câteva luni după moartea lui Robert. E.H. Bennet din Cardiff, Ţara Galilor, 1-a cunoscut pe Chapman timp de 40 de ani şi i-a scris un memorial mai scurt care conţine această afirmaţie interesantă cu privire la lucrarea lui din Spania: „Chapman şi alţii au fost judecaţi şi condamnaţi în contumacie în Spania pentru răspândirea Cuvântului lui Dumnezeu."
Denham Smith
De asemenea, Denham Smith, un bine cunoscut evanghelist, a devenit un bun prieten al lui Robert. Lucrarea lui Smith se desfăşura în jurul oraşului Dublin după trezirea religioasă care măturase Insulele Britanice în 1859. Odată, Smith i-a spus lui

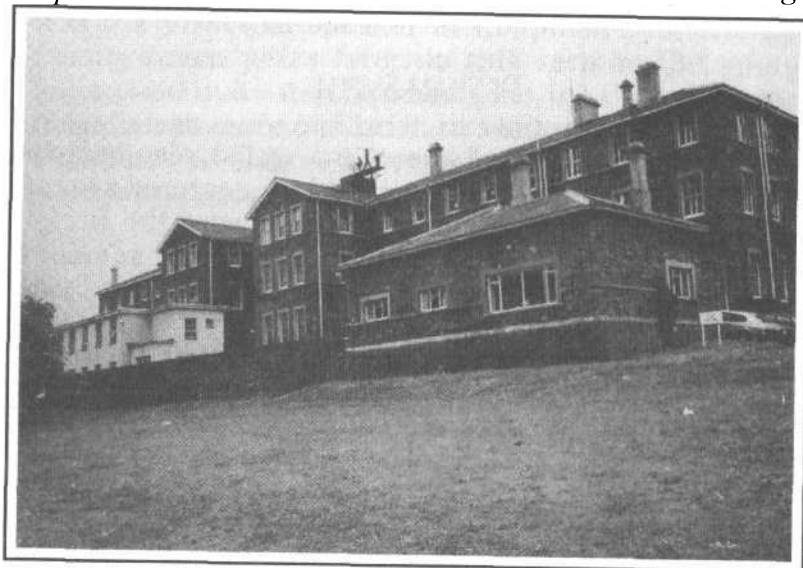
Chapman că cineva ar trebui să-i scrie biografia, la care Robert a răspuns: „Se scrie şi va fi publicată dimineaţă!" Exprimându-şi punctul de vedere asupra biografiilor, într-o altă ocazie Chapman a spus: „Dacă vreţi modelul perfect de biografie, îl găsiţi în Geneza 5:21-24 şi Evrei 11:5." Cine era acest model perfect? Enoh, care a umblat cu Dumnezeu.

James Wright

James Wright, care a devenit directorul orfelinatelor Ashley Downs ale lui Miiller când acesta din urmă era bătrân, a fost un prieten de lungă durată al **lui** Chapman. Wright şi-a consemnat prima întâlnire cu el în anul 1841. Chapman vorbise la o întâlnire de şcoală duminicală, iar seara venise la Capela Bethesda. Wright şi-a amintit în mod deosebit glasul minunat al lui Chapman şi felul în care expunerea lui simplă şi inflexiunea vocii conferea [ascultătorilor] o mare simpatie faţă de mesajul Evangheliei. Şi-a amintit de cineva spunând: „A-l auzi pe dl Chapman citind doar

un psalm este la fel de benefic ca ascultarea unei predici." Wright a continuat:

Fără îndoială, flexibilitatea şi inflexiunile vocii sale aveau ceva de a face cu aceasta; dar mai mult, înţelegerile lui obişnuite cu privire la sensul adânc al Scripturilor Sfinte. Dar... cred că adevărata explicaţie este aceea de a fi găsit cufundat într-o dragoste şi reverenţă arzătoare faţă de cuvintele insuflate de Dumnezeu... O consecinţă a ascultării atât de zeloase faţă de glasul lui Dumnezeu a fost faptul că dl Chapman a excelat în obiceiul de a vorbi cu Dumnezeu în rugăciune.



Orfelinatul lui Miiller din Ashley Downs. *(fotografia aparţine autorului)*

Când Wright 1-a întrebat pe G.F. Bergin dacă vrea să devină director asociat al orfelinatelor, Bergin s-a dus imediat în Barnstaple şi a pus propunerea înaintea lui Robert Chapman. Fiind reasigurat de faptul că era potrivit pentru această sarcină, Bergin a acceptat. După ce Robert a murit în 1902, Bergin a scris:

Era unul dintre prietenii cei mai bătrâni şi mai apropiaţi ai lui George Miiller. Nu doar o dată, în perioade critice ale lucrării sale, dl Miiller a căutat şi a obţinut sfatul lui valoros. Dl Chapman i-a răspuns la această încredere manifestând totdeauna cel mai viu interes faţă de progresul Instituţiei. De-a lungul celor 68 de ani ai fiinţării ei, el a fost ajutorul ei printr-o mijlocire necurmată. Cunoaşterea faptului că el era un ajutor spiritual atât de puternic m-a condus, în primăvara anului 1901, să vizitez

oraşul Barnstaple... A fost o mare confirmare să aflu... de pe buzele lui, că aproba cu toată inima şi fără nici o rezervă modificarea condiţiilor noastre [din conducerea orfelinatului].

Henry Groves

Henry Groves, un fiu al lui Anthony Norris Groves, împărtăşea foarte mult sentimentele „deschise" ale tatălui său şi în ultima parte a secolului al XlX-lea, a devenit un lider cunoscut printre Fraţii „deschişi". A fost primul editor al *Ecouri de slujire (Echoes of Service), o* revistă misionară care începuse în 1872, şi el a obţinut articole scrise de Chapman despre lucrarea misionară în Spania şi în alte părţi. După cum am menţionat mai devreme, lui Chapman nu îi plăcea să-şi vadă numele publicat, simţind că atrăgea o atenţie neîntemeiată asupra lui însuşi. Cu toate acestea, el a văzut nevoia şi a contribuit cu mai multe articole la revistă.

De asemenea, alte câteva scrieri ale lui Chapman au văzut lumina tiparului. *Adevăr la vreme potrivită (Truth in Season),* de exemplu, este o colecţie de eseuri scrise de W.J. Stokes, Henry Dyer şi Chapman. Henry Dyer era fratele lui William Dyer, care s-a îngrijit de Hake până când acesta şi-a recăpătat sănătatea după boala lui gravă din 1860. Henry şi Chapman nu au fost de acord asupra unor chestiuni de profeţie, dar nu au permis ca lucrul acesta să împiedice prietenia lor strânsă, după cum vom vedea în ultimul capitol.

19. Doctrine esenţiale şi neesenţiale

Chapman nu a avut nici un fel de instruire teologică formală, dar aceasta nu era ceva neobişnuit în vremea lui. Mulţi preoţi ai Bisericii Angliei aproape că nu primeau deloc [aşa ceva]. El învăţase la picioarele lui Harington Evans şi trebuie că a studiat multe scrieri ale marilor reformatori. Deşi şi-a dezvoltat mare parte a înţelegerii sale asupra Bibliei pe parcursul interacţiunii cu prietenii lui, teologia lui Chapman era primită din Biblie.

O teologie bazată pe Biblie

Poziţiile doctrinare ale lui Chapman se formau pe această unică premisă: întreaga Biblie trebuie studiată. „Inimile noastre erau convinse de plinătatea Cuvântului lui Dumnezeu... în timp ce în ea poate fi găsit orice pretext pentru aproape orice doctrină falsă... nici o eroare nu poate trece de testul întregii Scripturi." Aceste propoziţii din memorialul lui William Hake scris de Chapman sunt specifice sublinierilor lui repetate conform cărora un om nu trebuie să-şi dezvolte o poziţie teologică doar pe un fragment din Scriptură, scos din context. Fiind un student serios al Cuvântului, Robert a avut grijă ca predicile lui să fie echilibrate. Gândurile sale cu privire la Biblie sunt bine exprimate în unele dintre meditaţiile lui:

Cartea lui Dumnezeu este un depozit de mană pentru copiii călători ai lui Dumnezeu... Marea cauză a neglijării Scripturilor nu este lipsa de timp, ci lipsa de inimă, un idol care ia locul lui

Hristos... Un copil al lui Dumnezeu care neglijează Scripturile nu-şi poate asuma sarcina de a-I face plăcere Domnului Slavei... Dacă Biblia este folosită corect de cineva, aceasta va fi pentru el cea mai plăcută carte din lume... Una este să citesc Biblia, alegând ceva ce mi se potriveşte (după cum se spune în mod ruşinos), şi alta este să o cercetez pentru a mă familiariza cu Dumnezeu în Hristos. [Dacă o fac pe prima], transform Evanghelia lui Hristos în Legea lui Moise fără să fiu conştient de aceasta şi, în loc de cărări pline de farmec şi de pace, Evanghelia lui Hristos devine un lanţ de fier.

Ultima propoziţie, printre multe altele, ne arată că Chapman a făcut deosebirea între legile lui Dumnezeu date copiilor lui Israel şi harul lui Dumnezeu dat Bisericii.
Chiar dacă Robert este ţinut minte datorită duhului lui blând şi iertător, el folosea ocazional un spirit caustic pentru a accentua anumite puncte, cum ar fi obiecţia lui faţă de critica înaltă. în jurul anilor 1860 critica înaltă a Bibliei atrăgea adepţi în Marea Britanie, iar C.H. Spurgeon a avut parte de multă opoziţie atunci când a predicat împotriva ei. (Critica înaltă este filosofia care porneşte de la următoarele presupuneri: Biblia nu este Cuvântul insuflat al lui Dumnezeu, ci o colecţie de povestiri menite să ilustreze anumite adevăruri; multe personaje biblice nu au existat niciodată; şi multe evenimente descrise în Biblie nu s-au petrecut niciodată.) După o masă în timpul căreia s-a ivit subiectul criticii înalte, Chapman a făcut următoarea alegorie:
Intr-o zi, pe când mergeam în lumina amiezii unui soare din miezul verii, sub un cer fără nori, am fost acostat de o persoană care mi-era total străină şi care, cu un aer binevoitor şi amabil, s-a oferit să-mi arate drumul Am văzut un felinar în mâna lui şi în el, o lumânărică aprinsă. Mila mi-a oprit râsul; aşa că, pe cât de serios am putut, i-am refuzat oferta şi mi-am văzut de drum. După aceea mi s-a spus că numele lui era Critica înaltă.
Chapman nu avea încredere în scrierile nimănui până când nu le dovedea compatibilitatea cu Biblia. îndemnurile lui

adresate oamenilor de a face Biblia centrul lecturilor lor probabil că reflectau acest aspect al personalităţii sale. Există de asemenea o tendinţă foarte omenească, chiar şi în cercurile creştine, de a insista şi de a argumenta atât de mult despre scrierile oamenilor, încât uneori aproape se exclude citirea Cuvântului lui Dumnezeu. Fără nici o îndoială, aceasta este motivul principal pentru care Chapman şi-a publicat foarte puţine din scrieri.
în general, privea Scripturile din perspectiva dispensaţionalistă, deşi nu o accentua aşa cum făceau alţii. De exemplu, în loc să zăbovească asupra distincţiilor dispensaţionale dintre popoarele temătoare de Dumnezeu care au trăit în vremuri diferite, el accentua unitatea lor, ca în această frază: „Toţi în Adam mor prin Adam şi toţi prin Hristos au viaţă în El. Lucrul acesta trebuie să fie comun aleşilor lui Dumnezeu din orice epocă, de vreme ce fiecare dintre cei aleşi este creat din nou. Toţi şi-au primit viaţa de la Fiul lui Dumnezeu, fie înainte, fie după ce El a venit în trup."
înainte de a adopta o poziţie asupra unor interpretări controversate, obişnuia să studieze multe zile o singură problemă. B.W. Newton s-a plâns că Chapman nu avea o noţiune clară asupra perioadei milenare prorocite care va veni în vremurile de pe urmă, şi lucrul acesta poate fi adevărat în perioada în care Newton 1-a cunoscut. Chapman a spus odată că atunci când ajungea la „o înţelegere clară" în privinţa unui anumit pasaj din Scriptură, nu găsea motiv să-şi schimbe acea părere. Uneori, lucrul acesta 1-a făcut să adopte o poziţie contrară celei a tovarăşilor lui.
PERSPECTIVA LUI CHAPMAN ASUPRA CHESTIUNILOR IMPORTANTE
Botezul şi unitatea creştină
Botezul, Calvarul şi unitatea tuturor credincioşilor erau concepte importante pentru Chapman, care predica adesea despre aceste subiecte. A oferit botezului o înaltă prioritate în experienţa unui nou credincios şi a botezat oameni în râul Taw

până la vârsta de optzeci de ani. El susţinea că botezul prin scufundare exprima

identificarea credinciosului cu îngroparea şi învierea lui Hristos. Cu toate acestea, el s-a opus cu putere învăţăturii care susţinea că botezul are vreo influenţă mântuitoare. După perioada de început petrecută la Ebenezer nu a permis ca botezul să fie o condiţie pentru membralitate acolo şi mai târziu, la Capela Bear Street, şi nici nu a permis să fie o condiţie obligatorie pentru participarea la Cina Domnului. La vârsta de 95 de ani, a scris într-o scrisoare:

Botezul Domnului... expune într-o manieră simplă moartea, îngroparea şi învierea Lui, şi a tuturor mădularelor Sale. Când prin Cuvânt şi prin Duhul lui Dumnezeu, un copil al lui Adam este adus de la moarte la viaţă, acel copil al lui Dumnezeu este un mădular al trupului în care Hristos este Capul, şi toate îndatoririle noului legământ leagă mădularele unele de altele. Dacă cel abia născut din nou este ignorant sau neglijent în privinţa simbolului preţios - botezul în apă - atunci o asemenea ignoranţă sau neglijare trebuie tratată în mod corespunzător. Dar cum? Nu prin excluderi, ci printr-o instruire eristică, blândă, milostivă şi înţeleaptă; sau prin mustrare, după cum e cazul. A proceda altfel înseamnă a-L întrista pe Duhul Sfânt, Mângâietorul, şi a face mult rău atât celui care exclude, cât şi celui exclus, dar mai ales primului.

Pentru Chapman, o apreciere adecvată a vieţii creştine începea la crucea lui Hristos, iar contemplarea ei era importantă pentru o umblare corespunzătoare înaintea lui Dumnezeu. De aceea el a apreciat atât de mult celebrarea săptămânală a Cinei Domnului. Noţiunea lui asupra unităţii Bisericii însemna că credincioşii de orice convingere, atâta timp cât nu asimilau erori doctrinare esenţiale, formau adevărata Biserică şi de aceea, erau liberi să treacă peste graniţele denominaţionale în căutarea părtăşiei şi a închinării. El considera că *viaţa* în Hristos, nu gradul de înţelegere a Scripturii - la fel de important ca şi acesta - este legătura comună în Hristos.

Profeţia

în vremea lui Chapman subiectul prorociei era popular printre mulţi creştini. Deşi predica ocazional despre profeţie, se pare că nu i-a oferit prea mare importanţă, spre deosebire de mulţi predicatori care au conferit subiectului o mare însemnătate. Probabil, a simţit că se consacra prea multă cerneală şi prea mult timp la amvon unui subiect în care mare parte a interpretării era speculativă şi că o asemenea speculaţie fura timp şi energie de la alte domenii esenţiale ale vieţii creştine.

Există un număr de motive pentru a sugera aceasta. în 1826, pe când Chapman încă era la Capela John Street din Londra, Henry Drummond - care construise această capelă în 1818 pentru Harington Evans - ajunsese sub influenţa lui Edward Irving, dinamicul predicator prezbiterian. Marea sală a lui Irving din Piaţa Regent era la o scurtă plimbare de Capela John Street. Interesul lui principal de atunci era prorocia. Expunând o teologie care nega umanitatea fără păcat a lui Hristos, Irving a fost curând exclus din Biserica Prezbiteriană, în dizgraţie. Drummond era atât de fermecat de gândirea lui Irving încât a decis să convoace o serie de conferinţe despre prorocie pe moşia lui din Albury, la sud-vest de Londra. Dar în timpul următorilor patru ani, aceste conferinţe au degenerat în multe speculaţii inutile. Dacă Evans, Chapman sau alţii de la Capela John Street nu au participat la aceste conferinţe, ei ştiau cu siguranţă despre ele, iar Evans a denunţat public învăţăturile irvingite în timpul acestei perioade şi mai târziu.

Când au încetat aceste conferinţe Albury, dna Powerscourt din Irlanda a hotărât să sponsorizeze o serie similară de conferinţe despre prorocie. Acestea au durat cam din 1831 până în 1835. Irving a participat la primele două, apoi s-a retras când oameni ca Darby şi Bellet - care pe atunci au devenit interesaţi de prorocie - au început să se

afirme. Miiller şi Craik au participat la conferinţele din anul 1832, dar se pare că Chapman nu a frecventat nici una dintre acestea. Dacă amintirea exceselor de la Albury era sau nu proaspătă în mintea lui Robert este un

punct controversat, însă absenţa lui la aceste conferinţe care îi atrăgeau pe atâţia sugerează faptul că el considera că astfel de preocupări nu erau importante din punct de vedere fundamental.

Chiar dacă aparent, Robert nu a adoptat o poziţie clară cu privire la perioada milenară în timpul primilor lui ani de slujire, mai târziu a făcut-o. Precum majoritatea tovarăşilor lui dintre Fraţi, Chapman a făcut o distincţie foarte atentă între mileniul din Apocalipsa 20:4-7 Şi starea perfectă finală - noua creaţie. însă perspectiva lui asupra mileniului, spre deosebire de părerea multora, nu era aceea de pace universală. Cugetaţi la aceste cuvinte:

Următoarea perioadă care va veni este doar o *tindă glorioasă spre ceea ce se găseşte dincolo şi ar trebui să o luăm în considerare mai exact decât o facem. Dacă Scriptura ar fi citită cu mai multă atenţie, am înţelege că sceptrul de aur al conducerii lui Hristos pe pământ va fi mai minunat în natura lui decât în durata lui. Orice gând al păcii universale în lume nu trece de testul Scripturii. Faptul că naţiunile nu vor mai purta război va fi adevărat numai despre aceia care învaţă de la Israel să-L iubească pe Dumnezeu. Credinţa lui Israel va fi atunci la fel de mare pe cât a fost necredinţa lor în trecut: ei nu vor mai practica arta războiului, şi nici nu vor mai construi ziduri în jurul oraşelor şi satelor lor. Naţiunile care învaţă de la Israel vor fi ca Israel; însă convingerea mea este că pentru aceia din afara graniţelor conducerii sceptrului de aur aceasta va însemna stăpânirea toiagului de fier, potrivit Psalmului 2, care va zdrobi în bucăţi şi va mistui până la instaurarea marelui tron alb. Starea milenară este de asemenea o stare coruptibilă, pe când noua creaţie va fi necoruptibilă.*

împreună cu George Miiller şi un mic număr de alţi lideri dintre Fraţi, Chapman nu credea că Scripturile vorbesc despre o răpire secretă a tuturor credincioşilor înainte de perioada de mare necaz de pe pământ. Ei credeau că Biserica ca întreg trebuie să treacă printr-o perioadă de necaz. William Hake nu a

fost de acord cu părerile lui Chapman şi odată i-a spus lui Robert despre o conversaţie pe care a avut-o cu cineva care era sigur că Domnul poate veni (aducând răpirea) în orice clipă. Chapman a răspuns: „Ei bine, frate, sunt gata. Dar asta nu e în Biblie."

Pe la mijlocul anilor 1890, Chapman şi-a dictat gândurile cu privire la profeţie şi la răpire lui E.S. Pearce, colucrătorul lui principal din timpul ultimului deceniu al vieţii sale. Au fost tipărite multe copii cu titlul *întrebări sugestive (Suggestive Questions)* şi au fost distribuite printre prietenii lui. Bunul prieten al lui Chapman, Henry Dyer, nu a fost de acord cu el şi a scris un răspuns atent, foarte tehnic, care este păstrat, dar care nu a fost publicat. în 1925 William Marriott i-a cerut lui Pearce permisiunea de a publica *întrebări Sugestive* şi cererea i-a fost aprobată. Răspunsul lui Pearce dat lui Marriott este interesant:

Cele 14 întrebări mi-aufost dictate de către preaiubitul R.C.C când era în vacanţă la Ilfracombe. De asemenea, am discutat cu dl Lang [un scriitor de seamă care avea în centru teme biblice] cu privire la evenimente viitoare şi am descoperit că era de acord în mare parte cu perspectivele dlui Chapman. Dl C. susţinea cu tărie că va fi o selecţie şi că el - ca să folosesc întocmai cuvintele lui adresate mie - căuta să umble în ascultare de întreaga voie revelată a lui Dumnezeu ca să nu se excludă singur de la

onoarea de a fi unul dintre aceştia, şi că el nu vedea din alte versete biblice vreo promisiune dată întregului popor al lui Dumnezeu cum că acesta va fi luat de pe pământ înainte de venirea Domnului.
Astfel, Chapman a crezut în răpirea parţială a poporului Domnului.
în ciuda faptului că majoritatea prietenilor lui nu au fost de acord cu perspectivele lui asupra prorociei, Chapman nu a văzut în aceasta nici un motiv de a se răzgândi. El ajunsese la o „înţelegere clară" asupra problemei, dar nu considera important să convingă oamenii de interpretarea Scripturilor profetice. De fapt, şi-a dat seama că opiniile lui erau potenţial despărţitoare, fiindcă ceilalţi prezbiteri de la Capela Bear Street favorizau interpretarea răpirii în orice clipă. în 1896, la vârsta de 93 de ani,

Chapman a convocat o întâlnire a bătrânilor/prezbiterilor. „V-am chemat împreună", a spus el, „ca să vă spun că nu voi crea disensiuni dând învăţături în Adunare despre perspectiva opusă." El cunoştea diferenţa dintre doctrinele esenţiale ale credinţei creştine şi cele neesenţiale pentru o credinţă mântuitoare. Nu a permis ego-ului lui să apere doctrine neesenţiale, deductive cu preţul unităţii.

Ispitirea lui Hristos

O întrebare comună secolului al XlX-lea încă se pune şi astăzi: de vreme ce Hristos nu a avut o natură păcătoasă, cum a putut fi ispitit? O altă întrebare se leagă strâns de aceasta: Ar fi putut Hristos să păcătuiască? Chapman a răspuns în felul acesta:
Pentru o persoană neregenerată, ispita nu poate cauza o durere cerească sau spirituală; în cazul unei persoane născute din Dumnezeu, lucrul acesta se întâmplă. Cu cât un copil al lui Dumnezeu este mai asemenea Lui, cu atât mai pătrunzător simte ispita de a păcătui. Pentru Fiul lui Dumnezeu - care era sfânt, nevinovat, nepătat şi de nepătat; care era despărţit de păcătoşi, care nu a cunoscut nici un păcat; care era fără păcat - săgeţile ispitirii trebuie să fi fost indescriptibil de dureroase. A suferit, fiind ispitit, şi prin faptul că a fost ispitit poate să îi ajute pe cei ispitiţi care, fiind născuţi din Dumnezeu, pot simţi, ceea ce aceia neregeneraţi nu pot simţi, durerea de a fi ispitit înspre rău. în Domnul Isus nu a fost nimic care să răspundă la ispită:

Disciplină printre credincioşi

Referitor la disciplina în biserică şi tratarea erorilor doctrinare, Chapman a fost gata să acţioneze cu fermitate. Un lider de la Capela Bear Street, a cărui predicare fusese încurajată de Chapman, ajunsese să adopte poziţia conform căreia pedeapsa celor păcătoşi nu este veşnică. Chapman şi Hake l-au consiliat în privinţa aceasta, evidenţiind pasajele în care Scriptura vorbeşte despre pedeapsa veşnică. Mândria nu 1-a lăsat

pe acel om să-şi schimbe poziţia şi a insistat asupra promovării ei în Adunare. într-un final, prezbiterii de la Capela Bear Street l-au exclus din părtăşia de acolo. Fratele acesta a văzut în cele din urmă falsitatea poziţiei lui, a repudiat-o şi a fost primit înapoi.
Dintr-o scrisoare adresată lui George Miiller, scrisă împreună cu William Hake în anul 1871, aflăm de gândurile lui Chapman cu privire la aceia care prezintă o doctrină falsă:
Vă scriem cu o inimă plină de blândeţe faţă de fraţii care greşesc şi cu un spirit de auto-judecare înaintea scaunului de îndurare, cu privire la chestiunile importante de doctrină falsă despre care am vorbit recent cu voi... Nu putem decât să privim cu durere şi cu o indignare sfântă la doctrina care se răspândeşte larg acum şi care

limitează durata pedepsei celor păcătoşi. Faţă de cei care greşesc, simţim inima lui Hristos; de eroare însă ne ocupăm cu mâini de fier... Permiteţi-ne să folosim toată blândeţea... arătând... cât de mare este nebunia... care leagă mâinile justiţiei lui Dumnezeu şi limitează durata pedepsei celor păcătoşi. Mijlocirea noastră trebuie să urmeze mustrarea noastră. Totuşi, dacă toate căile blândeţii... sunt respinse, atunci cu credincioşie faţă de Domnul şi cu bunătate faţă de cei care greşesc, trebuie să „îi evităm" şi să „îi respingem", în ceea ce priveşte părtăşia, deoarece sunt asemenea unor eretici.

Chapman, care nu era deloc mulţumit atunci când o problemă din Adunare se rezolva prin excluderea persoanei care greşea, continua să se roage pentru acea persoană. Excluderea, niciodată un eveniment fericit, era un ultim refugiu atunci când persoana refuza să se pocăiască şi când menţinerea lui în părtăşie constituia un adevărat pericol pentru bunăstarea spirituală a Adunării. într-o anumită ocazie, un om exclus s-a înverşunat şi a jurat să nu mai vorbească vreodată cu Chapman. Mai târziu cei doi s-au întâlnit pe stradă. Ştiind tot ceea ce omul spusese despre el, Chapman 1-a îmbrăţişat şi i-a spus: „Dragă frate, Dumnezeu te iubeşte, Hristos te iubeşte, şi eu te iubesc." Acţiunea aceasta a frânt duşmănia omului; s-a pocăit şi la scurt timp, frângea pâinea la Capela Bear Street.

Ascultarea faţă de Hristos

Uneori, creştinii sinceri nu sunt de acord în privinţa rolului ascultării de Hristos. Este ea o condiţie obligatorie pentru mântuire? Este ea factorul decisiv al mântuirii? Conform opiniilor lui Chapman, „toată religia omului firesc întoarce Biblia cu susul în jos; începe cu faptele şi apoi determină omul să nădăjduiască îndurare, pe când Biblia începe cu iertarea păcatelor şi apoi porunceşte ascultarea." într-o scrisoare din 1884 a scris:

Nici unul dintr-o mie nu ar avea dreptul să ia parte la conducerea împărăţiei cereşti, dacă acel drept ar depinde de umblarea în Duhul... în Ioan 17 Hristos... nu face deosebirea între o măsură de ascultare şi altă măsură printre copiii lui Dumnezeu; El menţionează numai diferenţa de negrăit între lumea [de necredincioşi] şi aceia care sunt născuţi de sus. Totuşi, imparţialitatea lui Dumnezeu se vede înfăptui că fiecare mădular al lui Hristos îşi va avea locul şi slujba cuvenite în împărăţie, adică, locul pe care ascultarea lui i-l va fi pregătit şi îl va fi făcut potrivit... Dreptul de a lua parte la slava şi stăpânirea Domnului în împărăţia Sa... atârnă de calitatea de fiu, de unirea cu Hristos, şi nu de măsura ascultării.

Slujire

Când Chapman consilia tineri credincioşi care erau nerăbdători să-L slujească pe Domnul, îi sfătuia să se pregătească pentru orice slujire spre care Dumnezeu i-ar putea îndrepta, să ia seama la sfaturile credincioşilor mai în vârstă şi să mediteze asupra Scripturilor într-o atitudine de rugăciune. A descurajat graba de a renunţa la profesiile prezente. Scriind despre un tânăr misionar, a spus:

Acel tânăr drag a venit la mine atunci când a început să se gândească serios să-L slujească pe Hristos în Africa. L-am sfătuit să-L aştepte pe Dumnezeu până când, prin Duhul lui Hristos, ajunge la o asemenea siguranţă a călăuzirii lui Dumnezeu încât să nu se mai poată îndoi după aceea. Strigătul Chinei după ajutor îi stătea înainte şi i-a adus pentru o scurtă perioadă o anumită durere a duhului; dar curând, durerea a rezultat într-o deplină încredinţare a scopului său de a-L predica pe Hristos în Africa.

Teologia lui Robert Chapman şi-a avut rădăcinile în întreaga Biblie. A acordat puţină importanţă chestiunilor speculative şi deductive şi a fost categoric în privinţa

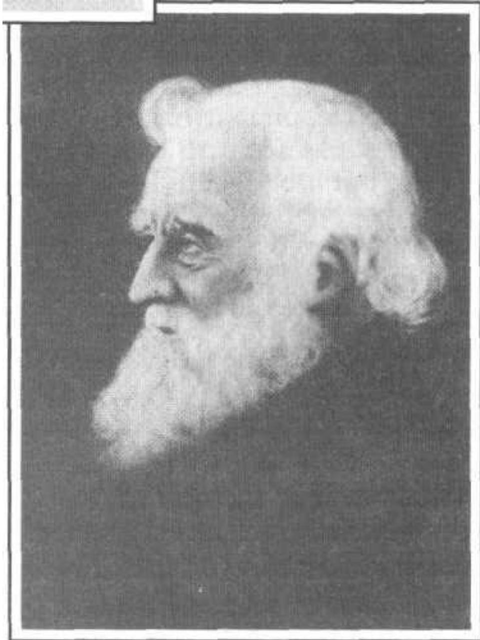
chestiunilor asupra cărora Scriptura este limpede. Unor oameni pare că le lipseşte abilitatea de a vedea lucrurile din perspectiva altora. Chapman nu era unul dintre aceştia. Era sensibil faţă de sentimentele oamenilor care nu erau de acord cu el şi, după ce a văzut că făcea parte dintr-o minoritate în privinţa părerilor asupra doctrinelor neesenţiale, nu a produs despărţiri insistând că perspectivele lui erau cele mai bune.

!

1



Portrete făcute spre sfârşitul vieţii.



2O.

Cele mai bune zile ale vieţii lui

în ultimul deceniu de viaţă, Chapman a spus adesea că acelea erau cele mai bune zile din viaţa lui. Se rugase de multe ori ca ultimii lui ani să fie cei mai buni ani, iar Dumnezeu a răspuns la rugăciunea slujitorului Său. Robert le-a amintit prietenilor lui că „vremurile actuale sunt cele mai bune pentru noi toţi; de vreme ce soarta noastră se desfăşoară în ele, există har din belşug care să ne împuternicească să-I facem pe

deplin plăcere lui Dumnezeu." El s-a hotărât să nu devină un bătrân arţăgos care doar să privească înapoi la oportunităţi pierdute sau la ceea ce ar fi putut fi. încă exista har din belşug pentru a trăi şi a-L încânta pe Dumnezeu, iar Chapman a căutat să-L slujească pe Domnul atâta timp cât a fost capabil din punct de vedere fizic.
în timpul ultimilor ani ai lui, au fost folosite trei locuinţe drept casă de odihnă. Pe lângă nr.6 şi nr.9 de pe strada New Buildings (care pe atunci erau în posesia Capelei Grosvenor Street), casa de la nr.8 de pe strada New Buildings, învecinată cu locuinţa lui Chapman, fusese cumpărată pentru a împlini nevoile musafirilor nenumăraţi. Oamenii remarcau adesea că aceste case erau foarte confortabile şi bine mobilate. Pe atunci era nevoie de un număr de ajutoare plătite care să aibă grijă de vizitatori, dar fondurile pentru case, ajutoare, amenajare şi hrană proveneau din donaţii şi posibil, din taxe şi chirii plătite de turişti. Chapman nu a cerut niciodată bani de la slujitorii Domnului.
Când este un om bătrân? în cazul de faţă, aceasta s-a întâmplat numai după ce trecuse bine de 90 de ani. A predicat regulat la Capela Bear Street - probabil pe atunci se numea deja

Capela Grosvenor - până la a nouăzecea aniversare a sa, şi a condus sau a participat la trei studii biblice ţinute seara săptămânal. Cu greu trecea o zi fără ca cineva să îl viziteze pentru a-i cere sfatul. Cereri de rugăciune veniseră din toate părţile, iar Chapman era încântat să-şi petreacă timpul în mijlocire - „acum, treaba mea principală" - atât pentru prietenii lui, cât şi pentru cei pe care nu îi cunoştea. Când Henrietta Soltau era pe punctul de a vizita China, Robert a scris: „Nu pot decât să mă bucur împreună cu tine de hotărârea ta de a vizita semeni lucrători din China. Toţi aceştia, împreună cu dragul frate Hudson Taylor, au fost dintotdeauna în inima mea înaintea tronului harului." El a mijlocit zilnic pentru acea lucrare până la sfârşitul vieţii sale.
După ce a împlinit 90 de ani, Chapman a trebuit să-şi limiteze călătoriile, dar a menţinut o corespondenţă activă. Se apropiase destul de mult de ultimul membru al familiei lui care mai rămăsese în viaţă, sora lui cea mai tânără, Arabella, care locuia la câteva ore de Barnstaple, în Clifton. încă nu-şi pierduse inima de poet, fiindcă într-o scrisoare adresată ei când avea 92 de ani, el a spus: „Trebuie să-ţi cânt o cântare pe care am primit-o recent." Apoi, a scris un poem de patru strofe şi a sfârşit cu acest comentariu: „Inima ta, dragă Arabella, va cânta împreună cu mine."
A rămas voios şi într-o stare de sănătate remarcabil de bună. La vârsta de 93 de ani, a scris: „îmi merge bine - bine într-adevăr - căci pe măsură ce mă apropii de sfârşitul alergării mele, Domnul Isus Hristos este din ce în ce mai îndrăgit de inima mea prin Duhul Sfânt al lui Dumnezeu." La 94 de ani, a scris: „împreună cu o izbăvire constantă de orice dureri ale trupului, odihna mea în Dumnezeu şi în Hristos este de asemenea natură că face ca lucrurile să fie mereu cereşti şi eterne, umplându-mă cu bucurie în Dumnezeu."
într-o scrisoare nedatată scrisă probabil în al nouăzeci şi cincilea an al său, i-a scris Arabellei: „Pentru un mic preţ, am câştigat o sănătate extraordinară. Am fost închis câteva zile în camera mea de nechibzuiala de a lăsa deoparte o haină de iarnă, dar pe când eram închis - închis cu Dumnezeu - L-am văzut, cu

un ochi mai ager al credinţei decât până atunci, pe Hristos, Marele meu Preot la dreapta lui Dumnezeu." Mai târziu în această scrisoare a adăugat: „Acum sunt pentru

două săptămâni la South Molton [un oraş la 12 mile de Barnstaple] pentru a mă odihni de multă muncă intensă depusă pentru slujitorii noştri dragi, evlavioşi." Chiar şi atunci ajuta alţi lucrători din zonă.
în 1898, răspunzând cuiva care îi ceruse permisiunea să-şi numească cel mai mic copil după el, Robert a scris: „Fie ca rugăciunea şi citirea Cuvântului să devină atât de stabile încât să fie ca un lanţ de aur pe care nici o măiestrie sau putere a lui Satan să nu le poată slăbi sau zdrobi. Mergând pe această cărare încă din tinereţea mea, sunt acum în al nouăzeci şi şaselea an al meu, petrecându-mi zilele în bucurii."
în ciuda vârstei lui, încă a corespondat cu prieteni misionari din Spania. în ianuarie 1899 a scris: „Fraţilor mei dragi şi iubitori din Barcelona, Corunna, Vigo, Cartagena, Madrid, Linares şi din alte părţi din Spania, care şi-au adus aminte de mine cu atâta dragoste cu ocazia celei de-a 97-a aniversare... Totul este bine pentru mine... Faptul că la vârsta mea sunt în totalitate liber de orice neputinţă a omului de afară poartă cu sine o mare responsabilitate." Chapman nu a pierdut legătura nici cu rudele lui, şi anume cu copiii fraţilor şi verişorilor lui. în 1899 a scris unei rude de-a lui, R.B. Chapman, mulţumindu-i pentru un dar de fructe şi adăugând: „Aştept să te revăd aici vara aceasta... Merg mai departe fără nici o neputinţă a omului de afară care însoţeşte în mod normal vârsta înaintată."
J.Norman Case a spus că atunci când 1-a vizitat în iunie 1900, Chapman i-a spus că în timpul primilor ani ai vieţii lui creştine, a fost convins că Dumnezeu îl va lăsa în viaţă până la o vârstă înaintată - pentru slujire. De aceea s-a hotărât ca atunci când va fi bătrân, să nu fie împiedicat în slujirea spirituală din cauza neputinţelor trupeşti. Lucrul acesta explică de ce Robert a fost atât de sârguincios pe tot parcursul vieţii lui cu băile şi plimbările făcute dis-de-dimineaţă. în timpul verii anului 1901, un om care semnase doar cu iniţialele E.S. şi care nu era o cunoştinţă apropiată a lui Chapman, a sosit la casa lui pentru o şedere mai îndelungată. Impresiile lui despre omul de 98 de ani

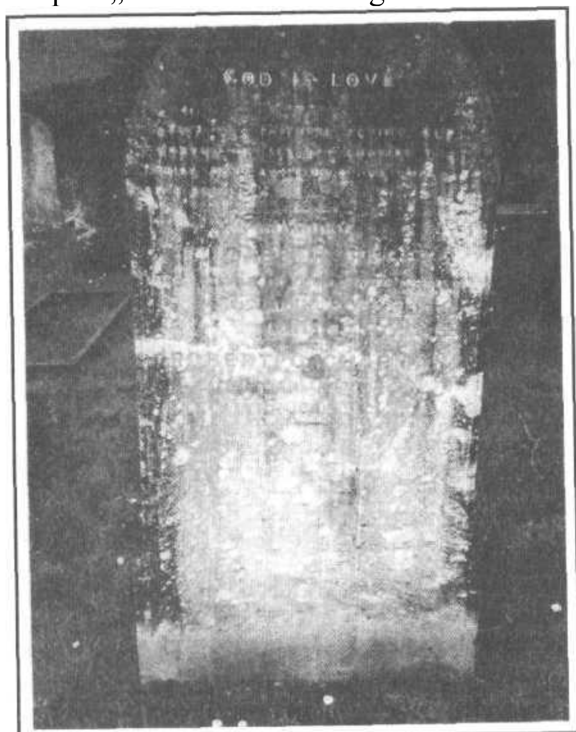
arată că obiceiurile bătrânului Chapman nu erau cu mult diferite de cele din tinereţea lui.
De obicei se trezeşte la ora 3 dimineaţa, face o baie rece, şi îşi petrece restul timpului până la 6.30 în citirea Scripturii şi în rugăciune de mijlocire, apoi face o plimbare de dimineaţă în compania dlui Pearce (adevăratul lui ajutor) şi a oricăror altor prieteni care sunt dispuşi să se plimbe pentru aproximativ 20 de minute... După masa de prânz se odihneşte de obicei până la 2.30 după-amiaza, fiind apoi dispus să primească vizitatori, fie de afară, fie prieteni din casă care vor să îi ceară sfatul şi povaţa asupra unor chestiuni diverse. Ia parte Ia ceai la ora 6 după-amiaza şi în general, se retrage la scurt timp după ora 8...
în ziua Domnului, în loc să pară epuizat după postul [de sâmbătă], la vârsta lui înaintată pare mai viguros ca niciodată. L-am auzit exclamând cu o voioşie exuberantă, către unul din prietenii lui: „Domnul a înviat cu adevărat, frate; Domnul a înviat cu adevărat!" în astfel de ocazii vine la micul dejun cu sufletul plin şi dând pe afară de motive cereşti de laudă şi de mulţumire, pe care le revarsă în urechile şi inimile ascultătorilor de la masă. Este nespus de antrenant, ducând o conversaţie plăcută şi ziditoare cu prietenii lui şi râzând cu toată inima când îi este relatată vreo anecdotă amuzantă... Razele de pe înfăţişarea tui luminoasă se răsfrâng la fel asupra tuturor, căci el nu are favoriţi. „Să am în jurul meu fraţi tineri este una dintre marile mele mângâieri la vârsta mea", obişnuia el să remarce.
E.S. a descris de asemenea studiile biblice care au continuat în 1901.
în general, subiectul de studiu de marţea poate fi sugerat de oricine, pe când vinerea seara este petrecută în revizuirea subiectului ales pentru întâlnirea zonală [de marţea]. în această întâlnire, dl Chapman se poate vedea în cea mai bună formă, facultăţile lui fiind în special active, iar interesul lui atât de pasionat şi de bine întreţinut în toate privinţele. întâlnirea se deschide prin cântarea unui imn, apoi de obicei dl Chapman

conduce rugăciunea. Dl Saunders citeşte fragmentul din Scriptură care trebuie studiat, fiind urmat de o scurtă expunere a întregului pasaj. După aceea dl Chapman şi cu el dezvoltă împreună subiectul; apoi, întâlnirea devine oarecum o conversaţie.
Saunders, pe atunci un prezbiter la Capela Grosnover Street, şi-a asumat rolul pe care William Hake îl avusese timp de mulţi ani. E.S. a continuat:
După micul dejun toată casa, inclusiv servitorii, se adună în sufragerie pentru închinare în familie, care constă în cântarea unui imn, după care dl Chapman citeşte un pasaj din Scriptură, îl tălmăceşte şi apoi încheie prin rugăciune... îmi aduc bine aminte că într-o zi, la cină conversaţia era despre viitoarea noastră stare în Slavă. „Eu nu voi fi într-o poziţie atât de înaltă ca tine", a remarcat una dintre prietenele lui. Nu voi uita cu uşurinţă expresia îndurerată de pe faţa lui; a lăsat cuţitul şi furculiţa din mână, faţa i s-a îngălbenit şi a spus accentuând cuvintele: „Draga mea soră, simt că trebuie să te mustru; nu înţelegi deloc ce înseamnă poziţie; suntem mădulare ale Trupului lui şi unul altuia, şi în Glorie mâna nu va trage o asemenea concluzie pentru că nu face lucrarea piciorului; toţi vom fi la locul potrivit, şi nici un mădular nu va fi nelalocul lui, şi toţi vom fi pe deplin mulţumiţi cu felul în care El a rânduit lucrurile."
Omul de 98 de ani, încă viguros din punct de vedere mintal, nu îşi pierduse entuziasmul nici pentru limbi străine. E.S. a consemnat că în timpul vizitei, Chapman învăţa bucuros pe un vizitator pe termen lung, un cetăţean elveţian, să vorbească şi scrie corect engleză.
La intrarea în secolul al XX-lea, Chapman devenise o figură legendară. Părul şi barba lui bogată, albă îl făcea să arate ca „patriarhul oraşului Barnstaple", după cum îi spuneau mulţi. Era singurul care mai rămăsese din grupul iniţial - Chapman, Groves, Hake, Paget, Muller, Craik, Darby, Cronin, Congleton şi mulţi alţii - care fusese esenţial în începerea unui fel nou şi specific de întâlniri pentru închinare. Acum, mii de biserici din

lume se întâlneau în felul acesta şi erau foarte puţin asociate prin conferinţe, literatură şi vorbitori comuni. Chapman cel în vârstă reprezenta o legătură cu trecutul istoric şi mulţi oameni veneau în Barnstaple doar pentru a-1 vedea, mulţi din pură curiozitate. Şi-a ţinut ultima predică la Capela Grosvenor Street, chiar înainte de a 99-a aniversare a sa; a durat o oră şi un sfert. La a 99-a aniversare a sa, în 1902 a primit mesaje de felicitare din toată lumea. Un reporter al ziarului din Barnstaple şi-a încheiat un lung articol scris cu această ocazie, cu următoarele cuvinte: „Unul dintre cele mai mari drepturi ale oraşului Barnstaple de a fi respectat este că a fost identificat cu lucrarea unică de o viaţă a acestui predicator, scriitor, sfânt şi erudit." Robert a petrecut simplu ziua; cea mai mare parte a ei, a stat în atelier făcând platouri pentru prieteni."
La sfârşitul lunii mai 1902 s-a dus din nou la South Molton pentru a ajuta şi încuraja creştinii de acolo. S-a întors acasă într-o stare bună de sănătate. Pe 2 iunie, s-a trezit ca de obicei, dar nu se simţea bine. Un mic accident vascular din timpul după-amiezii 1-a făcut neputincios din punct de vedere fizic, dar era încă vigilent din punct de vedere mintal. Vorba s-a răspândit rapid. G. Hake din Bideford (fiul lui William Hake) a venit să ajute familia Pearce, ca şi E.H. Bennett din Cardiff. G. Fisher, care călătorise adesea cu Chapman, şi R.F. Idenden, unul din ajutoarele lui Robert din timpul ultimului său deceniu de viaţă, au venit de asemenea ca să-i slujească. Chapman a mai întârziat zece zile, totdeauna mângâindu-i pe cei care veneau să-1 mângâie. Oamenii s-au adunat într-o veghe neîntreruptă, consemnând fiecare cuvânt pe care îl rostea. „Inima lui e plină de Scriptură", a spus unul dintre cei prezenţi acolo. Cu o zi înainte să moară, i-a dictat dlui Pearce o declaraţie care să fie citită la întâlnirea anuală de părtăşie din Barnstaple: „Mă plec adânc înaintea suveranităţii lui Dumnezeu, Tatăl meu ceresc; nu am altă voinţă decât a Lui. Ştim că Dumnezeu este dragoste şi, dacă cu dragostea în care nu există nici o măsură, se uneşte înţelepciunea

care nu face nici o greşeală, ce altceva ni se potriveşte nouă, copiii Lui, decât să fim plini de recunoştinţă? Avem întreaga inimă a lui Hristos; este a noastră în întregime."

Pe 12 iunie 1902, Robert Cleaver Chapman, slujitorul lui Dumnezeu, a plecat la odihna lui. Dorinţa lui fusese să fie îngropat în Barnstaple, ţinutul lucrării sale, şi nu în Yorkshire, ţinutul familiei lui pământeşti. Cu mult timp înainte de moartea sa aranjase să fie îngropat în acelaşi loc ca Elizabeth Paget, colucrătoarea lui care murise cu aproape 40 de ani mai devreme. Prin lege, statul şi-ar fi putut însuşi acel loc pentru o a doua îngropare la 21 de ani după prima, fiindcă era ceva comun ca două îngropări să fie în acelaşi loc. însă nici un funcţionar nu făcuse vreun efort în această direcţie. Astfel, cei doi lucrători împart acelaşi mormânt şi aceeaşi piatră funerară, care spune simplu: „Dumnezeu este dragoste."



Mormântul şi piatra funerară a lui Chapman şi Elizabeth Paget. *(fotografia aparţine autorului)*

Aproximativ 2000 de oameni din Insulele Britanice şi de pe continent au venit la înmormântarea lui. Au fost reprezentanţi din toate denominaţiile. Cu atât de mulţi oameni, a fost imposibil ca slujba să fie simplă. Numai câtorva dintre mulţii vorbitori capabili care au participat li s-a putut da un timp în care să ţină un mesaj înaintea mulţimii şi numai o parte dintre oameni au încăput în marea sală de întâlniri de la Capela Grosvenor Street, unde s-a ţinut oficial înmormântarea. Orăşenii şi mulţi alţi vizitatori şi-au luat rămas-bun când trupul lui Robert a fost transportat din casa lui de pe strada New Buildings la Capela Grosvenor Street, iar apoi de la capelă la cimitir, la distanţă de o milă. Oamenii au făcut cu rândul la ducerea sicriului - aproximativ 80 în

totalitate. Barnstaple, care se pregătea să celebreze cu bucurie încoronarea regelui Edward, se găsea acum în durere în faţa unui mormânt deschis.
Dar înmormântările sunt pentru cei vii, nu pentru cei morţi. Chapman nu a vrut ca oamenii să stăruiască asupra morţii lui, şi nici asupra vieţii lui. El vroia ca oamenii să stăruiască asupra Salvatorului lor. Şi-a distrus intenţionat aproape toate scrisorile pe care le primise de-a lungul anilor din toate părţile lumii pentru ca oamenii să nu poată spune multe despre el. De aceea, despre Chapman se cunoaşte şi este scris mult mai puţin decât despre contemporanii lui. Unul dintre multele poeme ale lui Chapman exprimă sentimentele lui:

Iubiţilor! De ce împodobiţi mormintele morţilor voştri?
De ce le gravaţi numele în piatră?
Iată că acum, călătorul se odihneşte în patul lui,
Pelerinajul i s-a sfârşit, a reuşit;
Duhul lui s-a dus la Isus!
Degetul îndurării a scris fiecare nume
Cu litere trainice de sânge;
Duceţi-vă şi citiţi-1 prin credinţă în a Mielului Carte,
Mărturia mereu şi mereu aceeaşi,
Aşezată în sânul lui Dumnezeu!

J.Norman Case de la Misiunea Internă din China i-a scris un tribut lui Chapman în iulie 1902, la scurt timp după moartea sa. în acest tribut, Case a spus:

în el, misionarii din China şi din alte ţări au pierdut un real prieten şi un ajutor constant la tronul harului... Este cu adevărat uimitor cât de multe vieţi au fost îndreptate spre şi ajutate să înainteze în căile harului şi ale evlaviei prin slujirea şi exemplul acestui om. în Canada, Australia, China, cât şi în multe părţi ale Insulelor Britanice am întâlnit bărbaţi şi femei care, în ciuda opoziţiei şi dispreţului din partea prietenilor, din partea creştinilor cu numele şi din partea lumii, mergeau mai departe în... căile ordinii bisericii nou-testamentare, într-o trăire nelumească şi o slujire marcată de lepădare de sine, încurajaţi în cea mai mare parte la aceasta de viaţa fermă a prietenului nostru plecat.

Case a continuat:

în iunie îgoi... l-am văzut pe venerabilul nostru frate pentru ultima oară... La întâlnirea Anuală de Părtăşie, dl Chapman a vorbit timp de aproape o oră înaintea marii adunări de credincioşi adunată acolo... în timpul acelei vizite am avut privilegiul de a merge cu el pentru a vedea un om bolnav în trup şi minte, care trimisese după el. Omul nu era unul dintre ascultătorii obişnuiţi ai dlui Chapman, dar îi urmărise timp de mulţi ani viaţa evlavioasă, umilă, marcată de lepădare de sine. Acum, în ceasul de nevoie, singurul om din oraş pe care a dorit să-l vadă şi era gata să-l asculte vorbindu-i despre lucruri spirituale era dl Chapman. Patriarhul în vârstă, pe atunci în al 99-lea an de viaţă al său, sprijinindu-se de braţul meu, a mers o anume distanţă pentru a-i adresa cuvinte de har şi adevăr unui străin care trimisese după el... De asemenea, el ne-a convins să mai stăm o zi ca să aibă oportunitatea de a auzi despre lucrarea din China. A cerut acest lucru pe motivul că era partener în lucrare, amintindu-ne regulat în rugăciune timp de ani de zile.

O întâmplare petrecută la ceva timp după ce Robert a murit îi rezumă frumos caracterul. Mulţi oameni vroiau să aibă amintiri din lucrurile sale. Prietenii lui au decis că cea mai corectă metodă era ca îngrijitoarea casei lui să hotărască felul în care să fie distribuite lucrurile lui. Biroul lui, scaunul, hainele şi alte bunuri personale au fost împărţite în modul acesta. Fred Idenden i-a spus unui musafir despre amintirea pe care o primise - una dintre cămăşile de noapte ale lui Chapman. La câteva luni după

ce Idenden a căpătat cămaşa de noapte, s-a hotărât să i-o arate cuiva şi să se lase copleşit de amintiri, dar nu o putea găsi. După ce s-a gândit bine, şi-a dat seama că o pusese peste un morman de haine care fusese trimis unei misiuni din Rhodesia, şi probabil că acea cămaşă de noapte îi fusese dată unuia dintre nativi. Idenden şi-a imaginat un om fericit purtând singura amintire pe care o primise. A deplâns comoara lui pierdută, apoi a spus: „Dlui Chapman i-ar fi plăcut asta!"

21.

Moştenirea lăsată de Robert Chapman

Când Robert Chapman a părăsit această lume pentru a locui în cer, ce a lăsat în urmă? Bineînţeles, nu multe averi materiale: doar hainele lui, ceva mobilă, uneltele şi ceva ustensile de bucătărie. Ceea ce a lăsat în urmă a fost mult mai măreţ: o pildă a unuia care L-a *trăit* pe Hristos.

Chapman a spus că omul lui Dumnezeu face ca ocupaţia vieţii lui să fie aceea de a-L încânta pe Dumnezeu. Definiţia aceasta i se potriveşte bine lui Chapman. A-L încânta pe Dumnezeu şi a-L trăi pe Hristos au fost obiectivele lui. Lupta pentru a-şi atinge aceste ţeluri l-a împuternicit să devină un adevărat lider - adică un lider-slujitor. Lunga lui viaţă de slujire şi grijă faţă de alţii depune mărturie pentru caracterul lui eristic. A fost cu adevărat un apostol al dragostei.

Atât de mulţi oameni au fost atinşi de el încât faima a fost inevitabilă. însă el a devenit faimos împotriva dorinţelor lui. Ar fi putut fi un scriitor religios proeminent, dar a refuzat multe oferte măgulitoare venite din partea editurilor. S-a împotrivit cu fermitate înfăptuirii oricărui lucru care i-ar fi adus personalitatea în prim plan. Zicalele lui au fost compilate de prietenii săi fără ştirea lui, iar el a fost de acord cu publicarea volumului Cuvinte *alese* numai cu învoiala ca orice profit să fie dat misiunilor. A pregătit şi a trimis la tipar cartea *Imnuri şi meditaţii,* dar a făcut aceasta pentru a asigura ajutor financiar unui tipograf local nevoiaş. Poate că suntem dezamăgiţi de împotrivirea lui de a publica şi de decizia de a-şi distruge hârtiile personale, însă

aceste decizii au fost pur şi simplu o reală reflectare a personalităţii lui.

Un om de o credinţă activă

Deşi a fost unul dintre pionierii unei retreziri religioase, Chapman a respins gândul cum că el a fondat o nouă şcoală de gândire religioasă sau că a regăsit adevăruri pierdute, după cum sugeraseră unii. Pătrunderea lui provenea din ani îndelungaţi de studiu biblic devotat. A început să studieze cu seriozitate când avea 16 ani şi a continuat să studieze Biblia, adesea, multe ore pe zi, pe parcursul următorilor 84 de ani. Aceasta ea sursa tăriei lui spirituale, cât şi cunoaşterea voii lui Dumnezeu. Rugăciunea era ocupaţia lui constantă. Se ruga în timpul oricărei activităţi şi îi vorbea lui Dumnezeu despre orice lucru. Unii au spus că atunci când Robert stătea în jurul unei mese pentru a studia Biblia împreună cu alţii care puteau fi socotiţi pe drept mari studenţi, el îi întrecea pe toţi. Henry Dyer a asemănat odată felul în care predica Chapman Cuvântul cu un vultur care zboară în ceruri. Era deasupra norilor: „îl poţi zări cu privirea numai din când în când", a spus Dyer. A adăugat: „în predicarea lui, Robert Chapman a împărţit fărâme de aur... Ascultătorii trebuiau să-şi lămurească singuri aceste fărâme şi, cu cât mai multe erau explicate, cu atât vedeau mai multe lucruri în ele."

Slujirea lui Chapman a început la Capela John Street, apoi s-a extins la Capela Ebenezer, apoi în întreg oraşul Barnstaple, apoi în zonele înconjurătoare ale Devon-

ului de nord. Curând, interesele lui misionare i-au oferit influenţă în multe ţări. Datorită dragostei şi înţelepciunii lui, s-a trezit în fruntea unei mişcări care căuta o formă simplă de închinare şi învăţături direct din Biblie. La sfârşitul vieţii, era cunoscut de oameni din toate colţurile pământului.
Chapman nu aştepta ca ceilalţi să-i copieze stilul specific de viaţă marcat de dependenţa faţă de grija lui Dumnezeu pentru nevoile lui materiale, dar vroia într-adevăr ca creştinii să trăiască în credinţa dată lor şi să creadă că dependenţa de ajutorul lui Dumnezeu nu ar trebui să fie ceva neobişnuit. El şi-a pus la

inimă făgăduinţa: „Domnul va purta de grijă" (Geneza 22:14). Şi Domnul i-a purtat într-adevăr de grijă lui şi lucrării lui.

Un furnizor al înţelepciunii lui Dumnezeu

Marea lui dragoste pentru Hristos se reflecta în acţiunile şi atitudinile lui faţă de oameni. Avea o mare grijă pentru bunăstarea lor spirituală, cât şi materială şi putea să iubească şi îi pese de oameni atunci când ei erau de neiubit. Cu toate acestea, şi-a dat seama că dragostea eristică nu înseamnă că trebuie să faci tuturor pe plac. Odată a spus: „Dorinţa mea supremă este să-I fac Lui pe plac. Dacă fac pe plac şi fraţilor mei, mă bucur. Dacă nu, nu sunt dezamăgit."
Dumnezeu a folosit acest om predat pentru a-Şi păstori turma, pentru a învăţa credincioşi şi necredincioşi, pentru a vindeca răni, şi pentru a-Şi reface şi împrospăta slujitorii. Dumnezeu i-a dat o înţelepciune sfântă şi abilitatea de a trata înţelept cu oamenii. O selecţie din Cuvinte *alese* spune: „Dacă dragostea vede o greşeală, dragostea va mustra cu credincioşie greşeala pe care o vede. Spun „pe care o vede" deoarece dragostea are discernământ." A definit dragostea în felul următor: „Dragostea despre care vorbim este blândă şi smerită; se comportă cu înţelepciune şi zideşte; este îngăduitoare cu cei nesăbuiţi şi îngâmfaţi, în timp ce le ocoleşte nesăbuinţa."
Astfel mulţi oameni şi multe biserici i-au cerut sfatul. Era atât de imparţial că oameni aveau o mare încredere în sfatul lui înţelept, care a ţinut unite multe familii şi biserici. înţelepciunea şi mijlocirea lui în rugăciune a fost o parte a puterii spirituale a orfelinatelor lui Miiller din Bristol şi a Misiunii Interne din China a lui Hudson Taylor. Când a murit Chapman existau 80 de biserici strâns unite în North Devon - probabil cea mai mare densitate de Adunări din lume. Aceştia erau cunoscuţi pentru dragostea şi spiritul lor deschis, în mare parte datorită exemplului şi mijlocirii constate a lui Robert.

Un apostol al dragostei

Chapman nu era renumit ca teolog, cu toate acestea, avea o înţelegere profundă a Scripturii. Nu a devenit un faimos scriitor de imnuri, deşi a compus multe imnuri excelente. Nu era un orator vestit, chiar dacă avea o voce magnifică. Nu a câştigat aplauze ca predicator, deşi tovarăşii lui i-au recunoscut excelenţa şi predicarea lui a ajuns la inimile a mii de oameni.
Robert Chapman a devenit faimos datorită dragostei, harului şi adevărului lui neobişnuite. A devenit atât de bine cunoscut în Anglia încât o scrisoare din străinătate care fusese adresată simplu lui „Robert C. Chapman, Universitatea dragostei, Anglia", îi fusese livrată corect. A devenit cunoscut ca apostol al dragostei.
Acest slujitor al lui Dumnezeu era sănătos în doctrină şi drept în atitudine. Dragostea atingea toate acţiunile lui, iar această dragoste izvora din dedicarea lui faţă de Hristos.

Prin Robert Chapman, Dumnezeu ne-a oferit un exemplu al unui om care a trăit până la capăt viaţa creştină.

Anexa A

Istoria familiei lui Robert Chapm;

Zona din care se trăgea familia Chapman avea o frumuseţe naturală, singuratică, izolată. Nenumărate generaţii de oameni viguroşi trăiseră în satele răspândite printre stâncile de-a lungul coastei nord-estice a Angliei. îi construiseră vapoarele în porturi, făceau comerţ pe mare şi îşi luau hrana din ea. în spatele liniei ţărmului, pământul se ridica abrupt înspre vest, urcându-se spre un platou înalt - un ţinut mlăştinos - fără copaci, tăcut şi scăldat în ceaţă, lăsând în urmă multe mile. Pârâiaşe care s-au format sus în ţinutul mlăştinos s-au unit pentru a deveni râul Esk, care curge prin văile abrupte şi într-un final spintecă două maluri înalte pentru a se vărsa în Marea Nordului. Acolo, a format un port unde meşteşugarii au venit să-şi construiască vapoarele şi corăbiile. Când soarele s-a ivit din nori deasupra Mării Nordului, a strălucit peste casele lor văruite înșirate de-a lungul malurilor portului, şi astfel oamenii şi-au numit limanul Whitby - satul alb[1].

Portul Whitby şi-a câştigat un loc în istorie. în Whitby-ul din secolul al XVIII-lea, căpitanul James Cook a fost dat la ucenicie pe mare şi toate cele patru vapoare mari ale sale au fost construite acolo. Familia Scoresby şi cei care i-au însoţit în timpul explorărilor din mările Greenland şi-au învăţat meseria acolo. Şi, cu mult înainte de vremea lor, Caedmon - primul poet al Marii Britanii - şi-a cântat faimosul imn la mănăstirea Whitby care se găsea în vârful unuia dintre malurile care vegheau portul.

în zona Whitby din North Yorkshire clanul Chapman a crescut şi a prosperat. Registrele arată că familia Chapman s-a

[1] Whitby provine de la *white* din limba engleză, care înseamnă *alb*.

stabilit în zonă în timpul domniei lui Henry al III-lea, înainte de 1277. Aceştia şi-au câştigat numele de familie de la faptul că primii ei membri erau „chapmans" [negustori] - cumpărători şi vânzători de marfă. în zilele acelea, un Robert Chapman, negustor din York, a fost împuternicit de către regele Angliei să călătorească în Danemarca „pentru a cumpăra de acolo grâu fiindcă în Anglia este o mare lipsă". Această sarcină a fost însoţită de o scrisoare de recomandare către regele Danemarcei.

în timpul secolului al XVIII-lea, familia Chapman a dominat în totalitate zona din jurul Whitby-ului. Majoritatea membrilor familiei Chapman aveau legătură într-un fel sau altul cu marea. Erau negustori import-export, proprietari sau constructori de vas, ofiţeri în Marina regală, dregători de pânze şi furnizori de echipamente.

întreprinzători, prosperi şi prolifici, au avut multe filiale până în 1800. Familia Chapman şi-a început prima bancă în Whitby. Unii dintre ei au devenit industriaşi şi ingineri; alţii s-au orientat spre diverse sporturi care aduc câştiguri substanţiale în Africa. Printre ei pot fi găsiţi judecători, membri ai parlamentului şi rectori ai Bisericii Angliei.

Societatea Religioasă a Prietenilor - quakerii - a început în timpul ascendenţei familiei Chapman. în 1647 George Fox a început să predice despre ceea ce numea „lumina lăuntrică a lui Hristos". A accentuat mai degrabă experienţele spirituale lăuntrice decât crezuri specifice şi propovăduia că îndrumarea Duhului Sfânt era mai importantă pentru comportarea unei persoane decât Biblia. Acest fel de învăţătură era nou pentru majoritatea britanicilor şi a atras rapid pe mulţi dintre ei. Pe vremea aceea Biserica Angliei nu accentua fragmente din Scriptură care dădeau învăţături despre

lucrarea Duhului Sfânt în individ. Evident suplinind o lipsă din vieţile spirituale ale oamenilor, quakerismul s-a răspândit rapid.
Influenţa lui George Fox a ajuns rapid în Whitby. în 1659 mai mulţi convertiţi quakeri au cumpărat o bucată de pământ la marginea oraşului şi l-au folosit ca teren de îngropare. în 1689 William Chapman - un contemporan al lui George Fox - şi-a declarat convertirea la quakerism.

Quakerii au devenit forţa religioasă dominantă în Whitby în timpul secolului al XVIII-lea şi majoritatea membrilor familiei Chapman s-au convertit. Quakerismul oficial interzicea portul armelor indiferent de motiv, ceea ce a adus o dificultate pentru aceia care aveau corăbii şi aveau nevoie să se înarmeze împotriva corăbiilor altor ţări sau împotriva corsarilor. Un istoric al Societăţii literare şi filosofice din Whitby a relatat: „Se spune -lucru care nu este improbabil - că retragerea membrilor familiei Chapman [din Societatea Prietenilor] a fost cauzată de faptul că au trebuit să aleagă între închirierea vaselor lor de către guvern -caz în care vapoarele ar trebui să poate arme - şi să rămână membri ai întâlnirii, iar ei au decis, se pare, în favoarea primei."
Astfel, mulţi dintre membrii familiei Chapman şi alţi quakeri au fost îndepărtaţi din membralitatea oficială, dar aceasta nu i-a oprit să se considere a fi quakeri. Unii dintre ei au înfiinţat o întâlnire nouă şi mai puţin strictă într-un sat la câteva mile la nord de Whitby. Abel Chapman, fiul lui William şi stră-străbunicul lui R.C. Chapman, a stat în Whitby. Renegat de quakeri şi refuzându-i-se utilizarea terenului lor de îngropare, Abel a construit pentru el şi pentru familia lui un cavou de îngropare pe o mică parcelă care era la graniţa terenului de îngropare. O generaţie mai târziu, quakerii locali şi-au însuşit parcela, ceea ce sugerează că avusese loc un fel de împăcare.
Relaţia membrilor familiei Chapman cu quakerii şi cu Biserica Angliei din timpul acesta nu este clară. Căsătoria unuia dintre fiii lui Abel, John, s-a ţinut în Biserica Angliei, dar copiii lui au fost înregistraţi în registrul de naşteri al quakerilor din Whitby. Thomas Chapman a fost unul dintre acei copii şi mai târziu, copiii lui (inclusiv subiectul acestei cărţi) au fost de asemenea trecuţi în registrul quakerilor. Cuvintele „nu este în membralitate" sau „nu este în unitate" au fost ataşate numelui lui Thomas şi al copiilor lui. Dar de vreme ce copiii lui au fost trecuţi în registrele quakerilor chiar dacă unii dintre ei au fost botezaţi în cadrul ceremoniilor Bisericii Angliei, existau evident membri ai unei familii Chapman mai numeroase, care încă erau quakeri şi care vroiau ca numele copiilor să fie păstrate în registrele quakerilor. Orientarea religioasă a familiei lui Thomas

Chapman în care s-a născut Robert Cleaver Chapman este aşadar ambiguă.
Membrii familiei lui aveau o afacere de negustorie prosperă în Elsinore, Danemarca, spre sfârşitul secolului al XVIII-lea. Thomas Chapman şi-a asumat responsabilitatea pentru ea după ce s-a căsătorit în 1791. Mediul din Elsinore era confortabil, iar familia avea multe legături vechi în acea ţară. Astfel, Thomas a luat-o pe tânăra lui soţie, fosta Ann Cleaver, şi s-a stabilit pe coasta Danemarcei, vizavi de canalul din Suedia.
Pruncii au venit rapid după ce Thomas şi Ann s-au mutat în Elsinore. Prima a fost Ann, născută în 1793. Apoi a venit John, Edward şi William, care s-au născut toţi la un an diferenţă. Următorul născut a fost Thomas, care a murit în pruncie. Pe 4 ianuarie 1803 s-a născut Robert Chpaman, al şaselea din zece copii. După el a venit Henry, Jane, un alt Thomas, şi în final Arabella, născută în 1814.

Strămoşii lui Robert Cleaver Chapman

Robert Chapman John Chapman Robert Chapman William Chapman Abel Chapman John Chapman Thomas Chapman Robert C. Chapman

1570-1614 1603-1685 1646-1720 1694-1777 1732-1822 1766-1844 1803-1902

Anexa B

Evans, Miiller, Groves, Craik, Paget

Robert Chapman era renumit ca gânditor independent, reputaţie care a crescut cu timpul. El nu adopta o poziţie până când nu era convins de compatibilitatea ei cu Scriptura. Uneori, poziţiile lui cu privire la puncte minore erau în contradicţie cu cele ale bunilor lui prieteni, dar aceasta nu înseamnă că prietenii lui nu l-au influenţat. Atitudinile timpurii ale lui Chapman cu privire la practica creştină şi procedurile în biserică au fost puternic influenţate de Harington Evans. Dar după ce a sosit în Barnstaple în 1832, Chapman a avut legături trainice cu mai mulţi lideri creştini care împărtăşeau multe dintre atitudinile sale şi care au contribuit la formarea lor. Despre Robert Gribble, Thomas Pugsley şi William Hake am discutat în detaliu. Această anexă ne oferă detalii suplimentare despre vieţile şi slujirile lui Harington Evans, George Miiller, Norris Groves, Henry Craik şi Elizabeth Paget şi despre legăturile lor cu Chapman.

Harington Evans a continuat să-1 sprijine şi să-1 încurajeze pe Robert Chapman în timpul anilor lui petrecuţi la Barnstaple şi prietenia lor s-a adâncit. Cei doi au interacţionat frecvent şi au făcut schimb de amvoane de multe ori. Chapman a cerut şi a apreciat sfatul lui Evans. în Evans nu a fost nici o urmă de gelozie pe măsură ce reputaţia lui Chapman a crescut. Scrisorile lui Evans arată cum afecţiunea şi admiraţia lui pentru Chapman au crescut şi reflectă preocuparea sa adâncă pentru lucrarea din Barnstaple.

în septembrie 1833, la un an şi jumătate după ce Robert a părăsit Londra, Evans a vizitat oraşul Barnstaple pe când era în vacanţă. Scriind congregaţiei de la John Street, Evans a spus: „Dragul nostru frate Chapman m-a rugat să vă transmit dragostea lui, dragostea lui blândă şi să vă spun că sunteţi zilnic în inima lui." Petrecându-şi iarăşi vacanţa în North Devon spre sfârşitul verii anului 1835, Evans a scris:

Săptămâna viitoare intenţionez să vizitez cartierul scumpului nostru frate Chapman, pe care l-am văzut de două ori. Inima lui este plină de dragoste pentru voi toţi datorită bunei voastre mărturii. Se simte profund recunoscător şi încuviinţează cererea voastră ca el să mă înlocuiască [la John Street] pentru două duminici. Au fost înălţate multe rugăciuni pentru biserica Ebenezer, atât de dragă inimilor noastre.

Când Evans şi soţia lui s-au întors la Londra la sfârşitul vacanţei, s-au oprit la Taplow unde crescuse dna Evans. Au găsit o scrisoare de la Barnstaple aşteptându-i. Evans a scris celor de la John Street:

Ziua aceasta aduce o scrisoare... care mă înştiinţează de boala gravă a preaiubitului frate Chapman. Ce lecţie a incertitudinii tuturor lucrurilor ne este oferită aici! Numai cu puţin timp în urmă am simţit nevoia unui semnal de alarmă ca nu cumva să mă mândresc cu tăria lui - atât de puternic părea în ceea ce priveşte tăria fizică. Şi acum... el ar putea păli asemenea florii ierbii pe care vântul o împrăştie... Printre cei pentru care mi s-a dat harul să îi cunosc pe pământ, am văzut puţini ca el; un copil atât de iubitor, un slujitor atât de binevoitor, sărac în duh, şi pe lângă aceasta, îndrăzneţ ca un leu şi blând ca o doică.

Aceasta este singura consemnare pe care o avem a uneia dintre puţinele daţi când Chapman a fost bolnav. Şi-a revenit şi rugăciunile acestor sfinţi au fost cu siguranţă auzite.

Doi ani mai târziu, Evans a scris iarăşi din Barnstaple, exprimându-şi regretul profund pentru faptul că Robert nu se

putea duce curând la John Street ca să predice. Tonul scrisorii demonstrează cât de mult vroiau oamenii să-1 audă pe Chapman din nou şi probabil, aveau acolo o problemă în privinţa căreia ei considerau că Chapman i-ar putea îndruma:

Dragul nostru frate Chapman este bine; vă trimite multa sa dragoste, l-am pus înainte cererea voastră stăruitoare ca el să vină la voi în absenţa mea, dar nu vede cum ar putea pleca de acasă acum. Vă mărturisesc că este o mare dezamăgire pentru mine. Am simţit-o mai mult decât o pot exprima, dar voia Domnului, nu voia noastră, este voia cea bună! Dar plănuieşte să încuviinţeze cererea voastră în viitorul apropiat... Suntem împrospătaţi prin vizita noastră şi vedem în biserica din Barnstaple ceva ce ne-a întărit şi ne-a încurajat mult sufletele.

George Miiller a venit în Londra din Germania în anul 1829 pentru a primi instruire misionară. Uluitor, la numai o lună după sosire, cineva i-a spus despre Norris Groves, care se pregătea să plece în Bagdad ca misionar independent. Această relatare a avut un impact vizibil asupra lui Miiller. A fost impresionat în mod deosebit de faptul că Groves plănuia să plece pe cont propriu, nu să depindă de o societate misionară pentru nevoile lui temporare, ci să se bizuiască cu încredere pe Dumnezeu pentru călăuzire şi provizii.

Disciplina societăţii misionare prin care s-a antrenat Miiller 1-a neliniştit curând, iar exemplul lui Groves 1-a marcat mult. Era nesigur dacă trebuia sau nu să rămână în cadrul societăţii misionare. Când s-a îmbolnăvit, prietenii şi doctorii i-au spus să părăsească Londra pentru un timp. Miiller 1-a considerat a fi un sfat un bun şi a decis să se ducă în zona plăcută de litoral de lângă râul Exe, din partea de sud a zonei Devonshire. Plecând din Londra în iunie, a găsit un loc în care să stea în oraşul Teignmouth, la aproximativ 20 de mile de oraşul străvechi fortificat, Exeter.

La Teignmouth a cunoscut mai mulţi creştini nonconformişti care i-au influenţat mult înţelegerea asupra doctrinelor biblice. Unul dintre aceştia a fost Henry Craik, care

predica regulat la o capelă baptistă din satul din apropiere numit Shaldon. Văzând libertatea pe care o aveau aceşti oameni în predicarea Cuvântului lui Dumnezeu, Miiller a dorit imediat să ia parte la îndatorirea lor. Vroia să predice, dar nimeni nu îl ruga pe acest om cu un puternic accent nemţesc să o facă.

Când a venit toamna, Miiller s-a întors în Londra, la societatea misionară. Se gândea mereu la libertatea de a lucra pentru Domnul independent de orice societate. Auzise că Groves ajunsese cu bine în St. Petersburg, în drumul lui spre Bagdad, iar vestea aceasta a contribuit şi mai mult la neliniştea lui. A mai trecut un timp, în care Miiller s-a convins că era nebiblic să aştepţi ca o societate de oameni să-ţi obţină un post de misionar, şi în decembrie a rupt legătura cu societatea. A părăsit Londra şi s-a întors în Teignmouth, sosind acolo pe 31 decembrie.

înainte de a pleca, cineva i-a dat adresa unei remarcabile doamne nonconformiste, Elizabeth Paget, care locuia în Exeter. Fratele necunoscut care avea legături în Exeter era probabil acela care îl ţinea pe Miiller la curent cu ştirile despre Groves. După trei săptămâni de la stabilirea în Teignmouth, Miiller s-a dus în Exeter ca să o viziteze pe dna Paget. Ea nu a irosit timpul deloc şi 1-a rugat pe Miiller să predice în micuţa capelă pe care o închiriase şi o mobilase în Poltimore-ul din apropiere. Miiller a acceptat oferta dnei Paget fără ezitare de vreme ce marea lui pasiune de atunci era să predice; aceasta a fost prima predică pe care a ţinut-o Miiller în limba engleză.

Necăsătorită, Elizabeth Paget locuia cu o soră mai mică, Charlotte. Foarte consacrată Domnului, Elizabeth lucra cu uşurinţă cu bărbaţii creştini pe care îi cunoştea, care îi spuneau cu afecţiune Bessie. Deşi era o dizidentă, nu era mulţumită cu starea capelelor dizidente din zonă. Văzând că mulţi săteni din jurul Exeter-ului nu erau

învăţaţi Evanghelia, ci numai o formă rece şi fără viaţă a creştinismului în cadrul Bisericii Angliei sau numai o religie rigidă în unele dintre capelele dizidente, a luat atitudine prin înfiinţarea unei mici capele, căutând apoi bărbaţi evlavioşi care să predice în ea.
în 1825 Groves câştigase o reputaţie locală ca om foarte sfânt, iar Paget şi-a propus să-1 cunoască. Când Groves s-a înscris

la Colegiul Trinity din Dublin ca să se pregătească pentru slujba misionară, a aflat despre mai multe grupuri mici de bărbaţi şi femei creştine care se întâlneau regulat la rugăciune şi studiu biblic. Oamenii aceştia nu erau mulţumiţi cu starea lucrurilor nu numai din Biserica Anglicană din Irlanda, dar şi din bisericile dizidente, care aveau reguli stricte în privinţa membralităţii. Ceea ce a văzut Groves în unul din aceste grupuri mici legat de libertatea închinării independent de clerul oficial a reîntărit ceea ce Paget îi spusese. La scurt timp a tăiat orice legătură cu Biserica Angliei. în timpul următorilor ani, Groves a devenit un glas puternic între tovarăşii lui pentru unitatea tuturor credincioşilor pe baza *vieţii* în Hristos, şi nu pe cantitatea de lumină scripturală pe care o aveau.
Groves şi-a adus aminte că atunci când Paget 1-a abordat pentru prima oară ca să predice în Poltimore, a fost îngrozit de acest gând. Fiind încă fidel Bisericii Anglicane, a refuzat cu vehemenţă. Dar pe măsură ce gândirea lui spirituală s-a maturizat, s-a răzgândit şi a devenit unul dintre predicatorii regulaţi din acel loc, continuând până când a plecat la Bagdad.
Paget a aranjat ca Miiller să stea cu William Hakes când era în Exeter. Familia Hake trăia atunci în casa mare şi veche a lui Groves, folosind-o ca internat. Sora lui Groves, Mary, îl ajuta pe Hake să conducă gospodăria şcolii şi în toamna acelui an, ea şi Miiller s-au căsătorit. A fost o soţie bună pentru Miiller, sprijinindu-i solid idealismul şi entuziasmul.
Fără îndoială că Mary a fost cea care i-a arătat lui Miiller pamfletul *Christian Devotedness (Devotamentul creştin)* pe care Groves îl publicase în 1825. Pamfletul acesta pleda în favoarea unui stil de viaţă marcat de simplitate şi sărăcie, şi de încredere în Dumnezeu pentru împlinirea tuturor nevoilor. Acesta era stilul de viaţă pe care îl adoptase şi îl menţinuse Groves de-a lungul vieţii lui. Groves a trimis pamfletul multor misionari, inclusiv lui dr. Robert Morrison, misionarul pionier protestant din China, care a spus că a fost puternic influenţat de acesta. Fără îndoială că pamfletul a afectat şi atitudinea lui Miiller faţă de încrederea în Dumnezeu.

La scurt timp după sosirea în Teignmouth, Miiller a găsit oportunităţi de predicare în capelele din nenumărate cătune din zonă, inclusiv capela lui Thomas Pugsley din Hiscot, North Devon. După aceea, Miiller a acceptat pastoratul unei mici biserici congregaţionaliste din Teignmouth.
Congregaţionaliştii susţineau botezul copiilor mici, iar tânărul Miiller nu avea răbdare să facă schimbări în biserică. Una dintre primele lui acţiuni din Teignmouth a fost să instituie botezul credinciosului, ceea ce 1-a costat jumătate din salariu, fiindcă unii membri au plecat odată cu această schimbare. De asemenea, a instituit o celebrare săptămânală a Cinei Domnului, a adoptat principiul de a permite oricui să împărtăşească ceva în timpul slujbei şi, în final, a renunţat la salariul lui preferând în schimb să fie sprijinit în totalitate de darurile de bunăvoie. Toate aceste schimbări au avut loc în decurs de doi ani, exact perioada pe care Miiller a petrecut-o în biserica aceea.
Miiller 1-a cunoscut pe Henry Craik în timpul vizitei lui precedente în zonă. Craik venise din Scoţia în 1826 la 21 de ani pentru a da lecţii particulare celor doi fii ai lui Groves şi pentru a

citi clasicii împreună cu Groves senior în timp ce ultimul se pregătea pentru ordinarea misionară la Colegiul Trinity. Craik era erudit; chiar pe vremea aceea pregătea un dicţionar ebraic şi, probabil, ar fi putut continua într-un mediu universitar, întocmai ca unul dintre fraţii lui. însă Dumnezeu îl pregătea pentru o carieră mai măreaţă.

După cum ne-am aştepta, Craik a fost puternic influenţat de Groves şi a fost cel care a răspândit părerile lui Groves după ce acesta a plecat în călătoriile sale misionare. Când Groves şi-a abandonat planul de ordinare misionară la Trinity, la mijlocul anilor 1827, şi a rupt orice legătură cu Biserica Angliei, nu mai avea nevoie de serviciile lui Craik. La scurt timp, acesta a găsit un alt post de profesor în zonă, de data aceasta în casa bogatului John Synge, un prieten de-a lui Groves. Synge a subvenţionat publicarea Lexiconului ebraic a lui Craik, prima lucrare ştiinţifică a sa.

în această perioadă Craik a început să accepte invitaţii de a predica în bisericile din împrejurimi şi şi-a făcut o reputaţie de

bun predicator. în Aprilie 1831 când i s-a terminat perioada de slujbă la familia Synge, Craik a acceptat pastoratul unui mic grup baptist din Shaldon. De asemenea s-a căsătorit în acest timp, dar soţia lui a murit câteva luni mai târziu.

Datorită abilităţilor sale de predicare, spre sfârşitul anului 1831 lui Craik i s-a propus să păstorească un grup congregaţionalist la Capela Gideon şi i s-a dat spre folosinţă Capela Bethesda care pe atunci era goală - amândouă aflându-se în Bristol. A acceptat cu condiţia ca George Miiller să fie co-pastor, iar congregaţia a fost de acord. S-au mutat în Bristol în Aprilie 1832, cam în acelaşi timp în care Chapman a venit în Barnstaple.

Craik şi Miiller veniseră invitaţi la Capela Gideon, dar puseseră multe condiţii, inclusiv aceea ca ei să nu primească salariu, în schimb a fost amplasată o cutie în spatele sălii în care credincioşii puteau pune bani pentru pastori. Pe lângă dorinţa lor pentru a se încrede în Domnul pentru provizii, aveau şi un motiv practic. Pentru ei, un salariu implica o dependenţă nedorită de congregaţie şi un control implicit de care ei doreau să fie liberi. Astfel, refuzau principiul congregaţionalist. De fapt, se îndreptau spre practica baptistă.

La Capela Bethesda renovată, Miiller şi Craik au decis că nu vor accepta ca şi credincioşi membri candidaţi care nu fuseseră botezaţi, chiar dacă acestora li se va permite să ia Cina Domnului. A făcut lucrul acesta pentru a evita ofensarea membrilor care credeau că a nu fi astfel botezat era un act de neascultare gravă. Cu toate acestea, nu a trecut mult timp şi Miiller şi Craik au devenit stingheriţi de decizia lor.

în August 1836 Miiller s-a consultat cu Chapman. Abordând problema în mod logic, ceea ce probabil reflecta instruirea lui în avocatură, Chapman i-a răspuns că „credincioşii nebotezaţi fie sunt în categoria persoanelor care umblă în neorânduială şi, în cazul acesta, trebuie să ne depărtăm de ei, fie nu sunt. Dacă un credincios umblă în neorânduială, nu trebuie să ne depărtăm de el doar la Masa Domnului, ci comportamentul nostru faţă de el trebuie să fie hotărât diferit... în orice circumstanţă." Această argumentare a clarificat atitudinile lui Miiller şi Craik asupra

acestei probleme, şi a întregii chestiuni de primire în părtăşia bisericii. Au decis „că noi trebuie să-i primim pe toţi cei pe care Hristos i-a primit, indiferent de măsura de har sau de cunoştinţă la care au ajuns." Acesta era principiul după care Chapman lucra deja în Barnstaple şi pe care Groves 1-a enunţat de asemenea.

Miiller îi cerea adesea atât sfatul legal cât şi spiritual. în 1834 înfiinţase Instituţia de Cunoaştere a Bibliei acasă şi în străinătate, un fel de oficiu de cliring pentru donaţii făcute de creştini „pentru a sprijini şi a înfiinţa şcoli de zi, şcoli duminicale şi şcoli pentru adulţi în cadrul cărora instruirea este bazată pe principii scripturale". Dar curând condiţia proastă a copiilor fără adăpost persista în mintea lui şi se întreba dacă ar putea să-i sprijine prin Instituţie. Când a fost convins că Domnul vrea ca el să înfiinţeze un orfelinat, Miiller s-a consultat cu Chapman şi a decis că nu va cere fonduri pentru orfelinat. Dacă Domnul vroia ca

o asemenea lucrare să meargă mai departe, El va vorbi inimilor creştinilor pentru a se îngriji de fonduri. în felul acesta a început o lucrare a credinţei care în final a rezultat într-o mare şi binecunoscută reţea de orfelinate, iar Chapman a devenit unul dintre primii ei sprijinitori.
Spre sfârşitul anului 1835 Chapman a petrecut mai mult de două luni la Bristol în timpul uneia dintre multele perioade de boală ale lui Craik. Acesta îşi pierduse vocea şi se gândea serios să renunţe la poziţia sa din cele două biserici în care el şi Miiller îşi asumaseră recent conducerea. Chapman a rămas acolo şi i-a ajutat în lucrarea lor până când Craik şi-a revenit şi criza a trecut.
în 1842 Chapman a revenit la Bristol. A ajuns la casa lui Miiller într-o seară de sâmbătă pentru ca următoarea zi să slujească. Când Miiller a deschis uşa ca să-i ureze bun-venit, Chapman i-a înmânat o mică sumă de bani pentru orfani. El nu ştia că în ultimul timp donaţiile fuseseră foarte mici şi că Miiller nu putea să cumpere pâine pentru orfani ziua următoare. Un ajutor de-a lui Miiller stătea în cealaltă cameră, gata să se ducă să cumpere pâine în cazul în care cineva venea cu un dar. Darul din Barnstaple, a împlinit nevoia de atunci. Miiller a consemnat această întâmplare ca fiind unul dintre multele exemple în care

Dumnezeu s-a îngrijit de nevoile lui. Fără îndoială că Chapman a fost încântat să afle cum îl folosise Dumnezeu.
Mai târziu în acel an, Chapman a făcut o scurtă vizită în Danemarca şi în altele regiuni ale continentului. La întoarcere, s-a oprit la Bristol pentru a-i povesti lui Miiller impresiile lui despre viaţa spirituală din Europa. Viaţa aceea nu era bună, după părerea lui Chapman. Creştinii din Germania nu erau la fel de dispuşi să părăsească Biserica de stat aşa cum fuseseră creştinii britanici. Puţinele grupuri dizidente, deveniseră foarte stricte şi separatiste. Mai târziu Miiller a remarcat că unul dintre aceste grupuri „nu făcea decât să întărească credincioşii în rămânerea în Biserica anglicană prin opiniile lor exclusiviste, separatiste.
Chapman a explicat credincioşilor nemţi pe care i-a întâlnit procedurile bisericeşti pe care el şi prietenii lui le-au dezvoltat în timpul ultimilor ani. însă răspunsul tipic era: „Este biblic; ai dreptate. Dar dacă noi am practica asta, care ar fi consecinţele? Ce s-ar alege de noi, de soţiile noastre şi de copiii noştri?" în unele părţi ale Germaniei de atunci, grupuri care promovau activ Evanghelia erau supuşi raidurilor de poliţie, amenzilor şi închisorii. Temerile lor erau bine întemeiate şi puţini îndrăzneau să adopte noi forme de închinare.
Chapman 1-a încurajat pe Miiller să viziteze Germania ca să împărtăşească creştinilor de acolo experienţele lui din Teignmouth şi Bristol şi să publice cartea lui *Povestiri* în germană (recent, fusese publicată în engleză şi era însoţită de multă binecuvântare.) Miiller şi-a îndeplinit ambele obiective aproximativ un an mai târziu. Vizita lui a rezultat în înfiinţarea multor Adunări de creştini în Germania care se întâlneau - „fără alte reguli" ca să folosim expresia lui Miiller - pentru închinare, rugăciune, studiu biblic şi sprijin reciproc.
Chapman a continuat să ajute lucrarea lui Miiller şi Craik de-a lungul anilor. în 1845 Miiller i-a cerut părerea lui Chapman dacă este înţelept să extindă Lucrarea orfelinatelor. Fondurile pentru menţinerea lucrării în partea centrală a Bristol-ului nu au fost niciodată abundente, dar totdeauna suficiente. Nu era deloc clar că o lucrare mult mărită avea să fie sprijinită, chiar dacă Miiller simţise îndemnul lui Dumnezeu în această direcţie.

Chapman 1-a încurajat să înainteze cu noile planuri. Miiller a consemnat: „Vizita lui mi-a fost de mare ajutor în acest punct, mai ales în a mă îndemna să aduc tot ceea ce avea legătură cu această chestiune înaintea lui Dumnezeu. De asemenea, el mi-a pus în inimă gândul de a căuta îndrumare din partea lui Dumnezeu şi în privinţa planului clădirii."
Spre sfârşitul anilor 1830 sora lui Bessie Paget, Charlotte, a murit. Familia Hake se gândea să se mute din Exeter în Bideford, cam la zece mile depărtare la vest de Barnstaple pentru a răspunde de o nouă şcoală cu internat pentru băieţi. Paget, pe atunci în vârstă de peste 50 de ani, s-a hotărât să se mute în Barnstaple pentru a-1 ajuta pe Chapman. Chiar dacă era bogată, a cumpărat casa de la nr.9 de pe strada New Buildings, vizavi de casa lui Chapman, în zona săracă Derby.

Aproape de sfârşitul anului 1852 Groves s-a întors din India. Era prea bolnav ca să mai predice, dar putea să-şi viziteze vechii prieteni. Găsim această introducere în jurnalul lui: „Am găsit-o pe draga Bessie aşteptându-mă; este mai bine decât am anticipat. La Capela Bear Street era o întâlnire şi am însoţit-o într-acolo, deşi eram obosit şi zguduit de călătoria mea de la Ilfracombe. Am dormit la casa lui R.C. şi cu toţii au fost nespus de plini de dragoste. în dimineaţa aceasta am avut o întâlnire frumoasă. După micul dejun ne-am dus la Tusclum [şcoala cu internat din Bideford condusă de familia Hake] şi i-am găsit pe dragii noştri băieţi destul de bine." Bessie Paget avea 69 de ani pe atunci. Norris Groves a murit câteva luni mai târziu.

Când Bessie Paget a murit în 1863, familia Hake s-a mutat în casa ei. William Hake şi Chapman au continuat o slujire activă pentru alţi 25 de ani. Henry Craik a murit în 1866 la vârsta de 61 de ani, dar George Miiller a trăit până în 1898.

Mulţi ani de rugăciune şi colaborare iubitoare între aceşti bărbaţi şi femei conduşi de acelaşi gând au produs unele dintre cele mai remarcabile eforturi ale credinţei pe care creştinătatea le-a cunoscut.

Note

Următoarele referinţe (unele cu observaţii) sunt principalele mele surse informative scrise despre Robert Chapman:

1. *Robert Cleaver Chapman of Barnstaple* by W. H. Bennet (Glasgow: Pickering & Inglis, 1902). Aceasta şi referinţa nr. 2 sunt printre primele şi cele mai de încredere.

2. *Memorials ofthe Life and Ministry of Robert C. Chapman* de E.H. Bennett (Kilmarnock, Scoţia: John Ritchie, 1902).

3. *North Devon Journal,* 19 iunie 1902 şi 26 iunie 1902 (Barnstaple, U.K.). Conţine un necrolog mai vast şi câteva mici memoriale şi articole; are multe greşeli.

4. *The Good Sheperd and His Ransomed Flock* cu un memorial a lui Chapman (editură necunoscută, în jurul anului 1902).

5. O scrisoare de la J. Norman Case din secţiunea de corespondenţă a revistei *The Witness,* 1902. Un memorial al lui Chapman.

6. *Recollections of a Visit to Barnstaple* de E.S., autor neidentificat mai mult. (Glasgow: Pickering & Inglis, 1903?). Un memorial timpuriu folositor.

7. *Brother Indeed* de Frank Holmes (Londra, Victory Press, 1956; retipărită, Kilmarnock, Scoţia: John Ritchie, 1988). Acest volum conţine mult material care nu se găseşte în altă parte.

8. *England, Home and Beauty* de H.B. Macartney. Citat în *Brother Indeed.*

9. A *History of Plymouth Brethren* de William B. Neatby (Londra: Hodder & Stoughton, 1901). Bogata în informaţii despre despărţirea dintre Fraţi din 1845-1849. Aceasta şi următoarele două referinţe sunt cele mai bune cărţi care descriu mişcarea Fraţilor.

10. *The Origins of the Brethren* de Harold H. Rowdon (Londra: Pickering & Inglis, 1967). Definitorie; bazată pe cercetări minuţioase şi scrisă de un istoric profesionist.

11. *A History of the Brethren Movement* de F. Roy Coad (Exeter, U.K.: Paternoster, 1968). O relatare a Fraţilor bazată pe cercetări minuţioase; vizează în principal secolul al XlX-lea.

12. *Chief Men among the Brethren,* compilată de H. Pickering (prima dată publicată în SUA, Neptune, NJ: Loizeaux, 1986). Scurte biografii ale unor Fraţi, cu omiteri semnificative.

13. *The Pilgrim Church* de E.H. Broadbent (Londra, Pickering & Inglis, 1931). O relatare fascinantă a multor mişcări „frăţeşti" începând din anul 300 d.Hr.

14. *Choice Sayings* de R.C.Chapman (Barnstaple, UK: John Inch Krill; revizuită, Londra: Morgan; retipărită, Glasgow: Gospel Tract Publications, 1988).

15. *Hymns and Meditations* de R.C. Chapman (Barnstaple, UK: John Inch Krill, 1871). Imnurile sunt publicate de asemenea cu diferite titluri, cum ar fi: *Hymns for the Use of the Church ofChrist.*

16. *Letters of the Late Robert Cleaver Chapman,* editată de J. Henry Hake, (Londra: Echos of Service, 1903). Include trei scrisori către Eliza Gilbert, cele mai vechi ale sale care s-au păstrat. Călătoria lui Chapman din 1834 în Spania este cunoscută doar dintr-o notă de subsol din această colecţie.

17. „Select Sayings from Several Adresses" de R.C. Chapman. Un articol din revista *The Witness.*

18. *How Shall We Order the Child?* O compilaţie a câtorva eseuri scrise de William Hake şi editate de

R.C. Chapman.
19. *Seventy Years of Pilgrimage, Being a Memorial of William Hake,* editată de R.C. Chapman (Glasgow, The Witness Office and Christian Literature Depot, 1891?).
20. *A Narrative ofSome of the Lord's Dealings with George Miiller* de George Miiller. A fost tipărită în câteva volume de-a lungul unei perioade de 40 de ani începând cu anii 1840 (prima parte, a opta ediţie, Londra: J.Nisbet, 1881).
21. *Passages from Diary and Letters of Henry Craik of Bristol* de W. Elfe Tayler (Londra: J.F. Shaw, 1866).
22. *The Chapman Story, 1327-1954* de H.B. Browne (Whtiby, UK: Horne, 1954). O relatare a lungii istorii a familei Chapman. Mare parte din Anexa A este extrasă din materialul găsit aici şi în următoarele două referinţe.
23. „Chapman Pedigree", compilată de Joseph Foster, 1874. Iniţial la Whitby Literary and Philosophical Society, Whitby, North Yorkshire, UK. Conţine aproape o gnealogie completă a strămoşilor lui Chapman.

24. *The Streets of Whitby and Their Associations* de H.P. Kendall (Whitby, UK, Whitby Literary and Philosophical Society, 1976). Conţine o informaţie folositoare despre istoria Whitby-ului.
25. *Memoir and Remains of Rev. James Harington Evans,* scrisă şi editată de fiul lui, rev. James Joyce Evans (Londra: James Nisbet, 1852). Cea mai mare parte a informaţiilor despre Harington Evans se găsesc în această carte.
26. *Recollecdons of an Evangelist* de Robert Gribble (Londra: William Yapp, 1857). O autobiografie foarte sumară. Sugerează că bisericile de casă şi capelele de la satele din jurul oraşului Barnstaple erau congregaţionaliste, dar vedeţi următoarele două referinţe.
27. „Origins of the Brethren Movement with Particular Reference to North Devon", o dizertaţie nepublicată de Hilary Pierce, 1974. Conţine informaţii puţin cunoscute despre Adunările mici din jurul Barnstaple-ului în care Gribble, Pugsley şi Chapman aveau influenţă. Sugerează că unele erau baptiste, chiar baptiste particulare.
28. *A History of Methodist Revival of the Last Century in its Relation to North Devon* de J.G. Hayman (Londra: Wesleyan Methodist Book Room, 1898). Afirmă că biserica de lângă Tawstock care era sub conducerea lui Pugsley era wesley-ană (medodistă).
29. *Barnstaple Yesterday* de J&J Baxter (Bristol, UK, H.J. Chard, 1980).
30. *The Fry Collection,* compilată de H.H. Rowdon (referinţa 10). O sursă a documentelor Fraţilor care nu a fost disponibilă până în anii 1960; este păstrată în Christian Brethren Archives la John Rylands University Libraby of Manchester, Oxford Road, Manchester, M 139PP, UK.
31. Scrisoare de la Amy Jane Toulmin, o verişoară a lui B.W. Newton, către un alt văr în care discută despre casa de odihnă a lui Chapman şi H.V. Soltau. Este din data de 9 decembrie 1847. Surprinzător, scrisoarea menţionează un preţ pentru şederea acolo. O copie se găseşte la John Rylands University Libraby of Manchester, Oxford Road, Manchester, M 139PP, UK.
32. *George Miiller and R.C. Chapman: Did They Change their Mind as to the Corning of the Lord Being After the Tribulation?,* de G.H. Lang, tipărită în jurul anului 1956. O copie se găseşte la John Rylands University Libraby of Manchester, Oxford Road, Manchester, M 139PP, UK.

33. O scrisoare de la K.P. Townsend către G.H. Lang, datată în 3 septembrie 1954. O copie se găseşte la John Rylands University Libraby of Manchester, Oxford Road, Manchester, M 139PP, UK.
34. *Suggestive Questions* de R.C. Chapman, editată de William Marriot (Norwich, UK, 1926?). O copie se găseşte la John Rylands University Libraby of Manchester, Oxford Road, Manchester, M 139PP, UK.
35. „Answers by H. Dyer to Questions by R.C: Chapman", o scrisoare nepublicată scrisă în jurul anului 1900. O copie se găseşte la John Rylands University Libraby of Manchester, Oxford Road, Manchester, M 139PP, UK.
36. *A Woman Who Laughed: Henrietta Soltau, Who Laughed at Impossibilities and Cried „It Shall Be Done",* de M. Cable şi F. Franch (Londra: China Inland Mission). Remarca lui Chapman „Homer under my Pillow" se găseşte în această carte.
37. *Hudson Taylor and China's Open Century,* de AJ. Broomhall (Londra: Hodder an Stoughton, 1985). Un studiu definitoriu al lui Hudson Taylor.
38. Observaţii scrise în jurul anului 1960 de către o femeie în vârstă care a fost un ajutor

în casele lui Chapman când era tânără. Observaţiile sunt în posesia lui Charles Fraser-Smith, Barnstaple, UK.

39. Recensământul ecleziastic din 1851 din Anglia. Copii ale acestuia se găsesc în biblioteca din Barnstaple. Recensământul stabileşte anul 1842 ca dată a terminării Capelei Bear Street. O hartă a oraşului Barnstaple tipărită în 1843 arată, de asemenea, o capelă pe strada Grosvenor.

ALTE CĂRŢI PUBLICATE LA EDITURA PERLA SUFERINŢEI:

DE CE ÎNTÂRZIE TREZIREA? - *LEONARD* ***RAVENHILL*** **RUGĂCIUNEA PENTRU TREZIRE** - *LEONARD RAVENHILL* **VIAŢA LUI A.W.TOZER** -*JAMES L SNYDER* **CUM SĂ TESTĂM DUHURILE** -*A. W. TOZER* **ÎNCHINAREA GIUVAERUL PIERDUT** -***A. W.*** *TOZER* **URMĂRIREA LUI DUMNEZEU** -***A. W.*** *TOZER* **CE S-A ÎNTÂMPLAT CU ÎNCHINAREA?** -*A.SW. TOZER* **RUTINĂ, PUTREZICIUNE SAU TREZIRE** -*A. W. TOZER* **TRAGEDIE ÎN BISERICĂ - LIPSA DARURILOR** -*A. W. TOZER* **CREDINŢA DINCOLO DE RAŢIUNE —*A. W.*** *TOZER* **ÎNTORC VORBA DIAVOLULUI -*A. W. TOZER***

ISUS ESTE BIRUITOR! - *A.W. TOZER*

OAMENI CARE S-AU ÎNTÂLNIT CU DUMNEZEU -*A.W. TOZER*

ISUS, CĂPETENIA CREDINŢEI NOASTRE -*A. W. TOZEK*

Isus, OMUL NOSTRU ÎN ***SIAVĂ-A.W.*** *TOZER*

RĂDĂCINA CELOR DREPŢI -*A.W. TOZER*

ATRIBUTELE LUI DUMNEZEU (VOLUMUL 1) -***A.W.*** *TOZER*

ATRIBUTELE LUI DUMNEZEU (VOLUMUL 2) -***A.W,*** *TOZER*

SFETNICUL - ***A. W.*** *TOZER*

NĂSCUT DUPĂ MIEZUL NOPŢII - *A. W. TOZER*

TREZIREA - *MARTYN LLOYDJONES*

BUCURIE NEGRĂITĂ - *MARTYN LLOYDJONES*

CRUCEA- *MARTYN LLOYDJONES*

DEPRESIA SPIRITUALĂ - *MARTYN LLOYDJONES*

CALEA LUI DUMNEZEU, NU A NOASTRĂ - *MARTYN LLOYDJONES*

CĂUTÂND FAŢA LUI DUMNEZEU - *MARTYN LLOYD JONES*

CE-AU PIPĂIT MÂINILE NOASTRE - *LQWEIL BRUECKNER*

CRISTOSUL DIN AIOCALIPSA - *LOWELL^ BRUECKNER*

DUMNEZEU A FĂCUT NATURA - *LOWELL BRUECKNER*

CĂUTAŢI ÎMPĂRĂŢIA LUI DUMNEZEU (VOLUMUL 1) - *LOWELL BRUECKNER*

CĂUTAŢI ÎMPĂRĂŢIA LUI DUMNEZEU (VOLUMUL 2) - *LOWELL. BRUECKNER*

CĂUTAŢI ÎMPĂRĂŢIA LUI DUMNEZEU (VOLUMUL 3) - *LOWELL BRUECKNER*

PUTEREA RUGĂCIUNII - R. *A. TORREY*

PUTERE DE SUS -*JOHN GREENFIELD*

ŢARA GALILOR INVADATĂ DE DUHUL SFÂNT -*JAMES STEWAKT*

POGOARĂ-TE DOAMNE! - *ROGERELLSWORTH*

2 TIMOTEI -*JOHN MACARTHUR*

NU-ŢI IROSI VIAŢA -*JOHN PIPER*

FLAMAND DUPĂ DUMNEZEU -*JOHN PIPER*

50 DE MOTIVE PENTRU CARE ISUS A VENIT SĂ MOARĂ -*JOHNPLPER*

HRISTOS SE ARATĂ -*JOHNFLETCHER*

PREDICI DE TREZIRE - *WIIXIAM C. BURNS*

SFINŢENIA NOU-TESTAMENTARĂ - *THOMAS COOK*

MEMORII - *CHARLES FINNEY*

CREŞTE-ŢI COPIII PENTRU HRISTOS - *ANDREW MURRAY*

VIAŢA LUI ROBERT MURRAY M'CHEYNE -*ANDREWBONAR*

PREDICI ŞI SCRISORI - *ROBERT MURRAY M'CHEYNE*

CĂRAREA RUGĂCIUNII - *SAMVEE CHADWICK.*

DRUMUL SPRE RUSALII - *SAMUEL CHADWICK*

POVARA DOMNULUI - *IAN MACPHERSON*

ZECE SICLI ŞI O CĂMAŞĂ - *PARIS REIDHEAD*

VIAŢA ŞI JURNALUL LUI DAVID BRAINERD -*JONATHAN EDWARDS*

JONATHAN EDWARDS DESPRE TREZIRE -*JONATHAN EDWARDS*

ÎN ARENA CREDINŢEI - *ERICH SAUER*

AUTOBIOGRAFIE - *GEORGE MULLER*

PREDICI DESPRE TREZIRE - *CHARLES H. SPURGEON*

VIAŢA LUI DUMNEZEU ÎN SUFLETUL OMULUI- *HENRYSCOUGAL*

CALEA CRUCII -/. *GREGORYMANTLE*

OARE SUNT UN CREŞTIN ADEVĂRAT? -*JOSEPHALLEINE*

ÎNDATORIRILE PĂRINŢILOR-/.C *RYLE*

PRIVIND ŢINTĂ LA ISUS - *ISAACAMBROSE*

Editura Perla Suferinţei, Str. Viitorului Nr.121, com. Şcheia, Sf. Ilie
727528, Suceava, tel/fax: 0230510081, 0723868857, E-mail: office@perlasuferintei.ro,